

העולם הזה

עמלים

ניד:

האם

נרצח?

בואו לכף יטריה
לכף משפחתי!

בית

מרכז הבאולינג ראשל"צ, ז'בוטינסקי 65
טלפונים להזמנות: 03-9668557/8/9

מיכתבים

מילחמת חורמה

על יו"ר הכנסת החדש (העם), העור-
לם הזה 23.11.88.

העולם הזה נתפס לשגיאה שלה נתפסים
תמיד האנשים הטובים, הנבונים ובעלי הדיעות
המתקדמות, ועד שהם מגלים כי הם שגו, מתברר
שזה כבר מאוחר מדי.

יפה מאוד, שכרברי העולם הזה, רב שילנסקי
הוא "אדם הוגן, ישר כמו סרגל, ליברלי בענייני"

פנים וגו' לבריות"
ואפילו ידע כיצד לנהל
(יותר נכון, לסיים) את
שיבת-הפתיחה הזכורה
לשימצה.

אבל שילנסקי הוא גם
האיש שאירגן בכנסת ה-
אחרונה את העליות ה-
פרוכסטיניות להרבה-
ית וכו' וכו'.

בהתייחסות לימין ש-
עלה לשלטון אין מקום
לסנטימנטים. יש להו-

ריד את הכפפות ויש להילחם בו עד חורמה.
נתן קליין, תל אביב

שילנסקי

דגל המרד

על דגל פלסטיני (האיגרת העורך),
העולם הזה 23.11.88.

דגל אש"ף? דגל פלסטיני? בסך הכל הדגל הזה
— שלושת פסי שחור-לבן-ירוק ומשולש אדום
בשוליים — הוא עוד מוטציה שכחה מאוד לדג-

לים של מדינות ערביות אחרות.

הדגל הירדני ממש וזה לדגל הפלסטיני, רק
שבמשולש האדום בשוליים מופיע כוכב לבן,
בעל שיביעה קצוות, וזכר לשבעת הפסוקים הרא-
שונים של הקוראן והדגל של הנסיכויות הערביות
המאוחדות (וכמירץ הפרסי), למשל — אותם
שלושה פסים באותם צבעים, אמנם בסדר הפוך
(ירוק-לבן-שחור) ובצד, במקום המשולש האדום
של הדגל הפלסטיני, מלבן אדום וצר.

ועוד: הדגל הפלסטיני הזה לחלוטין דגל ה-
עיראקי בשנותיה הראשונות של עצמאות עיראק
וצבעיו, בסדר שונה, אבל בדגם די זהה, מופיעים
על דגליהן של מדינות ערביות נוספות כשהמקור
לכל הדגלים האלה הוא דומה מאוד שהונף
בראשונה בימי מילחמת-העולם הראשונה, כאשר
המרד הערבי שטף צפונה ממדינות-הג'אז.

אבי עטר, ירושלים

לא סוכן זר

על דעתו של אח על מעשי אחיו
(הניצוץ בכלא), העולם הזה 9.11.88.

בכתבה על עצירי הניצוץ בכלא גלילי מצטטת
הכתבה, בין היתר, את דעתי על מעשהו של אסף
אחי.

לעצמי הרב הכתבה לא הבינה את דבריי
ומילא גם לא ציטטה אותם נכון.

בכתבה היא טוענת
שלדעתי אסף לא היה
צריך להקריב את עצמו
ולשלם "מחיר אישי כל-
כך כבד גם למען המילי-
תמה הצודקת ביותר". ר-
זה, נראה לי כמעט מיד
תר לומר, ההיפוך הגמור
של דבריי.

מה שאמרתי הוא שה-
ישיבה של אסף עכשיו
ביתא היא הקרבה אי-
שבת בלבד, רווקא משום
שאיננה מקדמת, לדעתי, את "המילחמה הצודקת
ביותר".

כמו כן אמרתי לאסף שהם צריכים, לדעתי,
להסביר במיטת את עמדתם עם אותו עפיל
פלסטיני כדי לשכנע, בעיקר את הצבור שתומך
בעניינם, שאין זו סוכן זר, כפי שטוענת גנרם
התביעה.

מלפון בוושניגטון

עוד על שהותו של עיתונאי ישראלי
בוושניגטון (שיף אורח השדולה),
העולם הזה 12.10.88.

נדהמתי לקרוא את היריעה אודותי הגרושה
טעויות ואי-דיוקים. ממש "נח" עם שבע שגיאות:
אינני אורח השדולה הישראלית בארצות-
הברית (ואילו היו מציעים לי, לא הייתי מקבל
הזמנה כזו). את ההזמנה לעבודתי מחקר בארצות-

(המשך בעמוד 4)

נס חנוכה משמיים

ותיקאן חרדי, רבנים הנושאים שמות של
עזירות פולניות וניצחון הגלות על הציונות •
הזירה הפוליטית כמיגרש-כדורגל שכל
שחקן בו משחק על דעת עצמו • נס חנוכה
שנפל עלינו מן השמיים • הק"ב מתקדם
ולעומתו, יצחק רבין נסוג •
וההחלמה האקטית של אנ-
טואן לחד, מפקד צד"ל.

6

דך חדש

בלי שימחה

סופרי ישראל חוגגים כ"ט בנובמבר עצוב
ב"צוותא". סופרי הקונסנסוס
לא הגיעו. האם התקלקלו
כל המכוניות שלהם בדרך?

26

פירגון עולמי

מעולם לא היה אש"ף פופולרי באו"ם כפי
שהיה השבוע. גם מדינות שאינן נוטות,
בדרך-כלל, חסד לאירגון הפלסטיני פינקו
אותו השבוע. והכל בשל החלטתו של
ג'ורג' שולץ למנוע מיאסר ערפאת אשרת-
כניסה לארצות-הברית, אח-
רי שהוזמן לשאת את דבריו
בעצרת האומות המאוחדות.

5

לא מפחד מאימים!

מאז הצטרף עורך-הדין יורם שפטל להגנתו
של ג'ון דמיאניוק סגן איזמים לרוב. בשבוע
שעבר נצטוו האיומים מהכוח אלה הפועל,
כאשר ניצול-האיומים שפם מחומצה על פניו.
בראיון שנתן להעולם הזה ממסית בית-
ביום להחזיר את החיים למסל-
לסתו שלא לפרסמם, על
התנהגות הרשויות המימש-
טיות ועל הספר שהוא כותב.

16

מי זוכר את ביחא?

הוועד למען ביתא הוקם כאשר עלה הכפר
לכותרות, בעיקבות התקרית שבה נהרגה
נערה, נפצע רומם אלדובי ופוצצו בתיהם של
רבים מתושבי הכפר. אז הגיעו עשרות
ישראלים, כדי לעזור לתוש-
בים להחזיר את החיים למסל-
לולם. היום נותרו מעטים.

14

קיץ בריטי, לא עלינו!

האימפריה הבריטית לא מתה. היא חיה
וקרמת עור וגידים בתצוגות-האופנה של
המעצבים הבריטיים לאביב-קיץ 1989. מיז-
רח מתערבב במערב וכובעי
ספארי עם בגדי טוראדור.
והעיקר — הכריות פסה!

24

המדורים הקבועים:

מיכתבים — לא סוכן זר
איגרת העורך — זיכרון אלקסרוני
הנרדן — קום באום
במדינה — ותיקאן חרדי
תשקיף — סיהו מושבניק
יומן אישי — מיטחקים במחשבים
אנשים — תהילה והפליפין
קולנוע — הדוד הבא
זה וגם זה — תוכניות מפורות
לילות ישראל — הפסיקו את הזרם

כתבת השער הקדמי:

רדודי-תאונות

בארצות-הברית, שבה מאמינים עד היום כי
ג'ון קנדי נרצח על-ידי שרותי-הביטחון הא-
מריקאניים, מתייחסים למותו של עמירם ניר
כאל רצח פוליטי. בישראל נטו השבוע להאמין
כי מותו היה טראגדיה תמימה. האם נפל ניר
קורבן לתאונה? האם היה מותו חלק בלתי-
נפרד ממסכת התאונות שעברה
עליו? יתכן שהתשובות לשא-
לות אלה לא ימצאו לעולם.

8

כתבת השער האחורי:

במציאות, כמו בסרטים

מישפטה של אורלי חידה-לפין (בתמונה),
באשמת חטיפת ילדיה מאביהם, הד"ר לפין,
שהיה מלווה בעדויות סנסציוניות והאשמות
של אונס ומעשים מגונים בקטינה, נראה כאילו
היה לקוח מתסריט של אופרת-
סבון. כאשר הוקרא פסק הדין,
שהכריז על זיכויה, התעלפה.

40

התאבדות?

ביום השלישי, בשעת-בוקר, קפץ דב איתן
אל מותו מן הקומה ה-15 של מלון ירושלמי.
הוא הותיר אחריו מישפחה וחברים המומים
והרבה סימני-שאלה. העולם
הזה מבא קטעים מראיון ש-
נערך עימו לפני שלוש שנים.

18

מה למדת

בגן היום?"

היא שאלה שכל הורה המכבד את עצמו
שואל את ילדו מדי יום. אך זו אינה השיטה,
טוענים המומחים. יש להראות התעניינות
כנה ורצון לשיתוף. יש להתייעץ עם הילדים,
לשאל לדעתם ולפנות אלי-
הם בבקשות-עזרה. שיעור
נוסף בבית-הספר להורים.

28

מנהיגים מספרים

רבי בן סיימס, ממנהיגי התנועה הרפורמית
בארצות-הברית וג'ק שטיין, מי שהיה יו"ר
ועידת הנשיאים של יהדות אמריקה
מספרים להעולם הזה על תחושותיהם
שלהם, ועל רחשי הלב בקרב הקהילה
היהודית בארצות-הברית,
בעיקבות הכוונה להעביר את
התיקון לחוק מיהו יהודי.

7

רחל המרחלת

מרווחת:

חזון אחרית הימים
במסיבה של מושוון
עבאדי • איך הובס
אריה גוראל בקרב-
חרבות עם ציפי
רוס? • מעשה בשני
מעצבים ובעלבון צו-
רב • ועוד מעשה
בדובר החרוץ של
עריית נתניה • הרומאן החדש והצעיר של
ריקי גל • ומעשה אחרון, אבל לא חביב,
באיציק ספקטור, בשל-
מה תוסיה כהן ובמכונית
גולף של דנה וכסלר.

34

מיכתבים

(המשך מעמוד 3)

הברית קיבלתי מקרקעית ולשדולה אין כל קשר לעבודתי, לא במישרין ולא בעקיפין. ואגב, גם כל עיתונאי בווינגטון העוסק בענייני המיזרח התיכון יודע, כי סטיב רוזן אינו מנהל איפא"ק (השדולה) וכי כן.

והואיל ומיספר הטלפון שלי בווינגטון אינו סודי וכתב העולם הזה היה יכול להשיגו בנקל (ונתן היה לאמת את העובדות לדיוקן), קשה לי להשתחרר מהתחושה, כי בניסוח הדיעה היה יותר משמץ של רשעות. **זאב שיף**, וושינגטון

גיוור כהל

קורא שם בפיו של רב חרדי מתרון פשרה לתיקון חוקי-השבות.

איגרת דחופה ובהולא מאת הרב הגאון בתורה, סיני ועוקר הרים, האדמו"ר רבי יהודי חרדי שליט"א מק"ק ניריארק תובכ"א —

מכיוון שזכינו, בסיעתא רשמיא ובסיעתא שלי בבחירות בחמישה מאגראטן והפכנו למי"ל לגה מכובדת ומחוב"ת ומכיוון שראשיהמשלה הבטיחו לנו העברת חוק מיהו יהודי בעגלא ובזמן קריב ומכיוון שבכל זאת אין ברצוננו לפגוע, רחמנא ליצלן, ביהדות אמריקע, שתרמה, תורמת ועוד תתרום כספים לשיבות למען המשך קיום מיצוות לימודי-תורה והשתמטות בנינו מגיוס לצה"ל, ישכתי על המדוכה והגעתי לפשרה מדי-אורייתא:

במקום להוסיף את המילה בהלכה למילה גיוור שבסיפא של החוק (גיוור בהלכה). נסתפק בתוספת חצי מילה בלבד, אולי חצייה הראשון של המילה בהלכה, דהיינו כהל, אולי חצייה השני של המילה בהלכה, דהיינו לכה.

ומאחר שהבתולה המהוללה, עונות-הבית של ביתי, פסקה שכתמים של לכה קשה יותר להסיר מאשר כתמים של כהל, הריני מורה אתכם, כל הרבנים המגיירים בכל קהילות-הקודש, להסתפק מעתה ואילך בשפיכת כהל על כל הבא בקהל-ישראל.

בשם הרב היהודי החרדי, **קורא**, תל-אביב

חדשות מן החזית (2)

עוד על ראשי-תיבות («מיכתבים», העולם הזה 10.2.88 והלאה).

לא תאמינו, אבל נגע ראשי-התיבות פשה לא רק בצה"ל, אלא גם בעולם החרדי (ואינני מתכוון לראשי-התיבות המקובלים אצלם מימים ימימה כמו שליט"א ורצ"ד, עד"ש, כאח"ב של ההגדה של פסח).

באחרונה היה מעשה בכחור-ישיבה ירושלמי שהתנהגותו לא נראתה לחבריו והם החליטו להעמידו במקומו בעזרת שורת הטרדות. לסידרת הטרדות הם קראו מלכ"ה — מיבצע למען כבוד התורה.

ובשבוע שעבר הוזרו חרדי אחד להודיע כי הוא הוד — הומרסכסאל רתי? **עומר בנימציק**, תל-אביב

רק הווינאים יכולים

על פעילות המינית של קשישים (העולם הזה 2.11.88).

כבודה של הר"ר חיה פריגונו'ין (לחיות עם הפוליו) במקומה מונח, אך מן הראוי שהרופאה הצעירה והמבוכת הזאת תזכור את הכלל, כי אין הפרט מלמד על הכלל.

היא מספרת כיצד היא הכשירה רופאים-בדרר לספל בנושא המין והיא מזכירה מעשה כיהודי בן 80 שהתלונן: "יש חשק, אין נשק".

זכותו של אותו יהודי להתלונן. אבל אני, המי בוגר ממנו בשנה (לפי תעודת-הלידה שלי, שהוצגה עליי עיריית וינה והמצוייה ביד, נולדתי ב-18 בפברואר 1908), אינני מתלונן, ואני מודיע: "יש לי חשק ויש לי נשק".

אין לי כל צורך להסתתר באלמוניות ואני חו-תם בשמי המלא —

חנן (הנס) ארלינגר, ירושלים

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לתבוע למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובת המערכת: רחוב גורדון 3, תל-אביב, מיקד — 63458.

בשעת הצורך ניתן גם לפנות בט"ל לפון — 232262 (03) בבקמייליה — 972*3-245242. מנז 2009, ובטלקס — RMYM IL 341667.

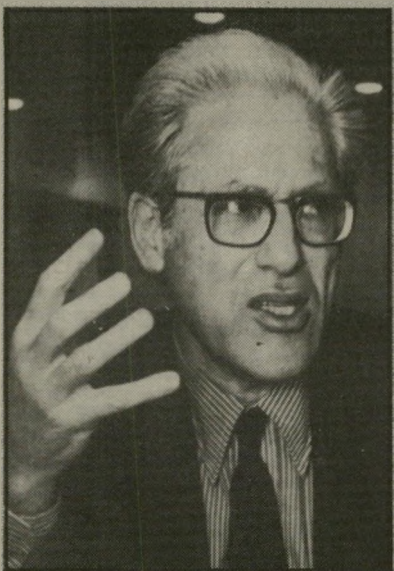
לעבודה בימי ו', החסירה שעות רבות ואף נעדרה מעבודתה במשך תקופה ארוכה.

פסקי-הגזר, שניתן ביולי 1987, קבע אמנם קביעות אלה, אך גם קבע כי על האוניברסיטה להחזיר את התובעת לעבודה ופסק שהוצאות הבורות ישולמו עליידי האוניברסיטה.

שני הפרופסורים אינם מכחישים את הדברים שנאמרו במכתב לגבי המזכירה, שהוא נשוא תביעת-הדיבה שהגישה, אלא טוענים כי עבודתה כחוג לפסיכולוגיה הסתיימה בפברואר 1984, בגלל הסיבות המפורטות במכתבו של ראש ה-חוג, הר"ר א. מררי. "התובעת נמצאה בלתי-מתאימה לעבודתה בחוג, מאחר וגילתה חוסר-יזומה, חוסר-שיתוף-פעולה עם צוות עובדי-המישר, והתנהגות בלתי-מקובלת ככל הקשור ליהסי אנוש ועבודה תקינים".

על כן טוענים שני הפרופסורים כי התובעת, בהתנהגותה, היא אשר גרמה לפיטוריה מהאר-ניברסיטה, ואין לה אלא להלן על עצמה. הם גם טוענים כי תביעתה קטרגנית, ועל כן אינה זכאית לסעד של פיצוי בית-הדין.

בכתבי-ההגנה מוכחשת פרשנותה של המזכירה למכתבו של פרופסור שרפשטיין, מכיוון שבי-מכתב נאמר גם כי "התובעת היא מסודרת, אחראית ומצטיינת בהכנת תקציבים". עלי-כן כל האמור במכתב הוא ביקורת והבעת-דיעה כנה ולגיטימית בקשר להתנהגותה של שרה פרודון. כתבי-ההגנה מרגיש כי המזכירה סירבה לקבל מישרות רבות שהוצעו לה על-ידי האוניברסיטה,

פרופסור שרפשטיין, התובעת נמצאה בלתי-מתאימה...

מזכירה פרודון, חוסר-יזומה, התנהגות בלתי-מקובלת...

זה הדבר שגרם לפיטוריה. הפרופסורים מרגיש שים גם כי לא התכוונו לפגוע בתובעת. בסיום כתבי-ההגנה אומרים הפרופסורים כי לאור השם שיצא לתובעת בעקבות התנהגותה, מעשיה ומחלליה, אין היא זכאית לפיצויים כל-שום, ואין לה עילה לפיצויים. הם שומרים על זכותם להגיש כתבי-טענות מפורטות, אם יתקיים שלב ב' במשפט, ובו יפרטו את התנהגותה של התובעת.

מאחר שהעולם הזה פירסם את תביעתה של שרה פרודון, הרי זה רק הוגן לפרסם גם את טענות ההגנה.

ד. א. א. א.

אדם רגיש. כמי שכפאו שר אפרץ, מהכחול ה- מערבי ליד ושם. מתותה יהודי לטיל יהודי, כשהוא משמיע נון-סנסופ דיכרי התפעלות, התרגי- שות והתפעמות.

כל זה מפני שהוא יודע — כמו כל פוליטיקאי אמריקאי — שהדרך לבית-הלבן, ולכל מיסדה פוליטית אחרת בארצות-הברית, מובילה דרך הכיס היהודי והקול היהודי.

אילו היינו אמריקאים לא-יהודיים, איך זה היה נראה לנו?

אינני מעלה את השאלה הזאת כבדרך אגב, בגלל בוס... אני מעלה את השאלה מפני שטמונה בה, לדעתי, אזהרה חמורה לגבי העתיד. ...אני חושש מפני היום שבו יקום הציבור האמריקאי הלא-יהודי ויצעק: ריז זה לא יכול להימשך!

גורא וברברה בוש עם סוניה ושימקון פרס באוגוסט 1986, באור אחר לומר...

ואז עלולה התגובה להפוך את הקערה על פיה. לא לכיוון של גורמליזציה של היחסים בין שתי המדינות, אלא לכיוון של אנטי-שמיות פרועה, שסימניה כבר ניכרים פה ושם כיום.

אם זה יקרה אי-פעם, עלול איש כמו גורא' כוש להתגלות באור אחר לגמרי, ולהגיד דברים שונים מאוד מאותם ריבירח-תנופה שהשכייע. וישראל, תתלויה בארצות הברית, כפי ששום מדינה אחרת בעולם אינה תלויה בה, עלולה למי- צוא את עצמה במצב נורא. וכמוהו יהודי ארצות-הברית.

כראי לחשוב על כך מראש. עכשיו. **עד כאן** האזהרה מלפני שנתיים. היא תקפה גם כיום.

הגנת הפרופסורים

מיד אחרי פירסום הכתבה על תביעת-הדיבה שהגישה המזכירה הבכירה שרה פרודון נגד הפרופסורים בן-עמי שרפשטיין ויעקב רואי (העולם הזה 11.8.88), התקשר עורך-דינים, מיכי מחור, עם המערכת והודיע שהשניים הגישו כבר כתבי-ההגנה.

בכתבי-ההגנה מבקשים שני הפרופסורים למי- חוק את תביעת-הדיבה של המזכירה בשל היותה תביעה קטרגנית ו/או טורדנית. הם מגלים כי בית-הדין לעבודה דחה תביעות של המזכירה נגד האוניברסיטה, ואף חיב אותה בהוצאות. הם מצר- פים את פסקי-הבוררות שניתן בעניינה של ה- גברת פרודון, ובו נאמר כי היא לא הופיעה

הנה גבאי, מזכירת-המערכת, שהיא בעלת זיכרון אלקטרוני. הניחה השבוע על שולחני מאי- מר שכתבתי לפני שנתיים וחודשיים. הוא הופיע במדור הודון תחת הכותרת נורה אדומה (העולם הזה 6.8.86)

זה היה כעיצומו של ביקור שערך סגן-הנשיא גורא' בוש בישראל, בימים האחרונים לכהונת- שימקון פרס כראשי-הממשלה. מבחינה ישראלית היה זה חלק מהגיגות-הסיום שערכו אז עורויו של פרס למי שעמד להיות ראשי-הממשלה-הלשעבר. מבחינה אמריקאית היתה זאת הכנה למסעי- הבחירות של בוש.

הנה כמה קטעים מאותו מאמר:

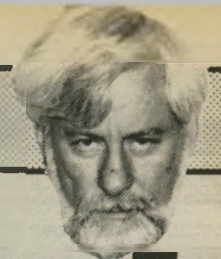
ראש ממשלת-ישראל וכל שריה עסקו בשבוע שעבר בחלטורה חשובה. הם מילאו — בחינם — תפקיד של סטאטיסטיים בסרטי-בחירות של גורא' בוש.

האיש בא ב-שליחות חשובה. שליחות שלא היתה ולא נבראה. ברגע האחרון נעשו מאמצים נואשים להכניס איזשהו תוכן ל-שליחות זו, למי- צוא איזשהו נושא לשיחות רציניות. חיפשו ולא מצאו. פשוט לא היה למר בוש מה לעשות בארץ. חוץ מדבר אחד: להכין חומר מצולם, שיעזור לו בעוד שנתיים לרכוש את הקולות והכספים של יהודי ארצות-הברית, במידוך אל הבית הלבן. זה היה ברור וגלוי. על כן הית זה כל-כך דוחה לראות כיצד ממחרים נבחרינו, בשנה ה-39 ל-עצמאות ישראל, למלא אישישיש את תפקידו למען הסרט, כמו שועים במדינת-הגמרים, או כמו יהודי-גטו בחצרו של הפריץ.

בימים הגרועים ביותר של המנדט הבריטי לא השתדלו עסקני הישוב עד כדי כך למצוא חן בעיני הנציח העליון. זה היה מספיל. אולם הנה וננסה לרגע לראות גם את הצד השני של המטבע.

איך זה יכול להיראות בעיניים אמריקאיות? גורא' בוש עלה לרגל לישראל כדי להתרפס לפני הישראלים ולהתחנף ליהודי ארצות-הברית. הוא הצטלם ליד המנהגים של מדינה קטנה, בת ארבעה מיליון נפש, התלויה כל-כולה בחסדי- משלס-המייסים האמריקאי. הוא הרעיף עליהם שבחים ודיבריי-תנופה, שהיו מעלים טומק בלתי-

צילום: דוד גורא

האם שולץ הוא סוכן של אש"ף? חס וחלילה!

לקום באו"ם

זהו תירוץ קלוש. החלטות אש"ף בפרשה זו הן שערורייה, וראויות לכל ביקורת. אך מה לכל זה ולנאום של ערפאת באו"ם?

אש"ף קיים באלג'יר מושב היסטורי של המועצה הלאומית שלו, ושם התקבלו החלטות מרחיקות לכת.

ההחלטות האלה — הכרזת העצמאות הפלסטינית והמסמך המדיני — זכו בשבחים כמעט בכל העולם. ואילו אויבי אש"ף — ובעיקר ראשי ישראל — טענו שאינם אלא שקר וכזב, תרגיל ביחסי ציבור. האמריקאים מצידם טענו שאין ההחלטות "מספיק קות".

כשיש ויכוח כזה — מה סביר יותר מאשר להזמין את יו"ר אש"ף בכבודו ובעצמו לבימה הבינלאומית הרמה ביותר, כדי שיסביר באוזני העולם כולו את משמעות ההצהרות?

שם, באור הורקורם, באזוני התיקשורת המקובצת של העולם, לא יוכל להתחמק. הוא יצטרך להשיב, להסביר, לפרט. אויבי אש"ף צריכים להיות מעוניינים בכך. אם הם צודקים בדעתם, וערפאת יגמגם, יתחמק וישל תמט, הרי זה יצדיק בסדרה את טענות יריביו. אך נראה שגם אויבי אש"ף אינם מעוניינים בכך, בסתר-ליכס. הם חוששים שמא יגיד ערפאת הפעם דברים ברורים וחד-משמעיים.

אם יעשה כן, ייווצר לחץ בינלאומי חזק למען ועידה בינלאומית לשלום, בהשתתפות ישראל ואש"ף. אזיו ממשלה ישראלית מסוגלת כיום לעלות על דרך זו?

ערפאת יכול כיום להרחיק לכת, כי בתוך אש"ף עצמו נוצרה הסכמה רחבה מאוד למדיניותו. השינוי המהותי ביותר חל באירגון החיות העממית של ג'ורג' חבש. מבין יריביו הרדיקליים של ערפאת, זוכה חבש בכבוד הרב ביותר. הכל מכירים בו כנאיש ישר, פטריוט עיקבי ובעל עקרונות (להבדיל מכמה מנהיגים רדיקליים אחרים, המוחזקים כ"אופור" טוניסטים).

חבש ואנשיו התלבטו קשה, לפני שהסכימו לקבל את הכרזת העצמאות — המבטלת כפועל את האמונה הפלסטינית. הם שוכי נעו כי בעיקבות הסתלקותו של המלך חוסיין מתביעותיו, נוצר חלל ריק שאש"ף חייב למלאו.

באחד הוויכוחים הפנימיים הדראמטיים קרא נציג של פת"ח לאנשי-חבש: מאז 1980 מגדירה מועצת הביטחון של האו"ם את הגדרה והרצויה רשמית כ"שטחים הפלסטיניים שנכבשו על-ידי ישראל ב-1967". אם כן, איך יכולים אנחנו להימנע מהגדרתם כשטח פלסטיני?

בישראל לא שמו לב להגדרה זו של האו"ם. חיפשתי ומצאתי אותה בכל מיסמכי או"ם בשנים האחרונות — וגם בכותרת של תערוכת ציורי-הילדים בבניין האו"ם. יש בכך, למעשה, הכרה מרומזת במדינה פלסטינית עוד בטרם הכריזו עליה הפלסטינים עצמם. ההכרזה הפלסטינית שמה, למעשה, רק חותמת על הקונסנזוס הבינלאומי.

מעניינת גישתה של ברית-המועצות. זהו תרגיל של לול-יינות דיפלומטית. מוסקווה רוצה להישאר הפטרונת של הפלסטינים. אך אין היא רוצה גם לריב עם וושינגטון.

תחילה הכריזה שהיא מכירה בהכרזת העצמאות הפלסטינית. משמע: לא במדינה, אלא בהכרזה בלבד. זהו מעשה סתמי. הפלסטינים הגיבו במורת-רוח. נציג בכיר של אש"ף אמר לנציג סובייטי: "אתה לא הבוס שלי, ואני לא זקוק לכך שתאשר את ההחלטות של הפלסטינים".

אחר-כך תוקן הנוסח הסובייטי, ומוסקווה "קידמה בכרכה" את הכרזת העצמאות. אך אין זאת הכרה במדינה. הנימוק הסובייטי: למדינה הפלסטינית אין גבולות. זאת, אי-אפשר להכיר במדינה שאין לה גבולות. הפלסטינים ענו שמוסקווה הכירה בשטח גם בישראל, שאין לה גבולות. אך זה לא כלי-כך נכון: ברית-המועצות הכירה בישראל תחילה בגבולות-החלוקה של 1947, ואחר-כך הכירו הערבים עצמם בגבולות 1949 ("הקו הירוק"), באמצעות הסכמי שביתת-הנשק. מוסקווה ניתקה את היחסים עם ישראל כשגבול זה בוטל.

הפלסטינים טוענים כי גבול מדינתם כבר נקבע, בכך שביססו את הכרזת-העצמאות שלהם על החלטות ועידת-הסיוסגה בפאס. זו מדברת בפירוש על השטחים שנכבשה ישראל ב-1967. משמע: הקו הירוק.

את כל זה צריך לברר. על כל אלה דרושה, בין השאר, תשובה ברורה מפי ערפאת. מי שניסה למנוע את הופעתו, עשוי היה לחלץ אותו מהצורך לתת תשובה ברורה כזאת.

אני מציע לממשלת ישראל לנקוט קו הסוף: להציג לערפאת סומבות את השאלות הנכונות — ולהטיח בו את האתגר להשיב עליהן בצורה ברורה וחד-משמעית, לעיני העולם ובאוזניו.

יוזמת-השלום שלו במרחב שלנו היתה מטופשת. היא היתה תלויה על בלימה, ובלטו בה חוסר-הידע, חוסר-המחשבה והי-שחצנות הגסה. וושינגטון נתנה את הפקודה, ועמי המרחב היו אמורים לקפוץ לדום.

זה לא קרה. ההתעלמות מהבעיות האמיתיות קברה את היוזמה. האם טמון ההסבר בטראומה זו? האם מרוגז שולץ על שהוא הוצג לעיני העולם כולו כולוב חסר-דעת, מין שוטרי-הכפר המנפנף כאלה שלו מבלי להפחיד איש?

יתכן שזהו ההסבר הנכון. שולץ מרוגז. שולץ מתוסכל. הוא עומד ללכת הביתה, מבלי שייירשם לזכותו שום הישג מרשים, ובמיוחד במרחב הערבי-ישראלי.

הוא היה מוכרח לפרוק את הזעם והתסכול שלו.

בימקום

הוא עשה זאת באמצעות ההחלטה למנוע אשרה מערפאת — מחווה דראמטית וחסרת-היגיון. הכל אמרים שזאת היתה המחווה האישית שלו.

אמתלה עיקרית שימשה לשולץ פרשת אבראל-עבאס. איש זה הוא מנהיג של פלג פרו-עריראקי ופרו-לובי קטן. הוא לא פרש מאש"ף, כאשר פרשו הרססים הקיצוניים האחרים — אברנידאל ואחמד ג'בריל.

אבראל-עבאס ניצח על פרשת האוניה אכילה לאורו. התוכנית היתה להגיע לאשרוד ולכבד שם פעולת-ראווה. תחת זאת נרצח הנכב האמריקאי-היהודי לאון קלינגהופר על סיפון האוניה נורק לים.

זה היה פשע נתעב, שהמיט אסון על העניין הפלסטיני. כל פלסטיני ידע זאת מיד. אם כן, מדוע לא סולק אבראל-עבאס מיד מהאירגון?

זה היה קשה, כי האיש נהנה מגיבוי עיראקי, ועיראק היא בעלת-הברית הנאמנה ביותר של אש"ף. נעשתה פשרה. הוקם "בית-מישפט מהפכני" מטעם אש"ף בתוניס, וארבעת הטרוריסטים הוטשו מקאהיר לשם. אולם בדרך יורט המטוס על-ידי האמריקאים והובא לאיטליה. האנשים שוחו ררו על-ידי האיטלקים ונעלמו.

עכשיו טוענים פלסטינים מסויימים כי האמריקאים ייטו את הארבעה דווקא כדי למנוע את שפיטתם על-ידי אש"ף.

הם גם טוענים כי היו באוניה חמישה טרוריסטים, ולא ארבעה. אם כן, לאן נעלם החמישי?

הרמז: הוא היה סוכן אמריקאי שתול. זה נשמע דימיני. זה גם אינו מסביר מדוע לא גורש אבראל-עבאס, ומדוע נבחר מאו פעמיים לוועידת-הפועל של אש"ף. ההסבר של אש"ף: נעשתה פשרה. החלטת שאבראל-עבאס ייבחר, אך יתפטר כעבור זמן קצר לטובת סגנו. אבל הסגן מת לפתע, ואבראל-עבאס נשאר בתפקיד ואף נבחר מחדש.

בטרקלין המבקרים של מרכז האו"ם בנירירוק מוצגת תערוכה של ציורי-ילדים. ציורים ילדותיים, בלי ספק אותנטיים, פרי ידיהם של הילדים הפלסטיניים הכבושים.

עפ"י, בן 10. מוחמד, בן 7. אחמד, בן 4. ציורים כפי שרק ילדים יודעים לצייר, שצורתם מוכרת לכל הורה ולכל מורה. אבל התוכן שונה.

ילדים זורקים אבנים. דמויות ירוקות מכות ילדים. צמיג בוור. דמויות ירוקות עוצרות אנשים. נשים צועקות. דמויות ירוקות דוחפות נשים. אדם כבול מאחורי סורגים. בתים מסווצים. דמויות ירוקות ליר מחפסם בכביש.

ובכל מקום: דגלים פלסטיניים. דגלים על מיסגרים, בידי הילדים המפגנים, על חוטי-חשמל.

הדמויות הירוקות — שאין להן פרצופים — זה אנחנו. אנשים מפחידים. דמויות בלתי-אנושיות. הכובשים, המדכאים, כפי שהילדים שם רואים את עצמם.

אינני יודע כמה אנשים מתבוננים מדי יום בתמונות אלה. אולי מעטים בלבד. אבל יש לתערוכה זו משמעות סימלית.

באו"ם מדבר הנכבש, לא הכובש. האו"ם הוא גוף פוליטי, ציני, דיפלומטי-מיקצועי. אך האו"ם הוא גם, איכשהו, מצפון-העולם.

מצפון העולם אינו אוהב כובשים.

י הדי לביב טרזי, נציג אש"ף באו"ם, נראה השבוע כחתן (בתחונה).

ראיתי אותו יושב-עומד-מתרוצץ בטרקלין-הנציגים במרכז ה-או"ם. לא היה לו רגע של מנוחה. ראשי-משלחות שחורים, לבנים וחומים ניגשו אליו, לחצו את ידו בחמימות, אמרו לו דיבר-יערי דוד.

כל כמה רגעים הכריז קול נשי ברמקול: "מיסטר טרזי מהפ"י אליאו, נא לגשת לטלפון". תחנות טלוויזיה ורדיו ביקשו לראיין אותו, עיתונים מכל העולם ביקשו תגובות. **מעולם לא היה אש"ף סופולרי באו"ם כפי שהיה השבוע.**

הוא היה חביב העולם. גם מדינות, שאינן נוטות בדרך-כלל חסד לאירגון הפלסטיני, פינקו אותו השבוע. **כל זה בשל החלטתו של ג'ורג' שולץ למנוע אשרה מיאסר ערפאת, אחרי שהוזמן לשאת את דבריו בעצרת האו"ם כדי להסביר את החלטות-אלג'יר.**

האו"ם התרגז. העולם התרגז. הצעד האמריקאי היה התי-גרות גלויה ברעת-הקהל העולמית.

זהו צעד בלתי-חוקי. יש בו הפרה גסה של ההתחייבות החגיגית שארצות-הברית נטלה על עצמה, כאשר הסכים האירגון העולמי להקים את מרכזו על אדמתה.

אבל הדיפלומטיה העולמית התייחסה לצעד זה בראש ובראשונה כדוגמה מאלפת לטימטום פוליטי. הוא השיג את ההיפך ממה שהתכוונו יוזמיו.

הוא הפך את אש"ף לקדוש מעונה.

הוא כווד את אמריקה כעולם. גם ירידה המוכהקים ביותר גינו אותה והצביעו נגדה. רק ישראל לברה מבין כל מדינות העולם הצביעה עימה. ורק מדינה אחת — בריטניה של מרגרט תאצ'ר — נמנעה.

הצעד הזה הנחיל ניצחון תעמולתי גדול לאש"ף, הביא לו את הסימפטיה העולמית והפך אותו למוקד ההתעניינות התיקשורתית.

כאשר יבוא יאסר ערפאת, בעוד שבוע, לזינבה כדי לשאת את דבריו בעצרת האו"ם שתתכנס שם במיוחד עבורו, הוא יהיה כוכב עולמי, נג'רסולן על הבימה הבינלאומית.

רג' שולץ אינו סוכן אש"ף, ואינו מקבל שכר מהאירגון הפלסטיני.

מדוע, אם כן, עשה זאת? ציניקאים יכלו לטעון: הוא רוצה להבטיח לעצמו קאריירה אחרי פרישתו, ומחזר אחרי היהודים.

אך אין זה סביר. שולץ הוא אדם עשיר מאוד. הוא עשה מיליונים בעולם הערבי דווקא, כמנהל בחברת בכסל. הפעילה בסעודיה. אין הוא זקוק להכנסה נוספת.

יתר על כן, בפרשת איראק-קונטראס ובפרשות אחרות לא היסס שולץ לנקוט קו אנטי-ישראלי, ובישיבות סגורות של יועציה-ג' שיא אף השמיע דברים בוטים על הבדל-האינטרסים בין ארצות הברית וישראל.

גירסה אחרת: שולץ האמין באמת שזהו צעד נבון. קשה לקבל זאת. אמנם, בשנות-הבהונתו כשר-החזין לא הוכיח שולץ שהוא חכם גדול, אבל גם לא התנהג באדיבות מושלם.

- לא הבוחרים קובעים
- מי ישלום בישראל
- סמכות זו נתונה ביד
- קבוצה קטנה של
- אדמו"רים הנושאים
- שמות של עיירות
- פוליטיות

בנימין זאב הרצל קבע בוודאות כי במדינת היהודים שתקום יהיו הרבנים סגורים בבתי הכנסת, והקצינים במחנות הצבא.

אילו חזה השבוע בשידורי הטלוויזיה של מדינת היהודים, היה מתהפך בקיבור.

מה שנשקף על המירקע לא היה משאומתן קואליציוני (ראה להלן). נשקפה שם פשיטת הרצל של הציונות. ניצחון הגלגל. הצופה הישראלי ראה מחזה מביש מאין כמוהו.

בבית מלון בבני ברק התכנסו חברי רה של רבנים בעלי חזות גלותית מובקת, שנשאו שמות של עיירות פולניות, ושהיו לבושים בלבוש מורחאי רופי מלפני מאות בשנים. ביניהם לבין עצמם הם דיברו את שפת הגלות, אי ריש.

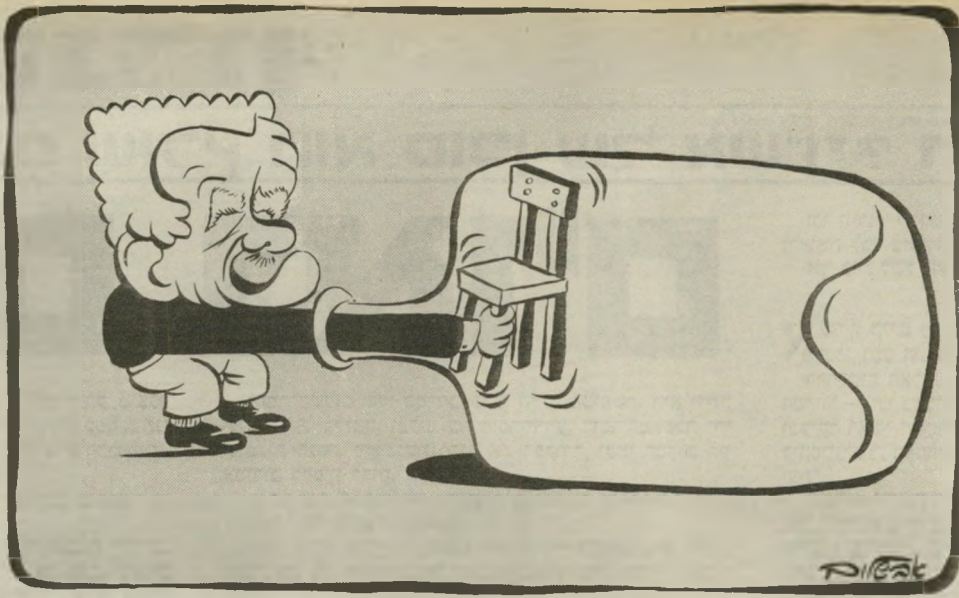
לפני חבורה זו הופיעו נציגי ישראל החדשה, ובראשם גנרלים ברימס, כשי הם חובשים כיפות ומשתדלים להתחפש כיהודים גלויים. הם התחרו ביניהם בהתרפסות לפני האדמו"רים, כשכל אחד מהם מתחנף אליהם כמיטב יכולתו.

חבורת הרבנים, סמל הגלות, היא הקבוצה עתה מי יהיה ראש ממשלת ישראל, ואיוז ממשלה תנהל את ענייניה של מדינת ישראל הריבונית. הוואתיקאן החרדי. בארצות הברית קיימת שיטת האלקטורים. הני שיא אינו נבחר עלי ידי הבוחרים, כפי שנומרה. הבוחרים בוחרים רק באלקטורים, ואלה הם הבוחרים בסופו של דבר בנשיא. יכול לקרות — וכבר קרה — שבסופו של דבר נבחר נשיא שוכה במיעוט של קולות יהודים, אך ברוב של קולות האלקטורים.

מסתבר כי בישראל קורה משהו דומה. לבוחרים נרמה שהם בוחרים בממי שלה. אך רק אחרי גמר הבחירות מתחילה הבחירה האמיתית. קומץ של רבנים משמש כגוף של אלקטורים.

אין עוד מדינה קאטולית בעולם, שבה נבחרת הממשלה על ידי קביעת האפיפיור. אך ישראל היא כיום אדוקה אף מן האפיפיור. הוואתיקאן החרדי קובע מי ישלום בה.

אין זאת רק קאריקטורה של חזון

ממשלה צרה

מו עם ראשי מפלגת העבודה, כדי להגיע לממשלה רחבה שבה ייטרפו הקלפים.

● **יצחק רבין** לא יכול היה להשיג לים בשום פנים עם הרעיון המפחיד שעליו יהיה לנטוש את משרד הביטחון אדיר העוצמה. אחרי שלשכת מיפ לגנת העבודה החליטה ברוב קטן שלא להיכנס לממשלה רחבה, הגיב בזעם בלתי מרוסן. אימרת השבוע שלו, על יוסי ביילין: "הפודל של פס", הברקה שבוודאי לא תישכח במהרה.

רבין לא אמר נואש, וימשיך להילחם כארי על לישיבתו במשרד הביטחון.

● **שימעון פרס** לא היה מסוגל לחרול מן האמונה הילדותית בכוחו של מאנפולציות. בפעם השניה מאז הביטחון השיג הסכם עם אגודת ישראל, וכך שיכנע את חסידיו שאפשר להקים ממשלה צרה. בעזרת שטרביטוח זה ביקש להשיג את משאת נפשו: ממשלה רחבה, שבה תונהג שוב הרוטציה, שתחזיר אותו לראשות הממשלה.

שוב התגלה פרס כחתן בלתי נלאה (הברקה אחרת של רבין). ושוב העלה חרס בידיו: זיקניאגורה הש' תמשו בהסכם איתו רק כדי להעלות את המחיר במשאומתן עם הליכוד. הפאטה מורגנה של ראשות הממשלה התרחקה מפרס שוב.

● **אריאל שרון** היה, לפי שעה, המנצח. הוא עלה על כולם ברבקות מוחלטת במשימה. אחרי שנואש מקב לת תיקי הביטחון או תיקי האוצר, התמקד במשרד החוץ. הדבר יינתן לו רק אם תקום ממשלה צרה, בלי המערך, תוך כדי חיסול מעמדו של מתחרהו, דוד לוי.

בסבלנות איך קצ, תוך נכונות לחזור שוב ושוב לאותה הנקודה ולהתחיל את הכל מהתחלה, ניהל את המשאומתן עם החרדים. היה נרמה שהוא קרוב מאוד למטרה — אך עד הרגע האחרון שום דבר לא יהיה ברור.

הישראלי. היא היתה מהירה, והצטיינה בכושראילתור. ההחלטה היתה מיידית ונכונה. הכל תפסו כי זוהי הודמנות פז להחיש את חידוש היחסים בין ישראל וברית המועצות — מטרה הרצויה לכל חלקי ממשלת המעבר.

כך היה. לסובייטים נמסר מייד כי המטוס יכול לנחות בישראל, וכי הוא יוחזר מייד, על צוותו וחוטפיו, לברית המועצות. צוות החוקרים הסובייטי שי הגיע לארץ במטוס שני התקבל בס' ברפנים יפות. גם הסובייטים שילמו את המחיר בסכריפנים יפות. שרהחוז הסובייטי בכבודו ובעצמו קיבל את נציגי ישראל במוסקווה לפגישה ריש מית מצולמת, והביע לישראל תודה פומבית.

הכל נגמר מהר, בלי אלימות. מובן שהיתה זאת הסגרה, חרף כל הפיל' פוליס. לא היתה זאת "הרחקה", כי אדם מורחק יכול לבחור לאיזה מטוס לעלות. לחוטפים לא ניתנה ברירה כזאת. הם נמסרו, כבולים, לידי השוטרים ה' סובייטיים. אך ישראל לא שכחה לקבל הבטחה בכתב כי הפושעים המוסגרים לא יוצא להורג.

עולם הפוך?

הקנ'ב נקט שיטות

הוסאניות. ואילו

שר הביטחון הישראלי

רנז עליו מפני ססירב

לשפוך דם.

רק ריסונאנס אחד קילקל את ה' הארמוניה בפרשת המטוס הסובייטי החטוף (ראה לעיל). היה זה קולו של יצחק רבין.

בנמלהתעופה מילמל שר הביטחון, ב' אוני כתבים, שאינו מבין איך זה ה' נהגו הסובייטים כפי שהתנהגו. הכוונה: מדוע סיפקו לפושעים שני מיליון ר' בלים ומטוס, ומדוע הירשו להם לצאת מתחום מדינתם, תחת להסתער עליהם ולהרגם.

הדוגמה של מעלות. הסוביי' טים, ששיטותיהם היו במשך שלושה דורות שם נרדף לברוטאליות, התנהגו הפעם בהומאניות ובחוכמה. הם הביאו לשחרור כל הילדים החטופים, ובסופו של דבר קיבלו בחזרה את המטוס, הכסף, החוטפים ובני הערובה, כל זה

רבין (עם הרמטכ"ל) בנמלהתעופה הדוגמה של מעלות?

מבלי לשפוך אף טיפה אחת של דם. כך נתנו ביטוי לרוח האנושית החדשה של תקופת הגלאנסוסט'.

ואילו רבין ייצג את השיטה הבר' טאלית הקשוחה, שציינה את ישראל פעמים רבות. הדוגמה הבולטת: פרשת בית הספר במעלות, שבה פקד משה ריין להסתער על חוטפים שהחזיקו בידים ילדים כבני ערובה. התוצאה: מרחידימים, שבו נהרגו חוטפים ויל' דים כאחר.

אולי זהו אות הזמן: הקנ'ב מתקדם לעבר שיטות הומאניות, ואילו יצחק רבין ודומיו נסוגים לעבר תקופות חשוכות של זליזול בחיידים.

מוצלחת יותר מבחינת האינטרס של ישראל.

ארבעה הפושעים הסובייטיים, בני לאומים שונים אך כולם לא יהודים, החליטו לנחית את המטוס החטוף בישראל. הם שמעו כי יש בה ממשלה חדשה, ימנית ואנטיקומוניסטית. ציפי תה להם הפתעה.

● **מהר ואלגנטי**. תגובת ממשלת ישראל היתה מפתיעה בחוכמתה. רק ממשלת מעבר יכולה לתפקד בצורה כליכך מוצלחת, נאנח השבוע פוליי טיקאי בכיר.

ואכן, התגובה הישראלית הציגה את התכונות החיוביות ביותר של האופי

צילן צפירי, העולם הזה

המטוס הסובייטי מאיפה בא להם השכל?

מיהו יהודי? מיהו תורם? דפנה ברק ריא"נה את המנהיגים היהודיים

העמוד הראשון

ר"ר רב מנחם פרוש היה אגרי סיבי במיוחד כלפינו. הוא אמר לנו: זאת הדרך היחידה, נקודה פשוט עינינו אותנו לנפשנו. אנחנו נחזק את חוק המדינה שלנו, ואתם תנהגו כפי שאתם מבינים.

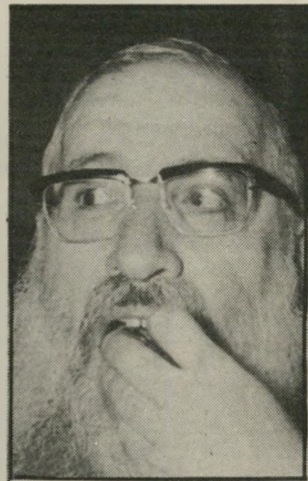
קטעתי אותו: הרב פרוש, אינן לך מנופול על המושג יהדות? הרוב הוא רבי בן סימס, האיש מספר 2 בתנועה הרפורמית בארצות הברית. סימס שב כסוף השבוע מיש ראל, שם הנהיג את אחת המישלחות הרבות שלחן יהדות אמריקה כדי לדבר עם יצחק שמיר, שימנעו פרס ואחרים, ולהזהיר מפני התחושה החריפה השוררת בקרב קהילה רבתי-השפעה זו בקשר לתיקון חוקי-השבוע (מיהו יהודי?) עלי-דרי התוספת "כה" לכה.

המישלחת, בראשותו של סימס, נפגשה גם עם איש-ש"ס, הרב יצחק פרץ. שם נאמרו הדברים באווירה תרבותית יותר. הרב פרץ היה מקסים. הוא אמר לנו פשוט: לפי אמונתי, אינני יכול לקבל יהודי שלא גוייר כהלכה! הוא יודע להקסים כפוליטיקאי. לפחות הוא גבר: הוא איש הנלחם על הדברים שהוא מאמין בהם. כשלא הצליח במילחמתו, כמו במיקרה שושנה מילר, (הגירות שעתה לבג"ץ וכתה) — הוא הת"סטר!

המישלחת קיימה 35 פגישות, במשך הימים וחצי שבהם שהתה בישראל. הפגישות כללו, כמובן, את הנשיא חיים הרצוג, ראש הממשלה יצחק שמיר ושר-החוץ שימנעו פרס.

שכללה את מוריס אברם, מקס פישר, שושנה קרין, מבכירי המנהיגים של יהדות ארצות-הברית. מלקולם הוכ ליין, מנכ"ל ועידת-הנשיאים של יהדות אמריקה, ביקר כארץ בגלל סיבות אחרות, אך גם הוא עסק באינטנסיביות בנושא "מיהו יהודי".

ג'ק שטיין, מי שהיה יושב-ראש ועידת-הנשיאים, עומד לבקר בקרוב בארץ, ומבטיח שלא להרפות מהנושא. יהדות אמריקה חלוקה בדעותיה לגבי הדרכים להרפת הסכנה ששמה התיקון בחוק מיהו יהודי. אחרים, כמו שטיין, גורסים שאחרי גל המשכנעים יש לקחת פסקי-זמן ולצפות להתפתח

פרוש
הוא היה אנטי-סיני

חיות הכאות. אחרים, כמו סימס, טרענים: כמה שיהיו יותר מישלחות, כך הישראלים ישתכנעו יותר שהעניין רציני?

על נושא אחר אין חלוקה יהדות ארצות-הברית: חשיבות המאבק נגד התיקון. העיתונים היהודיים ברחבי אמריקה עוסקים כמעט רק ורק בנושא זה, תוך כדי התעלמות מוחלטת מנושאים שהיו קוצרים כותרות בזמנים אחרים, כגון אימתן האשמה לאישר ערפאת.

יהודי אמריקה גורסים שהישראלים אינם יודעים לשרש הבעיה, ואינם מבינים לליבם, ולכן יש המפרשים זאת כהתערבות בענייניה הפנימיים של מרת לי: כל מה שגדלת עליו, זהו שקר וכזב! זוהי טראומה, מטילים דופי ביהדותנו, זה מעליב, מעורר כעס ות"ס כול.

איש אחד אמר לי היום: כל חיי

הייתי מעורב ביהדות, במדינת-ישראל, אשתי התגיירה ויש לנו שלושה ילדים. אם ישראל אומרת לי: אשתך לא יהודיה, לדרך לא יהודים! או אני מפקפק בכלל בקשר שלי עם ישראל.

מוסיף ג'ק שטיין: מה שלא מבינים

הרבי מלובאביץ
את חיבת להאמין לי

אברם
פרס הודה ששונה שניאה אימור

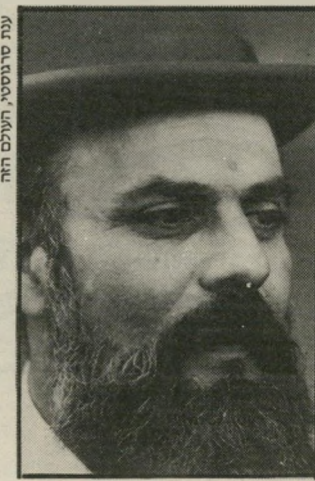
הוא שיש 2500 רבנים בכל רחבי ארצות-הברית, שסמכותם מתערערת. עשי חשבון כמה יהודים מאמינים בארץ תם רבנים. לכן הגיבה הקהילה היהודית בזעזוע כזה, כשדווח ששמיר יתמוך בשינוי החוק עלי-דרי תוספת המילים "על-פי ההלכה".

2500 הרבנים האלה מייצגים 90% משת מיליוני היהודים באמריקה, כלומר — חמישה מיליוני יהודים זו עמים ופגועים מדחייתם עלי-דרי יש ראל, וכל זאת אחרי שנים של נאמנות מופלגת לישראל.

המישלחות הכבודות שהגיעו לישי

ראל לא הצליחו להסביר מהו "יהודי אמריקאי". אחת הסיסמות בארצות-הברית היא "לחי הפלורליזם". כלומר: בעוד שנאמנותך הלאומית לאמריקה ברורה מאליה, ביכולתך להיות נאמן לכל דת או כת שתאבה נפשך. זהו המוסר הכפול של היהודי האמריקאי, שעלה לכותרות בפרשת המרגל ג'ונתן פולארד.

רוגן ג'ק שטיין, המספר בגאווה לא מוסתרת על התמונות שבהן הוא מונח עם גולדה מאיר ודויד בן-גוריון, לא פחות מהתמונות המשותפות שלו עם רונלד רגן וג'ורג' בוש: פתאום באים הישראלים ואמרים לי: ג'ק שטיין,

סרינ
הוא לפחות נבר

באמת תודה רבה לך, אבל מנהיגיה הרוחניים אינם כשרים בעינינו!

■ ■ ■

מיהו "מנהיג בשר" עלי-דרי שש חרדים? למשל הרבי צבי קסטנבאום, אחד הרבנים הבולטים באמריקה, השייר לחצרו של הרבי מלובאביץ.

הרב הנכבד כמעט התעלף כששמע את קולי בטלפון. קולו ממש רעד מפחד, והוא גימגם לאורך כל השיחה: אני בכלל לא מעורב בפוליטיקה. מי סיפר לך סיפורים כאלה? מה לי ולפוליטיקה ישראלית? (הרבה מאוד, עלי-דרי עדיין רבות). אני כל-כך שמח למלא את חובתי פה. מהי חובתי? נו, חובתי... אין לי מה לומר בנושא מיהו יהודי. כן, זהו נושא חשוב, אבל את חיבת להאמין לי שאינני מעורב. את מאמינה לי? "את יודעת", שאל אותי סימס נציג הרפורמים, "שנציגיו של הרבי

נאמר כי השמירה עליו ואימתן רשות הכניסה לעיתונאים באו בעיקר בות בקשה של בני-המשפחה. אולם שומר-הראש של לחד טען שצה"ל הוא שאינו נותן לבני המשפחה להתראיין. בניישי: "לחד הוא בהכרח מלאה, למעט השעות המסוימות שבהן הוא מונגש וישן בהשפעת סמים שניתנו לו. ביתר השעות הוא ער ומדבר עם בני משפחתו השוהים לידו."

לעומת זאת דיווח דריוויביירות על החמרה נוספת במצבו, וגורמים רבים בארץ נוטים להסכים לדבריו. **לא בראי לשקר**. מקורות במערכת הביטחון אף הם הגדירו את מצבו כקריטי, וצחקו למישמע הצטוט מר בריו של דובר בית-החולים. "סוד גלוי הוא שאפילו יצליח הגנרל להחלים החלמה שלמה,

פורש-ש"כ שיער שגם אם ימות

בכבי. שום אוכל לא הוכנס פנימה, למעט טס ועליו שלושה ספלי-קפה. סמי, המנקה של המחלקה, ידע לספר פר מעט מאוד. לדבריו יושבים בני המשפחה של לחד בתוך המיתחם המבוצר, אולם לתוך החדר שבו שוכן לחד הוא לא הורשה להיכנס אף כדי להריק את פחיה-האשפה. "החייל אמר לי שהוא יקח בעצמו את הובל", הוא אומר, ושואל כחשנות אם אני מתעיתון.

דובר בית-החולים, הד"ר בניישי, מסר שמצבו של הגנרל לחד "רציני". לדבריו פגע כדור המתנקשת בסיועו אברי-העורקים מהחדר השמאלי של הלב ליר שמאל. "אנו רואים הטבה במצבו של לחד, אם כי הטבה איטית. הוא מגיב כצפוי כמיקרים כאלה, ולפי כל הסימנים יתאושש בקרוב. אם הציפיות והתחושות שלנו לגבי החלמתו יתממשו, הוא יוכל לחזור לתיקוד מלא כמפקד צבא דרום-לבנון."

על הדרך של המחלקה שלט בשלוש שפות שהנדרש הכניסה לעיתונאים אטורה בחלט. כאשר הדלת נפתחת שואל חייל בקול רועם מנין לכתב לדעת שיוקא כאן שוכן הגנרל, ופוקד להסתלק מיד מהמקום.

ישיבה על הספסל מחוץ למחלקה גורמת למבטים נועזים מחייל אחר, והכתב נאלץ להתמקם בגרם-המדרגות.

לנקות את הזבל. יש מעט מאוד אורחים. הכניסה היא רק בעזרת תעודה מיוחדת. ישיבה של חצי יום הגיבה תוצאות רלות. רק שניים באו למקום. הם סירבו בתוקף להתראיין, וניכר בהם הפחד ומישמעת ההתרחקות מהתיקשות. הם הלכו לחייל שבכניסה כדי להתלשש עימו על הניסיון לראיינם. הבעת-פניו הם תמורה מאוד. אשה ערבייה יצאה כשהיא ממררת

צד"ל לחד מי יודע

אומרים שהגנרל יוצא לפנסיה.

דינן בר

התעלומה סביב מיטתו של הגנרל אנטואן לחד הולכת וגוברת. חצייה הגרמי של קומת המחלקה לטיפול-גנרל בבית-החולים רמב"ם בחיפה נסגר לחלוטין. המקום נשמר בקפדנות, יום ולילה, עלי-דרי כוחות הביטחון, המפטרלים גם ביתר חלקי בית-החולים: מישטרה צבאית ואורחית, חיל-היצה"ל תמושים ברובים טעונים

מלובאביץ' שלחו למצביעים מחוגים מסוימים תמונות של רבנים, עם הבטחה שאם יצביעו כמצופה מהם, יוכיז בברכה מהרבי?

כל זה מוביל לנושא הכאוב ביותר — כסף. במשך שנים, אומר סימס, קיבלו מוסדות של חב"ד כספים מיהודי ארצות-הברית. כעת אני מעריך שתורמים רבים יפסיקו לתרום לחב"ד. אני חושב שיהודי-אמריקה ימשיכו לתרום כספים לישראל, והם צריכים לנו הוג כך, אבל אני חושב שיהיה שינוי גדול בתרומות. הם יתרמו סכומים גדולים למוסדות המעוררים פלורליזם ודמוקרטיזציה. אני מוכן להמר שכספים רבים, שורמו לאנשי הרבי מלובאביץ', ייפסקו.

"איש אחד טילפן לי הבוקר", סיפר ג'ק שטיין, "איש הידוע כתורם גריב ביותר לישראל. הוא זעם: אם מה שהרבי שלי אומר ועושה אינו די כשר בעיניהם (הישראלים), ואינני די יהודי בשבילם, אני אתורם יותר! הרגעתי אותו. אבל מה שיקרה כעת, לדעתי, הוא שיהודי אמריקה יבדקו לאן הולך הכסף שהם תורמים, לאלה מטרות. אנחנו נגדיר בדיוק לאלה מטרות ספיציפיות מיועד הכסף, ונשמור שלא יגיע חלילה לישיבות של חב"ד..."

"הרי הם (החרדים) דורשים יותר ויותר כספים. מאין בדיוק יבואו הכספים?" על תוצאת-לואי אחת של דרישות החרדים, אחרי הבחירות, מסכימים רבים ממנהיגי יהדות-אמריקה. השינוי בעמדתו של יצחק שמיר (לתת צ'אנס לשיחות עם המערך) והתנצלות הפומביות במערך (מדובר על הודעתו הרגשית של רפי אררי, שלא התחייב בשם פרס לתיקון בחוק) הם תוצאה של מישלחות-הבכירים ששבו מישראל. גם בגללנו!"

כעת, מעריך הרוב, תחת שיקטן פצירה-הבנה בין יהודי-אמריקה לבין הישראלים, ירגזו הישראלים על השפעתם וכוחם של יהודי-אמריקה וינסו להם על שהוכיחו בפעם נוספת את כוחם. מצד שני, אומר שטיין, יהודי אמריקה ירגישו את השפעתם, ירגישו שהם חזקים.

"רק אנשים מעטים ייפגעו אישית מהאקט הפוליטי הזה, אך מיליונים ייפגעו סימלית וייפצעו מהעלבון כלפי דתם, מסורתם ואנושיותם. אני רוצה להשמיע קולי בעניין זה. עצומה זאת מתפרסמת בימים אלה בעיתונים היהודיים בניו-יורק ובפרבריה. רפורמים ואורתודוקסים כאחד חותמים עליה, מטכסים עצה." יש מי שהרוויח מתוצאות הבחירות בישראל: יהדות אמריקה אכן חזקה יותר, מאזרת יותר.

לחד, יתכן וירצו להשאירו בחיים לומר מה כלפי חוץ, עד שיימצא לו יורש. הרבה עיתונאים ואנשי-צבא-לשעבר אישרו זאת. כולם בטוחים שהמנגנון הרישמי פשוט משקר. בלבנון שומרים על איפול מוחלט. ראשי צד"ל אינם מוכנים לדבר,

לא ברור מי מפקד כיום על האירגון. בצה"ל מעריכים שאם אכן ייאלצו למצוא מפקד חדש, הרבר יעורר בעיות, שכן דרושה דמות כאריומאטית, כמו סעד חראד ואנטואן לחד.

האלוף יוסי פלד אמר לאימזמן ש"לחד לא המפקד היחיד, ואין לו תחליף. כתב צבאי שחשש להיחשף, כדי שלא לסכן את הקשרים שלו עם דובר צה"ל, שאל במרירות: "מתי הם ילמדו שהעלמת-דברים רק מוסיקה, בסופו של דבר? כמה זמן הם עוד יטענו שמצבו יציב ומשתפר בהדרגה?"

האמריקאים בטוחים: הוא נרצח האיש שידע יותר מדי

כן, אך הוא לא העז. הוא חשש מפני תגובת הציבור האמריקאי, שאינו אוהב דברים כאלה, ושאינו אדיש כציבור הישראלי.

לעומת זאת סירב רגן להמציא לבית-המשפט מיסמכים סודיים רבים על הפרשה, "מטעמי ביטחון". יתכן מאוד שיש במיסמכים האלה חומר המרשיע את רגן עצמו ו/או את סגנו ראז, בוש. חומר זה היה ידוע מן הסתם לג'ר.

אולי התכוון גורט' להסתייע בג'ר? אולי פחד משהו מפני עדותו של זה?

● עצם התאונה היה חשוד. מכל צורות הרצח הפוליטי, הפלת מטוס היא הדרך הנוחה ביותר. חבלה קטנה במכ"שירי המטוס די בה כדי להשיג את המ"טרה בצורה שקטה. כפי שאמר השבוע מומחה: "תמורת 500 דולר אפשר לרצוח במכסיקו כל אדם."

● הוסיפו לחשוד זה נסיבות שונות. מה באמת עשה ניר במכסיקו? מדוע הומצו מטוס בשם ברוי? מדוע טיפל בעניין, מייד אחרי התאונה, סוכרנישק ידוע, מרקוס כץ (מממן של המפד"ל, ולשעבר מבעלי הצהרון חדשנות)?

אך יותר מכל הוושפעו יורעי-דבר מן האווירה הכללית האופפת מיקרים כא' לה בארצות-הברית. החשש מפני מע' שירצח פוליטיים מטעם שרות-הביטחון או ספחיהם הוא גפוז וכללי.

למשל: עד היום משוכנעים אמריקאים רבים כי הנשיא ג'ון קנדי נרצח בידי גוף סודי, שהיה אולי קשור עם שרות-הביטחון האמריקאיים. לפי חשד זה, הרצח הגלוי, לי אוטוולד המופרע, היה רק מכשיר. ולראייה: מאז רצח קנדי מתו בזה אחר זה כל מי שידע עו משהו על העניין. כולם מתו בנסיבות מיסתוריות, בעיקבות תאונות מר' זרות או סיבות "טיבעיות" כביכול. כאשר דמות פוליטית שנויה-במח' לוקת כמו עמירם ניר, הקשור לעניינים (המשך בעמוד 42)

ניר באישיהשנה תשנ"ז
כל מי שידע, מת באופן מיסתורי

שתהיה אפשרות להשיג את בני-המישפחה, כדי שלא ישמעו על האסון באמצעות הרדיו.

לבסוף הושג הקבלן, ידידה של ג'ורדי, בטלפון שבמכוניתו. הוא יצא לרגע מהתערוכה כדי לקחת מן המ'טונית חפצת-סיגריות. נמסר לו בטל-פון במה העניין, והוא התבקש להחזיר את ג'ורדי מייד הביתה.

בינתיים נשלח איש בליוויית רופא להביא את הידיעה לפולה מוס. כשזו הגיעה הביתה וראתה את הרופא הממ' תין לה, שאלה מייד: "קרה משהו? למי?" כעבור שעה קלה הגיעה לשם גם ג'ורדי, המתגוררת באותו הבית, מתחת לרידת אמה.

מאז ניתקה ג'ורדי מגע עם העולם.

רצח
ב-500 דולר ★

כ אשר התקבלו בארצות-הברית ובארץ הידיעות הראשונות על הרצח, אסון במכסיקו, היו התגובות בשני המ'טויות שונים.

ב ירידתה של פולה מוס, אלמנתו של עורך ידיעות אחרונות ובעליה, התהלכה אשה צעירה ויפה כמוכת' הלם.

היא התהלכה כל היום אנה ואנה, החזיקה בידה את בנה בן השנתיים ולא זיהתה את האנשים שדיברו איתה.

קשה היה להכיר באשה זו את ג'ורדי ניר, צעירה חובבת-חיים ושוקקת-חיים, כוכבת של מסיבות ומוקד של רכילור'יות.

כמה ימים לפני כן קיבלה ג'ורדי ידיעה שירדה עליה ככר כיום בהיר: בע' לה, עמירם, נהרג בתאונת-מטוס במכ'סיקו.

הידיעה הגיעה לידי ידיעות אחרונות בשעה 8 בערב. העורכים ניסו באופן קרחני להתקשר עם ג'ורדי ועם אמה, פולה. הם לא הצליחו. ג'ורדי היתה בתערוכת-ציורים בירושלים, בחברת ידיד, קבלן. פולה היתה בהצגת-תיאטרון בתל-אביב.

אנשי ידיעות אחרונות התקשרו עם הרדיו והפצירו בעורכי-החדשות שם לעכב את שידור הידיעה המרעיש, עד

עם פולה
קרה משהו למי?

באמריקה האמינו הכל, מן הרגע הראשון, שעמירם ניר נרצח.

העיתון המכובד ניו יורק טיימס, בעל הסיגנון השמרני והאחראי, כמעט הכ' ריו על כך בכותרת. הידיעה נוסחה בש' פתרמזים שקופה, שהובילה את הקורא בהכרח למסקנה כי "המוות המיסתורי", כהגדרת העיתון, היה רצח פוליטי.

בעיני האמריקאים היה זה חשש סביר, בגלל כמה סיבות:

● איש לא היטיב לרדת את סודר תיו של ג'ורג' בוש כמו עמירם ניר. בוש פגיע ביותר כפרשת איראן-קונטראס, שעמירם היה אחד מיוזמיה העיקריים בשלב מסוים. הוא גם תירך את בוש, בשעתו, בעניין זה.

עכשיו עומד בוש להיכנס לבית-הל' כן. בעיני אמריקאים רבים היה זה טיב' עי כי משהו מחסירי-בש יחליט לחסל את הער' הבלתי-נח.

● ברגע זה מתנהל המישפט נגד שותפו וידידו של ניר, קציין-הנחתים אוליבר גורט'. הנשיא רוגלד רגן סירב לחון אותו, כפי שנחוננו אנשי השב"כ בפרשת האוטובוס בקו 300, וכפי שנ' חון הנשיא ריצ'ארד ניקסון על-ידי יור' שו, ג'ראלד פורד.

רוגלד רגן בוודאי היה שמח לעשות

טם ג'ורדי
ניתוק מגע עם העולם

להלן קטעים מהכתבה של אורי אבנרי על איש-השנה עמירם ניר, שהופיעה ערב ראש-השנה 1987 תחת הכותרת "יועץ הסתדים".

כאשר התפרצה הפרשה, ונודע שני עמירם ניר להמוני ישראל והעולם, הצטייר האיש כצבר אשכנזי טיפוס, מהדורה מודרנית יותר של בן דור-הפלמ"ח, הטיפוס שהיה בשעתו גיבורן של עשרות צירות-קישט בספרות ובקולנוע.

אולם ניר רחוק מאוד מטיפוס כזה. הוא אומנם צבר, יליד הארץ, אך בעיניו של איש דור-הפלמ"ח, בן היישוב הוותיק, הוא כמעט עולה חדש. עמירם ניקסר נולד ברמת-גן ב-1950, אך הוריו הגיעו ארצה רק שלוש שנים קודם לכן, ב-1947. שניהם ניצולי-השואה.

שני ההורים נולדו בעיירות קטנות בפולין — כמו מנחם בגין, שימעון פרס ויצחק שמיר. האב נולד בעיירה אוסטרוויץ, האם בעיירה בירז'ק. האב, יצחק, גדל בבית רתי מאוד, אך "התפרק" עוד בפולין.

רוב בני המישפחה, מצד האב ומצד האם, מרים, הושמרו בשואה. לא אחת אחת מניצולות אוש-וויץ, המתגוררת בארץ. האם היתה בגטו-ירושלם ונמלטה משם.

ההורים התחתנו עוד בפולין. האם היתה ציונית מלידה, חברה בתנועת-נוער ציונית. היא הגירה לישראל שנה לפני בעלה. במשך שנה זו התגוררה בקיבוץ בית-זרע.

האב למד רפואת-שיניים בפולין. בארץ עבד במשך כמה שנים כטכנאי-שיניים, עד שהוכר כ"רופא". גם האם עברה במשך כל השנים. המיקצוע: מורה לתפירה ולגזירה בבית-ספר תיכון מיקצועי. כמו כל מישפחה של עולים חדשים, משאית הפליטה, עברה המישפחה דרך קשה עד שהתבססה. המצב הכלכלי בשנים הראשונות היה קשה, אם כי לא הגיע עד כדי מחסור ממש.

שני הילדים, עמירם ואחותו הקטנה ליאורה, הצעירה ממנו בשלוש שנים, גרו בחדר אחד ביחד. ברירה היתה גם מירפאת-השיניים של האב. בבית שרה בשנים הראשונות אוורה של חיסכון, אם כי תמיד היה מצוי מה שצריך. מה שצריך — אך לא יותר.

מיצחק אחד לא חסר מעולם: ספרים. ספרים מכל הסוגים, וביניהם ספרות קלאסית. ניר מעולם לא הרחיק את הדיבור על ילדותו. על כל 14 שנותיו הראשונות מעולם לא אמר מילה.

יתכן כי שנים קשות אלה הן שגרמו להידוק הקשר בין שני הילדים. עד היום קרובים עמירם וליאורה זה לזה הרבה מכפי שרגיל בארץ בין אח ואחות. יש ביניהם דימיון רב, לא רק מבחינה

התאונה שבה מצא אותו המוות היתה רק האחרונה בשרשרת של מישחקים עם המוות

הפציעה השלישית, החמורה ביותר, אירעה כעבור שנתיים, ב-1972. אז היה בן 22, קצין בצבא-הקבע, כתב של גליצה"ל, והיה ידוע כנהג פזיז.

היה עליו לסקר תרגיל של חי"ר במעלה-האדר. מים. הוא יצא ברכב שלו מביתו ברמת-גן. ביציאה מהעיר, בבוקר, עקף אותו רכב שכא מאחוריו, חתך את המסלול והעפף אותו הצידה. ברזל ורסיסי-זכוכית חדרו לעינו הימנית, והיא נשפכה על החולצה. הוא ניסה להחזיר אותה בחזרה לארובה, בתיקוה להצילה.

כל העת היה בהכרה מלאה. הוא עצר מונית, ביקש מהנהג להוביל אותו לבית-החולים הקרוב ביותר, כשהוא מחזיק את העין במקומה בידו, וראשו מוטא אחורה. כך נכנס לחדר המיון. אחיות ותיקות וקשוחות לא ראו מראה כזה מימיהן.

גם בבית-החולים לא התעלף. לפני שהוכנס לחדר-הניתוח טילפן לאחותו, ליאורה. זו חשה למקום והוא נתן לה הוראות מפורטות: למי להודיע על התאונה, כיצד לארגן את גרירת המכונית למוסך. הוריו היו בחו"ל.

שאלתן קיצונית? מתי זה קרה? האם בימי לימודיו בבית-הספר? האם עוד לפני כן? האם השפיע על כך המצב הכלכלי בבית, בשנים הראשונות? האם יש לזה קשר עם זיכרונות-השואה של ההורים או עם היותם עולים חדשים? האם זה יצר מצב של חרדה בבית? האם מנת-המישכל הגבוהה שלו גרמה לניכור?

על כל פנים בחיבון חדש נראה עמירם ככל נער אחר. הוא אהב לשחות, לשחק כדורגל ולטייל בארץ ברגל. בעוד שחלק מהתלמידים כבר באו לבית-הספר במכוניות הפרטיות של אבא ואמא, נסעו עמירם ניקסר ואחותו ליאורה, שלמדה אף היא כאותו בית-ספר, באוטובוס מרמת-גן עד לתחנת-הרכבת, ומשם הלכו ברגל. לפעמים בא עמירם על אופניים.

העין הימנית אבדה

אחרי סיום לימודיו בבית-הספר התיכון לא התגייס עמירם ניר מיד. נותרו לו כמה חודשים עד לשרות הסדרי צה"ל, והוא התחיל ללמוד פילוסופיה באוניברסיטה העברית. אז גם

ניר ככתב צבאי ונש פנו ברנל

ניר בטליוויזיה, 1975. אחיות קשוחות לא ראו דבר כזה

שיחבשו אותו, כרי שיוכל להמשיך עם היחידה, שעמדה לצלות את התעלה. הוא נחבש, ומיד לאחר מכן נפצע שוב מרסיסי-פגז בשיפולי-הגב. הפעם לא היה יוכוח. עמירם, הפצוע בפעם התמישית, פונה לבית-החולים שעוריצדק בירושלים.

תמונתו בבגדי בית-החולים, ליד הקומיקאי האמריקאי-יהודי דני קיי, פורסמה בעיתונים. סיפר אז עמירם: "דני קיי בא לבקר בבית-החולים וישב על המיטה שלי. הייתי מטושטש לגמרי. הפציעה כאבה, וניסיתי להרחיק אותו, אבל זה לא הטריד את קיי, שהתלוצץ: מישוה מנסה להוריד אותי מהמיטה שאני יושב עליה. אני לא יודע מי זה, אבל אם אמצא אותו, אוציא לו את העין השנייה!"

חיסמונת דין

מה מלמדות הפציעות הרבות האלה על איש השנה תשמ"ז? הן יוצרות כמעט אוטומאטית אסוציאציה עם אדם אחר, שהיה עתיד תאונות ופציעות: משה דיין.

כמו ניר, איבר דיין את עינו, השמאלית. אצל דיין זה קרה בפעולה קרבית, במהלך הפלישה הבריטית ללבנון במלחמת-העולם השנייה. דיין, שנלווה לכוח אוסטרילי, עלה לגג בניין. בצורה בלתי-הזהירה, כדי לצפות באויב במישקפת. כדור פגע במישקפת, וזו חדרה לארובת-עיניו. דיין אחז בעצמו במישקפת התקועה בעין, וכך הגיע אחרי נסיעה ארוכה לבית-החולים. בגלל אופי הפציעה של ארובת-העין, לא יכול היה להודק לעין זכוכית.

לאחר-מכן נפצע דיין כמה פעמים. פעם נפצע בעת חפירה ארכיאולוגית בלתי-הזהירה. הארמה התמוטטה עליו.

ריבוי כזה של תאונות ופציעות אינו יכול להיות מיקרי. אצל דיין, כמו אצל ניר, היה קשר ברור בין אומץ-לב גופני בלתי-רגיל ובין חוסר זהירות.

פסיכולוגים אומרים שתכונות אלה מעידות על יצר כמס להרס עצמי. מה מקורו? על כך יש תיאוריות רבות. יש המדברים על ריגשי-אשמה תת-הכרתיים. האדם חש באשמה דימונית. התחושה נזרעה בו בילדותו, והוא מעיניש את עצמו.

תיאוריה אחרת אומרת שזהו סוג של בריחה. אדם שהציב לעצמו משימות בלתי-אפשריות, והמרגיש שאינו יכול להתמודד איתן, מוצא לעצמו בדרך זו אליבי.

דיין לא התגבר על בעייה זו מעולם, והוא לקח אותה עימו לקבר.

אדם רדוף תאונות

עמירם ניר לא עצר בדרכו בגלל הפציעות הרבות. מייד כשהחלים מן הפציעה חזר לזירת-הקרב. במשך חודש שהה בפאר, ועם הפסקת האש הצטרף לגרודים ששהו בגולן.

"יש לך שעה!"

יום סיום המילחמה היה ניר קצין בדרגת סגן, בן 23. הוא חזר לטליוויזיה והתמנה כאחד משלושת עורכי מבט, תפקיד שבו היה עליו לתת הוראות ולפסול כתבות של כתבים הרבה יותר ותיקים ומנוסים.

הקאריירה שלו היתה בעיצומה. דן שילון קיבל לידו את מחלקת-החדשות, שיתף את ניר באיגונוה מחוש. ואז אמר לשילון: "החלטתי להתגייס לחיל-השיריון!"

שילון הנהגה הגיב בטרוניה: "אתה עוזב אותי עכשיו?"

זה קרה כך: בנובמבר 1974 יצא עמירם לצלם כתבה על ההתנכרות לצבא-הקבע. האלון משה (מוסא), פלד, מפקד גייסות-השיריון, סיפר לו על המחסור החמור בקציני-השיריון, שרבים מהם נהרגו במלחמה. הוא הסביר שגייסות-השיריון עומדים להכפיל את כוחם, וכי הוא מנסה לגייס קציני מילואים מגייסות אחרים, שיתנדבו ויעברו הסבה לשיריון. תוך כדי כך העיף מבט רב משמעות בעמירם.

"יש לי זמן לחשוב?" שאל ניר. "בוודאי", השיב האלון, "יש לך שעה!" בתום השעה התגבר עמירם, ונשלח לקורס הסבה לקציני-השיריון. גם אחותו הושפעה ממנו, והנהגה לתקופה של שנה ושירתה כקצינת חינות בסיני.

אח השרות סיים עמירם כעבור שנה כמפקד פלוגת-טנקים.

מרוע הלך לצבא-הקבע? השיב עמירם באחת ההזדמנויות: "פחדתי להגיד שהמניעים שלי הם אידיאליסטיים. פטריוטיים הפך למילה גסה."

לפני הניתוח כבר ידע ניר שעיניו הימנית אבודה. הוא עבר סידרה של ניתוחים, שהשכירו את חללי-העין לקליטת פרוטזה. אי-אפשר להכין לו את הפרוטזה בארץ. הוא נסע לגרמניה, למקום מיוחד שבו מייצרים עיניים מלאכותיות בתהליך מסובך. עד היום הוא נוסע לשם בכל פעם כשהוא זקוק לעין חדשה.

פציעה ליד התעלה

ששחזר מבית-החולים שוחרר ניר גם מצה"ל. שוב נגרם לאוניברסיטה העברית, הפעם ללימודי כלכלה ויחסים בינלאומיים. באר-תה שעה התקבל גם לטליוויזיה, עבר קורס כתבים והפך לכתב למשימות כלליות.

זה היה מצבו כשפרצה מלחמת יום-הכיפורים. הוא מצא את עצמו במאגר הקצינים שלא שובצו עדיין בתפקידי-מילואים. על כן עשה מה שעשו רבים באותה שעה, כשמצאו את עצמם במצב זה: ביום הראשון של המלחמה הגיע לחזית ביוזמת עצמו, ותבע לשבצו בתפקיד קרבי. הוא הגיע לחטיבת-הצנחנים של דני מט, שבו שירתו חבריו מימי השרות הסדרי. המ"ט סירב, אך ניר הוריד לו שיצטרף ליחידה על אפו ועל חמתו. בלי ברירה נכנע מט ושלח אותו לאחד הגרודים, ככתב.

ניר התקשר עם הטליוויזיה בירושלים וביקש לצרף אליו צלם. השניים הסתפחו לגרוד הראשון שפרץ את המצור המצרי על המוצב בודפשט בקו ברילב. את כתבותיו של לירושלים ככל דרך אפשרית — באמצעות פצועים שפגזו לעור, טייס המסוקים שהביאו מפקדים, מטוס פאנטום שנחת בחית-איונס (הטייס טילפן מהבסיס לטל-וויזיה, ששיגרה מונית לקבל את הכתבה).

כמהלך הפעולה הזאת נפצע בפעם הרביעית. ליד מוצב בודפשט, על גדת התעלה, פגע רסיס של פגז ברגלו. הוא סירב להתפנות וביקש

עזב בראשונה את הבית ועבר לירושלים. יתכן והיה ממשיך בלימודים, כמיסגרת העתיד. דה האקדמית, אילו נמשך לכך. נראה שכבר אז היה קשה לו לכתור בין הצבא והחיים האזרחיים — מחלוקת פנימית, המסבירה כמה מן היוגונים התכופים בקאריירה שלו לאחר-מכן. על כל פנים, לפתע הפסיק את לימודיו והתגייס לצבא.

היה מובן מאליו שצעיר כזה יתגייס לצנחנים. חודשים מעטים אחרי שהתגייס, ב-1969, איר-עה לו תאונת-אימונים. היתה זאת הפציעה הראשונה בחייו עתיד הפציעות. רשימת הפציעות והתאונות שלו ארוכה, כמעט חסרת-דוגמה, ואין ספק שיש לה קשר עם אופיו.

בשעת תרגיל יחידתי בגל מצוק. עצם הכתף שלו נשברה. במשך חודש שכב בבית-החולים הדר-סה בירושלים.

הפרופיל שלו הורד. נבצר ממנו להמשיך בשירות קרבי. ידיד הציע לו לבוא לתנה הצבאית, וליצאה"ל, ככתב צבאי. כך החלה הקאריירה התיקשורתית שלו.

בזמנות זו גם החליף את שם מישפחתו. ניקסר הפך ניר.

תוך כדי שרותו בנ"צ"ל, ועליפי רישותו בבלתי-נאמנות, הועלה הפרופיל שלו שוב, והוא התעקש ללכת לקורסי-קצינים. משם חזר לנ"צ"ל קצין — דבר נדיר למדי.

ככתב צבאי הצטרף לפשיטות צה"ל בלבנון. הוא יצר קשרים עם המפקדים, ואלה עזרו לו להגיע לפעולות נוספות. הקצינים, שראו בו לוחם מעולה, בעל כושר קרבי ואומץ-לב, נשארו קשורים עימו עד היום. גם אחרי שעבר לתפקידים אחרים, ראו בו אנשי-צה"ל אחד משלהם.

באחת הפשיטות האלה, ב-1970, נפצע בפעם השנייה. כאשר ליווה יחידת-חי"ר נפצע מתחת לברך, כנראה מרסיס של בוזקה. יחד עם כל היחידה פונה ארצה בסטי"ל. אחרי שהייה בבית-החולים הוחזר לשרות.

חיוניות, אלא גם בקשיחות-האופי וברך המחשבה בהחירה והשכלת-הנית.

ההורים ריברו עם הילדים עברית. אולם ביני-הם דוברו הוריהם גם פולנית. היה זה בית של עולים חדשים, ששורשיהם במזרח-אירופה ובת-בית.

האם היתה הדמות הפוליטית בבית. היא היתה מזוהה עם מפ"ם, ובמשך זמן-מה אף היתה פעילה במפלגה. לימים העדיפה את הבית על הפעילות הפוליטית, ונטשה אותה.

היה זה אך טבעי שהנער עמירם יצטרף לקן השמיר-הצעיר, וכי ילמד בבית-הספר תיכון חדש, שעליו ריחפה רוחה של טוני הלה האגדתית.

חיבון חדש. היה המוסר החינוכי של העילית האשכנזית בתל-אביב. הוא חינך למדמוקרטיה ול-הומאניזם, ושררה בו אוורה שמאלית מובהקת, תוך שימת הדגש על אמנות ותרבות אירופית.

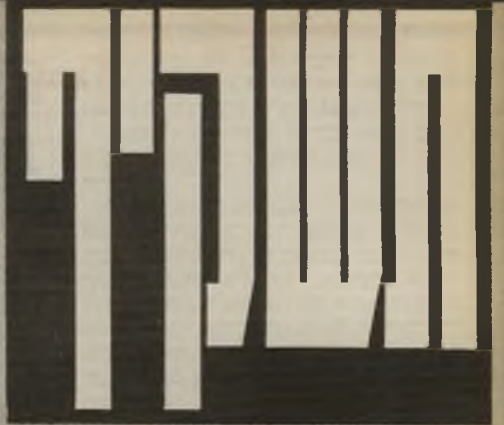
עמירם היה תלמיד טוב, פעיל במועצת-התל-מידים בבית-הספר. במשך תקופה מסוימת ניגן בטורמבון, ואף היה חבר בתזמורת העירונית של רמת-גן.

אז גם התחיל בקאריירה העיתונאית שלו — בעיתון בית-הספר. הראיון הראשון שערך כעיתון נאי מתחיל היה עם אייבי נתן, שהפך לימים ללידו הטוב.

כאשר הגיע ניר לחיבון חדש, ב-1964, כבר היתה מישפחתו מעורה בארץ, וגם מצבה הכלכלי התבסס. האם בכל זאת הרגיש הנער שהוא שונה מנערי-השכונה של שיכבת-העילית הוותיקה, ש-אינו "שייך", שאינו "משלנו"?

האם חש שעליו להוכיח את עצמו? האם זוהי אחת הסיבות לשאפתנות הקיצונית שלו, שאינה אופיינית לצברים, הרחיקה הפנימית שלו להצט-יין בכל מחיר, להוכיח את כושרו ויכולתו, להגיע לצמרת?

יש תעלומה מסוימת לגבי עיצוב אופיו. מה גרם לו להיות מופנם, מנוכר משהו, אנאליטי וקר,

מאבקים בתנועת החרות

בקרב צעירי תנועת החרות התחילו המאבקים על תפקיד יו"ר הצעירים.

מיכאל רצון, היו"ר הנוכחי, עומד לסיים את תפקידו, ויושב ראש חדש ייבחר בוועידת הצעירים, שתערך, כנראה, מייד אחרי הבחירות המוניציפאליות. הבחירות שהיו אמורות להתקיים לפני שנתיים לא התקיימו, בגלל פיצוץ ועידת חרות והמאבקים בתוך התנועה. בינתיים יש כבר מועמד בולט לתפקיד זה, ממחנה שמרני-ארגוני. האיש הוא משה גילצר, ממנהיגי הסטודנטים באוניברסיטת בראייל, בעל תואר אקדמי בכלכלה.

תפקיד יו"ר צעירי חרות נחשב לקדש-קפיצה חשוב לכנסת.

המוכ"ל המועד

למישרד התחבורה

האיש הצמוד לראש-הממשלה במגעיו עם השותפים הקואליציוניים הפוטנציאליים אינו שר ולא תברכנסת. האיש הוא שמוליק סלווין, עוזר יועצו הכלכלי של יצחק שמיר.

סלווין, בעל תואר-שני בכלכלה, בא ממישפחה חרדית, דובר אידיש, ולכן מכיר את הציבור החרדי מבפנים. יש סיכוי סביר מאוד, שאחרי הקמת הממשלה, יתמנה סלווין לתפקיד מנכ"ל מישרד התחבורה.

חטיפה משתלמת

לרשות

"רשות שדות-התעופה" תגבה תשלום מרשות-התעופה הסובייטית, עבור נחיתתה ושרותים אחרים, שקיבלו המטוסים הסובייטים בארץ, כפרשת החטיפה. הרשות מתכוונת לגבות 1700 דולר עבור נחיתה, כמה מאות דולרים עבור הנחיה במהלך ועוד כמה עשרות שקלים עבור האוטובוסים שהעבירו את צוותי הי מטוס.

החרדים כבר מתכוונים

המיוגר החרדי כבר החל בהכנות לקראת הבחירות המוניציפאליות הקרובות. מפירסומים שונים בעיתונות החרדית עולה כי בשכונות האחרונות עושים גורמים חרדים שונים מאמץ, כדי להגדיל את מיספר הבחורים החרדים בערים הגדולות. במיוחד נעשה מאמץ להגדיל את מיספר הבחורים החרדים בירושלים ובבני-ברק.

מדובר באלפי אברכים ותלמידי-ישיבות משובים בכל רחבי הארץ, הלומדים בירושלים ובבני-ברק, אשר מתכוונים להחליף את כתובותיהם ולהצביע בערים הגדולות ולא במקומות מגוריהם.

כך יתאפשר למפלגות הדתיות לחזק את כוחן במועצות אלה.

מונעים טיכול רפואי

גיהר אברטיר, קטנה העצורה כבר מחודש אפריל בכלא, נודה-תירצה, ללא תאריך למישפטה, אינה זוכה לטיפול רפואי.

ב-15 בנובמבר, בעקבות תקרית שמקורה בחוסר-הבנה, נגררה גיהר לתא על-ידי שני סוהרים-גברים. ידה נפגעה, ובתוצאה מטיפול רפואי לקוי נשארה היד משותקת והיא סובלת מבעיות תפקודיות קשות. למרות תלונות שהוגשו למנהלת הכלא, היה שורה, ולמרות בקשות חוזרות ונשנות ולחצים של ועדה-רופאים, חברי-כנסת ואירגון "נעמ"ת" לא מקבלת גיהר מיסול רפואי הולם, ואף לא התקבלה תגובה בנדרון מהנהלת הכלא.

סרבן מתמיד

סרבן-המילואים אפרים שירמן, ששלח באפריל מיכתב לשר-הביטחון, יצחק רבין, ובו הביע את אי-כוננותו לשרת במילואים מסיבות מצפוניות, נקרא לשרות-מילואים לפני שבוע.

שירמן סירב לצאת לשרות-מילואים של שלושה ימים. הוא נקרא לבירור והודיע שהוא מתכוון להתמיד בסירובו, גם אם יצטרך לשבת בכלא.

בזמנו סירב שירמן, המסרב ללבוש מדים ולשאת בנשק, לשרת במילואים במלחמת-הלבנון.

338

ביום השני, ה-5 בדצמבר, מסר דובר צה"ל על 246 הרוגים פלסטיניים בשטחים הכבושים. מיספר זה אינו כולל את ההרוגים מירי מתנחלים.

ואילו סגן הרמטכ"ל, האלוף אהוד ברק, הודה, בניגוד לדיעות שמפרסם דובר צה"ל, כי מאז תחילת האינתיפאדה נהרגו בשטחים הכבושים 301 פלסטינים.

לפי ססירת "העולם הזה" עומד מיספר הרוגים מאז תחילת האינתיפאדה, שהי שבוע ימלאו לה שנה, על 338.

לעומת זאת, מסרד מקורות פלסטיניים על 427 הרוגים, לפי הסירות הבא:

- 286 הרוגים מירי חיילי צה"ל ומת-נחלים.
- 66 הרוגים כתוצאה משאיפת גזא.
- 37 הרוגים ממכות ומהתחשמלות.
- 38 הרוגים מסיבות אחרות.

שטחים לסין

המעורבות הכלכלית של סין בארץ מתעצמת. השבוע נדרם מנהל מיסעל-שטחים בבית-שמש כאשר קיבל טלקס מסין ובו בקשה לדוגמות והצעה לרכישת ידע לייצור שטחים. המפעל, שנבנה בבית-שמש בהשקעה של שלושה מיליון דולר, נוכח באחרונה גם לנתח שוק גדול בענף השטחים, בגלל הקשים הכלכליים של החברות בבעלות אברהם שפירא.

נאמן מתכוון לקרב

יגאל נאמן, מנכ"ל "תדיראז", אינו מתכוון לפרוש מתפקידו בשקט בראשית ינואר, כפי שמצפים ממנו ראשי "חברת העובדים", ולא יניח לחיים רוזן, מנכ"ל קבוצת-התיקשורת של "תדיראז" לתפוס את מקומו. נאמן, האחראי להפסדים של יותר מ-24 מיליון דולר השנה, לא מתכוון לשאת לבדו במחיר הכישלונות. כבר שנתיים מנבאים גורמים שונים את הדחתו, אך עד כה הצליח להחזיק בתפקידו.

רוצה לחזק את קולך

במיסלגת-העבודה לא רואים בעין יפה את תוכניתו של יונה בצלאל, יו"ר ועד עובדי הסוכנות ומנכ"ל בפועל של מחלקת הנוער והחלוצי לרוץ ברישימה עצמאית למועצת העיר. בצלאל טוען שהוא נהנה מתמיכה של רבים, לא רק בסוכנות, אלא גם במקומות-עבודה מאורגנים, ואם יכנס למועצה יוכל לחזק את סדר קולך, נוכח התנגדות כוחן של המפלגות הדתיות.

פילוג ברמת-השרון

משה ורבין, ראש המועצה המקומית של רמת-השרון, מתכוון לפרוש מהמערך ולרוץ לבחירות הקרובות ברשימה עצמאית.

בינתיים נבחר אפרים ("פיוחקה") חירם כנציג המערך. ופגלים אחרים במערך שוקלים הקמת רשימה על-מפלגתית שתהיה משותפת למערך ולליכוד. הם גם מנהלים מגעים חשאיים עם יקי סקולר, נציג הליכוד לבחירות, על רשימה משותפת.

סוסיה נפתחת לקהל

אתר חדש, יחיד מסוגו נפתח בימים אלה בעיר הקדומה סוסיה.

מדובר בעיר שלמה, היחידה בעולם, בת 1600 שנה, שהתגלתה לפני חמש שנים. בעיר, שהיא בשטח של 300 דונם, התגלו בית-כנסת, מגורים, יקב, מערות-עבודה, פספסים וכתובות.

העיר, הנמצאת בשטחים הכבושים, התגלתה אחרי מלחמת ששת-הימים וכבר אז החלו בחפירות ראשוניות, אולם עבודות-החפירה האינטנסיביות נעשו בחמש השנים האחרונות.

האתר נפתח בימים אלה לתקופת-הרצאה והפתחה רישמית תהיה בספט.

עקיבא לינדרון, מנהל הפרויקט, מסר כי בחפירות ובאירגון פתיחת האתר הושקעו מיליון דולר וחצי.

סוגרים את הריוןך

בישיבה של מועצת עיריית ירושלים הועלתה הצעה לסדר-היום לסגור לתנועה בשבת את רחובות שכונת הרנוף.

ההצעה נדחתה על-ידי רוב חברי הוועדה.

לעצנת מאיר פורוש, חבר מועצת עיריית ירושלים, תומכים רוב תושבי השכונה בסגירת הרחובות. לעומתו טען עימנואל זיסמן, חבר הנהלת מועצת העירייה, כי קיים הסדר, שנקבע על דעת השכונה, בנוגע לסגירת שיבוע רחובות בלבד.

מים בסכנת ביוב

מנתונים של דו"ח מישרד-הבריאות עולה כי מאות בארות-מים ברחבי הארץ נמצאות בקריבה מדאגה ומסוכנת לקוי ביוב.

קיימת סכנה שמי הביוב יחלחלו לבארות, יזהמו אותן ויגרמו למחלות-מעיים קשות. יתכן אף כי בחלק גדול מאותן בארות כבר התחיל התהליך.

מדובר ב-600 בארות בכל רחבי הארץ ובי-87 בארות באזור מרכז הארץ בלבד. הבארות נמצאות במרחק 100-5 מטר מקווי ביוב, בעיקר בערים נתיני, כפר-סבא, פתח-תיקוה, רעננה, רחובות וראשוד-לציון.

לפי הוראות מישרד-הבריאות יש לצלם את קווי הביוב כל תקופה מסוימת, אך למרות שהציוד המתאים נמצא בארץ והשיטה ידועה לרשויות, לא צולמו הבארות, ולכן, לא ידוע אם קיימת דליפה של ביוב למקורות המים.

מיהו מושבניק?

משבחה-עובדים שהדיניצין ניצל את הרוחות הפוערות סביב פרשת מיהו יהודי כדי לעשות נפשות למדשבו.

במודעה, שפורסמה בעיתוני סוף-השבוע, השתמש המושב בגימיק, כדי לקדם את ענייניו והשאלה הנוגעת מיהו יהודי, הפכה במודעה לשאלה מיהו מושבניק.

לא מצליחים למכור

למלך "מנדרין", העומד נטוש זה זמן רב, עדיין לא נמצא קונה.

בנק המיזרח, שהוא בעלי המלך, רורש עבורו שישה מיליון וחצי דולר, ואילו מי שמעוניינים לרכוש את המלך לא מוכנים לשלם יותר משישה מיליון דולר.

חיסיון איטלקי

על דמי-אויק

חיסיון שהוטל על תיקי-החקירה נגד ג'ון איוואן דמיאניוק לא איפשר לסניגור האר-טלקי של דמיאניוק לעיין בתיק. את הסניגור האיטלקי מינה דמיאניוק כדי שזה יכיר את ראיות-התביעה בתיק המשפטי שנפתח נגד דמיאניוק באי-טליה.

מחירי המשומשות יורדים

צפויה ירידה במחירי המכוניות המשומשות. כבר השבוע נרשמה ירידה של 15% אחוים במחירי המכוניות המשומשות. הסיבה לכך היא הסרת המכסים הצפויה בינואר, והבטחת ממשלת-ישראל כי לא תעלה את מס-הקנייה.

הג'א ולחם בגאזים

במיסגרת תרגיל לוחמה בגאזים, שהתקיים באחרונה, הציג הג'א מסיבה חדשה בשם ברדס, שפותחה במיוחד על-ידי הג'א לילדים בגילם 13-3.

בתרגיל הוצגו גם חייון אלקטרוני חדש לגילוי לבורים מתחת להריסות ומכשירי-לחץ פניאומטי לפינוי הריסות. מהתרגיל עולה כי המיקלטים שנבדקו לא מתאימים ללוחמה כימית. מסתבר כי לפי הוראות הג'א כל המיקלטים אמורים להיות מצוידים במערכות לטיהור גאזים. אולם בפועל לא יושמו הוראות אלה.

כל העניינים למיננו

מרהיב. אך הדריכה כמקור ממש, העיר התחתית איברה את אופייה המיוחד, המושבה הגרמנית הנודדת והולכת ומאבדת את אופייה גם היא. איכשהו, אין לעיר אופי אמיתי.

עד לעת החדשה, לא היתה חיפה מקום חשוב. עכו, שהיתה בירת הארץ בתקופות שונות, האפילה עליה תמיד, הן כריכוז עירוני, הן כעיר נמל. כתנ"ך אין זכר לחיפה, שהיתה עיירה צי' דונית.

חיפה המודרנית הוקמה רק ב-1761, עלידי השייח' הכדווי הגלילי ד'הר אל-עומר, שהקים נסיכות כמעט עצמאית בגליל ובדרום לבנון. הוא הרס את כפר הדיינים שהיה קיים והקים עיירה חדשה, מוקפת חומות, בין הכרמל והים, במקום הצר ביותר, כדי להגן על עכו מדרום. ד'הר אל-עומר היה ידיד של יהודי הגליל, ואולי משום כך היתה חיפה תמיד עיר מיוחדת לגמרי מבחינת היחסים בין ערבים ויהודים.

ואולי זוהי מסורת עתיקה עוד יותר: כאשר פלשו הצלבנים לארץ, ב-1100, הגנו תושבי חיפה על ערים כקסנות מיוחדת, כשהיהודים לוחמים בחירוף נפש לצד אחיהם המוסלמים. מעולם לא היו יחסים של ממש בין יהודי תל-אביב וערביי-יפו. אני גרתי הרבה שנים בשכונת פלורנטי, בתפר שבין שתי הערים, ואני יודע שחצתה ביניהן חומה בלתי-נראית. גם בירושלים לא היו יחסים של ממש בין השכונות היהודיות והערביות, חרף כל הא גרות. רק בחיפה היה קיים שיתוף פעולה אמיתי ומגע יומיומי. חסן שכרי, ראש העירייה הערבי, היה מקובל על היהודים, ושבתאי לוי, ראש העירייה היהודי, שהתחלף עימו, היה מקובל על הערבים.

רק במילחמת העצמאות נפערה תהום. הנסיכות שבהן עברו הערבים בהמוניהם מחיפה לדרום לבנון אחרי כיבוש העיר עדיין לוטות ערפל. יציאתם שנתה את העיר עד ללא-הכר, שלא בטור בתה.

יש אופי מיוחד לחיפאים. עד היום אני מסוגל להבחין בצעירות (משום-מה היה לחיפאיות לשעבר, שעברו לתל-אביב, ייצוג בולט ביותר בתחרויות היופי למיניהן). יש אומרים כי האופי החיפאי המיוחד הושפע עלידי הריכוז הגדול של עולים מגרמניה שהשתכנו בחיפה, בייחוד על ההר. הגרמנים נמשכו עלידי הטכניון, שהיה תמיד מרכז העיר היהודית, ועלידי הריכוז התעשייתי במיפרץ.

עוד לפני שהבריטים בנו את הנמל עמוקהמים, ומשכו את צינוריה הנפט העיראקי עד לחיפה ולבתי-החיקוק, הקימו התורכים שם את תחנת ההרכבה, שהיתה הראשונה במסילה שהובילה למכה. כקיצור, האלבום הזה (תורה ושלוחה, דויד פלונסקי) הבחיר לי שאני קשור לחיפה הרבה יותר מכפי שחשבתי.

פרט ביוגרפי

בסיפורי-חיי של רב שילנסקי, כפי שסיפר בשבוע שעבר לרפ' נה ברק, נתקלתי בנקודה שגרמה לי להיעצר. שילנסקי סיפר כי התגייס לאצ"ל (כליטא) כששמע על תלייתו של שלמה בן-יוסף.

זה הרהים אותי, מפני שאני התגייסתי לאצ"ל (בארץ) בדיוק באותו המועד — ובגלל אותה הסיבה עצמה.

ארכיון העולם הזה

גופת בן-יוסף אחרי התלייה

שלמה בן-יוסף היה צעיר אידיאליסטי. כיום היה נקרא בוודאי טרוריסט. הוא ירה באוטובוס אוטו-עירי, ובו נשים וילדים, כנקמה על פיגוע בתחבורה היהודית. הבריטים ראו אותו למוות ותלו אותו. הוא הלך אל מותו בראש מורס, גיבור עד הרגע האחרון.

תליית בן-יוסף גרמה לנו להלם. אמנם, הבריטים תלו עד אז ערבים לא מעטים, שגם הם היו אידיאליסטים, ושגם הם האמינו שהם פועלים למען עמם. אולם אנחנו התייחסנו אז אל הלוחמים הערביים כאל "כנופיות", והוצאתם להורג של "רוצחים" ערביים נראתה לנו טבעית. ואילו בן-יוסף, איש משלנו, פטריוט, אידיאליסט, היה היהודי הראשון שהוצא להורג בימי המנדט.

אני הייתי אז נער בן 14. לא הייתי בתנועת-נוער. הרווחתי את לחמי כפקיד של עורך-דין. אמנם פסלתי את רעיון ה"הבלגה" — איי-התגובה על הפיגועים הערביים — אך בוודאי לא היה עולה על רעתי להצטרף למחתרת, אלמלא תליית בן-יוסף.

הזעם על מעשה זה דחף אותי. פשוט הרגשתי שצעיר הגון צריך לקום ולמלא את מקומו של האיש שהוצא להורג. הצטרפתי לאצ"ל.

כך בדיוק, לפי תיאורו, הגיב גם רב שילנסקי. ואם כך שנינו, בוודאי גם רבים אחרים.

המסקנה, המתבקשת מאלה: כאשר יש מרד לאומי, איננו תופאה, אין מעשה מטופש יותר מצד השלטון מאשר הוצאתם להורג של הטרוריסטים. במקומו של כל מוצא-להורג יבואו מאות אחרים.

אני מקווה שרב שילנסקי מבין זאת כמוני, ושיפעל בכל כוחו כדי שלא נחזור כיום על טיפשותם של הבריטים.

את עצמי במיטה, מול חלון. מבعد לחלון נשקף מראה שלא ראיתי כמותו בכל 10 שנות חיי: מדרון ענקי של הר חום, שכאילו הגיע עד לחלון ממש.

זה היה מראה מור. עד אז ראיתי בחיי רק הרים ירוקים, מכוסים ביערות, וגם את אלה רק בטיולים מישפחתיים. גדלתי עד אז בשפלה הצפון-גרמנית, שהיא שטוחה וירוקה.

אינני זוכר איך הגעתי לחיפה. ירדנו בכורק שלפנייך בנמל יפו, ומבלי להשתהות בתל-אביב נסענו באוטובוס לחיפה, בדרך הארוכה של אז, שעברה את כפר-סבא, שכם, ג'נין ועפולה. נרדמתי. לא הרגשתי כלל שהוריי השכיכו אותי לישון במיטה ההיא, במלון קטן בהדרה-הכרמל.

מדוע מיהרו כל-כך הוריי להגיע לחיפה? כרוב היהודים שאנו מגרמניה, האמין אבי כי חיפה היא "עיר העתיד". חיפה היתה מושכת. חיפה היתה מבטיחה.

נרמה לי שהיא מבטיחה עד היום. מבטיחה ולא כל-כך מקיימת. יחסי לחיפה הוא דו-ערכי מאוד. אמביוולנטי.

חשתי בכך כאשר התחלתי לעיין באלבום נהדר, ששלח לי מוסיאון חיפה לאמנות חדשה, בשם חיפה — דיוקן העיר בציר ובצילום. יש בו מאות ציורים ותצלומים של חיפה, שנעשו במשך מאות השנים. עיניתי בהם בשקיקה, וכך התחוויר לי שיש בי רגשות מעורבים מאוד כלפי עיר זו.

גרנו בחיפה כשנה. אותי שלחו הוריי לנהל, לגור אצל מיש-

אורי אבנרי

יפו איש

פחת איכרים (כן, אז עוד היו "איכרים"), להשתרש בארץ ובשפה העברית. הם עצמם נשארו בחיפה, ואני איתם בחלק מהזמן.

תחילה גרנו כמה שבועות כאחווה, אז שכונה קטנה ומרוחקת מן העיר ושם ביקרתי בפעם הראשונה בבית-ספר עברי. ולא הבנתי מילה, והמורה אמר לי פשוט להעתיק את האותיות המצויירות על הלוח. כך כתבתי בפעם הראשונה אותיות עבריות. אחר-כך עברנו לדירה בביתו של תעשיין ערבי בהדרה-הכרמל, יצרן-הסיגריות קארמאן, ולבסוף השתקענו בנווה-שאנן.

נווה-שאנן היתה שכונה קטנטנה, בעיקר של עובדי חברת החשמל. שרנו בית בשולי השכונה, במרחק של כמה מטרים מן הבית הקרוב אליו ביותר. כדי להגיע אליו עברנו שדה-קוצים. כלילה עפו שם גחליליות מפחידות. (משום-מה קראה להן אחותי הבכורה "ראשי-נחשים מעופפים", וזה נדבק ביוכרנו.)

בחדר הבית, במין אורווה, גרה מישפחה ברווית גדולה. כך ראיתי בפעם הראשונה איך אופים פיתות (פיתות ברוויות, גדולות ושטוחות). לפני הבית עבר שביל, ובו היו עובדות שיירות של גמלים. אני זוכר את השיר המונוטוני של הנערים הרכובים על חמורים שהובילו את השיירות — בלאד', בלאד'. אך לא ההימנון הפלסטיני הנוכחי, המושר על פי מנגינה מצרית, אלא מנגינה נוגה, חרגונית, מתמשכת.

הכי אהבתי את העיר התחתית, על ריחותיה וקולותיה. היה שם רחוב רחבי-יחסית, תלול מאוד, שעלה באלכסון מן העיר התחתית להדרה-הכרמל, אל בניין העירייה (רחוב חסן שוכרי). עלו בו כירכרות. למטה היה שוק, ובו מכרו מרמלה (מין ג'לי, ובו שכבות-שכבות ציבעוניות, ירוק ולבן ואדום) ותמרינדי ובוזה. המולה בלתי-פוסקת בקוליקולות, שלל אנשים, ערבים ויהודים, סוסים, עגלות, מכונות, וכיניהם אחי ואני על אופניים. היה נהדר.

אחרי שנה התיישב אבי מהעתיד של חיפה, ועברנו לתל-אביב. כה נשארתי מאז, תל-אביב בכל רמ"א אבריי.

את ירושלים אני אוהב אהבה עזה, כמעט פיסית. אך לגבי חיפה אינני יודע.

זאת יכלה להיות העיר היפה ביותר בארץ. היא שוכנת בנוף

חיפה (קורנליוס דה-ברווין, 1652-1726)

לכל מי שמדבר על שינוי שיטת-הבחירות כראי להסתכל בתר-צאות הבחירות שנערכו זה עתה בקנדה.

התחרו שם ביניהן שלוש מופלגות עיקריות: המפלגה השמ-רנית המתקדמת, המפלגה הליברלית והמפלגה הרמוקרטית החדשה. (כן, אין הרבה דימוין בבחירות שמות למפלגות.) השמברניות היו מנהיגים, ברייאן מאלרוני, דוגל בהסכם מיסחרי עם ארצות-הברית, שיש בו היבטים מהפכניים. שתי המפלגות האחרות התנגדו להסכם זה, וראו בו ויתור על ייחודה הלאומי של קנדה. ההסכם היה הנושא המרכזי במערכה.

בבחירות זכו השמרנים רק ב-43% של הקולות. שתי יריבותיהם קיבלו ביחד 52% של הקולות. (שאר הקולות התחלקו בין גור-מים מבוטלים.)

משמע: העם הצביע ברוב מרשים נגד ההסכם, ועל כן ההסכם בוטל.

נכון? לא נכון.

בקנדה נהוגה שיטת-בחירות איזורית. עלי-פי שיטה זו, כש-מפלגה גדולה אחת מתחרה בשתי מופלגות קטנות יותר, יש לה יתרון עצום.

כל קרה כי בבית-הנבחרים החדש זכו השמרנים ב-170 מושבים, ושתי המפלגות הא-

עקוב עיר, לשבת העיונות המסחרית

מאלרוני

חרות ביחד ב-125 מושבים בלבד. זיוף גמור של רצון העם? בוודאי.

לעומת זאת, לא היה בקנדה שום משבר ממשלתי. מאלרוני, שוכה במיעוט של קולות אך ברוב המושבים, המשיך כבר למחרת היום בכיוון ההסכם עם ארצות-הברית.

זוהי רוגמה טובה למעלות ולמיגרעות של השיטה האישית-איזורית: היא מוויפת את רצון הציבור, אך היא מאפשרת שילטון יציב. משום-כך דגל בה, למשל, דויד בן-גוריון.

אחרי הבחירות האחרונות בארץ התלוננו רבים כי 55,505 קולות — יותר משני מנדטים — "הלכו לאיבוד" מפני שניתנו ל-12 רשימות שלא עברו את אחוז-החסימה. אבל בקנדה ובבריטניה "הולכים לאיבוד" קרוב ל-50% של הקולות, ולפעמים אף יותר מ-50%, מפני שניתנו למועמדים שלא נבחרו.

חסירי השיטה "הנשיאותית" טוענים, בצדק, כי אפשר להבטיח שילטון חזק גם בלי לזייף את רצון הציבור. אם ראשי-הממשלה ייבחר באופן אישי וישיר, אפשר להמשיך ולבחור ככנסת שתייצג במדויק את כל גונו הציבור, מבלי שזה יפגע ביציבות השלטון. אילו נבחר יצחק שמיר או שימיעון פרס באופן אישי, בבחירות ישירות לראשות-הממשלה, לא היה צורך להתפלש בעפר לפני מיעוט חרדי קטן, כדי להרכיב קואליציה.

מי שסבור כי ריבוי המפלגות גורם לסחטנות, וכי על כן כדאי להנהיג שיטת-בחירות אישית-איזורית, אינו יודע מה הוא שח. אם ייבחרו 120 חברי-כנסת בבחירות אישיות, כל אחד מהם ינהג כסיעת-יחיד עצמאית לכל דבר. זה טוב — בתנאי שיציבות הממשלה לא תהיה תלויה בכך.

אולם טועה מי שסבור כי שינוי שיטת-הבחירות — יהיה אשר יהיה — משנה מציאות פוליטית מעיקרה. הפוליטיקה נקבעת עלידי כוחות, והכוחות ימצאו את כוונתם בכל שיטה. למשל: אם יהיו בחירות אישיות, יצטרך כל מועמד לגבש לעצמו קואליציה מקומית באזור שלו, כדי להשיג רוב. קרוב לוודאי שבמיקרה זה היה הליכוד מקים קואליציה עם הסיעות הלאומיות והחרדיות לפני הבחירות. למשל: בבני-ברק היה הליכוד מצביע בעד מועמדים חרדיים, ובתל-אביב היו החרדים מצביעים בעד מועמדי הליכוד. תמורת תמיכתו בליכוד היה רפאל איתן תובע כי במחוד הבחירות של העמק המרכזי (תל-עדרשים) היה הוא מופיע מטעם הליכוד. וכן הלאה.

שיטת-הבחירות דומה לברז מים. אפשר לתקן את הברז כך או אחרת, להתקין ברו העשוי ממתכת או להחליפו בברז מפלדאטיק. אבל מה שקובע באמת הוא אם יש מים בצינורות.

הסיכום: המיעוט החרדי לא ייעלם ולא יאבד את עוצמתו הפוליטית, כלשוני-המאזניים, כאמצע גימיק. יש צורך להילחם בו ולנצח אותו במקום שהוא נמצא: ברחוב, בבית-הספר, במערכת השלטון המקומי והמרכזי. אין מנוס מקרב. שום גימיק לא יועיל.

מישחקים במחשבים

שיחקתי קצת במחשבים. לפני היה מונח הד"ח המפורט של ועדת-הבחירות המרכזית על תוצאות הבחירות לכנסת ה-12. כמה מיספרים מעניינים: הגוש של המערך (הכולל את ר"צ, שינוי ומפ"ם) זכה ב-878,759 קולות, לעומת הגוש של הליכוד (הכולל את התחייה, צומת ומולדת), שזכה ב-869,698 קולות בלבד. הפרש של 9061 קולות, כתצי מנדאט, בעוד שבמציאות זכה גוש השמאל בשני מנדאטים יותר מאשר גוש הימין.

שלוש הרשימות הערביות (חר"ש, המתקדמת ודראושה) זכו ב-114,739 קולות. בתיאוריה זה היה מזה אותם ב-7.8 מנדאטים, לעומת השישה שזכו בהם במציאות. אילו היה קיים הסכם עורפים בין רק"ח והמתקדמת היו זוכים ביחד ב-6.6 מנדאטים (במקום החמישה שקיבלו), ואילו היה קיים הסכם כזה בין המתקדמת ודראושה היו זוכים ב-3.4 מנדאטים (במקום שניים).

כל הרשימות הדתיות, שעברו את אחוז-החסימה, קיבלו ביחד 334,422 קולות.

המסקנה: הרכיב הסופי של הכנסת ה-12, אם על פי ארבעת הגושים (מערך, ליכוד, רתיים, ערבים) משקף פחות או יותר את חלוקת הקולות בקלפי. הסטייה היא קטנה.

וככרמל בים יבוא

בכור הראשון שלי בארץ-ישראל התעוררתי מוקדם. מצאתי

האם הוויסקי הוא של רבין? ★ השאירו את הכלבה בבית ★ מי מחליף את מי?

אנשים

■ מסיבת יוסי הולדת מאול' תרת נערכה לחבריה הכנסת רבני מילוא, שחגג את יוסי הולדתו ה-39. המסיבה, שנערכה בליש' כת ראשיה ממשה בירושלים, היתה עליזה ונכחו בה אשת חברי הכנסת אלישבע מילוא, מז' כיריה ממשה אליקים רובינ' שטיין, חבריה הכנסת מיכאל איתן, יועץ ראשיה ממשה ל' ענייני יקשורת יוסי אחי' מאיר, ואחרים. אחר מידיו של מילוא הביא איתו בקבוק ויסקי. כשפתח את הבקבוק שאל אותו אחר החוגגים, מאנשי ליש'

והמכירה שלה בטוקיו, בירת יפן. האולם הגדול, המשתרע על 4000 מ"ר, כולל מיכר גדול של רהיטים, פסלים ואביזרים שאותם מכנה הפסלת רהיטים פיטוליים.

■ כומן שהותה בארץ נוהגת אילנה גור לערוך מסיבתיה קבועה לחברותיה הקרובות, מדי יום שישי. זוהי מסורת של שנים וכל אחת מהחברות נוהגת להביא עימה חלק מהכיבוד. למסיבת' התה האחרונה הגיעה אשת'חברה נודעת, העוסקת בתחום החינוך, כשבאמתחתה עוגות לכאות ה'

אחרים, שבאו להודות עם מט' רת האירוע. ביניהם היה גם יוסי ג'ינוסר, מראשי השב"כ לשעבר וכיום מנהל מכון היצוא, שסיפר שהוא אומנם שונא הפגנות ועצי' רות'ענק, אך ראה לנכון להגיע לשתי עצרות גדולות שנערכו ב' אחרונה: האחת למען חוקה בישראל, והשנייה נגד ההשתלטות. תהילה סלע, נערת'ישראל ל' שעבר וכיום אשתו של אברהם (אברהם) טמיר, מנכ"ל מיש' רד'חוק, נראתה כשבעיקבותיה צועדת עוורת'הבית הפיליפינית שלה, כשהיא דוחפת את עגלת'

בעיקבות פתיחת תערוכתו של כשנוע שעבר. בפתיחה נכחו כל היפים והיפות של העיר, כמו השחקן ג'ורג' סיגל. ההצלחה השפיעה, כנראה, על בריאותו של האמן, והוא נאלץ לשכב ב' מיטתו, מצונן, במשך כמה ימים.

■ מי שהיה יושב'ראש ועדת החוקה-חוק ומישפט של הכנסת, אלי קולס, החליט להתחיל ברי' אטה דווקא בניירורק. קולס, העובד עכשיו כעורך'דין, הוסיף 15 קילוגרמים למישקלו בחוד' שים האחרונים ורק בניירורק תפס את עצמו' והחליט לחזור לגיורתו הקודמת. הוא סיפר שיש לו חליפות במידות שונות. מה שכטוח — בטוח.

■ מסתבר שמריו קובז, מושל מדינת ניוירורק ואחד המר' עמדים לנשיאות אחרי עידן

האורת, ולזכות כאירוח כל מכריו המכובדים של אכן.

■ אשת יחסי'הציבור מירי זיכרונ' קיבלה השבוע מיכר' ממאיר (פוגי) פניגשטיין, מפק' פסטיבל'הסרטים'הישרא' ליים בארצות'הברית, המבשר לה על המועד הסופי של אירועי הפסטיבל, שהיא תנהל את יחסי' הציבור שלו. שימחתה של היחצ' נית היתה כפולה, מאחר וזו תהיה הזדמנות עבורה לפגוש בכתה, טיבי זיכרונ', השוהה מזה שנה בניירורק, שם היא לומדת קולנוע ובמיסגרת עיסוקיה תע' בוד עם פניגשטיין בפסטיבל.

■ באחד מבתי'המלון בתל' אביב נערך הכנס העולמי השלי' שי ליתר'להידם בקהילה. את ישראל מייצגת הפרופסור תל' מה רוזנטל, מנהלת היחידה

שלמה להט עלה ראשון לבימת אורחיה הכבוד בעצרת'ההמונים נגד השתלטות האברכים משרות צבאי. הוא תפס את מקומו והמתין לבואם של המשתתפים האחרים בעצרת המחאה. ברחבה הגדולה שלפני בניין עיריית תל'אביב נראו פגועי'מילחמה רבים, וביניהם (בתמונה משמאל) צבי סוויט, שאיבד את שתי רגליו בפעולה של הקומנדו הבריטי באיטליה במלחמת'העולם השנייה.

כת ראשיה ממשה, האם הבקבוק שייך לשרה'ביטחון יצחק ר' בין. ראשיה ממשה יצחק ר' מיר, ששמע את השאלה, נתן מבט זועם באיש, שהרכין את ראי' שו וזו הצידה כדי שלא להיתקל שוב במבטו של ראשיה ממשה.

■ אישי'העסקים דויד בלס ואשתו איזבל הם בעלי טעמים שונים בתחום הגסטרונומי. דויד אוהב פירות'יים ורגים, ואילו אשתו אוהב אוהבת אוכל סיני. השניים מצאו פשרה ובאחרונה נראו כמה פעמים במסעדה המתמחה באוכל'יים ובפסטות.

■ הטלפון צילצל בבית מיש' פתח חרמון. על הקו היתה בחורה, שסירבה בתחילה להודות. בפיה היו טענות קשות נגד סא'ל (מיל') רוחמה חרמון. הבחורה טענה שחרמון, שהיא יושבת' ראש אגודת היורדים של בתי' החולים בתל'אביב, מנצלת את מעמדה וקשריה לנסיעות רבות לארצות'הברית, דווקא בתקופה שבתי'החולים בתל'אביב שקו' עים בגרעיונות. חרמון, שנעלבה מההתקפה, הסבירה למטלפנת שהיא נוסעת על חשבונה הפרטי, ובניירורק היא מתגוררת ברייה ששכר בעלה אישי'העסקים מר' טי חרמון, השוהה לעיתים ב' ארצות'הברית לצורך עסקיו. ה' מטלפנת הודתה עם סיום השי' תה והתנצלה בפניה של חרמון.

■ הפסלת אילנה גור פת' תה בימים אלה את אולם התצוגה

שימחה. אך היא לא היתה היחידה שהביאה עוגות, וכשנוכחה לר' עת שהעוגה שהביאה נשארה כמעט בשלמותה, היא לא היססה ולקחה אותה בחזרה, בטענה של' מחרת היום היא עורכת מסיבה קטנה בביתה.

■ בעיקבות תוכנית'הטלוויז'י זיה כלבוטק, שדנה בהמתה אכזרית של בעלי'חיים באגודת צער בעלי'חיים בתל'אביב נערך ערב'התרמה לבתי'מחסה לכל' בים, באירגונם של אשת'החברה יונה לחוביין ומוכירתו של אישי'האופנה גרעון אוברוזון, אתי אלטמן. התרומות שנאס' פו נועדו להקמת בתי'מחסה לכלבים כבאר'שבע וברעננה. מי שעוררה תדהמה בהופעתה היתה אשת'החברה ברוריה צורון, שהופיעה לאירוע כשהיא לובשת מעיל'פרווה, שנראה מיותר בע' רב העוסק בהצלת בעלי'חיים. מוטי סטרוקובסקי, מנכ"ל של חברת'קוסמטיקה ידועה, שי' הוא בעלים לכלבת'זאב בשם טוויגי היסט אם להביא את כל' בתו לאירוע. כלבת'הזאב שלו, השוקלת 50 קילוגרם, נחשבת לאחת הגדולות מסוגה בארץ, ונוכחותה מפחידה אנשים רבים. שיקול זה גרם לכך שהמנכ"ל חובכ'החיות העדיף להשאיר ב' בית.

■ בעצרת הגדולה, שנערכה בכיכר מלכ'ישראל בתל'אביב, נגד השתלטות בחורי'הישיבות מהצבא, נראו בקהל מפורסמים

התינוק. עידו דיסנצ'יק, עורך מעריב, נראה אף הוא בקהל, כשהוא מלווה בשני אורחים. גם הסופר'העיתונאי דן ב'יאמון שעבר לפני שבועיים ניתוח ק' שה, עשה מאמץ והגיע לעצרת, כשהוא מלווה בידידו אישי'הע' סקים יוסקיה הראל.

■ נסיעתם של צוות'ההפקה של המחזה מיכאל קולנאס ושד' קניו לפולין היתה רצופה חוויות רבות. השחקן שלמה וישני' סקי יצא למסע 10 ימים בלבד אחרי שעבר ניתוח גב, והרופאים פיקפקו בהבראתו המהירה. שיאו של המסע היה בטכס'האזכרה שי' נערך בגיטו ורשה. עם סיום הט' כס הוציא וישני'סקי ספר תהילים ואמר קדיש ולאחר מכן התחיל לשיר את התיקוה, כשכולם מצ' טרפים אליו, כשמעמות זולגות מעיניהם. צוותי'טלוויזיה מיש' אל ומרשת הבי'יטי הנציחו את המעמד. התרגשות דומה אחזה ב' צוות'ההשחקנים כאשר השחקן יוסי ידן קרא קטע מתוך מחזה של פט'ה דגן בעת ששהו במח' נהיה'השמרה בירקנאו. החבורה כולה היתה אמורה לחזור לארץ בתאריך מסוים, כדי להופיע בה' צגה נוצות בעיד'גרי, אך מכיוון שאיחרו לנמלה'תעופה איחרו של 15 דקות בלבד, טייבו אנשי צוות'האוויר של אל'על לחכות להם, וצוות'ההפקה נאלץ להתע' כב בוורשה יום נוסף.

■ הצייר מנשה קרישמן מהווה את שיחת'העיר בניירורק,

ג'ורג' בוש, הוא בכל זאת קצת יהודי. השבוע סיפר ג'ק שטיין, ממנהיגי יהדות ארצות'הברית, שבניירורק נשוי עם בתו של קומן, וכך חשף את 'הקשר היהודי' של המושל.

■ מה עושה אהרון יריב בניירורק? מי שהיה ראש אמ"ן, המכהן כיום כראש המרכז למח' קרים אסטרטגיים, משנורר כסף למעי' המרכז. יריב נחוש בהחל' טתו שלא לעזוב את ניוירורק לפני שיהיה בידי סכום ראוי ל' התכבד בו.

■ למולו של אורי סביר, שנמלט מאוירת התבוסה סביב שימעון פרס, לתפקיד הקוני סול הישראלי בניירורק, הודמן אבא אבן לעיר. כך יכול היה סביר לארגן קבלת'פנים לכבוד

ליתר'להידם במרכז הרפואי שיבא בתל'השומר. הפרופסור רית נדמה להיווכח שבסיום אחת הנרצאות ירדו מרבית אורי' חיה'כנס למיסעדה המתמחה ב' מאכלים עתירי קלוריות ושומן. בשיחה עם חלק מהאורחים היא נוכחה לגלות שחלק מהמומחים אוכלים את כל המזונות שהם ממליצים להימנע מהם.

■ השחקנית מלאת הגוף ד' בורה שרף סיפרה שהיא עברה בחייה חמישה ניסיונות של דיא' טה, אך ויתרה על כולם והחליטה להישאר במימריה הרגילים. בפ' עם הראשונה הלכה לרופא די' אטן נודע, שנתן לה מירשם לג' לולות שונות. כשעשתה בירור בין חברותיה היא גילתה שאחת מהן אושפזה בבית'חולים ושניה

אלי דסל, העולם הזה

של דיקורים אצל רופאים מחטים שכתוצאה מהם עלה מישקלה בחמישה קילוגרמים נוספים. אז החליטה לוותר על עניין הדיאטה לצמיתות.

■ **דרור זייגרמן**, חברי הכנסת לשעבר מטעם הליכוד, מו"ר למנכ"ל בתי הספר לתיירות בישראל. בכך אולי אין חדש, אך הפרט הפיקנטי הוא שזייגרמן החליף את קודמו, הרוקטור יהודה פורת, שהיה, במשך שנים, מנהל בתי הספר, עד שנבחר לחיבר הכנסת מטעם הליכוד.

■ הישראלי הראשון שעשה

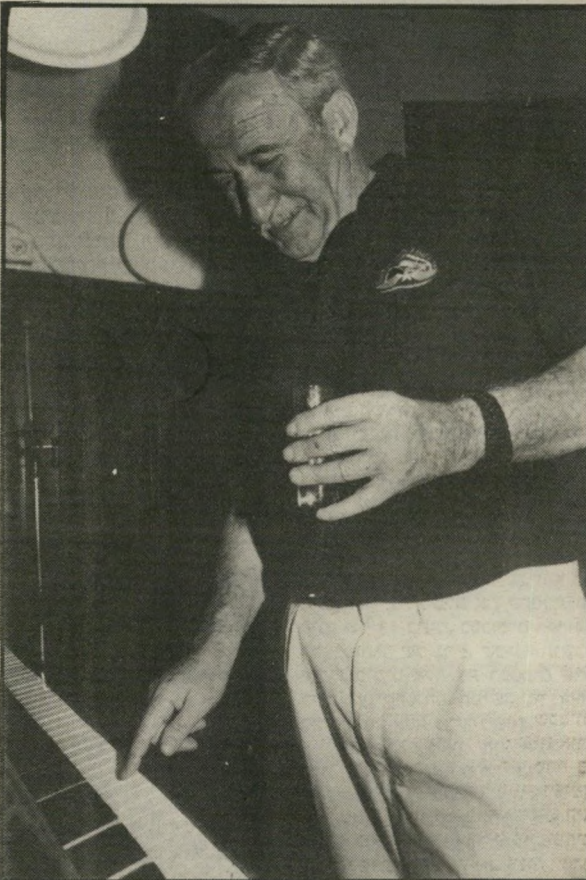
התמוטטה נפשית, בגלל השימוש בגלולות והיא החליטה לוותר עליהן. בפעם השנייה היא התעניינה בשאיבת שומן, ואז, כשעשתה סקר וצפתה בנשים אחרות שעברו את השאיבה, ויתרה על העניין אחרי שנוכחה לדעת ששאריות העור והכתמים הכחולים הנשארים אחרי השאיבה מכוערים יותר מהשומן שעל טר קודם לכן את הנשים שעברו את התהליך. בפעם השלישית הלחיבו אותה שכרואי לה לצעוד קילומטרים רבים ביום, מכיוון שזה גורם לירידה במשקל וגם

בנימין פריץ

הוארד סמית יהודי אתיופי העובד בשכונת לאמבת' בלונדון בטיפול בעבריינים צעירים, חש על בשרו כמה קשה להיות יהודי שחור, במיוחד בבריטניה. שוטר עצר אותו רק בגלל צבע עורו וטיב מכוניתו מנקרת העניינים. האשמה נגדו אמנם בוטלה על-ידי שופט השלום, אך השופט קבע כי אין העניין קשור בגזענות. לא כך סבר סמית: "אני מת עקש לטעון כי נעצרת פחות או יותר מפני שאני שחור ומפני שהמכונית שלי היא קצת מפוארת ובולטת מדי". הוא גם אמר שיהודי פאלאשטי הוא חייב לחבוש כובע גדול, מטעמים דתיים, ואסור לו להסיר אותו. הוא מאמין כי הכובע הרגיו את המישטרה.

אלי דסל, העולם הזה

פרויקט פור תא"ל (מיל') ואיש-עסקים, הגיע למסיבה וניסה את כוחו בנגינה בפסנתר. הוא ניגן את השיר היחידי שהוא יודע לנגן, שיר-הילדים "הונתן הקטן".

מחזק את השרירים. שרף ניסתה זאת ואחרי שנשברה רגלה ויתרה על העניין. בפעם הרביעית היא התעניינה בניתוחים לקיצורי הידיה, וכשראתה את היסטורים, שעברה אחת המנותחות, החליטה "לדרת מהעניין". הניסיון החמישי והאחרון היה כשעברה סידרה מחזק את השרירים. שרף ניסתה זאת ואחרי שנשברה רגלה ויתרה על העניין. בפעם הרביעית היא התעניינה בניתוחים לקיצורי הידיה, וכשראתה את היסטורים, שעברה אחת המנותחות, החליטה "לדרת מהעניין". הניסיון החמישי והאחרון היה כשעברה סידרה

מיכאל מחכוז פטישי המרצה ארבע שנות-מאסר וחצי על אונס, התפרסם בעבר בשירו "מאמי". הזמר ניסים גרמה אירח אותו בתוכנית שלו ברשת א' באחת מחופשותיו מהכלא. פטישי, הנמצא בשלבי-שיקום, הביע צער על הסתככותו.

שעלה מאחד הדגים שהוגשו לו אורחים. אחרים מאורחים אלה התעלמו מהריח וטעמו מהרג. התוצאה לא איחרה לבוא. שעות אחדות לאחר מכן נזקקו כמה מהם לטיפול רפואי. כעת כועס סים בעלי המסעדה על חתך השימחה, בטענה שיוקרת-המקום ושמנו הטוב נפגמו.

נעמי רון וזוהר אדליאב

פסוקי השבוע

● **ברוך**, בהפגנה ההמונית נגד שיתרו בחוריישיבה משי רות צצה לו: "הם קוראים תורה ואנחנו קורעים את התחת!"

● **אדריטה דנין**, בעלת-היטור בידעות אחרונות: "הבנקים והחיים נוהגים לתת מיטרייה רק למי שמוכיח להם שאינו נזקק לה!"

● **מלך הבאטמות** בשוק הכרמל התל-אביבי, בראיון לעיתון תונאי: "אני כותב צ'ק ב"11 שגר אות, אבל תראה לי בנק שלא מכבד אותה!"

■ **האופנאית ציפי פריזן** הכניסה חידוש מקורי לתצוגות האופנה הנערכות בבית-העיתון נאם. תחת לחלק תמונות שצולמו על-ידי צלמים מיקצועיים לפני התצוגה, היא מחלקת לעיתונאיות-האופנה הנוכחות בתצוגה צילומי פול-ארוד המצולמים על-ידי רני יניב, אחיו של כך זוגה-לחיים ארז יניב. רני, שי השתחרר מהצבא אחרי שרות צבאי מקוצר, נוסע לברלין ללימודי צילום וקולנוע.

■ **הדוגמנית נאווה חן**, שי עזבה את הארץ לפני כמה חודשים לטובת ניו-יורק, החלה באחד רונה לכתוב טור חברתי בעיתון ישראלי מקומי.

■ **החתונה של אישה-האופנה רוברט רישמן והמעצבת סיגל אפור**, שהתקיימה במיסעדה הקומקום, גרמה עוגמת-נפש מרובה לבעלי-המקום. כשסיכמו עם בעלי-השימחה על פרטי החתונה, הם נענו לתביעתו שאת המזון והמשקה יביאו בנייהווג עימם, ולא ישתמשו בשרותי המי-קום. ביום החתונה הרגישו אחי דים מהאורחים בריח של ריקבון,

■ 50 קצינים של חיל-הים חגגו את תנוכת-הבית של קצין דרווי המשרת בחיל-הים, שהוא הדרווי הראשון שהתגייס לחיל-הים והוא משרת בו בתפקיד כיר. בין האורחים הרבים שנכחו באירוע היו סגן-מפקד חיל-הים, סגני-אלופים ואלופי-מישנה.

■ **האופנאית מילכה אנטי** בל, בת למישפחה ממוצא הונגרי, ערכה תצוגת-אופנה גדולה שבה הציגה את יצירות-האופנה שהיא מייבאת לקהל-נשים גרוב, כיניהן כמה מפורסמות ממוצא הונגרי, כמו דיתה רוז'נסקי, קונסול-הכבוד של מונקו בישראל, אל, בבי לוי, אלמנתו של הת-עשיין גימי לוי, מרגו גי'ניש, אשתו של מנהל מישרד ה-אינטרסים של הונגריה בישראל וסוזן פרוש, אשת הנספח המירי סחרי של הונגריה בישראל. נשות הדיפלומטים נראו מוטרי דות ביותר במהלך התצוגה ובי-רור קצר העלה שהן מוראגות מחטיפת המטוס הרוסי. מארגני האירוע סיפקו להן מידע והמנחה דן כנר שילב, במהלך ההנחה, גם עידכונים מהנעשה במלחמת-עופה בן-גוריון.

אלי דסל, העולם הזה

דודו דותן הבדרן, בפווה של כלב, בערבה-ההתרמה שנערך בתל-אביב למען הקמת בתי-מחסה לכלבים בבאר-שבע וברעננה. דותן השתעשע עם הכלבים ובעליהם. כשעלתה על הבימה הדוגמנית תמי בן-עמי עם שני כלבים, כשהיא עוטה על עצמה שכמיה העשויה מרצועות של פרווה, החל הבדרן להתבדח איתה. וכשנפלה אחת הרצועות, פנה לקהל ואמר שבן-עמי מתחילה להתפורר.

בתדירות. לבסוף נכנעו, היא אומרת. לפני חמש שנים התגיירה. אחרי התקרית הגיעה לביתא. מלאת־מרץ, הביאה עימה מהגרס־כניין שהרי זה טיבעם של בתים הרוסים, שהם זקוקים, יותר מכל, לאדריכלים ולמהנדסים. ביעילות שהיא זרה לפלסטינים ול־ישראלים כאחד ביצעה מדידות, הגישה הערכת־מחיר. 80 אלף דולר, זוהי עלות תיקון ההריסות. הדו"חות שגרין יזמה מאורגנים ומ־

**יהודים באים לשקם
את נכר ביתא.
זה לא בשומו.
שרה ליבוביץ
מדווחת**

הוועד המציאו תחבולות, נקטו בשיטות שונות כדי להוליך שולל את הצבא. אלא שאיש מהם לא הצליח להמציא תכסיס כלשהו, מין פעולת־קסם, שתור־ציא את הישראלים מבתיהם למסע מפ־רך של שעותיים אל הכפר הזה. השבוע, אחרי שנהרג בכפר ילד בן 14, כמה ימים לפני שחרורה של מונירה דאור (האשה מביתא) מהכלא, נדמה היה כי המעורבות הישראלית תגדל, כי רבים יבואו ללקק את פצעי

ביתא-למי איכפת?

יוזם־הוועד מרודנטל וילד פצוע
מעכשיו לא אנוחו נשפך את בתיכם

סודרים, ממש כמוה. כך מתואר בהם ביתו של עודד מוחמד יוסוף: ● בית בן קומה אחת במרחק של כחמישה מטרים מבית שפוצץ בצו. ליד הבית פזורה פסולת מבית שפוצץ. ● אופי הנזק: סדקים בקירות נוש־אים, שער נהרס, שני חלונות ודלת נפגעו. ● רשימת כמויות ומחירים: תיקון סדקים בקירות: 550 דולר. ● יציקת קיר־בטון מסביב לדלת: 150 דולר. ● תיקון דלת־ברזל קיימת: 100 דולר. ● וכך, בקפרנות, עד לסכום של 2155 דולר.

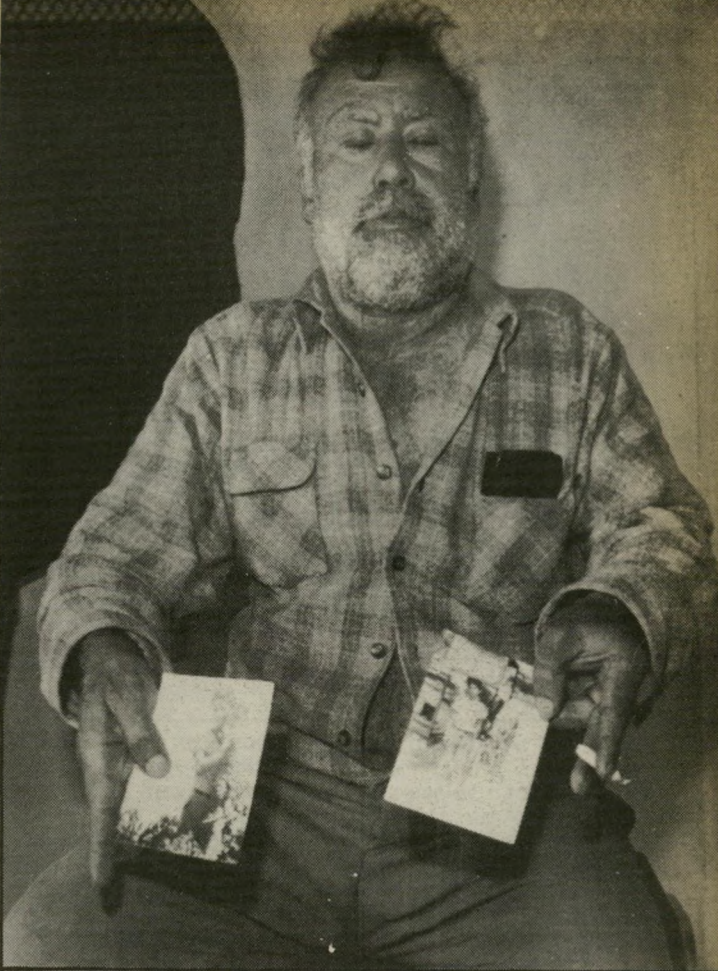
הישג: מתוך 21 בתים שניזוקו הסי־כימה המדינה לשלם את הוצאות תי־קונם של 13 בתים, כסכומים הקרובים להערכתיה של גרין. שמונה תושבים יקבלו בימים אלה את הכספים שהמי־דינה מעניקה להם. חמישה סירבו. את בתיהם של אלה צריך לשפץ. גרין נמרצת מאוד. היא הוגה תוכ־ניות ללא הרף. "את חומרי־הבנייה נקי־נה בשכם. קבלן מקומי יעזור לנו. עכ־שיו אנחנו מחפשים טייחים", היא אומ־רת. "ביחד נעבוד. צריך למהר, להספיק הכל לפני שיירדו הגשמים".

ילד הרוג
המציאות שונה. אחד מהחמישה שיפץ את ביתו בכוחות עצמו. גרין מתיאשת לרגע, אך מיד מתעשתת. עדיין נותרו ארבעה בתים טעוני־שי־קום. אחד מהם שייך לפלאח בני־שמשה, אחיה של מונירה דאור, ושל הצעיר שנהרג עליידי אלדובי. חדר הגובל ב־בית הרוס ניזוק, כמעט נהרס בעצמו. שיכעה חורשים הלפי מאו. חסרונו של

הכפר, לנחם את מישפחת הילד ההרוג, לשמוח עם מישפחתה של מונירה. לא כך ררה.

מתקנת־עולם ניצחית

רשעת־בוקר מוקדמת מתאס־פים בתל־אביב. 10 הבטיחו שי־בואו. מגיעים רק חמישה. בירושלים ממתינים עוד שניים. בביתא מחכים שלושה נוספים. 11 אנשים טובים. אנשי־אקדמיה וב־עלי מיקצועות אקדמיים שוויתרו על

אביו של הילד ההרוג מראה את תצלומיו
שיקרונו אחי לחתיכות

כי בכלל לא שהה בכפר ביום האירוע. האליבי שלו נשמע הגיוני. הוא עוכר בנתניה, כך אמר. באותו יום היה בע־בורה, בנתניה. איש לא האמין לו, מלבד אנשי הוו־עד. בעזרת חושים בלשיים וצירוף פר־טים עקשני מצאו את מעסיקו של הע־צור. השבוע הוזמן להעיד בבית־הדיש־פט.

אולם את תשומת־הלב הרבה ביותר תפסה דווקא העבודה הגופנית, הסיוע הממשי למישפחות שבתיהן ניזוקו או נהרסו. 14 בתים נהרסו. 21 בתים סמוכים ניזוקו. אחרים נזקקו קלים, כמעט בל־תימורגשים, כבתים אחרים הנזק כה כבד, עד שיושביהם נאלצו לנטוש חדרים, להצטופף במעט שנשאר. בתחילה הגיעו עשרות ישראלים, נכונים לכל עבודה קשה. ביוני כוסתה התעלה שנכרתה לאורך הכפר, כמו כדי להפרידו מהעולם. אחר־כך נשתלו עצי־זית, תחת העצים שנעקרו. רבים האמינו כי אכן באו ימי אחווה אמיתית. בצבא היו פחות נלהבים, הערימו מיכשולים. פעם סגרו את הכפר לח־לוטין, פעם אחרת טילקו את המת־נדרבים שהצליחו להיכנס לכפר. אנשי

כבר בבוקר אפשר היה לנחש כי פעילותו היצרנית של "הוועד למ־ען ביתא" עומדת לפני כישלון. מיספרם של הישראלים הנוסעים לביתא היה מיוער. בכפר לא חיכו להם בהתרגשות. בעצם, לא חיכו להם כלל. כמתנת־חסד קיבלו עבודה יזומה. אחרי כמה דקות מביכות של פיגוי פסולת מבית הרוס, יצאו להפסקה ארוכה. ושוב קיבלו איזושהי עבודת־דחק, ניקוי חצר נירחת שאיש לא חשב אי־פעם לנקותה. אף עבודה זו הגיעה לקיצה במהירות.

כך, מה שהתחיל בסערה גדולה מיד אחרי התקרית בחורש אפריל — שבה נהרגו תושב הכפר ונערות־מתנחלים ונפצע רומם אלדובי — הסתיים השי־בוע ברממה רקה.

ניסיון לטראנספר

דד"ר גרדען מרודנטל, מרצה לפילוסופיה של המדע באוניבר־סיטת תל־אביב, היה ממקימי הוועד למען ביתא. "למחרת האירוע ניגשתי אל מנהיג אחת מתנועות־המחאה ואמרתי לו: צריך לנסוע מהר לביתא כדי למנוע את הריסת הבתים. הוא ענה לי: השי־תגעז? אני לא הולך להגן על רוצחים נחמכים!"

"התחלנו, כמה אנשים, לחשוב על פעולה כלשהי שתסייע לכפר. לרעתי היה שם ניסיון, הלכה למעשה, לבצע את רעיון הטראנספר: קודם הורסים בתים, אחר־כך מגלים תושבים ולבסוף מקימים התנחלות על חורבות הכפר. "החלטנו שאנחנו לא נסתפק במח־אות ובהפגנות. אנחנו נצא לשטח. נפי־על ביחד עם הפלסטינים למענם ובע־צם גם למעננו.

נכנסנו לכפר עוד כשהיה נתון ב־עוצר. יצרנו קשר עם כמה צעירים ועם מישפחות של נפגעים". מטרת הוועד: מאבק מישפטי וצי־בורי למען הכפר, וסיוע בבניית בתים למישפחות שנותרו בלא קורת־גג. 42 עצורים, 6 מגורשים ו־40 מפו־טרים ממקומות־עבודתם בישראל זור־כים בסיוע של הוועד. אלה מתרגמים, שוכרים עורכי־דין, מבקרים את הע־צורים ומשתתפים בדיוני בית־הדיש־פט — לעיתים בהתלהבות, לעיתים מתוך עייפות ותיסכול. שיא פעילותם זו: בעיקבות התקרית נעצרו 20 תושבים. אחד מהם שכ וטען

אנשי־הוועד עובדים, בנייה־מקום תהים
וכי מדוע שיתרגשו?"

ביתא: הנוער המקומי על ההריסות
ראינו חיילים וכנסים לבית ההספר

החרר התעמס כמשך הזמן. היום מתיר פלאח לקבוצה הישראלית לסייע לו בשיפוץ.

קודם לבואם, כך הבטיח, יהיו את אחד מקירותיו של החדר שניזוק, והם, הישראלים, יסייעו לו לפנות את הפסר לת.

תרהמה. הקיר לא נהרס. ביום השיי, יום המנוחה המוסלמי, אי אפשר למצוא את האיש שברשותו מכונה שתסייע בהריסת הקיר. כלומר: 11 אנשים נותרים ללא עבודה.

ג'ורי גרין: "למעשה הם לא צריכים אותנו. הם מסכימים שנעזור להם. אנחנו נו באים לכאן כדי למשוך ישראלים לשטחים. שיבואו ויראו מה קורה כאן. העבודה ביחד, המיפגשים הבלתי-אמצעיים, זה מה שחשוב לנו."

המציאות, שוב, שונה. המיפגש היש-ראלי-ערבי בביתא איטי, מסורבל, כמ-עט בלתי-אפשרי. גידעון פרוידנטל הוא היחיד הרוכז ערבית. הוא בן להור-רים יוצאי-גרמניה, שהם שנים ארוכות בברלין המערבית, התגורר במשך שנה באברגוש. הן העברית, הן הערבית שכיפיו נשמעות כמו ניבים משונים של גרמנית.

פרוידנטל עושה ככל יכולתו, מת-רוצץ בין הישראלים לערבים, מתרגם, מסביר. כשאנו נמצא בסביבה, גם שאלה פשוטה והכרחית, כמו "היכן השרותים?" נותרה מגומגמת, חסרת תשובה.

הנשים והילדים מתגוררים סביב הקבוצה הקטנה, מביטים בה בתימהון משועשע. איש אינו יוצא מגדרו בהב-עות-יתורה נרגשות.

"וכי מרוע שיתרגשו?" תוהה גרין. כפריים פשוטים בכפר נידח במובלבלים, תמהים מעוצמת הכיבוש הישראלי, ר-אינם מצליחים להבין מי הם אלה, היש-ראלים האחרים. חבורה פוחתת והולכת של אנשים בלתי-מוכנים.

מוצאי גינצבורג, גוריווילוגית ירו-שלמית, ממארגנת הקבוצה: "ליש-ראלים לא איכפת. וזה הדבר שמדהים אותי ביותר."

האחרון שנהרג. אני מאשים את הממ-שלה ואני לא מפחד, שיקרעו אותי לח-תיכות. עכשיו לא איכפת לי שוידבר. הבן שלי כבר נהרג. לא כל העם היהודי רע. יש טובים. אבל כל הממשלה רעה. נוצצת בחוץ ורעה בפנים. אני מבולבל לגמרי, לא יודע מה לחשוב, מה לעשות."

20 שנה עבר בישראל, בפרסידנה,

בהלול במיסערתו
לא מתנוענו לחראב

בשבוע שעבר נפגשנו עם אבי הילד שנהרג. אני הייתי מוועזעת. כש-חזרתי לירושלים וסיפרתי על זה לח-כרי, אמרו לי: לא יכול להיות שהוא נהרג כך סתם. אנשים לא מבינים מה קורה כאן, ומי שכן מבין — לא מת-עניין, לא מגיב."

כולם, כל חברי-הקבוצה, מתארים את המיפגש שהוא כחוויה הקשה ביותר בכל חודשי מעורבותם בביתא. איש מהם לא העז לשוב ולהתקרב לב-יתו של הילד ההרוג. אחד מצעירי הכפר נשלח ללוח את צוות העוול הזה.

נוצצת רעה
בית המשקף אל בוטנטי הכי פר, עומד אביו של עמר מוהיב חמייל, הילד ההרוג, בפינת החדר. הוא אינו יושב, אלא כעבור דקות ארוכות. גם אינו מציץ לנכנסים לשבת. הוא עומד. יציב שלובות מאחורי גבו.

הבן שלי הוא לא הראשון ולא

להביא לכפר דיפלומטים נוספים, אולי אף סנטורים אמריקאיים.

מאז האירוע, בחודש אפריל, הפכה ביתא לכעין אתר-דאווה. עיתונאים מכל העולם באים לבקר בכפר, לפע-מים מגיעים גם תיירים סקרניים, בעלי תודעה פוליטית מפותחת-במיוחד.

אלה גם אלה מגלים כפר שיגרת, אחד מעשרות הדומים לו. 7000 תוש-בים, מתפרנסים משרותיהם ומעבודה בישראל. כביש צר מתעקל אל מעלה ההר. שיפוליו של הכפר נוגעים בכביש המוליך לשכם. בפסגתו מיסגר. סימי

בתואר הקוריוז של הכפר זוכה, בלי ספק, ראלב בהלול. 10 שנים עבר ב-מיסערה תל-אביבית מפורסמת. כשפר-צה האינתיפאדה, שב לכפרו. לפני חוד-שיים פתח את המיסערה הראשונה בביתא.

חרר קטן, רלפק להכנת בשר, כמה כסאות רעועים, מרפיץ מאוכלסים סגירות. בהלול, דובר עברית מצויינת, מרגיש טוב בכפרו, לא מתגעגע לתל-אביב הרושע. את פרנסתו הוא מוציא בכבוד, כך הוא אומר. ועכשיו הוא קרוב לאשה וילדים, נושם את האוויר הטוב

מטריחים אותם, "אומרת מישהי, והת-חושה הזו, לדבריה, גורמת לה מבוכה רבה.

גידעון פרוידנטל: "הניסיון שלנו להגיע אל מי שמוגדרים כמרכז הלי-הקבוצות של ההומניסטים גדולות יר-תר מקבוצות אנטי-שמאל. ציפיתי למצוא תמונת-מצב דומה גם בארץ. ולא כך הוא. כל מי שמוכן לעזור לתושבי השטחים הוא בהכרח איש-שמאל. הומניסטים שאינם שמאלי, רווקא, מתרחק מהטיפול בנושאים האלה.

האם והבת של מונירה עם פעילה גרין
למעשה הם לא צריכים אותנו

"והרי לא נפקיר לקור החורף את התושבים שבתיהם ניזוקו, רק מפני שאנחנו רוצים לערוך כאן ניסיונות של שלום: לכן, מעתה ואילך לא אנחנו נשפץ את בתיהם. הפעולה הזו נכשלה. אנחנו איננו מצליחים להביא לכאן אנ-שים רבים, והם אינם מצליחים לארגן את העבודה, כך שבאמת נעזור להם. "מעכשיו ישפצו את הבתים התור-בים בעצמם, בעזרת סיוע כספי של הוועד, הממומן מתרומות אמריקאיות וגרמניות. הישראלים יתרכזו בעזרה מישפטית."

איש מהקבוצה הקטנה, המקיפה את פרוידנטל, אינו מוחזק.

צילם: אלי דפה

של הכפר.

"עכשיו המיסערה ריקה. אבל כדרך-כלל לא חסרים לי קליינטים," הוא אומר. "הלהיט שלי הוא מנה פלאפל. כולם אוהבים את זה. חצי שקל למנה. אוכלים ומברכים. האווירה כאן קשה מאוד מאז שהילד נהרג."

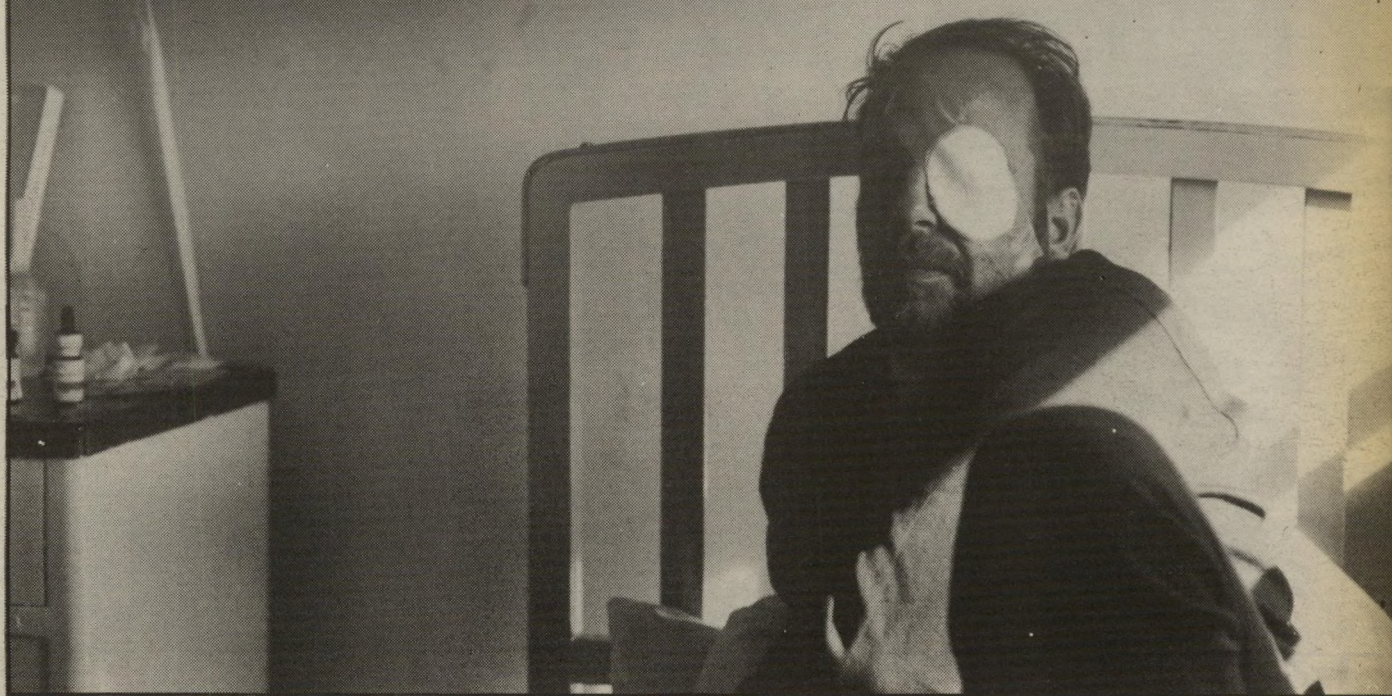
מובן שהמיסערה, ישראלית באופי-ייה ככל שתהיה, אינה משמשת כמקום-אירוח. את 11 הישראלים מארח תייסיר דאוד, בעלה של מונירה, בבית אמה של מונירה.

על ריצפתו של חדר קטנטן נפרשים במהירות שטיחים צבעוניים, כוסות-תה וסגירות מועברות בין האורחים. במקום שאנחנו נעזור להם, אנחנו

טותיו צרות, אינן סלולות. בכל הכפר אין אף לא מכשיר טלפון אחד. צעירי הכפר, שהתאגדו לחבורה אחת, מנסים לתקן מעט את מצבו החיצוני של כפ-רם. הם נתקלים בהתנגדות או באדי-שות של הזקנים.

חצי שקל למנה

יום שישי בבוקר. זוגות-זוגות של גברים יושבים בפתחי הבתים, מתפנקים בשמש החורפית. נערות נוש-אות פחים קטנים מלאים במים, מהבאר. שלוה כמעט אידיאלית.

„לא כחדתי!“ אומר יורם שפטל, פרקליטו של ג'ון דמיאניוק, אחרי שהחומצה פגעה בעינו, בעת הלוייתו של עמיתו, דב איתן. בחדרו בבית החולים הוא שוחח עם ענת סרנסקי

שפטל: מיקרה ענין

האיש הוא קורבן להסתה שיטתית, אם כי אין לנקוט אותו. הוא אמר שבא במטרה לגרום לעיוורון בעיניי. העובדה שאדם בא במטרה ברורה לגרום לעיוורונו של אדם אחר, היא הנוגת, שבאופן בסיסי אותו ארון הוא רשע מרושע ואיש מנוול, אבל יש הרבה מנוולים בקירבנו והם בכל זאת לא עושים צעדים כאלה, משום שאין אוריה ציבורית המאפשרת להעלות על הדעת דבר כזה. אני גם בטוח שעלפי החוק מה שעשה הארון ישראל יחזקאלי מוגדר כגרימת חבלה גופנית חמורה בכוונה, וזה סעיף שהעונש המירבי עליו הוא 20 שנות מאסר. אני בטוח שגם אם יועמד לדין, הרי שהעונש שיוטל עליו, אחרי הטעינו לעונש, יהיה מאסר על-תנאי, ואני מסיק את זה מדרך התגובה של המדינה על ההסתה שהביאה את יחד קאלי לעשות את המעשה שעשה. **הגנשת תלונה למישטרה?** לא הייתי צריך. גבו ממני ערות עוד באותו היום, ואין צורך בתלונה רישית מית שלי, כי המעשה נעשה בגלוי. **זו הפעם הראשונה שפוגע עים כך פיסית?** כן. **למה דווקא עכשיו?** אני לי מושג. **במהלך המישפט היו רק איזמים, לא פגעו כך?** רק איזמים. גם בטלפונים, גם במיכיתבים וגם באולם עצמו. **והאיזמים לא הרגיעו אוי-תך?** לא. **יש לך עכשיו הירייה?** חרטה על התיק?

יגביר את האיזמים, ולא יחליש אותם. הבנו שאי אפשר לסמוך על המישטרה, שלא תרליף את העניין לעיתונות. נציגית לבקשתו שלא להתלונן. התלוננתי רק פעם אחת, כאשר קייבלתי מיכתבאים, ואז המישטרה כמיט עצה את אילנה אלון, כתבת העורלם הזה. משום שהיא פירסמה כתבה על האיום. אז אם טיפול המישטרה על באים הוא לעצור כתבת שכתבה על האיום, אז דב איתן צדק. **היום, אחרי מה שקרה, אתה מצטער שלא התלוננת?** לא. רציתי להתלונן, כי אני לא

„אני בז למי שמתקינים אותי, ומתייחס אליהם כאל רפשי“

רואה סיבה שלא להתלונן כשמיאיימים עלי. אבל קיבלתי את השקפתו של איתן שהדרך שבה מטפלת המישטרה בנושא זה אינה עוזרת, ושוה גם לא יפסיק את האיזמים. **אחרי מה שקרה ביקשת שמירה?** לא. אבל איתן צפה את מה שקרה בהלווייה. כלומר, הוא לא צפה את ההלווייה של עצמו, אבל הוא צפה שיתנכלו לנו במהלך הדין בבית-המשפט העליון, ולכן ביקש שיסדרו לנו מקומות חנייה ליד בית-המשפט העליון, בסמוך לתניית-השופטים, למהלך שמיעת העירעור.

איך הבנת שזו חומצה? זה היה צורב מאוד. רצתי לשרותים לשטוף את העיניים. עור לי הבן של השופט עזרא הריה, שנהג לבקר במישי ררו של איתן בזמן האחרון. אחריכך משהו פינה אותי. זה היה יהודי בשם אלבו, שלא היכרתי מקודם. הוא לקח אותי לבית-החולים ב'קור-חולים'. ושם עשו לי שטיפת עין יסודית והביאו אוי-תי הנה, להדסה עירכרם. **אמרו לך מה זה?** אמרו שזו חומצה שנכנסה לעין ופגעה בה. **זה כאב?** כן, היו לי כאבים חריפים בשעה שעתיים הראשונות. **סחרת ברגע שזה קרה?** לא, לא הייתי מגדיר את ההרגשה כפחד, הרגשתי מאוד לא-ינח, מאוד לחץ, בגלל הכאב הפיסי. **ראגת לעין?** באופן טבעי. **עכשיו אתה פוחד?** לא. **אתה לא פוחד שאותו הי-איש או מישוה אחר ינסו שוב לפגוע בך?** מטיבעי אני לא פחדן, ואני לא יוצר כל הזמן תסריטים של מה-יכול-לקרות. **האם הופנו אליך הרבה איזמים?** לא הייתי אומר הרבה. היו כל הזמן, ומאז שאיתן הצטרף לתיק, גם הוא היה נתון לאיזמים. **התלוננת במישטרה?** בהתייעצות משותפת בינינו החלטנו לא להתלונן. **מדוע?** כי הוא סבר, בצדק, שפירסום הי עובדה שאנחנו נתונים לאיזמים רק

משסיים גם עורך-הדין יעקב רובין, ראש לישיבת עורכי-הדין, לשאת את דברו, יצא מסע-ההל-ווייה לכיוון הר-המנוחות. הקהל הרב החל מצטופף ליד הפתח, כשי-בראש מובלת האלונקה. ואז נשמעו צעקות איזמות מי-חלקו הפנימי של אולם ההלוויות. משהי צעקה: „תקראו למישטרה, שפכו חומצה על שפטל!“ מהומה רגעית בילבלה את גוש-האבלים, שפניו היו מופנות החו-צה. זורק-החומצה נעצר, מסע-ההלווייה המשיך בדרכו. דב איתן

כל ההשתוללות סביבי בתיקשורת ובקהל רק עושה אותי יותר נחוש“

נקבר בגיבעת-שאול בירושלים. שפטל היה באותה השעה בטיפול בבית-החולים, כשהוא סובל כא-בים עזים בעינו. הלכתי לבקר אותו בבית-החולים.

איך זה קרה? באתי להלווייה של דב איתן, ואחרי שנגמרו ההספדים והקדיש, כשמסע-ההלווייה התחיל לזוז, ניגשה אלי עדנה שבתאי (אלמנת הסופר) והתחלנו לשור-חת. פתאום שמעתי צעקות, ועד שהס-פקתי להבין מה קורה, הרגשתי ששפכו לי משהו על הפנים. הבנתי שזה חומצה.

משך השנתיים האחרונות היו רק איזמים, והרבה. במהלך המישפט נופפו לעברו, צעקו עליו, קיללו, השמיצו, איחלו לו דברים רעים, ומה לא. אך עורך-הדין יורם שפטל, סניגורו של ג'ון איזון דמיאניוק, המשיך במיש-פט. מאז שהצטרף לתיק העירעור השופט-לשעבר ועורך-הדין דב איתן, עברו עיקר ההתקפות אליו. לשפטל הונח קצת. במשך חודשים עבדו השניים יחד והכינו את עירעורו של דמיאניוק. ביום השלישי, בשעת-בוקר, קפץ איתן אל מותו מן הקומה ה-15 של מלון מיגדל-העיר בירוש-לים. הוא הותיר אחריו מישפחה וחברים המומים, וגם את יורם שפטל, שותפו-לתיק. „מרכין ראשי לנוכח מותו הט-ראש של האמץ והיקר באדם“, כתב שפטל במודעת-אבל, שפיר-סם ביום ההלווייה. שפטל לא היה הגיבור הראשי בדראמה הזאת. הוא רק בא לחי-לוק כבוד אחרון לחבר ולעמית, שעימו עבד בצמוד במשך תקופה. הוא עמד בצד, באולם בית-ההל-ווייה העירוני בסנהדריה שבירו-שלים, כשהוא מצטופף ביחד עם קרובי-מישפחה, חברים - מהם שופטים רבים ועורכי-דין - והקי-שב להספד המרגש שנשא השופט צבי טל. טל היה אחד משלושת שופטי ההרכב במישפט של דמיאניוק. שופט בית-המשפט העל-יון, דב לוין, ראש ההרכב, בלט בהיעדרו.

אחות ומזליפה טיפה אל תוך עינו השמאלית החבושה.
הוא סיפר לי שביום הראשון היה מדוכדך ובמצב רוח רע, אך זה היה בגלל הכאבים העזים שחש בעינו. מייד אחרי שנטל כדורים להרגעת הכאבים, ואלה חלפו, חלף גם הדיכדוך.
שפטל אמר שהוא מסוגל לראות בעינו הפגועה, אך הוא רואה ערפל

אני לא סובל מזה.
יש בזה צדדים חיוביים?
כפי שאני רואה את העניין, אני לא רואה צדדים שליליים.
ומיקרה העין לא נראה בעיניך בצד שלילי?
דבר כזה יכול לקרות בארץ גם בגלל סיכסוך-שכנים.
ומה יהיה עכשיו? בנסיגות הטרמפיות שנוצרו תצ-

זה נראה לך אתגר מוקד צועי?
מנקודת השקפתו של עורך-דין פליי, אין ספק שזה אחד המישפטים הפיליסיים המרתקים בהיסטוריה, והייתי ער לעובדה זו מהרגע שצצה האפשרות שאצטרף לתיק. זה הגביר את נקודת-ההשקפה שבנסיבות האלה לא אתן לפוגרומצ'קים קטנים לקחת חלק בהליכים בתיק.

לתיק היתה לכפור בשאלת הזהות בל-בר. וזו שאלה שהיתה מאוד בעייתית, ולא יצרה אצלי התלבטות.
לא היו לך היסוסים אם לקבל על עצמך את התיק?
ברגע שראיתי תמונות שמתוכן זוהה הנאשם כאיוואן האיום, וכשהתברר לי שזו הראייה האחת והיחידה, גם על-פי פסיכידין שלפיו נקבעה הזהות, לא היתה לי בעייה הכי קטנה.

להיפך, זה גרם לי רק רגשות בוז למאיימים, ותחושה חזקה שאני עושה מה שצריך לעשות.
היה איווה שלב במישפט שרצית לעזוב?
היה שלב אחד, כיום הראשון, כש-מארק אוקונור (הסניגור הקודם) השי-מיע טענות מיקדמיות, וזאת היתה חר-פה לאוזן. פתאום נבהלתי, כשהשכתי שהתיק עומד ליפול כולו על כתפי, ואני לא מוכן לזה. לא שאני לא הייתי מוכן נפשית, אלא שאו עדיין לא הת-מצאתי בחומר. אבל אין לזה קשר. לא באתי לתיק כדי להיות הסניגור הרא-שי, כמו שיצא בסוף, וכישיבה הרא-שונה הייתי מוראג.

ובדיעבד היית מוראג בצי-דק, כי בסוף התיק נפל כולו עליך?
כן, אבל יותר מאוחר התחלתי להשי-תלט על הכל, וכשהמישפט התחיל, הרעיון שאני אצטרך להשתלט על הכל היה מצמרר. אבל כמו שאני בנוי, כל

„אין ספק שזוהו אחד המישפטים הפיליסיים המרתקים ביותר בהיסטוריה“

ההשתוללות סביבי בתיקשורת ובקהל רק עושה אותי נחוש יותר.
אתה לא יכול להבין את אלה שדחם ניצולי שואה?
זה לא ככה. הרי לא כפרנו בטרכי-לינקה ובכך שהיה איוואן האיום. התיק נוהל כולו על שאלת הזהות, שהיא בע-ייתית ביותר. והראייה היא שפסק-הדין מכיל 444 עמודים. בהקשר הזה אין בכ-לל מקום לכל ההשתוללות, ולכן אני לא בריק מבין את ההשתוללות של חלקים מסויימים בקהל.
לעומת זאת, העובדה שהמישפט נר-הל באולם שנועד במקור להיות אולם-תיאטרון, העובדה שלעיתים היו 150 צלמים נוכחים באולם, כשבקע אווירה קשה נגד הנאשם, הסניגוריה, עריית-הגנה וכו', כל זה הביא תוצאה בלתי-

שפטל עם דמיאניוק באולם בית-המישפט. לא אתן לפוגרומצ'קים קטנים לקחת חלק בהליכי התיק

כבד, כאילו הוא מסתכל דרך זוג-גית מלוכלכת.
על אדן החלון שליד מיטתו מו-נחים בערימה העיתונים היומיים ומכשיר-טלפון פרטי, שאותו שכר מבית-החולים. אל חדרו זורמים כל הזמן חברים וידידים. הוא או-כל ארוחות של בית-החולים, ואינו מתלונן.
פרשת מישפט-דמיאניוק אינה הפעם הראשונה שבה עלה שמו של שפטל לכותרות. בעבר יום, הוביל וניהל מסע ציבורי ומישפטי למען

טרך לקחת עורך-דין אחר. יהיה טוב.
פטל שוכב לבדו בחדר קטן בבית-החולים הדסה עין-כרם בירושלים. הוא לבוש בחלי-פת-טריינינג כחולה, ומתחת למי-טה זוג סנדלי-גומי. מעל הכיור הקטן שבחדר עומדים תכשירי-גילוח, מישחת-שיניים ומיברשת-שיניים. על הארון הקטן שליד המיטה לא ניצבות צינורות עם זרי-פרחים, אביזר שכיח כל-כך בחדרי-חולים. על הארון מונח מגש ועליו בקבוקונים, ובהם טי-פוט-עניים שונות.
בכל חצי שעה נכנסת לחדר

אתה מרגיש שעשית היס-טוריה?
לעשות היסטוריה, או להיכנס להיס-טוריה, אלה מילים כבדות, ואני לא ברי-יך יודע מה זה. אני בטוח במאה אחוזים שאינני מצטער שנכנסתי לתיק. בספר שאני כותב עכשיו, אני אומר שאני משוכנע שזו ההחלטה הכי נכונה שקי-בלתי בימחתי.
אתה לא מנודה?
ההיפך. בין החברים, הקרובים והי-רידים, ההערכה אלי רק גברה בעיקבות הצעד הזה. ברור לי שחלקים נרחבים בציבור לא כדיוק משתגעים אחריי, אבל אני נתקל בהמון גילויי-אהבה, וכ-כל מקום מזהים אותי.
אתה נהנה מכך שמוזהים אותך?

„איתן סבר בצדק שפירסום העובדה שאנחנו נתונים לאיומים רק גביר את האיומים“

מאיר לנסקי, איש-המאפיה היהודי מארצות-הברית, שרצה לגור בישראל בשנות חייו האחרונות. לנסקי בא לארץ, ואחרי זמן לא-רב החליטו שילטונות ישראל לגר-שו, בטענה שהוא פושע.
שפטל (39), יליד תל-אביב, בן להורים יוצאי-רוסיה שעלו ארצה בשנות ה-30, נרתם לעזרתו של לנסקי עוד כשהיה סטודנט למי-ש-פטים באוניברסיטה העברית בירושלים. הוא קשר אז קשרי-ידי-דות עם האיש, וניהל מישפט בש-מו, כשכבר היה עורך-דין רישמי בישראל.

קיללת דמיאניוק
הפרעונים במצריים הטילו קללה על כל מי שיגיע לרעה בקברותיהם. על פי קללה זו נמנעו ומתו מחללי קברות הפרעונים. השבוע, בהלווייתו של עורך-הדין דב איתן, נדמה היה לרגע כי נוסח חדיש לקללה הוטל על סניגוריו של ג'ון איוואן דמיאניוק.
סניגוריו הראשון של דמיאניוק היה עורך-הדין הכושל ג'ון מורטון, שייצג את דמיאניוק במישפט הראשון בארצות-הברית, שבו נשללה אזרחותו. סיפר דמיאניוק: „בסוף המישפט נדרמתי. שמעתי את עורך-הדין שלי מתחנן לפני השופט. הוא ביקש רחמים. אמר שאני איש טוב, איש מאמין. תחת להוכיח שזו טעות ושאתן הוכחות נגדי - הוא ביקש רחמים! למרות שתחילה התפעלה מישפחת-דמיאניוק ממורטון, היתה אכזבתה מתוצאות המישפט כה רבה, עד-שהחליפה מיד את עורך-הדין השחור בעורך-הדין הנמרץ מארק אוקונור.
אלא שגם סופו של אוקונור לא היה טוב. גם הוא פוטר בבושת-פנים מהתיק, ואת מקומו ירש יורם שפטל.
בשבוע שעבר קפץ עורך-הדין דב איתן בנסיבות מיסתוריות אל מותו, מהקומה ה-15, חודש אחרי שהודיע בפומבי כי הוא מצטרף לשפטל כסניגור בערעור. בהלווייתו של איתן נפצע שפטל בעינו מחומצה שזרקה עליו בידי ניצולי-שואה.
זוהי שרשרת ארוכה ומוזרה של אסונות ופגעים.

מגורש לנסקי
„מורא הגויים לא היה עלינו.“
נמנעת בסיום המישפט ובהכרעת-הדין: מחיאות-כפיים. בתיאטרון, כשיש הפי-אנד, הקהל מוחא כפיים. כמו באירועים דומים שהיו באותו אולם. ואני לא מת-כוון למישפט, אלא לאירועים אמנר-תיים.
למה בכלל נכנס לתיק? למה לא? המיסגרת שבה נכנסתי

(המשך מעמוד 17)

ששמוך עולה לכותרות הרא-
שיות?

לא, אבל אף פעם זה לא היה בעוצ-
מה כזאת.

● גם לא במיקרה של לנסקי?
גם אז היו כותרות, אבל כאן התהודה
התיקשורתית הרבה יותר גדולה מאשר
במיקרה של לנסקי.

● מתי היה העניין של לנ-
סקי?

היה סיכום אחד ב-1972, כשהייתי
סטודנט שנה א' למיפטים, וסיכום
שני ב-1979-1980, כשהייתי פרקליט.
בסיכום הראשון הוא יצא למאבק נגד
הגירוש, ובסיכום השני הוא ניסה לבוא
לארץ אחרי שכבר גירשו אותו. הסיכום
השני נחל הצלחה.

● איך?

הוצא צו שלנסקי ויכל לבוא לארץ
לתקופה שלא תעלה על חודש, ולא
יותר מפעם בשנה, כתייר. אפשרות
כזאת נמנעה ממנו מאז שגורש ב-
1972.

וכאן אני לא יכול שלא להזכיר את
אהוד אולמרט, שבסיכום הראשון כל-
כך תמך בלנסקי. הוא חתם אז על
עצומה שקראה לשרהפנים להעניק לו
אזרחות. הוא הפגיש אותי עם שמואל
תמיר, ראש-סיעת המרכז החופשי בכ-
נסת, ושיכנע אותו להעלות את הנושא
במליאת הכנסת. תמיר אכן העלה את
הנושא.

ואז, כשעלה נושא ביקורו של לנסקי
כתייר, כמה שנים מאוחר יותר, אול-
מרט כבר היה חבר-כנסת ונחשב כפס-
רון המליחמה בפשע המאורגן, והוא רץ
להתראיין לטלוויזיה ואמר שמצב הת-
יירות לישראל אינו כל-כך גרוע שצ-
ריכים תיירים כמו לנסקי.

האיש שזרק את החומצה הוא קורבן להסתה שיטחית

הוא גם תקף אז את שרהפנים, יוסף
בורג, שהסכים להעניק ללנסקי אשרה
של תייר. וזה אחרי שבבע שנים קודם
לכן יצא מגדרו כדי שלנסקי יהיה אורח
מדינת-ישראל, לא רק תייר.

● איך נוצר הקשר בינך לבין
לנסקי?

קלטתי ידיעה כשהגיע לארץ בערב
ראש-השנה תשל"א. הייתי אומר שלני-
סקי היה אלייל נעוריי. הוא היה יהודי
שמוראהגויים לא היה עליו. והאהדה
הזאת אליו, משום שלא היה לו מורא
מהגויים, דחפה אותי באורח טבעי ליי-
זום ועד של סטודנטים, שייאבק בנני-
רושו מהארץ. זה היה אחרי ששהה באי-

הוא לא השאיר אחריו מיכתב. האם זו באמת התאבדות? השופט הבויד

כשהייתי בן 32, ואולי עוד קודם, כשגמרתי את הלי-
מודים, שזה המיקצוע שבו אתה יכול לעשות צדק
ולמצוא את האמת וגם לעזור לבני-אדם. אז בנקודה
של לעזור לבני-אדם, זה נכון שאתה יכול. אבל בנושא
של למצוא את הצדק הצרופ ואת האמת הצרופה —
אחרי כמה שנים אתה רואה שבשום שיטת-מישפט זה
לא תמיד אפשרי. אתה מגיע לצדק ולאמת כפי שהם
מתבררים במישפט, על-פי ההליך המישפטי.
הוא סיפר אז על נדוירישינה שנגרמו לו נזק
התופעה המתגברת של "הקושי להאמין תמיד לעדים
מטעם התביעה הכללית".

אנשים קהים

איתן גם האיר צד בחייהם של השופטים, שאינו
ידוע לציבור הרחב: "הבדידות של השופטים מת-
בטאת, לדוגמה, בזה שגם בחברה פרטית, כשאתה
יושב עם דברים שלך, לפעמים אפילו בקרב מישפחה,
אתה משתדל להימנע מלהביע את הדעות הפולי-
טיות שלך... הבדידות הזאת מתבטאת גם בכך שאתה
חייב להיות זהיר בבחירת הידידים שלך והחברים
שלך. הבדידות הזאת מתבטאת בזה שאתה לא יכול
ללכת לכל מקום שאתה רוצה ללכת..."

בהתחלה, סיפר, "היתה לי תחושת-שליחות. היה
לי יותר עניין. אחרי שנים דברים נעשים קהים. היתה
לי גם הרגשה שבמשך הזמן אתה נעשה יותר קהה
לסכל של האנשים..."

אני חושב שאנשים צריכים להחליף קאריירות.
אני חושב שזה רצוי, אסור להיות תקועים כל החיים
באותה הדבר."

הוא לא שאף להיות שופט בבית-המישפט העליון,
גם משום ששם, כך אמר, אין מגע עם האנשים.

הסערה שהתעוררה בעיקבות גילוי חתימתו על
העצומה רק שימשה לו, כך הסביר, הזדמנות נאותה
לפרוש.

הוא פרש בגיל צעיר עדיין — בן 48 — ופתח
בקאריירה שנייה כפרקליט בשוק הפרטי. הוא הצטרף
כשותף למישרו של עורכי-דין רוני בראון בירור
שלם, ונכנס לשיגרת-חיים חדשה.

רוב קשריו החברתיים עברו במשך השנים דרך
מרים, אשתו.

מרים היא אישיות בפני עצמה. מורה במיקצועה,
משוררת מוכשרת, שהוציאה לאור כמה ספרי-ישינה,
ומנהלת בית ג' עונון בירושלים.

הכרונה של בני-הזוג היו, לכן, קשורים רובם לעור
לם הספרותי והתרבותי, ובעיקר לחלקו הירושלמי.
מותו הפתאומי והטראגי של דב איתן השאיר את
מישפחתו בהלם.

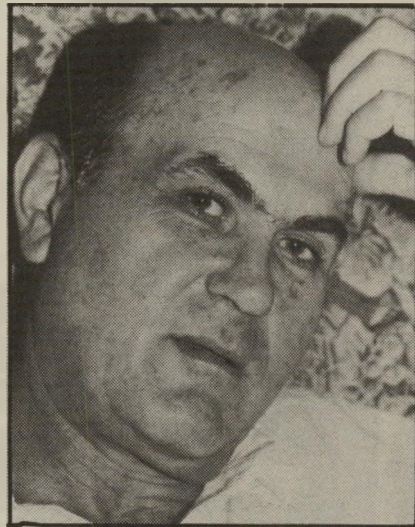
הוא הותיר אחריו שתי בנות. כרמל (29), שלמדה
קולנוע בארצות-הברית והועבדה כיום במישרה-
דוברות של אירגון נעסח, ורקפת (24), נבלנית, החיה
בניו-יורק, שם גם למדה צילום.

המיסטריון האופף את מותו של האיש המיוחד הזה
לא ייפטר, כנראה, לעולם. **ענת סרגוסטי**

רה האקדמית. באמצע הלימודים החליט לעבור לש-
רות סדיר והתגייס לצה"ל.

כשופט התמנה בגיל צעיר מאוד, כשהיה בן 32.
כשפרש מכסדהמישפט, חשבו רבים שזו אבירה
גדולה לבית-המישפט. הוא היה שופט פופולרי, יוצא-
רופן, מקורי ומפתיע, ועורכי-דין שמחו לנהל אצלו
מישפטים.

מאז שמונה כשופט עשה גם את שרות-המילואים
שלו כשופט בבתי-דין צבאיים, כמו כל השופטים
האחרים, וקיבל דרגת סגן-אלוף.
מתפקידו הצבאי כשופט פרש איתן כמה שנים

מתאבד (?) איתן
האם נורק מהחלון?

קודם לכן, כשהרמטכ"ל דאן, רפאל איתן, המתיק את
עונשם של פושעי-המלחמה דניאל פינטו ושל רוצח-
הערבי ישראלי לדרמן. איתן ביקש להעבירו מתפקידו
כשופט, וטען שהחנינה הכיחה חוסר-שיוויון מוחלט
לפני החוק.

הוא לא הועבר באופן רשמי מתפקידו הצבאי, אך
מאז לא נקרא עוד לשרות-מילואים.

בראיון שערכתי עם איתן לפני שלוש שנים
(העונה הזו 9.10.85) הסביר את חתימתו על עצומת
יש נבול ואמר, בין השאר: "אני חושב שבמדינה שבה
שופט יכול לשרת גם במילואים, הוא לא רק שופט. גם
בבתי-כנסת לא תמיד מצביעים לפי הקו של מיפג-
תם. לכל אדם, כאשר הוא אדם ולא מכונה, יש זכות
לפעול לפי מצפוננו".

איתן התגלה בראיון כאיש מרתק, נחוש בדעותיו,
מחושב ומאוד סימפטי.

על רצונו להיות שופט אמר: "רציתי מאוד להיות
שופט, אולי מתוך זה שאני מחפש צדק והאמנות, אז,

מישפחה, הקרובים והחברים הטובים קר-
או לו רובי. בציבור הוא היה ידוע כ-השופט-
לשעבר דב איתן".

השופט-לשעבר דב איתן קפץ אל מותו מהקומה
ה-15: "ועקו כותרות-העיתונים של היום הרביעי."

מטבע הדברים מחטטים הקרובים — מישפחה
וידידים — כמות המזור, המיסתורי, הטראגי, המעלה
סימני-שאלה רבים.

רבים מסרבים עדיין להאמין שהאדם הסימפטי,
דקדקני, בעל העניינים הכחולות החודרות והגבו-
נות, עשה מעשה כל-כך נואש. ולא הותיר אחריו ולא
מילה אחת של הסבר על מעשהו.

כשופט ידע איתן שקפיצה מחלון היא דרך-הת-
אבדות שאחריה אין נתיחלהלאחריהמות, מפני שסי-
בתהמות ברורה לחלוטין.

יש המאמינים שלא הוא יזם את מותו, אלא מישוהו
אחר, שקבע עימו פגישה במלון מ'נול-העיר הריק
מאדם, דחף אותו אל מותו. הצורך בהסבר זה נובע מן
הפער בין האיש, שהיה מסודר עד כדי יקיות, לבין
צורת המוות.

הכרתי את דב איתן בנסיבות חברתיות בירושלים,
לפני שנים אחדות. זה היה זמן קצר אחרי שפרש
מכסדהמישפט. פרישתו, ביוני 1983, לוותה בסערה
ציבורית ותיקשורתית.

חישעה חודשים קודם לכן, בעת ההפגנה הגדולה
המכונה "הפגנת ה-400 אלף", שקראה להקמת ועדת-
חקירה בעניין מעורבות ישראל בטבח בצברה ובנא-
תילה, חתם דב איתן על עצומה של תנועת 'יש-נבול-
העצומה לא קראה לסירוב, אלא פנתה בבקשה שלא
לשלוח את חותמיה לשרת בלבנון.

איתן, שלקח חלק בהפגנת המוונים, חתם על העי-
צומה כסגן-אלוף במילואים. והותו של החותם כשופט
פעיל בבית-המישפט המחוזי בירושלים התגלתה רק
חודשים רבים אחרי חתימתו.

הגילוי גרר אחריו תגובה חריפה של שרהמישי-
פטים דאן, משה ניסים.

איתן החליט לממש מחשבות-פרישה מכסדהמישי-
פט, שטרדו אותו עוד זמן רב קודם לכן, ופרש.

הוא סירב אז להתראיין בעיתונות כדי להסביר את
חתימתו על העצומה ואת פרישתו ממישרתו כשופט
בבית-המישפט המחוזי.

שנתיים אחר-כך, כשכבר היה עורכי-דין בפראק-
טיקה הפרטית, נאות להעניק לי ראיון גדול, הראשון,
ונרמה לי היחיד, שנתן. מטבע-הדברים הופך ראיון
זה, לאור הנסיבות, למיסמך.

צדק? אמת?

פגשתי אותו בביתו שלייד עמקהמצלבה בירר-
שלים. והי דירה צנועה, מרוהטת כפשוטות, ריי-
הוט המשרה אווירה של בית חם ונעים.

מרים, אשתו, אשה חמה, חייכנית ומסבירת-פנים,
נכחה בכל שעת הראיון והעירה מדי פעם הערות.

איתן התחיל בלימודי המישפטים כסטודנט בעת-
רץ שנה ולא פגע באיש. אבל כתוצאה

● ערכת לעצמך רשימות?
איך אתה זוכר פרטים?

אני זוכר כל רגע חשוב, עד פרטי
הפרטים. חוץ מזה, יש לי סיכום של
התיק, המכיל 250 עמודים, והוא עומד
ביסוד ההכנות של התיק. הסיכום הזה
מוכיח לי כל מיני דברים.

● מה פתאום התחלת לכתוב
ספר?

אני חושב שהחוויות האישיות שלי,
בקשר למישפט, מרתקות באופן אובי-
ייקטיבי, והיה בהן עניין רב. יש בזה
כל המרכיבים של ספר מוצלח.

● אני מבינה שהספר ייצא
רק אחרי העירעור?

בהחלט.

● יהיו בספר גילויים מעני-
יניים?

ברור שהיו בו הרבה דברים שהצי-
בור אינו יודע. יהיו בו דברים שקרו
מאחורי הקלעים, והיה בו גם כל מה
שהתרחש בכל השלבים, מה שעבר
עלי, מחשבות שחשבתי ואין דברים
שקרו השפיעו על צעדים שנקטתי.

אלה דברים שאיש אינו יכול לדעת
אותם חוץ ממני, ואיש גם אינו יודע. אז
מהבחינה הזאת יהיו בו דברים חדשים.

על מותו הטראגי של דב איתן

סירב שפטל לדבר.

● ובקשתו לקבל אשרת-
תייר לישראל היתה התיק הי-
ראשון שלך, אחרי שהוסמכת
בעורכי-דין?

לא, סימתי את לימודי-המישפטים
ואת התעודה ב-1976. התיק הראשון
שלי היה גם הוא מפורסם אז. הגנתי על
אקרוחנית-טוטו, שירתה באנשים בתח-
נה המרכזית. קיבלתי את התיק 10
ימים אחרי שקיבלתי את הרישיון לעור-
כי-דין.

● סיפרת שאתה כותב ספר,
איזה מין ספר זה?

אני כותב ספר על מישפט-דמיאניוק
מנקודת-מבט אישית.

● איך יקראו לספר?

אני עוד לא יכול לומר איך יקראו
לו, אני יכול לומר שלפרק הראשון
קוראים: "אני נעשה פרקליטו של הש-
טן המרומה".

● מתי התחלת לכתוב את
הספר?

אחרי הכרעת-הדין.

● ידעת מהתחלת המישפט
שתכתוב ספר?

לא ממש.

רץ שנה ולא פגע באיש. אבל כתוצאה
מלחצים פוליטיים של ארצות-הברית,
החליטו באופן מביש לגרש אותו, אחרי
ש-25 שנה לא התביישו לאכול פירור
רים מידיו.

מסע-התרמה של המגבית, שניהלה
גולדה מאיר ב-1948, אחרי קום המ-
דינה, נערך בקיונו של מאיר לנסקי —
אגב, זה היה קיונו לאחוזי — אבל
המישטרה סייעה בהעברת הכסף. נאסי-
פו אז תרומות בסך שני מיליון דולר.

● אתה אירגנת את הוועד
למענו אחרי שפגשת בו?

כן.

● אז איך הגעת אליו?

הלכתי אליו. אני חוצפן. סיפרתי לו
מה בכוונתי לעשות, והוא נתן את
ברכתו. אחרי-כך נעשינו חברים בזעיר-
אנפין.

● אתה מגדיר אותו כמי
שהיה חבר שלך?

אני מגדיר אותו כמישהו שנוצר
ביני לבני יחסים מאוד מיוחדים. הוא
היה אצלי בבית, הכיר את אחותי ואת
אמא שלי, והתפעל ממנה, והיא ממנו.
ובמילחמת יום-הכיפורים הוא טילפן
בכל יום לאמא שלי, כדי לשמוע מה
איתי. כשאני הייתי בחו"ל הוא אירח
אותי באופן יוצא-מדהכלל.

שפטל הפצוע
לא להיכנע לאספסוף

ממונה מטעם משרד הבריאות, דבר המבטיח את האיכות הגבוהה של הבשר. הבשר משווק בדרך כלל תוך 24 שעות מסיום תהליך הייצור, כך שיוסיף כל הבשר בחנות הוא טרי. ייחוד נוסף של החנות, שעל כל חבילת בשר מודבקת מדבקה, המפרטת את שם המוצר, תאריך הייצור, תאריך אחרון לצריכה, משקל,

נו על המקום, סיפר לנו חיים שהוא דור שלישי במקצוע ומספק אלפי קילו בשר ליום, כ-106 סוגים שונים של בשר, נקניקים ובשרים מעושנים. פערנו את עינינו בתימהון, וחיים המשיך: "ונא לא לשכוח, רבותי, שאנחנו גם מגדלים את הבשר בחוות גידול בצפון, מעבדים אותו כאן במפעל, שבו נפגשנו, ומשווקים מכאן

בשר מקסימום — במחיר מינימום

מחיר לקילוגרם ומחירו הכולל. בקיצור: כל האינפורמציה האפשרית.

לכל הארץ, וזה חוסך לנו ידיים מתוכות ומאפשר לנו להזיל את המכירה בחנות הצמודה למפעל."

הצצנו בשעונינו וגילינו שהשעה כבר מאוד מאוחרת ועלינו למהר הביתה. קמנו ונפרדנו ממארחינו הסובלניים, כשאנחנו מלאים ברשמים חיוביים.

בדרכנו החוצה, פגשנו בקבוצת נשים וחיים סיפר שאלה נשים מחיפה הבאות בערך פעם בחודש לקנייה מרוכזת. תמהנו: "מחפה? עד כאן?" "כן, בהחלט. יש לנו לקוחות המגיעים מכל רחבי הארץ!"

ואחת הנשים, ששמעה אותנו, הוסיפה: "חיים, אני מוכרחה לספר לכם. בעלי היה במילואים ובמסיבת הסיום של השירות הביא חייל אחד בשרים מכאן ואל תשאלו איך החבר'ה נהנו!"

חיים הקשיב, חיך מרצה והוסיף מישפט שלדעתי מסכם הכל: "בשר מקסימום במחיר מינימום!"

בקיצור, זאת בהחלט חוויה לבקר במקום, לקנות ולהכיר את האנשים שמאחורי הקלעים.

חיים צור הוא טיפוס מיוחד המשרה סביבו אווירה נינוחה ונעימה והמקבל כל אחר בסברפנים חייכניים ובמילה טובה. כולו שופע סיפורים ובריחות ולא קל לעמוד בקסמו.

תוך כדי שיחה נכנס לחדר בחור צעיר ונעים, שהוצג בפנינו כשותף: "תכירו, זה דודי."

דודי הצטרף לשיחה והתברר לנו שגם הוא כבר דור שלישי בענף הבשרים. השיחה התגלגלה לה מבשרים ופנתה לכיוונים שונים, כשכולנו גולשים ונסחפים לסיפורים על מאכלים, אוכל ומיסעדות וכאן התברר לנו, שאם פעם חשבנו שאנחנו מבינים גדולים באוכל, שני החבר'ה האלה, היושבים מולנו מלאים במיטען, בהחלט לא מבוטל, של ידע על אוכל, מאכלים, בשרים ומיסעדות, ידע המופעל והמושם בחנות. המשכנו לשוחח והתברר שלמפעל צמוד, בכל שעות הפעילות, רופאיטרינר,

המראה שנגלה בפנינו היה כמו לקוח מתוך סרט. שורות שורות של בשרים תלויים, בכמויות אדירות. לאן שעיינו פנו נתקלנו בעוד מצבורי בשר.

תוך שאנחנו מסתכלים ומשתאים, ניגש אלינו אדם גבוה ומוצק, הציג את עצמו כחיים צור ובחביבות שאל אם יוכל לעזור לנו, והסביר שהמפעל אינו מיועד ל"מטיילים", למענם הוקמה החנות.

כשהתחלנו לפטפט, הציג שישמח להמשיך את השיחה איתנו על כוס קפה. קיבלנו את הצעתו והזמנו להיכנס למיש"ר ושם, באווירה נעימה ונינוחה, כששאל-

ליל-שבת האחרון היינו במסיבה. משורמשהו. כל הבליינים הקבועים של תל-אביב היו שם. מוסיקה מהממת. אוכל. שפע כזה כזה מוזמן לא ראינו. הבשרים — ללקק את השפתיים.

כשהחמיינו לבעלת הבית, סיפרה שהיא מוכרחה לשתף את כולם בסוד הקטן שלה: "תשמעו חבר'ה, גיליתי מקום לקנות בשר, אל-י-אלף, משהו לא נורמלי. ואיזה מחירים מצחיקים. בזיל-הזול. ממש לא להאמין."

כולם תיכף התעניינו, איפה? מה? היכן? ומרוב שאלות ותשובות זה הפך להיות הנושא הכי מדובר במסיבה, כשכולם מבקשים את הכתובת ורוצים לקבל עוד אינפורמציה. בעלת הבית סיפרה שהחנות נמצאת באזור-התעשייה של רמת-השרון, ובכלל, כדאי לבקר שם.

החלטנו שאם כך, המקום שווה ביקור. וכך, בוקר אחר, מצאנו את עצמנו באזור-התעשייה מורשה של רמת-השרון, מקום שהפך מוקד-משיכה למיפעלים וחנויות מיפעל וכתוצאה מכך, כמוכן גם לקונים. חנות-מיפעל שמסכה את עינינו ותשור מת-ליכנו היתה חנות בשרים ומעדנים, מעוצבת בטוב-טעם ונראית כאילו לא שייכת למקום (אזור-תעשייה). הסתקרנו ונכנסנו. גילינו מיבחר רב של בשרים, נקניקים ומעדנים. תוך כדי קניה פיטפטנו קצת עם הצוות במקום ואז נודע לנו שהבעלים והוגה-הרעיון של החנות הוא חיים צור.

עכשיו התבררה לנו התמונה כולה. משום שאת חיים צור, כל מי שמבין באוכל מכיר, ובענף המזון, הבשר והמיסעדות הוא נחשב לפיגורה רצינית.

המשכנו לרחרח בחנות ומסביבה ומצאנו שהחנות צמודה למפעל לפרוקי-בשר, וכאן התפתינו והצצנו בפתח. הזרמנות כזו לא נקריית בדרכנו יוסיים.

קולנוע נא להכיר: הדור הבא

ריבר פניקס ומארתה פלימפטון – כישרונות טריים. צעירים, יפים ומשוגעים

אומרים שהקולנוע הוא עניין של כסף. אבל התנאי להשיג שמן טוב היה תמיד שם טוב. ואיך עושים שם טוב בעולם אכזרי שבו נכנים הכוכבים עליידי אנשי יחסי-הציבור, המזל והעיתוי? זה קשה מאוד, אבל עם קצת כישרון ולפעמים עם אבא מתאים — זה מצליח.

כן, מארתה פלימפטון ששמה, אמנם, לא מסגיר כלל את אביה, אבל תווי-פניה רווקא כן. פלימפטון זו היא בתו של קית קאראדין, שחקנו הקבוע והמופלא של אלן רודולף (המורדרים). אפשר לראות אותה על האקרנים בסרטו של פט אוקונור פטים וכוכבים. סימן והווייה: עיניים ענ

קיות בצבע השקר ושפתיים מוארכות ברגם של חצי חיוך ציני. התפקיד בסרט: בתה העצמאית, העקשנית והמחוצפת של ארושתו המעצבנת של דניאל ריינולדס.

העלמה הצעירה שנולדה לקאראדין מרקדנית כשם שלי (שהופיעה בשעתו בצוות המקורי של המחזמר שיעור על בימות ברודוויי), לא רק שהיתה ילדת-אחוריהקלעים אופיינית, אלא שכבר פל-שה אל אורות הבימה בגיל 10. ממש כמו אביה, גם הוא בן למישפחת שחקנים מושבעת. אבל אמריקה הכירה בכישרונה רווקא מן הצד האחורי הפוטוגני שלה — היא הפגינה אותו בסירת סירטוני-פירסומת לג'ינס הצמודים של קלווין קליין, שנחשבו בשעתו לאוואנגארד.

אבל בקולנוע לא זילולו גם בחיות: אחרי הר-פעת-בכורה בעכבר הנור, מול טומי לי ג'ונס, עלתה הרגה לאלן ג'יי פאקולה, שליח אותה מול ג'יין פונדה וקריס כריסטופרסון (רולאבר), ומשם לסטיבן שפילברג ולנוויס. אנדרה קונצ'לובסקי נתן לה צ'אנס מכובד באנשים מבוויישים. כבתה המתבגרת של ג'יל קלייבורג.

ולתעודת-הבגרות הסופית, אם מדובר ביוקרה קולנועית, היא מופיעה כבתה של ג'ינה רולאנדרס,

שחקנים מארתה פלימפטון וריבר פניקס
בין וודי אלן לסידני לומט

מה תוכל לבקש לה יותר? למשל, סרט חדש של מרטין ריט, סטנלי ואיריס, לצד ג'יין פונדה ורוברט דהנירו, וזה אחרי שהשלימה את הסרטת בריחה על ריק בבימויו של בימאי, המכונה בחיבה עליידי המיקצוענים "בימאי של שחקנים". הכור נה, כמובן, לסידני לומט הנחשב לניסיון-חובה עבור כל שחקן הרוצה להתבגר על הבד ולהרגיש את נחת זרועו של מיקצוען יסודי בכל הנוגע לעבודה עם שחקנים.

הסרט מספר את סיפורה של מישפחה הנמ-צאת, במשך 15 שנים, באימת המידרף של האף-בייאי, בגלל פעילות פוליטית "מחתרתית" בשנות ה-60. מארתה משחקת את האובתו הצעירה של בן המישפחה הזאת, מישפחת פופ, מול כישרון עולה נוסף בקולנוע האמריקאי — ריבר פניקס, בן ה-18.

את פניקס אפשר היה לראות כבנו של האריסון פורד במפרץ מוסקיטו. וההתחלה שלו על הבד מסעירה לא פחות. הוא הספיק להופיע מגיל 5, כמר רחוב צעיר על מידרכות קאראקאס בונצ'ו אלה, שם שהו הוריו בשליחות מיסיונרית. משם עבר לפירסומת בטלוויזיה האמריקאית ולתפקיד בלתי-נשכח בסרטו של רוב ריינר אוי והחברה. ואיך אפשר בלי שפילברג? פניקס מופיע בסרטו האחרון של שפילברג, אינדיאנה ג'ונס ומסע הצלב האחרון. שוב לצידו של האריסון פורד. ולסיום המעגל — במפרץ מוסקיטו הופיע פניקס לא רק לצד האריסון פורד כי אם גם לצד מארתה פלימפטון הנ"ל.

תדר

חובה לראות:

תליאביב: החנייה של באבס, בוקר טוב וייטנאם, קפה בנדר, כפר קטן שלי, מסע לקי-רה, בוגל המילחמה ההיא, הנוסכה הקסומה, קיץ אצל סבא, הקומיסאריט, ליידי איב.

ירושלים: קפה בנדר, הנוסכה הקסומה, בר קר טוב וייטנאם, מסע-עסקים של באב, החנייה של באבס, כפר קטן שלי, בוגל המילחמה ההיא. **חיפה:** הנוסכה הקסומה, צוללת צהובה, ליידי איב, בוקר טוב וייטנאם.

תל-אביב:

**** **החגיגה של באבס** (נורדון, דנ-מרק, מוצג גם בירושלים) — הארוחה המפוארת ביותר, שנראתה על הבד כתורה על גמילות-חס-דים, גבריאל אכסל מטיב לצייר אווירה של כפר קטן הנופל בקיסמה של הצדקנות דרך הבטן.

**** **קיץ אצל סבא** (מוסיאון, טאיוואן) — זהו השיאו השיא מגיש פרסקה ממחוז הולדתו על יחסים אנושיים בלי הרבה מילים.

**** **ליידי איב** (חמט, ארצות-הברית, מוצג גם בחיפה) — פרסטון סטרג'ס מוכיח מה אפשר היה לעשות בקולנוע כשהיה אסור עדיין להראות שני זוגות של כפות רגליים מתחת לס-דין אחד.

**** **המורדרנים** (דיונוף, ארצות-הברית) — מכירת-חיסול של האמנות. אלן רודולף קובל על הוליווד השיקרית, דרך משל משנות ה-20 האופנתיות של אמריקאים בפאריס. מקסים, אסי חטי, אולי קצת ארוך. כדאי לסבול.

**** **הקלות הבלתי-נסבלת של הר-קיום** (אורי, ארצות-הברית, מוצג גם באילת) — זה לא הספר של מילן קונדרה, אבל זו אירוטיקה נהדרת עם שלישיית שחקנים מובילה: דניאל ריי-לואיס עושה עיניים ללנה אולין, הברגמנית-לשעבר ולולו-לייט כינוש הצרפתיה.

תחת שרביטו של וודי אלן בסרטו האחרון אשה אחרת.

ברנארד היל וג'ייסון אדוארדס: מתחילים

הרופס הזה בימינו. בעיקבותיהם של שלושת הגברים הולכים גם הפאטולוג (בר-נארד היל) המקווה לחסדיה של סיס, ובנו (ג'ייסון אדוארדס) המקטלג כל מיקרה מוות ואסון הנקרה בדרכו. מי שמוכן לטרוח ולפענח את כל הסמלים, הקשר ביניהם ומיקומו של כל אחד, בודאי יהנה מאוד. אבל גם בלי להעמיק חקר יש ממה ליהנות. זהו סרט מבריק, מצולם ומשוחק בצורה מופתית, כשכל תמונה ותמונה היא מלאכת-מחשבת ארוגה.

מחלקת הגוויה

טובעים במספרים (פאר, תל-אביב, אנגליה) — מי שישאל אחרי הסרט הזה "מה למדת בגן היום?" יוכל תמיד לענות בלי חשש: "לספור

מאחד עד מאה". מעבר לזה, מנסה הבימאי האנגלי פטר גרי-נאוואי לתאר, ולא בדרך ישירה ופשוטה, כי אם במשל מא-קאברי מתוחכם וארסי, כיצד נהנית החברה המערבית השבעה מחיסול הגזע האנושי, בשיטה, בסדר מופתי והעיקר — כל אחד מחסל ומתחשל לפי תור.

גריןאוואי עושה זאת בצורה משעשעת מאוד, אם מסתגלים לבדיחות ולחידודים שלו, הדורשים בקיאות לא-מבוטלת ב-מישחקים החברתיים ובחוכמות-הלשון שהבריטים משועבדים להם. השפה הקולנועית שבפיו עשירה כל-כך בדימויים ובצללי-לים, שמי שמוכן לקחת אותה ברצינות מוגבלת, עשוי בהחלט ליהנות מסיפור רצח משולש זה, שבו מחסלות סבתא, בת ונכ-דה, את בעליהן בזה אחר זה.

סבתא סיס (ג'ון פלורייט) מטביעה את בעלה באמבט שבו נרדם אחרי התעלסות עם האובתו, כשסביב השניים רוחשים תמוחים וקובים ומיני רמישים.

סיסי הבת (ג'נט סטיפנסון) מניחה לבעלה לטבוע בים כשאינו מספק אותה יותר. ואילו סיסה הנכדה (גואלי ריצ'ארדסון), מטביעה את בעלה הטרי בבירכת-השחייה אחרי שהתעברה ממנו, ובכך משלימה את המסת המין הגברי במים, כשהמסר החבי הוא שאין תוכן מוצק מספיק שיצדיק את קיומו של הגזע

מפחידון ילדותי

וילו והנסיכה (בן-יהודה, תל-אביב, ארצות-הברית) — הפקה מנו-ארט ויוקרית, כמיטב המסורת של ג'ורג' לוקאס, המוכיחה שאין היום

דבר בלתי-אפשרי בקולנוע, אם יש מספיק כסף כדי לממש אותו. אולם מצד שני, מוכיח הסרט שאפקטים הם רק חלק מסרט ואינם יכולים להיות תחליף לנושא.

לצורך סרט זה שלח לוקאס ידו לכל אוצר אגדות העולם, כולל אלה שהוא עצמו כבר השתמש בהם, כדי לטוות יחד סיפור על עולם דימויני, שבו נאלץ גמד חמוד וחרוף לעזוב את מיש-פחתו, כדי להחזיר נסיכה תינוקת שמצא על סף ביתו, אל כס מלכותה. בדרך הוא עובר, כמובן, מיכשולים וסכנות רבות, כשהוא נעזר בלוחם אמיץ מגזע האדם, בשני אצבעונים ובי-מכשפה אחת טובה. מולו — כל כוחות הרשע, ובכללם דרקונים יורקיאש. ומאחר שמדובר באגדה, הוא מצליח, כמובן, במי-שימתו.

הדימוין הבולט למיבנה של מילחמת הכוכבים, בשילוב כל מיני מרכיבים מתוך ג'. אר. טולקין ואחרים, אינו מצדיק את העובדה שהמעשיה חסרה בשר לחלוטין, נראית כמו הצגת-ראווה של מוסיאון המיפלצות של אולפני לוקאס, וקשה מאוד להתרגש מן הקורה לגיבורים לאורך כל הדרך. המאבק בין הטוב לרע, מאבק קלאסי בכל האגדות הללו, שקוף לחלוטין, והכל עושה רושם מלאכותי.

אשר להנחה שמדובר בסרט לילדים, שבמילא אינו צריך

וורוויק דיוויס: גמד רחום וחנון

לעניין את המבוגרים, אפשר רק לומר שאותם הילדים, אשר לא יתקפו בסיסטים במחצית השעה האחרונה של הסרט, שייכים בודאי לגזע קטוח חדש, הרואה מדי בוקר את מגרש השדים ואוכל ארוחת-ערב עם הרוון דראקולה.

כל העניין עלה אי-שם בין 20-30 מיליון דולר (תלוי במקור הרבילות) וזה בהחלט נראה על המסך. לטובת העניין היה כדאי אולי להשיג מיליון נוסף ולהשיג גם סיפור מתאים. הבימאי, דרך אגב, הוא רון הווארד. סרט לא משכנע וחסר-תכלית.

מישהו הפסיק את הזרם בסניף המרכזי ★ ומי לא בא? האח אוחנה

שלי גפני (משמאל) הדוגמנית הישראלית הבינלאומית, המרבה לעבוד בפאריס, רוקדת בליוויית אחותה הצעירה אריס (מימין). השתיים הגיעו למסיבה בחברתו של אביהן, רואה-החשבון אריס

הילה רז (מימין) אשתו של המוסיקאי קובי רכט, רוקדת צמוד צמוד עם ידידת-המשיפחה וכלת-השימחה טלי הנקין, מלקמץ במרץ על רחבת-הריקודים במהלך כל הערב.

חברת החשמל נגד בליינים

בעבר הלא רחוק היתה חרותה הראל קצינת-מיסטר. בהווה היא עורכת-דין עצמאית, יש לה הרבה חברים והיא גם אוהבת לבלות. אביה הוא בעל-ליו של אחד המוסדות הוותיקים והמפורסמים בעיר, מיסערת אולימפיה, מקום מושבם של פוליטיקאים, אנשי עסקים ואנשי-ציבור מהשורה הראשונה. את מסיבת יום-ההולדת ערכו להר אל במיסערת סוקרטו, השייכת ל-מיסערת לאה סולומון, חברה קרובה של הראל. כמו בהרבה מיקרים אחרים, גם הפעם חזר על עצמו הסיפור

חרותה הראל עורכת-דין, כשהיא לבושה בווסט, מתנת אשת-החברה יונה לחוביץ.

נחמיה לחוביץ איש-העסקים ובעלה-לשעבר של יונה לחור-ביץ, מוחה כפיים לשירתו של הזמר. סמדר (בצילום למטה), בתו של יעקב נמרודי, בחברת בעלה איל רינות.

לאה סולומון המיסערת-דנית, זוהי כה לחיבוק מבנה משה בן-17.

הקלאסי, וחברים סיפרו להראל שכמה חברים מחכים לה במיסערה. כאשר נכנסה למיסערה התנפלו עליה כולם בנשיקות, בחיבוקים ובכרכות מזל טוב. בתחילה ישבו כולם וחיכו לאות לא-כול, כשהו ניתן התנפלו כולם על המעריצים שהכינה סולומון והמשיכו בשירה בציבור, כשהזמר שיר דקל מנצח בשרית ובנגינתו על כולם וחרותה הראל רוקדת במרכז כשמירי פעם מצטרף אליה אורח אחר.

לפתע, באמצע החגיגה, כבו כל האורות ואפלה השתררה באיזור. הסתבר שעובדי חברת חשמל שערכו תיקונים באיזור, ניתקו את החשמל בשעה 11 והשבינו את השימחה ואת עיסקיהם של שאר בעלי-הפאבים והמיסערות.

טלי סיני אשתו של אריק סיני, רקדה במהלך הערב עם חברה, אך לא מצאה פרטנרים המגיעים לרמתה.

להרגיש מיותר

המוסיקאי קובי רכט וטלי הנקין, אשת-המכירות של מלון תל-אביב, בי, חגגו מסיבה משותפת בריסקוטק סטופ. רכט, המתגורר בארצות-הברית, הגיע ארצה לחודשיים בחברת אשתו, הילה רז, וחגג את חזרתו לארצות-הברית, והנקין, ידידת בניהו, חגגה את יום-הולדתה.

הצירוף של השניים הביא למסיבה מיגוון של אנשים, החל מכמה בוגרי מיינים אוהבי מסיבות וכלה באנשי עסקים ובעורכדין מעוננים חלקית.

שנים. כעת היא מנסה שוב את כוחה בשטח הדוגמנות. למסיבות היא מגיעה בחברתה של הדוגמנית הוותיקה בת-שבע פכט, שפרשה מתצוגות.

מלי קורן (מימין) שהיתה מדוגמניות הצמרת לפני כמה שנים, עזבה את הארץ לטובת ארצות-הברית וחזרה לאחר שהות של כמה

והפעם – בלי האח

הדוגמנית אתי אוחנה חגגה את יום הולדתה ה-33 בפאב השעון. השייך לידידה הטוב, שדרן-הספורט שאול אייזנברג. בשנה שעברה היא עברה על אחיה, אלי אוחנה, שחקן-הכדור גל המשחק בבליגה, וסיפרה לו שהיא עומדת להתארס לשאול אייזנברג. אר חנה היה מאושר למישמע הבשורה וה' גיע ארצה במהירות. השנה לא היה צר

אתי אוחנה עם ידידה עיתונאית-הספורט שאול אייזנברג.

רך בסיפורים, והאחות הסתפקה בשי-חיתולפון מבליגה. את אוחנה, בעיקר שחקן-כדורגל ודוגמנית, קיבלה אוחנה בשמלת-ערב חושפנית. כשחיוך נסוך על פניה היא גילתה להם סוד קטן על הרומאן הגדול שלה, שאותו היא שומרת ב' דיסקרטיות. אחיה, ציון אוחנה, אף הוא בענייני כדורגל ואחותה יפה בהן, חוקרת במישטרת ישראל, ייצגו בכבוד את מישפחת אוחנה הענפה, המונה תישעה אחים ואחיות. בין הדוגמניות נראו מלי קורן, בת-שבע פכט וגלית אהרונס, חברה קרובה של אוחנה.

בפני, יועצו של איציק דואניס, מבעלי המועדון. המסיבה, שהתחילה בקול ענות חלושה, תפסה תאוצה, כשהנשים החטובות החלו לרקוד ולסחוף עימם את הגברים. גם איציק דואניס, עורך-הדין, נראה בין הרוקדים.

אורנה חן הדוגמנית החיפאית, הפגינה גוף חטוב. היא מתכוננת לשלב לימודי-שפות עם עבודתה. בתמונה התחתונה: קובי רכט, מלי ואריק סיני.

תו של המלונאי פדרמן, השור ה' עם חברותיה.

יסי זאנה שחקן-הכדורגל מחובק עם אשתו עליזה, שבאחרונה פתחה חנות לאביזרי-עור. האביזרים מיוצרים על-ידי הדוגמנית הישראלית לשעבר, דפנה אברמוביץ, המתגוררת בניו-יורק.

מעצבי הצמרת בלונדון שואבים את השראתם
מן המושבות שאבדו, בעיקר במזרח

האימפריה לא מתה

מיקטורנים מאווררים ונינוחים ושמל
לות משי בצבעי פסטל קרים.
העיצובים החדשים רחוקים מאוד
ממה שמתרחש היום ברחוב הלונדוני
— חצאיות קצרות, גרביים שחורים
המכסים את הברך, והשפעה חזקה של
שנות ה-60 הפסיכודאליות. אבל אין
שום ספק — הרחוב יקלוט בשימחה
את השינויים.

אצל ויויאן ווסטווד השפעת המיד
רח חזקה. לעומתה קאטרין האמט, היי
דועה כמעצבת שאוהבת לשבור מוס
כמות, מאמינה ברומאנטיקה ובכרות,
הקולקציה שלה בנויה מהרבה שמלות
ארוכות ומיכנסיים מלאים. האמט
תמיד מתחשבת בקליינטים הצעירים
שלה ולהם היא עיצבה חצאיות קצרות.
ג'ין מוויאר הוותיקה, הידועה ב-
עיצובה הפשוט והנקי בצבעים שחורים
או כחולים כהים, מציעה צבעים בוהם
קים שיתנו לאנגלים הרגשה כאילו הם

תצוגות האופנה של מעצבי
ההעילית האנגליים לאביב-קיץ
1989 היו ממש חגיגה לעיניים, והיו מי
שטענו שהיו אלה התצוגות המרגשות
ביותר זה הרבה שנים.
המסר החשוב היה מראה רומאנטי
עם מגע אקוויטי, שלא איבד שום קשר
למציאות העכשווית. מעצבי האופנה
הבריטיים פנו גם למיזרח כדי לקבל
השראה.

העיצובים נראו כאילו נלקחו ישר
מעברם הקולוניאלי — שמלות סארי,
מיכנסים הרמון, מיקטורני סאפארי או
מיקטורני-חולצה בנוסח הודי, עיצובים
שהזכירו את האימפריה הבריטית ב-
תיפארתה. באביב-קיץ 1989 יהיו צבר
עם בצבעים חמים, כמו אדום, צהוב
וכתום.

נוסף להשפעת המיזרח יש גם
תחושה רומאנטית באוויר — חצאיות
ארוכות מלאות המתעופפות ברוח,

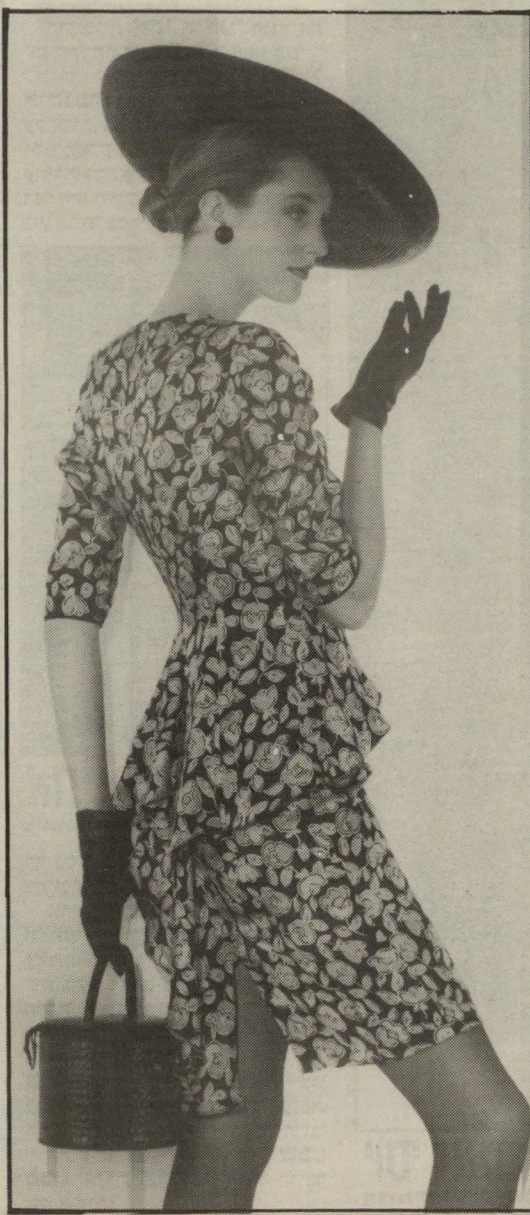

רוסר מארס חליפת שני חלקים העשויה משילוב של צמר
ומשי בצבע אדום מלוכלך. מיקטורני-חולצה עם
כפתורים לבנים גדולים, ומעין כנפיים על הכתפיים, כפריטי-קישוט.

האמט סוודר בסיגנון רומ-
מאנטי עם מחשוף
עמוק מכותנה ומיכנסיים שחורים.

בטי ג'קסון שמלת משי בשני חלקים בצבע כחול כהה, מור-
כבת ממיקטורני-חולצה בעל צווארון עומד עם שני
כיסים על האגן וכפתורים לבנים. מתחתיה חצאית לא-סימטרית.

קארוליין צ'ארלס חליפת אסקוט
ממשי בשני ח-
לקים (משמאל). חצאית קלוש וחולצה (למעלה).

כריסטופר היסטוריים שעוצבו מחדש. הכובעים ההומוריסטיים של כריסטופר מהווים ניגוד לאופנה הנקיה של אביב-קיץ 1989. הם מעוצבים בקריצת עין הומוריסטית.

כובען המושך תשומת-לב רבה בגלל עיצוביו הנועזים, בצבעים בוהקים, המזכירים צורות גיאומטריות וכיסויי-ראש

למען החופש טוניקה מקרפ דה שין, הנפולת ברכות, בשילוב מיכנסי שיפון המכוסים בפייטים - יוצרים חושניות.

בני אונג מראה תמים משיפון משובץ - חולצה ומיכנסי קולטץ (למעלה). חליפת משי משני חלקים של ג'אניס ווינרייט (למטה).

רוסר מארס מראה רומאנטי עם השפעה ספרדית טהורה המזכירה בגדי טוראדור. מיקטורן שחור מחויט, וחולצה המושכת תשומת-לב בגלל הצווארון המלא הקשור כמו מיטפחת.

נות האביב והקיץ את האסקימוסים שיר צננו להם את הטמפרטורות החמות. המסר הציבעוני החשוב הוא כהה. השחור עדיין דומיננטי והוא מופיע בי שילובים של שנהב וחום. צבעים אחרים חשובים הם עינב סגול, אדום מלוכלך, ג'ינג'ר, סגול חם, חרדל, חאקי, ירוק אגס וחום, הרבה חום. הבדים החשובים הם משי, שילוב של כותנה לא מעובדת ופישתן, אורגנוזה, שיפון וצמר ג'ורג'ס.

הפריט האופנתי החשוב ביותר הוא המיכנסיים, והם רחבים ככל האפשר. גם המיקטורנים יהיו פריט חשוב כי כל מלתחה, ממיקטורנים באורך הברך ועד הבולרו הספרדי. המיקטורן הי דומיננטי מחויט בגזרות גבריות רכות והכתפיים הן טיבעיות. הכריות העני קיות הן פסה! הצאיית המעטפת חוזרות אחרי הפי סקה ארוכה, והפעם הן ארוכות ו מגיעות עד לקרסול. המראה הקצר הופך להיות משני. הכיוון מזרח - זהו, אם כך, המוטו לאביב-קיץ 1989, אבל לא מדובר כי מזרח הפרוע.

בחופשה מתמדת על חופי הים התיכון. מוויאר מציעה גם צבעים פסטליים במשי, בפישתן וכצמר קלימישקל. קווי הצלליות גולשים על הגוף, אין קו אחד נוקשה. המראה הכללי הוא רך, נקי ומאור נשי. מעצבי עובדים בשביל החופש, ריי צ'רד נוס וגרהם פרייזר, מביאים לעור

לציאלסה שמלת-ערב, בעיצוב קא-טריין ווקר, הנראית כמו לפיד משי צהוב, בעלת סיגנון יווני עתיק.

חג ללא שימחה

סופרי ישראל לא חגגו (בצוותא) את הכ"ט בנובמבר

ואז עלה עמוס קינן על הבמה בחולצת-פסים ובמיקסטרון כחול כהה כמו צבע מכנסיו. וזה מה שהוא אמר: "למה באתי הנה? באתי הנה משום שאם לא הייתי בא היו שואלים למה לא באתי. אני מסכים מראש עם כל מה שנאמר לפני היום ולפני שבוע ולפני שנה ולפני 20 שנה ואני מסכים גם עם מה שיאמרו כל הרוברים אחרי. והיות ואני מסכים עם אלה שדיברו לפני ועם אלה שידברו אחרי אני יכול לספר לכם איך ביליתי את היום. הלכתי בצהלים למיסערה. מנה ראשונה היתה מאוד מעניינת. דבר שעור לא ראיתי בארץ. סלט של חסה עם גרגר הנחלים. שמתי לב שיש שם עלים של ריחן ארום שזה צמח שאני עוד לא מכיר והוסבר לי שהוא פרי הכלאה מקומית. מנה עיר קרית אכלתי חורזיר ברוטב עגבניות קצת חריף וקינחתי ביין לבן. מנה אחרונה היתה דבר שנקרא שרבת ובצרפתית סורבה שזה בעצם גלירה של פירות והיא היתה טעימה מאוד.

"שכחתי להגיד שלפני זה הלכתי להפגנה של עיתונאים נגד ראשיהממשלה. ושכחתי גם להגיד

ליס", קרא קניוק את הודעת הוועד שנוסחה בעיקבות ההכרזה באלג'יר על קומה של מדינה פלסטינית. אחר כך ציטט מישור שאמר, בעיקבות האיסור שאסרה ממשלת ישראל על גילויי שימי חה בשטחים הכבושים לרגל החלטת אלג'יר, כי יש להתקנא בעם שנאסר עליו לשמוח.

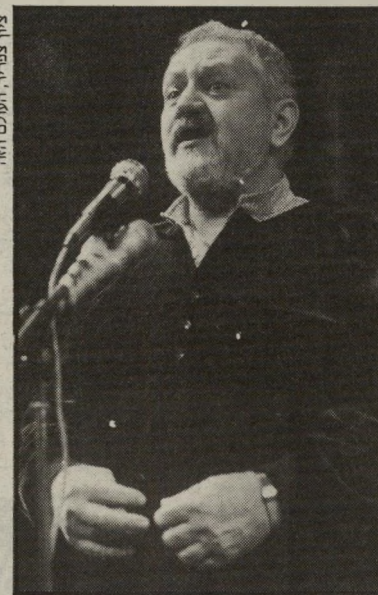
אנחנו בישראל כבר חדלנו מזמן לשמוח בכ"ט בנובמבר, יאמר אחר-כך הר"ר אבי עוז, אשר יציע — ספק כהומור ספק ברצינות — "להצטרף מעתה לשימחתם של הפלסטינים".

אחר כך צוטט מיכתבו של הפרופ' תייסיר עירורי, סופר ואקראמי ומחבר ועד היוצרים, המוחזק במחנה אנצאר 3 ונידון לגירוש מן הארץ. לפני ומן-מה רחמה ועדת העירעורים הצבאית, שהוקמה לצורך זה, את עירעורו כנגד צורהגירוש. עתה הוא ממתין להחלטת בית-הדין-הגבוה-לצדק שממנו, כך כתב, אינו מצפה לצדק אחר.

הקהל שמילא כמעט את כל האולם, חרף העובדה שדבר קיום הערב לא זכה כמעט לפיר סוס בתיקשות, הקשיב ומחא כפיים בתום דבריו של כל אחד מן הדוברים.

לא היתה עזרה

הפרופ' מנחם ברניקר ביקש להציג עמדה אובייקטיבית, מתונה, של המצב בהפגנות ריבויי-קורת לשני הצדדים, ובמיוחד לצד הערבי. "אם לא הצלחנו במאבקנו במשך 21 שנים, אנחנו לא צריכים לקחת את כל האשמה על עצמנו. לא היתה לנו הרבה עזרה מסביב. כל מחוות-השלום של אש"ף, מאז 1967 ועד היום, היו דרמטיות ונעו כל הזמן בין המחלקה המדינית ומחלקת ההסברה של הארגון. כך ניתן היה תמיד לסגת

שימרון ישראלי: מופע מרגש

מהן בדרך זו או אחרת, ולימין הישראלי היה נוח לנצל את הדרמטיות הזו."

לא ראויים להערצה

בכלל, הוסיף הרובר, "אני לא בטוח שיש משהו ראוי להערצה במנהיגיהם של תנועות לאומיות. הרי יש לנו רוגמה קרובה של ראשיהממשלה שלנו. מאבק לשיחרור לאומי מחנך אנשים להתאבנות, לקשיחות, לצרות-אופק, למקצוע ההרג. רוב תנועות השיחרור בעולם השלישי, אחרי שהיגו את מטרותן, גרמו לכך שכמות הסבל של האוכלוסייה גדלה ולא קטנה. יתכן שכך יהיה גם אם אש"ף ישיג את מטרותיו ותקום מדינה פלסטינית. אין לנו שום ביטחון שיהיה אחרת, כמו שאיננו יכולים להיות בטוחים שהכל היה נראה טוב יותר אם ונוד היוצרים היה מאייש את הכיסאות בממשלה."

"אבל אנחנו יודעים מה יהיה אם הארץ הזאת תוסיף להיות זירה למלחמות בלתי-פוסקות של שתי אוכלוסיות שאף אחת מהן איננה פחדנית או מתונה. שכל אחת מהן מסוגלת למעשי טירוף וברוטלוציה. אנחנו יכולים לדעת מראש שזה לא

יכול להיעצר בשום מקום. שזה לא חייב להיעצר. שאין לנו שום רפוסים של טבע האדם או ההתנהגות האנושית שעליהם אנחנו יכולים לסמוך כבולמי ההידרדרות. ואנחנו יודעים עד היכן אפשר להידרדר. ועל יסוד מדרגת הוורדנות הזאת אנחנו יכולים וצריכים לדבר."

וברניקר סיים: "אני לא חושב שהמאבק אבוד. אני חושב שיש חלק גדול באוכלוסייה היהודית בישראל שחושב שהקנאים של גוש-אמונים סיכנו אותנו ללא מוצא. חלק גדול שבחר בחיים, שיועד שהדרך האפשרית היחידה היא דרך הפישרה. אני חושב שההוגים הדוגלים בפשרה מדינית מתרחכים והולכים ואיתם צריך להמשיך ולקיים את הדיאלוג."

מלחמת אחים

...ואז קם ניסים קלדרון. במיכנסי ג'ינס, אם אינני טועה, ומיקסטרון קצר מבר טוויד בצבע חום. אם היה משהו בפורום המאופק והתרבותי שנכח באולם, שהיה מוכן לנקוט בעמדה לוחמנית, זה היה הוא. הר"ר קלדרון לא היסס והצהיר לתוך המיקרופון הפתוח, שהוא מייחל למלחמת-אחים עם מחנה הימין. דבריו נתקבלו במחאות-כפיים. אבל ברמה היה כי חלק מן היושבים על הבימה מתכווצים בכיסאותיהם. כמו במגמה להוכיח שהשמאל הישראלי הטרונגי בהרכבו ובעמדותיו לא פחות מאשר המחנה הימני.

אחר כך שככה העירנות המחודדת שגילה הקהל כלפי ההצעות הפרגמטיות של קלדרון ואותה תחושה של השלמה סמויה, שבה לרחף באוויר מעל ראשי היושבים.

בסופו של דבר לקחו איתם כולם הביתה את הציניות המרירה של עמוס קינן ואת המפוכחות האירוניות, המבודדות, של יגאל תומרקין שאמר: "אני לא הבנתי למה ציון כל כך כעס על עמוס קינן ועל המיפטר הקולניארי שלו. (מחאות כפיים). אני אכלתי חומס. (צחוק). למען האמת, לראות את השמאל הישראלי הולך ומצטמצם ו-ולומר נמאס לי גם להסכים עם המסכמים."

ואף על פי כן נענה גם הוא לקריאה. משורה ישחרר באמת כנראה רק מוות...

לפני זה הגיש שימרון ישראלי מה שפעם קראו לו בשם סק"י ואחר כך בקול הבאס העמוק והחם שלו. יעקב בסר קרא שיר שכתב בימים אלה, ונתן דן חתם את המיפגש בדברים על "תרכות אלי טרנסיוויות" והוצרך ביצירתה.

המארגנים ציפו ל-50-60 איש. בסופו של דבר הגיעו יותר מ-300. נראה שיש עוד מי שרוצה לשמוע מה בפיהם של סופרי ישראל.

בלטו בהיעדרם שלושת סופרי המערך — א"ב יהושע, חיים גורי וס. יזהר (עמוס עוז לא הוזמן כיוון שנעדר מן הארץ), שהבטיחו להשתתף ולא הגיעו. א"ב יהושע החיפאי צילצל והודיע שמ'כוניתו התקלקלה בדרך. ס. יזהר הרוחבתי וגורי הירושלמי לא טרחו להתנצל.

מי יודע, אולי נדברו גם מכונניותיהם שלהם להתקלקל בדיוק באותו ערב.

כ"ט בנובמבר עגום אבל חינוכי. אולי באמת שמחים רק אלה שנאסר עליהם לשמוח...

חגית טוך

נתן דן

מנגד

קונסנסוס השתיקה

יגאל תומרקין צורק כמוכן כשהוא שואל (העור למ הזה, 23.11.88). "איפה השמאל? באלג'יר מוכי רות מדינה פלסטינית, יש מדינה (ערבית) בדרך" והשמאל — אף לא מילה, אפילו לא פיפס קטן. איפה באמת השמאל? וכוננתי כמוכן אינה למי ערך, שגם אני סבור שהוא "גוויה מתפוררת. מה שנע זה לא המערך". אולי התולעים המשונות אותו מכפנים, כדרכן של תולעים.

אין חובה לגרום כתומרקין ששיירי השמאל מתגוללים. בין פחיהזובל לחוף-הים" של תלי-אביב, כדי להתפלל על השתיקה המזווה שנחתה על דברי השמאל שלנו למחרת הודעת המועצה הפלסטינית באלג'יר.

נכון: היתה הודעה מטעם החזית הרמוקרטית לשלום (חד"ש), והיתה הודעה מטעם הרשימה המתקדמת, היתה הודעה (טובה) מטעם קבוצת השנה 21 והיתה הודעה מטעם ועד היוצרים הישראלים והפלסטינים. והיתה — אל נשכח — ברכתם המשותפת של דן בן-אמוץ ועמוס קינן שכתבו את התפייסותם שלהם בצורך לפייס בין לאומי וזכו להבלטה נאה. רק אחר-כך התברר שנאלצו לממן את ההודעה בכספם.

אבל שום הודעה רישמית מטעם המערך, אביר

שיחות השלום, גם לא מפי האגף היוני שלו. שום הודעה מטעם סופרי המערך ואגודותיהם למיניהן, ועד לשבוע שעבר — אף לא מילה מהכיוון שבו אמורה שלום עכשיו להסתתר. מכל מקום, מן המקום שבו נראתה באחרונה.

רממה דקה

אפילו הגיב מי מהם באורח אישי, תומרקין צורק בקביעתו: באלג'יר קמה מדינת פלסטין אבל מדינת ישראל טמנה ראשה בחול. בשדות בל-טמנה ובשרמות ירושלים — קול רממה דקה. הכל עסוקים בקואליציה. מערך או ליכוד? צרה או רחבה? מתחררת או סתם מוליכה את הארץ לעוד "סינוב" מילחמתי קטן, להמשך הדיכוי כ-אמצעים" חדשים, לטראנספר אולי? קשר השתיקה לא היה צולח בידי המיפגלות, גם לא בירי סופריהן, אלמלא סייעה בירו העיתון נות. האם ראיתם כמה מקום הקדיש לדיעה מ' אלג'יר העיתון לאנשים החושבים שלנו, למשל? ניתן היה לחשוב במדובר בהעלאת תעריפי התיקשות. הודעה על העלאת מחיר העיתונות היתה זוכה ליתר הבלטה.

והרי המדובר באירוע היסטורי — לטוב ולרע — למיפגה בתולדות היסטוריה הישראלית-פלסטינית, למה שעשוי באחד הימים להתגלות כמיפנה בתולדות הארץ הזאת.

במקום להגיב, ציטטו אלה ואלה "דוברים" אלמוניים מווישינגטון וממיסורדיהוץ שלנו: לא כליכך מיפנה ולא כליכך היסטורי... וגם ד"רמש" מעי מרי. אכן, לעומת החרמ-שמעות המהוללת שלנו...

רק עשוי הבנתי במלואה את חלקה של העיר תונות הישראלית באחריות למחרת הידוע של מילחמת יום-הכיפורים.

האם היא מורעת לכך שבצוורה העצמית שהיא גוזרת על עצמה בימים אלה היא מקרבת בעוד שתיים-שלוש סיעות גסות את מילחמת יום-הכיפורים הבאה?

וכל אותו זמן ישעיהו ליבוביץ קורא "זאב", דרכו. ובעצם כבר לא "זאב". מזאבים איש כבר לא חושש אצלנו. כבר הספקנו להתרגל לזאבים (אפילו כינויים "גנדי"). הפרופסור הישיש כבר מרכב בפשטות ובגלוי על החורבן המתקרב.

אבל מי "שם עליו"? — "הצרים" וה"רחבים", אלה עם פטישי הפלאסטיק ואלה עם כדורי הפי-לאסטיק או המשאות המוכנות?

ואולי עבריהם ועושי רבם בעיתונות? הללו עוד עסוקים מדי בשואה הקודמת מכדי לשמוע את עצמיהם על ה"המתקרב". הם לא יניחו לה לקודמת כל עוד ניתן לחטוט ממנה עוד טיפת יתרון פוליטי, קצת כסף, קורטוב איריאולוגיה קנאית ופאראנאודית.

במקום לשלוח מישלחות לברנז'בלון ולאוש-וויי — מוטב שהיו שולחים אותן לביתא ול"רצועת-עזה. שהרי שם, ולא באושוויץ, נורע ביי מים אלה הזרע לשואה הבאה, זו שישעיהו ליבוביץ מדרב עליה.

הקונסנסוס מאריש. עם פרס או בלי פרס? עם רבין אבל גם עם זכות וטו? או בלי וטו ובלי שלמה הייל.

בינתיים קיבלו על החשבון את שילנסקי איש ההדר ואת שפרינצק, לא האב, כי אם זרע הפור-ענות. ואת מי מאשימה, באותו ליל בזיון, הטר-לווייה המלכתית שלנו, במהדורות החששות הנקראת בפי כרמית גיא?

כמוכן, את "השמאל הקיצוני". שכחו, שופטים אובייקטיביים ומהימנים שכ' מותם, מי ניצל את המעמד התגיגי של פתיחת מושב בית-הנבחרים שלנו כדי למכור את מהלך הפתיחה של הטרנספר. הייל היטלר! גם שם זה התחיל כך.

מיבחר האמת

מפריה הכוזבים הגדול שכולם — אם יש דירוג של שקרנים — היה כמוכן אותו עיתונאי זוטרי שבהיעדר טובים ממנו במחנהו נתמנה מנ"כ"ל רשות-השירות.

בכלל, כיצד מכירים באדם שהוא שקרן. ובכן, המיבחר הראשון — כך לימדני אבי בעורי ילד — הוא מיבחר האמת.

אם יאמר לך אדם "עכשיו אומר לך את כל האמת", כך הורה אותי הקוקיל-אקו, דע לך ששקרן לפניך. מרוע? בשל לשון "עכשיו" שנקט בה. האם הוא מודה שעד עכשיו שקר? אבל יש עוד מיבחרים, הסביר לי אבי. כך, מי שבא ואומר לך "אני נשבע לך בשם האמת", גם הוא שקרן. מרוע? כי מי שדובר-אמת אינו צריך להישבע, ולעולם גם לא יישבע.

ובכלל, כל מי שנוקט לשון "אמת" — דע לך ששקרן מועד הוא. על דעתו של דובר-אמת לא

ציון צפירה, העולם הזה

מנחם ברניקר: אש"ף סייע לימין

שאחריהצהרים הלכתי עם עוד כמה אנשים להפגנה של הקולונלים. אחרי הצהרים גם חטפתי קצת תנומה ולא ראיתי מה היה בחדשות. אני מניח שכך וכך אנשים נפצעו היום בשטחים, כך וכך דגלים הונפו, כך וכך מפריי-סדר נעצרו. אני מניח שכך וכך אנשים חושבים שכן צריך לתמוך בעם הפלסטיני. אני מניח שכולם נמצאים פה. כל אלה חושבים ככה."

מופע רקאדנטי

הקהל צחק. לא רק בעיקבות המישפט האחרון, אלא כמעט אחרי כל מישפט ומישפט שאמר. רק ציון מצוותא קם פתאום וצעק ממרומי הגלריה של צד שמאל: "מה הצחוק הזה, אני לא מבין." ואבי עוז חיכה עד שישע תורו לדבר וכינה את המור נולוג של קינן "מופע רקדנטי".

את הפגישה שנמשכה שעה וחצי, בין 12 ל-1 וחצי אחרי חצות, יום ועד היוצרים הישראלים והפלסטינים לציון יום החלטת החלוקה של ה"אום", על רקע התקוממות הפלסטינית והחלטות ועידת-אלג'יר. על הבימה ישבו, משמאל לימין, כשם נוספים בהדרגה, יצחק לאור, יורם קניוק שהוא אחד משני יושבי-הראש של הוועד (השני, אמיל חביב, נמצא בברלין), הפרופ' מנחם ברניקר, המשורר והעורך יעקב בסר, המלחין יוסי מריחיים, אבי עוז, ניסים קלדרון, יגאל תומרקין ונתן דן. הינחה יצחק לאור שהיה הערב במיטבו, רגיש וסמכותי כאחד.

אחרי ריבירי פתיחה מרגשים של אריה סימון, נתן פרס ישראל לחינוך, מארחוני "דור הנפיי"

יב' הנחלשק
שפג אהובגק. נשק
פנף עזרף אגלגה
סוה האילג'ק. פרחים
על הקיקה אק.
על מלכי מלחיה
נשק מלחיה שימגק
חח

רישה כלשונה אלא מיתנה אותה הרבה. ויושב ראש הרשות איים להתפטר והעניין הועלה בפני למנט.
וגם בפרשה זו — היחידה שבה הצדקתי עמדה כזו שנקטה בה אותה „גברת ברול“ לא-סימפאטית שהצליחה לפלג את אנגליה לשתי מדינות: זו של אלה שיש להם וזו של אלה שאין להם — עוד לא נאמרה המילה האחרונה.
ולגזירה כזאת על סיקור החושף חיי חיילים בריטיים למיבצע-טרור של המחתרת הרצחנית ביותר בעולם וחושף את הציבור להסכריהם של רוצחים-בפועל על מניעיהם — לזה קורא פקיד ישראלי „החלטה גורפת לחלוטין, המונעת דיווח גם כאשר מדובר במידע חיוני“.

אורי הוא צורק

והחלטה כזו הוא משווה להחלטה שלא אולי „מידע חיוני“ על ידי המושטת לשלום — אולי בפעם הראשונה — מאלג'ר לעברה של ישראל. ובמקום להקדיש לזעזוע-אלג'יר שלוש, ארבע, חמש מהדורות חדשות ותוכניות המלוות בפרשנותם ובניתוחיהם של מיטב המומחים, הן היסטוריונים, חוקרי הסיכסוך הישראלי-ערבי, (המשך בעמוד 28)

אורי ליפשיץ: חנה רובינא בתפקיד „האם“ לצ'אפק. (מתוך התערוכה בבית-ראובן)

מדובר במידע חיוני. אירלנד יוק. והנה במדינה, אשר על גדות התמוזה שבה בנוי אני הפרלמנטים בעולם, לא עלו העיתונאים על כריכות ולא קמה שם זעקה היסטורית על שחופש העיתונות בס' כנה“.

גבירתי ורבותי, קוראים יקרים, ליריעתכם: כמעט שאין כאן מילה — או ליתר דיוק מישפט, שאיננו בגדר שקר גמור. ואם אינו שקר, הריהו בכחית חול הנורה בעיניים. וחול הנורה בעיניים — כבר אמרו חכמים — כמוהו כשקר.

מילחמה והתרמה

תחילה, קצת מידע. ובכן בשני עשורי המאבק המזוין של ה-IRA (הזרוע הצבאית של השייפין, המפלגה הדוגלת באיחוד אירלנד תחת דגל הרי פובליקה הקתולית) כנגד הכוחות הבריטיים באלסטר, הלא היא צפון-אירלנד שרוב תושביה פרוטסטנטים, מעולם לא נמנע מדברי „השין פיין“ מלהופיע בבית-הנבחרים, בעיתונות הבריטית או בטלוויזיה ולומר שם את דברם.

וכאן לא מדובר ב„אינתיפאדה“ של מידע אלא נים ופצצות-תבערה, במעשי-טרור בודדים המסי תיימים כמעט תמיד בהריגת מבצעים, או במיב צעירות-אברות רצחניים של קנאידת מטרופים. כאן המדובר במילחמת-אזרחים מתמשכת, יום וישיעה שעה, זה עשרות שנים, מילחמה אשר בה נהרגו ונפצעו אלפי חיילים בריטיים, מאות אזרחים בריטיים, כולל המישה-למלך ודודה של המלכה לורד מאונטבטן (שנהרג) ואחד האחים לבית גינס המפורסם (מוציא ספר השאים הרי דוע) שנרצח אף הוא. כאן המדובר גם במילחמה שלוחמה או הטרוריסטים הקתולים המנהלים אותה — קיראו להם כאשר תקראו על פי הכי קפות-ים — נוהגים להעבירה מפעם לפעם, ושי הצלחה לא מבוטלת מבחינתם (ראוה מספר הקור-בנות) לבריטניה עצמה, ללונדון עצמה.

והנה, בעיצומה של מילחמה כזאת עדיין הור-שו, כמשך שנים רבות, אותם אנשי שין פיין, מני-היגיהם של אותם טרוריסטים, לא רק להופיע בגלוי ולעין היום באסיפות-עם ובכינוסים באני-גליה, אלא גם לאסוף באנגליה כספים להמ-שך ניהולה של אותה מילחמה. לאסוף בגלוי, ולא בסתר!

נכון, „השין פיין“ היא שאספה, לא ה-IRA. אבל כל ילד באנגליה יודע שהאחרונה אינה אלא הזרוע המיבצעית של הראשונה.

אם אני זוכר מיבצע-התרמה ממין זה באוניבר-סיטה שבה למדתי ולימדתי אני עצמי. אני זוכר שחשבתי אז שמי שמניח לרבר כזה שיתרחש — חזקה עליו שיצא מדרתו. אני גם זוכר ויכוחים עם ידידים ועמיתים, סטודנטים ומרצים באותה או-ניברסיטה, ובעיקר אני זוכר את תשובתה של אחת המרצות הצעירות והאנטליגנטיות יותר, שהשיבה על טיעוני, באומרה: „הם ישיגו הרבה יותר כסף אם ננסה למנוע מהם זאת“.

ללמד, שאנגליה היא לא רק מולדת הפר-למנטארים, כי אם גם מולדת הפראגמאטים. ואולי, במילים אחרות: מולדת האנשים הנבונים, המתונים, אלה שחיים עם החיים, לא נגדם ועל ליבראליזם כזה שעומד במבחנים כאלה מרשה לעצמו המנכ"ל הרישוני שלנו להלעז כי גור על עמו, ש„אירלנד יוק“.

„גברת הברול“

אירלנד יוק. והכוונה לאותה אירלנד שאין כמעט יום שבו אינה מופיעה בחדשות העיתונות והב"ב-יט' וה-ANGLIA ו-ITV, הערוצים המסי-חריים.

אם כך, מה קרה? קרה שבדיווח על טכס-קבורה של אנשי IRA שנהרגו בידי הבריטים נחשפה בשגנה זהותם של כמה מודיעים בריטיים שהיו „שתולים“ בקרב קהל האבלים. ובעיקבות הד-שיפה, עלה בידי ה-IRA לשמון מארב לאותם סוכני-חרש או חיילים בריטיים ולרוצחם נפש. ולא חלף שבוע מאז אותו מאורע ומתכנני הריגתם של אותם חיילים בריטיים „רואינו“ לטלוויזיה הממלכתית ואף הורשו לשאת בה את דברם לאומה שאת בניה רצחו... על כך נתעוררה „גברת הברול“ ודרשה מה שדרשה, כלומר, שלא לאפשר דיווחים שיש בהם כדי לסכן את חייהם של חיילי צבא אהד מלכותה ולא לאפשר לרוצחים-בפועל להסביר את מניעי-הם...

וגם על כך קמה „זעקה היסטורית“ גדולה במו-לדת הפרלמנטים והליבראליזם (במקרה הייתי אותם ימים — הרבר אירע לפני חודשים אחדים — בבוקר בלונדון ואף גזרתי את קיטעי העי-תונות למשמרת) ורשות-השדור שבבריטניה היא עצמאית (כלומר עצמאית-עצמאית ולא מפי-לגיתית-פוליטית כמו אצלנו) לא קיבלה את הד-

ושאר מידי האנשים ופצצות-התבערה של האני-תיפאדה שלפי הורעת דובר צה"ל גרמו במשך שנה שלמה של מרי אזרחי את מותם של 2 חיילי צה"ל. לא שאני מזלזל גם בחייו של אדם אחד ויחיד, חלילה. אבל מכאן ועד „סכנה קיומית“... ואולי מתאבדי החיובאללה, אירגון פנאטי ש-אינו מכיר כלל במרותו של יאסר ערפאת? או אנשי הד"ר חבש? רוצחיו של אהמד ג'בריל ונאוף-הוואתמה?

או שמה הכוונה לערפאת עצמו, טרוריסט נודע בשערים זה, שעם כל משאביו הצבאיים העצומים (לבנון, זוכרים?) לא הצליח להשיג קליפת אגוז אחת במסע יחצנות מתוכנן במשך חודשים — מנמל פיראוס או מנמל כלשהו בקפריסין לעבר חופי הארץ?

האם אלה הם האנשים שבשלם נמצאת מדינת ישראל במצב „מילחמה על קיומה“? אני לתומי סברתי שסכנה רבה לא-פחות, אם לא יותר, מאיימת על עתיד מדינתנו מכיוונם של

יעלה כלל להצהיר שהוא דובר אמת. מרוע? תשובה: מפני שלא יעלה בדעתו שמישהו מפקפק שמה אין הוא דובר-אמת...

עד כאן על אמת ושקר של יהודי גרמני וכן בערוב ימיו. אחרי הניסיון. נזכרתי בדברים התמימים וה„קיים“ כל כך כשקראתי השבוע במוסף לשבת של ידעווח אחר רווח את רשימתו של אורי פורת, שכותרתה בלבד כבר העלתה בזיכרון את אוהרתו של אבי. וזה לשון הכותרת: „האמת על השקר“.

לא, אין צורך לקרוא את כולה כדי להיווכח כי — כצפוי, גם הפעם — האמת על השקר היא גם השקר על האמת. פורת מבקש להגיב בדבריו הגסים על „מאבק מפורק נגד מגמות, כביכול, למנוע מידע מן הציבור“ שחיסו לו. מישפט עילג ותמוה, שהרי אפשר להגיד שבהוראה אחת של „מפורק“ — כל מאבק „מפורק“. ואילו אם הכוונה להוראה האחרת, כלומר, לזו של מאבק שלא היה, מאבק

דמוקרטיה בפעולה / אוגוסט 1988

(ראה: קונסוס העתיקה)

„לפחות שישה חיילים בריטיים נהרגו (כעבור יום יתברר שמיספר ההרוגים הוא שמונה - נ"י) ו-11 נפצעו בהתפוצץ מוקש מתחת לאוטובוס צבאי בדרך מאומא לבלוגלי במחוז טירון. האוטובוס הכיל בין 30 ו-40 חיילים שחזרו לשירות באלסטר (צפון אירלנד) מחופשה באנגליה“.

אינדיפנדנט, 14.8.88

„פוליטיקאים ואנשי כנסיה הגיבו ברגשי זעם על ההתקפה הרצחנית של אנשי ה-IRA. נמסר כי הגברת תאצ'ר, אשר הפסיקה את חופשה בקורנוול, מזועזעת וחשה צער עמוק נוכח ההתקפה הרצחנית. ראש הכנסיה הקתולית באירלנד (הרפובליקה - נ"י), הקרדינאל תומאס א'מפיד, קרא לאירגונים הקדם-צבאיים, לחזול בשם האל לפני שהארץ אשר אהבנו תטבע בדם נוסף ותיחרס עד היסוד לבלי תקנה“.

אינדיפנדנט, 14.8.88

„שיחות בין נציגי השין פיין לבין מיפלגת הליבור והמיפלגה הסוציאל-דמוקרטית יימשכו, למרות מעשה-הזוועה האחרון של ה-IRA שבו ניספו שמונה חיילים בריטיים, - התחייבו אתמול מנהיגי המיפלגה הסוציאל-דמוקרטית (מיפלגת המרכז - נ"י) הבריטית“.

„מר ל'ן יום מהמיפלגה הסוציאל-דמוקרטית פתח בשיחותיו עם מר גרי אדמס, נשיא השין פיין, ב-11 בינואר. אבל מאז החלו השיחות הרגו אנשי ה-IRA 46 אנשים. „גם מר יום וגם מר שימוס מ'ון, סגנו, אף הוא דמות-מפתח בשיחות, התחייבו שהן יימשכו“.

„מר מ'ון אמר: דווקא בשל מעשי הזוועה האחרונים השיחות נחוצות כיום יותר מאי-פעם בעבר“.

אינדיפנדנט, 18.8.88

„אחרי היסוסים החליטה הממשלה (הבריטית) להחיש קבלת תקנה חדשה אשר תמנע את השתתפותם של אנשי שין פיין בעיריות ובמועצות מקומיות. מועמדים בבחירות המימשל המקומי יידרשו להצהיר שאם ייבחרו (רק אם ייבחרו!) - נ"י) לא יתמכו או יסייעו בידי שום אירגון בלתי-חוקי“.

„נודע כי הגברת תאצ'ר עצמה מעורבת אישית בהחלטה לפעול לאישור הנוהל החדש. לעומתה, היסוס שרים בממשלה מחשש שהתקנה תביא לתוצאות הפוכות מאלה שאותן נועדה להשיג. ברור שההשקפות בסוגיה זו חלוקות בממשלה“.

אינדיפנדנט, 20.8.88

„שאלת המפתח היא אם התביעה תורשה מעתה להעלות בבית-המישפט את סירובו של הנאשם להשיב על שאלות, במיסגרת חקירת התביעה, בתורת עדות ולבקש מבית-המישפט להסיק מסקנות מסירוב זה. הנושא נדון מפעם לפעם בבריטניה מבלי שהתקבלה הכרעה לכאן או לכאן. יועציהם של אנשי ה-IRA ותומכיהם מדריכים אותם שלא לומר דבר כל עת מעצרים. נודע כי הם אף עוברים קורסים שבהם מלמדים אותם טכניקה זו... כל שינוי בחוק הבריטי בנושא זה יצריך זמן רב“.

אינדיפנדנט, 21.8.88

גיזענים למיניהם, אנשי המיהו יהודי. פורעי יש"ע ומחתרותיהם המזוינות, ביריוני כהנא וקלנדיה, מעוותי מוסר הנביאים!

אבל עד כה עוד לא שמעתי, מר אורי פורת, שהוצאת תקנה כלשהי הכאה להגן עלינו מפני סכנתם של אלה, המסוכנים באמת. ונרמה לי שאיש גם לא ביקש זאת מידך. כמה האשימו אותך „שמאלנינו“, בסך הכל?

רק בכך, אני מצטט מדברייך שלך, שאתה פועל בשם „מגמות, כביכול, למנוע מידע מן הציבור“. מסתפקים-במועט שכמותם. מובטחני שאפילו בפרלמנט של רישון היו קוראים להם כך. אפילו אף פטוריד לא רדשו. מכל מקום, רובם המכריע לא רדש זאת.

וכיצד אתה משיב להם ולדרישותיהם? אתה מצטט את הדוגמה האנגלית. אני מצטט מתוך מאמרך:

„בבריטניה, אשר מרביתם להציגה כסמל לר-מוקרטיה בריאה, קיבלה לא מכבר הממשלה הח-לטה, האוסרת לראיין או לפרסם דיבריהם של אנשים המזוהים עם המחתרת האירית. זוהי הח-לטה גורפת לחלוטין, המונעת דיווח גם כאשר

שהוא בגדר להד"ם, מצוץ מן האצבע וכו' — הרי שעל שכזה אין שום צורך להגיב. בנהוג שבעולם שאנשים מגיבים רק על מה שאירע, לא על מה שלא אירע. להוציא עב"מים ואח"מים“.

עוד כה סברתי לתומי, כי רק המשוררים עוס-קים בדברים „מפורקים“, דברים יצירי דימיון הפועלים על הדימיון. רק הם — ולא מנכ"לים בשל רשויות-השדור“.

בהמשך דבריו טוען פורת ש-בכל מדינה נור-מלית, הנמצאת במצב מילחמה על קיומה, החלטה כזאת (למנוע מידע מסויים מן הציבור) היתה מתקבלת כדבר מובן מאליה. אבל אצלנו, כנראה, לא מדובר במדינה נורמלית...“

נכון. שהרי במדינה נורמלית — ואני מניח ש-בנורמלית — זו מר פורת מתכוון להוציא רוד-נויות ומישטרים טוטליטאריים — לא היה אדם כאורי פורת מתמנה מנכ"ל רשות-השדור“.

מי מסכן את מי

אבל אם המדינה אינה נורמלית, היא גם אינה „נמצאת במצב מילחמה על קיומה“. כי מי מסכן את קיומה? אוכלוסייה אזרחית, נערי וצעירי ביתא

שגרירים לשעבר ודברי מיפלגות ואנשי רוח וחזון (אם עוד נותרו כאלה), מיטב המוחות במדינת היהודים, הוא מסתפק בסקירה אחת של אהוד יערי: "השווה יותר — כך המומחה מרישון — ממאה כתבות בעשרה עיתונים. וכך הוא מכיר את דבריו: האמת על השקר. אתם יודעים מה? אולי הוא צודק."

ועדת חקירה

ומכאן לעיתונאי ישראל המתרגם מים עתה בצדק על עמיתם. להם הייתי מציע להקים ללא דיחוי ועדת חקירה כדי לברר כיצד יכול היה לצאת אדם כאורי פורת מתוך שורותיהם. וכאשר תקום הוועדה — ודומני שרבים מודעים כיום לנחיצותה — אני מציע להטיל עליה לברר, באותה הד רמנות, את כל המתרחש בעיתונות הישראלית כיום, לא רק בזו שמתוכה יצא מר פורת.

שהרי שאלת-רמתיה של תומרקין אינה צריכה להיות מופנית רק לאיה "שמאל" בלתי-מוגדר. בראש ובראשונה, עליה להיות מופנית, לרדתי, לעיתוני ישראל, לבעליהם ולעורכיהם. ובשורה השניה — לאנשים הכותבים, לעורכי החדשות, לעורכי הלילה, לסוכנות עיתונים המצטיינת כידוע ב"אר בייקטיבות" שלה.

כחברים בוועדה כואת הייתי מציע לקבל כל אותם עיתונאים — בנינים בכירים ביותר — שהביעו כאוונזי באח רונה את חששותיהם ואפילו את חרי דתם נוכח "המשיכה ימינה" של עיתון ניהם.

אם יילך המערך (הפגר החי, וזכ רים?) לאופוזיציה — כך אמרו לי — עוד יש "לנו" (להם) תיקוה. שהרי אז לא תהיה אפשרות שלא לרווח על עמדת המיעוט, מה גם שמיעוט זה מונה קצת פחות ממחצית האוכלוסיה.

אבל אם יצטרפו חלילה אבריי הכי שלון, היגון וכדורי הפלאסטיק שוב לממשלת קונסנסוס השיחוק הלאומי, ולוא רק כדי להבטיח לעצמם את כיסאותיהם הרעועים, כי אז "אנחנו" (כלומר העיתונאים הדורבים אלי) אבריי. שכן לא תהיה כל אפשרות לבלום את סחף העיתונות ימינה. סחף, מה זה סחף, ההסתערות ימינה של עורכי העי תונים ובעליהם. בעיקר מתוך שיקולים כלכליים וטובות-ההנאה. וטובות-ההנאה הוא מושג רחב וגמיש ביותר.

ואצלנו "ימינה", להזכירכם, קוראים יקרים, זה לא "הגב" מרגרט תאצ'ר. אצלנו "ימינה" זה ימינה: זה הרב פרץ הכופר בדארווין והרבי מלובאביץ' דיברוקלין המגיר בעזרת "טנקים" ור צועות תפילין, וזה זאבי, אח ורע לזאבי העולם התחתון והעליון, ואריק שרון גיבור מלחמת-הלבנון וכהנא מפצח העצמות, וזה איכבעט חילי גולני הירועים בציבור שכעט בכנס הרכה אבל לא הרגו והמח"ס החורבן השחור שלהם וזה התראקיסטים של קלנדיה.

שהרי אנחנו אנשי הלכה אנחנו, בעונותינו הרבים, הרבה יותר מן האנגלים. אבל ההלכה שלנו... וגם חים אנחנו ביבשת קצת אחרת, מפיה של תרבות שונה כמקצת, על ערכים שונים מן היסוד, ועם מנכ"לים ומנגלים אחרים.

ואם וכאשר תקום אותה ועדה לבדיקת העיתונות כמשל, אני מציע להעלות בה על סדר-היום גם סעיף קטן משלי, סעיף צדדי באמת שיש לי בו עניין אישי. והוא:

כיצד אירע הדבר שהודעה מטעם ועד היוצרים הישראליים והמסטינים המקדמת בברכה את מינשר המועצה הלאומית המלטינית, הודעה שנשלחה לכל מערכות העיתונים ביום פירסום תוכן הצהרת אלג'יר, לא פורסמה בשום עיתון עברי, וזאת אלא יחידא. שאינו מופיע כידוע בלשון העברית.

ואם כבר יעלו גם את הסעיף הקטן שלי לביור באותה ועדה נכבדה, אני מבקש שיקלו בכל חומרת השוואת זו אם הם רואים בחודעה משותפת זו של סופרים עבריים וערכיים החיים

באיזן הוד (לוק לאק) זק באול!

מחירים מיוחדים

כושר

מיטות כושר חדשות בשיטת שטאו-פר. המילה האחרונה בהריונה ובשמי-רת כושר ללא מאמץ. חדר כושר משוכלל הכולל אופניים, חתירה, מש-קולות ועוד.

הנאות

חוף ים צמוד עם שמשיות, כיסאות נוח ומקלחות; בריכה, בידור ושעשוי-עים, דיסקוטק משוכלל, ארוחות טעימות והנאה מכל רגע.

הרזיה

תפריט דל קלוריות לפי בקשה (בת-אום מוקדם).

מלון הוד, על שפת ים המלח

הזמנות: 03-5462589 ; 057-84644

\$ 40,000,000 (ארבעים מיליון דולר)

בלוטו האמריקאי

המעוניינים ביעוץ חנים להשתתפות בלוטו האמריקאי (רב שבועי) יכתבו פרטים אישיים טלפון לת.ר. 183 קרית-אוננו ♦ גזור ושמו

גם מרהיבה וגם מבצעת

עיצוב המצלמה מירא ואיפיונה המלהבים יספקו את ררישותיהם של חובבי צילום רציניים, המעוניינים במצלמה נוספת לטיוליהם ולצילום אירועים מישפחתיים ואף צלמים מקצועיים יגלו עד מהרה כי תכונותיה הביצועיות של מירא אינן נופלות מיופיה החזותי המרהיב.

מירא היא מצלמת-רפלקס 35 מ"מ עם עצמית-זום קבועה ואוטומציה מוחלטת, כולל טעינה והחזרת-סרט. טווח הזום האוטומטי הוא הגדול ביותר הקיים במצלמות-רפלקס עם עצמית-זום קבועה והיצרן אף איפשר להגדיל את טווח הזום עלידי תוספת עצמית מאריכת-מוקד וגם מיקומו של הזום האוטומטי, בצמוד לכפתור-המחשה, נוח ביותר.

נרית ירוקה: ממוקדת! המיקוד האוטומטי פועל על עיקרון של קדימה למיקוד: הסגר נפתח רק כאשר הנושא ממוקד ולפיכך תהיה חדות מירכת בכל צילום ונרית ירוקה ככונת מוריעה כי הנושא ממוקד.

אם המיקוד האוטומטי אינו אפשרי מסיבה כלשהי, מופיעות שתי נורות אדומות ואז על המצלם להעביר את העצמית למצב מאקרו או למקר, ידנית, בעזרת נורות-מידע ככונות.

מערכת המיקוד כוללת תלת קרן אור אינפרה-אדומה, המאפשרת מיקוד אוטומטי גם בחושך.

ממורכות, ממוצעת, משלימה. החשיפה מתוכנתת אוטומטית בהתאם לאורך המוקד של הזום: בחשיפה רחבת-זווית בוחרת מערכת-החשיפה את הצמצם הקטן ביותר לקבלת עומק-סדרה מירבי; בחשיפה של זווית סטנדרטית בוחרת מערכת-החשיפה את השילוב צמצם מהירות-סגר המתאים ביותר; ובחשיפה של זווית-רוחק בוחרת המערכת את מהירות-הסגר הגבוהה ביותר להקפאת-התנועה, כך שלמרות שהחשיפה מתוכנתת אוטומטית יכול המצלם לשלוט בה כמצבים מיוחדים.

מדידת החשיפה גם מותאמת אוטומטית להארה מולית — המערכת מחשבת את הברליה-הארה בין הנושא העיקרי ובין הרקע וקובעת בהתאם את החשיפה הנכונה. עם זאת יכול המצלם לבחור בשיטות מדידה שונות לפי שיקול דעתו — ממורכות, ממוצעת, או הארה משלימה עם מבזק.

מידע במצב דיגיטלי. ולבסוף, המידע ככונת כולל נושא ממוקד, קרוב מדי או רחוק מדי במיקוד ידני, טעינת-מבזק, מיספר-צמצם, מהירות-סגר, חשיפת יתר או תת-חשיפה, קיוו-חשיפה, שינוי-תכונות ומצב מאקרו.

המידע במצב דיגיטלי כולל מרחק הנושא הממוקד, אורך המוקד על העצמית, טעינה, העברת והחזרת סרט, מדידת חשיפה ממוצעת, קיוו-חשיפה, מחשף-השהיה, מונה-חשיפות, הארה משלימה עם מבזק ומצב תקינות הסוללה.

ספרו

את זה

למד!

הרשימה שהכין, לפי החלוקה הזאת, והסביר כיצד פועלים הדברים אצלו בבית.

ההבדלים בין המשתתפים היו קטנים ביותר. רובם אמרו באופן כמעט חרימשעי שאינם מוכנים לשתף את הילדים בבעיות שבין ההורים לבין עצמם, משום שעניינים שבין הגדולים אינם נוגעים לילדים, והם אינם מוכנים לשתף אותם בחילוקי-הדעות ובמריבות ביניהם.

כמובן שרובם אמרו עוד שגם בעניינים האינטימיים ובנושאים-מין בין ההורים אינם מוכנים לשתף את הילדים.

הכל הסכימו, לעומת זאת, שהם מוכנים לשתף את הילדים בכל הדברים הקשורים בילדים עצמם, ולא תמיד עושים זאת, בעיקר משום שכדור-כדור הם רוצים שהדברים ייעשו כפי שהם אמרים, ולא כפי שהילד היה מציע.

איך להיות הורה מאח

ענת סרגוסטי

תוך ייעוץ עם זיוות אברמסון

אחדים חרדו שכמעט ואינם מתייעצים עם הילדים, אלא מנחיתים עליהם הראות מלמעלה.

במהלך השיחה נדרו מחשבותי אל שם הקטן בבית, והודיתי לעצמי שאני ממעטת לשתף ולהתייעץ איתו: בעניינים שונים, אף כשהם נוגעים באופן ישיר ובלעדי אליו. אולי משום שנוח יותר, אולי משום שלעיתים לא עולה בדעתי שגם לקטנטן שכמותו יכולה להיות דיעה עצמאית משלו. וגם אם אני נוהגת לעיתים לשאול את דעתו החשובה, אני עושה זאת כלאחר-יד, ולא ככונת מלאה ובמודעות.

המסקנה הכמעט-מתבקשת מן השיחה היתה שאנחנו, ההורים, לא מדברים עם הילד, אלא מדברים אל הילד, מלמעלה — מצב שהוא נכון גם מבחינה פסיטית.

חקירת שתי-וערב

יתר עוד מסקנה: שרוב השיחות עם הילדים נסובות סביב עניינים מינהליים של הבית: תלך-תבוא! תסדר! אל תעשה תעשה! למה לא עשית? איך אתה אוכל? לך תרחץ יריים! וכו' וכו'.

מצב כזה יוצר פער בין ההורים ל-

ה למדת בגן היום, ילד מתוך שלי" נראה כאילו זאת השאלה הראשונה הנוחתת על ראשו של הילד הרך, כאשר הוא פוגש את אחד מהוריו בצהריים, בחזורו מן הגן. בכל יום, כאשר הייתי באה לקחת את שם מהגן, הייתי לובשת על פניי הבעה רגועה, מחייכת אל הילד חיך רחב, מכופפת את גופי קימעה לעברו ושואלת בטון רך: "איך היה היום בגן?" כך יום אחרי יום, מאז שלמד לדבר.

ובאותה הצורה שבה חזרתי אני על עצמי מרי יום, כך גם הזאטוט. כמו תקליט שבור, ענה מדי יום ביומו באותה התשובה המקורית, המפורטת, שנתנה לי תיאור מדוייק על כל החוויות שעברו עליו בגן: "טוב!"

לא היה לי צל של ספק שלשם היה באמת טוב בגן באותו היום, כמו בכל הימים שקדמו לו.

לעיתים, כשכמעט נרדמתי מהשא"ל המשעממת ומהתשובה המשעממת לא-פחות, הייתי פותחת בסדירת שא"ל מכוונות: "שיחקת? אכלת? ישנת? ציירת?" משום-מה ציפיתי שהתשובות יתפרשו לעיני אוצר-מילים גדול ומגוון, אך הקטן בשלו: "כן!"

אחר-כך הייתי עוברת לסדר-היום, בהנחה שאילו היה קורה משהו מסעיר, הוא היה מספר לי.

ובאמת, איזה הורה אינו מתנפל בשאלה זו על בנו הרך, כשהוא חוזר מן הגן?

ואיזה הורה אינו משוכנע שצעים הצגת השאלה, והטון הרך המתלווה אליה, מכיעים התעניינות כנה בעולמו של הקטן? וכמה ילדים טורחים לענות על השאלה ולספק תשובה מפורטת, המתארת תיאור פלאסטי את מה שעבר עליהם באותו היום?

הרי רוב הילדים עונים, יום אחרי יום, באותה התשובה הסתמית, הריקה: "טוב!" או "בסדר!"

דבר דומה עושים הורים שילדיהם חוזרים מבית-הספר. אלא שאז סדירת השאלות המקבלת את פניהם של הילדים מגמתית יותר: "איך היה היום? איך היתה הבחינה? כמה קיבלת? יש לך שיעורים להכין?" וגם במיקרים אלה, כמה ילדים מרחיכים את הדיבור מעבר למילה האחת "בסדר?"

אבל נחשוב רגע מה קורה בצד השני. האם יודעים הילדים שלנו מה קרה היום לאבא או לאמא בעבודה? כמה הורים, הדורשים מן הילדים שיספרו וישתפו אותם כמה שעבר עליהם במשך היום, מוכנים לספר לילדים מה עבר עליהם בבית או בעבודה?

נושא הפגישות השלישית בבית-הספר להורים היה שיתוף, התייעצות וביקשת עזרה.

מנחיתים הוראות

מ יכל, המנחה, ביקשה שכל אחד מאיתנו יישכ דקות אחדות עם עצמו ויכין רשימה, שבה יפרט באילו נושאים אינו מוכן לשתף את ילדיו ולהתייעץ איתם, ובאילו נושאים הוא מוכן לשתף את הילדים ולהתייעץ איתם.

אחר-כך קרא כל אחד מאיתנו את

בישראל. תעמולה של גורמים עוינים למדינה.

שאל השוכה על כך תהיה חיובית, ואם אכן יתברר כי זה היה השיקול שהינחה את העורכים במניעת פירסום מה של אותה ידיעה, אני מציע לעמיתי העיתונאים הנכבדים לשחרר מייד את ועדת החקירה שלהם ולחזור בהם מכל האשמותיהם במיסגרת "מאבקם המפואר" כנגד המנכ"ל פורת.

חבל על הזמן ועל הטיורחה.

מחרחרי "פורומים"

ומן העיתונאים לסופרים. כאן הדבר רים הם באמת יותר כבחירת פארסה או גרוטסקה.

עיתוני סוף-השבוע האחרון בלבד הביאו לידענותם דבר הקמתם של "פורומים" חדשים של סופרים מוחים, מרביתם סופרי המערך או יוצאי בית "עכשיו" הידוע בציבור. הללו שמקצתם לא פצו פה כל ימי מילחמת-הלבנון, כולל אירועי צאבבה ושאתילה; אלה שקולם לא נשמע בימי ביתא וקלנדרה, אנצאר 3 וגירושו של הר"ר תייסיר אל-ערורי, אלה שהתנגדו ועודם מתנגדים לכל רבב "פוליטיקה" שתחלל חלילה את חללי הרועים הטי הור שבידיהם, אלה שרבים מהם תמכו בממשלת האחדות-השיתוק הלאומי ועכשיו חזרו בהם והם בעד קונפדר"ר אציה ומחר יחזרו בהם שוב ויתמכו בממשלת שיתוק-אחדות חדשה ויקבלו גם מידיה את פרסיהם ומילגותיהם, את דמי היחס והלא-יחרץ שלהם; אלה "לבגין בגין", אלה מחרחרי השינאה וההמנים, מארגני ה"מישאלים" כנגד הכריזם ועמיתיהם, המקיימים "ריאליזם גיבס" עם פורעי גוש-אמונים וכמה מוכים אף מלמדים עליהם סניגור ריה; אלה שהעזו להוקיע את עמיתיהם המאמינים כרעיון "שני מדינות לשני העמים" כסוכני אש"ף לכל דבר. כל אלה החליטו עתה סוף סוף על "קו שקול".

מתוך עיון במוסף הספרותי האחרון של סעריב אנו למדים כי "ההתעוררות הפוליטית, המציגת באחרונה (באחד רונגה? — נ"ו) את חוגי הספרות הביאה גם לירי לידתו של פורום סופרים ואנשי אקדמיה" אשר לדיברי מייסדיו, יבטא קו שקול של פעולה למען שלום וביטחון".

רק צדק פיוטי, פרי השגחה עליונה, יכול היה להביא לידי כך שדברים ממין זה יתפרסמו במדור בשם "תחנות רוח".

"צריך להביא בחשבון את צרכי הביטחון החיוניים של הצדדים לא פחות מאשר את זכויותיהם המדיניות העקרוניות".

כך כותבים סופרים ואנשי-רוח? לא, רק תחנות רוח כותבות כך.

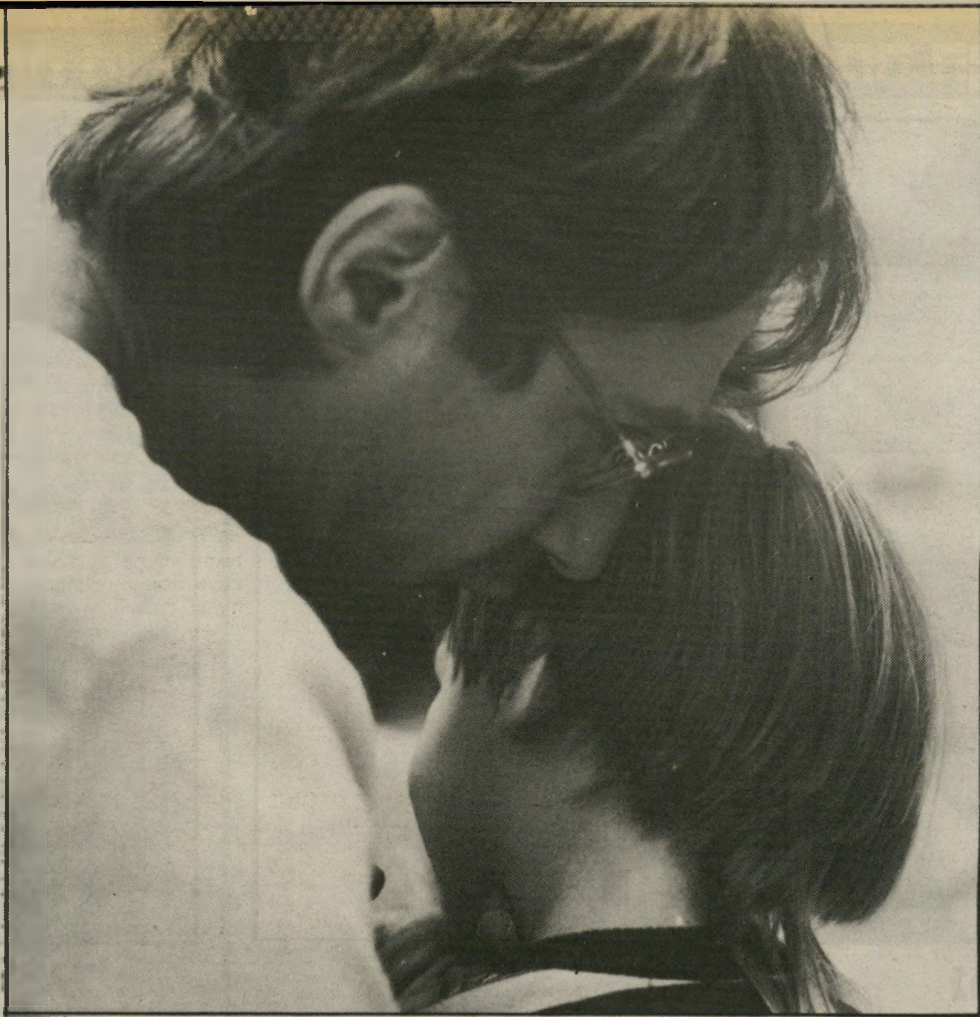
תמיהה

וכדי להשלים את תמונת-המצב של ישראל הספרותית הקונטנסואלית מו"ר ידע מערב באותו גיליון על "יוזמי גילוי הרעת, שהביעו (לפני כשנע) התנגדותם לקבלת תכתובת הליכוד והי"ר, שהם מבקשים עתה "את תמיכתם על הכרזתם של סופרים ואקדמאים אחרים (מי הם, הוציא אותם אלינו ונדע: — נ"ו), כי סירבו לחתום על הקול הקורא".

ומוסיף סעריב בשמם של אותם "תמיהים": "כיוון שככל הידוע לא היה פנייה אל איש מן הטוענים שסירבו לחתום על גילוי-ההרעת, לא מובנת החרדה שהורדו הפורום" מנחם פרי לפרסם שגני עיתונים".

את ההודעה לא קראתי אבל גם בלעדית אני יכול להביע את הרגשתי המלומדת ביותר: שטני-נפש. אכן, אלה וכלה הם פני מיקצת "מתעורריו" ומבניע התמיהות" שבי הם, מחרחרי הפורומים החדשים — אבל איז כמה ישנים, איז כמה ישנים. מכאן, אם יורשה להתנבא, ייצא מחנה סופרי הליכוד וגוש-אמונים של שנות ה-90. ייצא, זאת אומרת במידה שעוד לא יצא.

לא, קינאת סופרים לא תרבה חוכ"מה. היא רק מרבה שטני-נפש. אפור כשק".

לדים, ולא מאפשר יחסים של שוויון ודמוקרטיה בתוך המישפחה. הנחתת הוראות על הילד, תחת להתייעץ איתו ולשמוע את דעתו, אינה נותנת לילד הרגשה שמשתפים אותו, ואינה נותנת לו את הרגשת השייכות שהוא כה זקוק לה ומחפש אותה. במהלך השיחה התברר שמעטים הורים הבאים מיוזמתם אל הילדים ומספרים להם על הרגשתם, תחושת תיהם, או על חווייה שעברה עליהם במהלך היום שחלף.

פעמים מעטות שיתפתי את שם במה שעבר עלי במשך היום. קושי שנתי קלתי בו, מיקרה שקרה לי בזמן שהוא היה בגן ואני בבית, בעבודה, או בכל מקום אחר.

נזכרתי שבחלק מהפעמים שבהן עשיתי זאת, היה השיתוף קשור באיזה שהוא אופן בו מכיוון שילד, המצטרף למישפחה, מהווה, באופן טבעי, עיסוק אינטנסיבי הממלא את רוב שעות היום, יש הרגשה מאוד מוחשית שהילד הוא מרכז העולם, ושהכל סובב סביבו וני עשה למענו.

חשבנו שלא רבים מאיתנו מוכנים לשתף את הילדים בקשיים שלנו. מע"טים מוכנים להודות לפני הילדים שלא הכל טוב, נהדר וגרעין. רוב ההורים אומרים לעצמם שהם רוצים לחסוך מילדיהם, בשנות-ילדותם הראשונות, מציאות קשה ועגומה, לחסוך מהילד את ההתמודדות עם מצבים לא-נעימים ועם קשיים, אם זה רק ניתן. כי למה, אומרים רוב ההורים, להעמיס על כתי פיו הענוגות של הילד קשיי-פרנסה, תיסכולים בעבודה או בעיות יומיומיות אחרות?

לומר משהו נייטרלי

מ"בל, המנחה, סיכמה את הריון. ריבנו על הצורך של הילד להיות שייך, להיות בעניינים. דירבנו על זה שיש דרכים שונות להשיג את הרגשת השייכות — שהיא בין השאר, אני חלק מהדבר, זקוקים לי, אני יכול לתרום' אנתנו מחפשים דרכים שתמיד פתוחות לפנינו ותמיד מתאימות לכל מישפחה ולכל מערכת-יחסים.

שיתוף, התייעצות ובקשת-עזרה — זוהי למעשה תמצית העידוד והיחסים

אבא מספר לשם מה קרה לו בבוקר. גם הילד מספר

תשובה כזאת היה עונה גם כאשר עברו עליו חוויות מסעירות. כמו ביום שבו, תוך כדי המיקלחת שלו גיליתי סימנים אדומים של שיניים על כתפו השמאלית. רק בחליבה ארוכה בשיטה של חקירת שתי-עורב הצלחתי לדלות ממנו כי אחת הילדות בגן נשכה אותו. אלה "איך היה בגן?" מלכסיקון השי" חות. ובכל יום, כשאני לוקחת אותו מהי גן, אני מספרת לו מיקרה שקרה לי, סיפור משעשע, חווייה שעברה עלי, או סתם איך עבר עלי היום בבית או בעד בודה. לא ביקשתי "בתמורה" שיספר לי

כזה משמש מודל של אדם בעל ה"גשת-ערך, שיכול להתייעץ ולהיעזר. יש אנשים שהדבר מאוד קשה להם. הם מרגישים מעין איבוד שליטה ומי עמד, והם טוענים שתפקידם כהורים הוא להדריך את ילדיהם ולעשות עבד רם דברים, ולא להתייעץ איתם ולבקש את עזרתם. אבל האמת היא שבמקום שיש בו שיתוף והתייעצות ובקשת עזר, גם הילד מוכן לקבל חרדה מן ההורה, במשימות חרדות או קשות, מפני שהוא מוכן להקשיב למי שלא בא מעמדה של כפייה ועליונות.

כשיש יחסי-גומלין של שיתוף, הת- בעיותיו...

דבר בבעיות הקשורות בעניין. כך במיפעל תעשייתי, כך במדינה וכך במישפחה.

מי שרוצה בעזרה — שישתף, כי אף אחד לא רוצה להיות פראייר. בהרבה מישפחות הילדים מאוד רוצים להיות מועילים, אך אם הם לא יהיו שותפים, הרצון הטוב ייעלם. בתור תחלה, כדאי להתרגל לומר לפחות שלוש פעמים ביום משהו ניט' רלי וביחוד במישפחות שבהן היחסים גרועים במיוחד, כמו: "שמעת מה קרה בירושלים?" או: "קראתי משהו מעניין בעיתון..." וכו'.

"הבנתי שבהרבה כוחרצון אוכל להתגבר על דפיקות"

הלב המהירות, התוקפנות אותי פעם כשהוא מחזיק

במשוה שביר, ואז הוא היה מאושר כשיוכל לעזור"

איך עבר עליו היום בגן. אך שמתי לב שלאט-לאט, כעבור ימים אחדים, התי חיל הוא לספר באופן עצמאי דברים שקרו בגן, להתפלל פתאום של יגשה זו מתגלגלת כגן, לרקלם סיפורים, לשתף אר תי בחוויות, דברים שכמעט ולא עשה קודם לכן.

סוף בקשת העזרה לא היווה בבית בעייה מיוחדת. במהלך הפגישה שמעתי על ילדים שאינם רוצים לעזור כלל. שם נמצא בגיל שבו הוא מגלה רצון עז לעזור, גם בעניינים סידוריים של הבית. הבנתי שבהרבה כוחרצון אוכל להתגבר על דפיקות-הלב המהירות, הי תוקפנות אותי בכל פעם כשהוא מחזיק ביוזי במושו שביר, ואז הוא יהיה מאושר אם יוכל לעזור.

הוא לא תמיד מצליח, כי אחרי הכל הוא עוד קטן ולא יודע, ואם אני מאשה זאת, הוא יתבטא באופן הרבה יותר מהיר, חלק ובהרבה פחות נזקים. צריך לעי תים גדולות-נפש כדי שלא להיגרר למצב של "אני יודע לעשות את זה יותר טוב". וצריך, כנראה, להיות מור כנים לשלם "שכר-דימוד". וכך, בתחילתה של הפגישה הרבי עית, סיפרו ההורים את חוויות השיתוף, ההתייעצות ובקשת העזרה מן השבוע שחלף. על פני רבים מהם היה נסוך חיוך בעת שהביאו דוגמות לחוויות אלה.

ייעצות ובקשת-עזרה, המלווים בעי דוד, בהכרח ובהערכה של ההורים, הי לר יודקת, פחות ופחות להתנהגות מפריעות, והתוצאות של גישה זו מתגלגלות כאשר היא הופכת להתייחסות קי בעיה, וכאשר היא מחליפה "הסברים", טענות, לחצים, ביקורת והסתמי-מוסר. עד כאן דבריה של מיכל.

שיעורי בית

בסיום הפגישה קיבלנו, כרגיל, שיעורי-בית, ליישם את עקרונות השיתוף, ההתייעצות ובקשת העזרה בבית, בתוך המישפחה, עם הילדים.

הדברים מתנהלים בהתחלה באופן מלאכותי למדי. אומנם, גם לפני הקורס הייתי מספרת לשם פעם דברים ניטריים וחוויות שעברו עלי במשך היום, אך הפעם זה נעשה ביתר כוונה ומודעות.

כשהלכתי למחרת לקחת אותו מן הגן, לא יריתי את השאלה הקבועה "איך היה בגן?", אלא סיפרתי לו בדיוק הביתה משהו שאינו קשור בו או כי או בעניינים סידוריים. כשהייתי תוקפת בשאלה "איך היה בגן?" תמיד הייתי מקבלת אותה ת- שובה הקבועה והסתמית "טוב".

הדברים הניטריים הם לא דברים השייכים רק למישפחה, ולא הדברים המישפחיים. זוהי הודמנות נפלאה לשיי משהומור.

התייעצות: בניגוד לסיפוס ההורה הסמכותי, ה"כלי-כול" וה"כל-יודע", מרשה לעצמו ההורה הדמוקרטי להר פיע כבלת-ימושלם וכזקוק לעזרה ול- עצה.

עצם הפנייה לילד בבקשת עזרה ועי צה מחזקת את הרגשותיו כי מכבדים ומי עריכים אותו, ומגבירה את הרגשת השייכות שלו ואת הערכתו העצמית.

כדאי לדבר במישפחה המסתיימת בסיומן-שאלה, ולבט מיקר-קצת לא חייבים, אגב, תמיד לקבל את עצתו של הילד. אפשר לומר "זה לא מתאים לי", ולהסביר למה, ממש כפי שעושים עם מבל ער המשינו לנו עצה שאינה מתק בכותר דעתנו.

בקשת עזרה זו תבוא בעיקבות השי תוף וההתייעצות.

אם אני סומכת עליו — הוא חושב, מיעץ ועושה בעצמו.

הטוב ביותר הוא לכשק עזרה בד ברים שאנחנו לא בקיאים בהם באמת, כמו: שימוש במכשירים אלקטרוניים, דברים טכניים וכו'. משהו המרשה לעצמו להתייעץ ולבקש עזרה, הוא מישוה חזק, עם ביט חון עצמי ועם הרגשת-ערך-עצמי. הורה

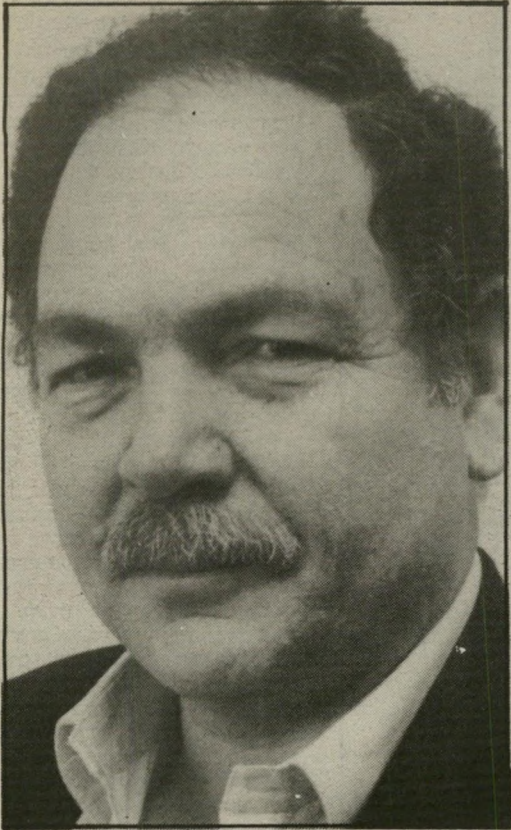
הטובים. אלו הן שלוש דרכים שבהן יכולים ההורים לאפשר לילד הרגשה של שייכות, של ערך וחשיבות. בשביל מה שיתוף? מה עושה השיתוף פירושו להתחלק, לתת לש ני תחושה שיש לנו עניין משותף, שיש אי-אכזריות. שאתה די חשוב בעיניי כדי שארצה לשתף אותך במה שעובר עלי ומעסיק אותי.

חשוב לשתף את הילד בכל מה שקורה בחיים ובבית, לומר בקול רם את הדברים שאומרים לסבתא, לאבא, לחברים וכו'.

כשהילד מרגיש הוא שותף, הוא מרגיש שחברתו רצויה. הילד מרגיש שרוצים אותו ללא כל תנאי. בגיל צעיר צריך הילד לפתח יחס לזולת, והשיתוף מאפשר לו זאת.

בנות-עולם הולדות אנו נותנים לילד תמונת-עולם נכונה, ממחישים לו שלא רק הוא קיים בעולם, יש בעולם אחרים, וצריך לקחת אותם בחשבון וללמוד להתחשב.

מגיל צעיר אני מראה לילדי שאני אדם בעל רגשות שונים — עצב, שימ חה, צורך, התלבטות וחוסר-שלמות. והילד מרגיש: אם אני בעניינים ויר דע, אני יכול לתרום, לעשות ואני יכול להתחשב בזולת. כל מי שרוצה עזרה, תרומה והת- חשבות, כדאי לו לשתף את הנוגעים

נתן וולוך:

„מוכן לשחרר מייסים כדי שסיפריות ישארו פתוחות!“

באחרונה פורסם כי חנות הספרים היחידה בשכונת התיקווה נסגרת בגלל חוסר-ריווחיות. שאלתי את נתן וולוך, סגן ראש-עיריית תל-אביב וראש האגפים לתרבות, נוער וספורט, האם לא חשוב שדווקא בשכונת-התיקווה יימצאו חנויות-ספרים. במסגרת העירונית עושים רבות כדי ש-עם הספר לא יישאר ביטוי מילולי, ושיהיה לו תוכן.

● **אתה מוכן לפרט?**

אנחנו מקפידים על רכישת ספרים חרשים בכמות מספקת. אנחנו רואגים לסיפרייה ניידת במקומות שאין סיפריות.

● **אבל סיפריות זה לא הכל!**

אנחנו מעודדים החלפה בסיפריות בתי-הספר, ומעודדים יוזמה של רשתות עצמאיות, פרטיות וחצי-פרטיות.

● **אבל זה עדיין לא מצדיק את סגירת החנות היחידה בשכונת-התיקווה?**

חינוך

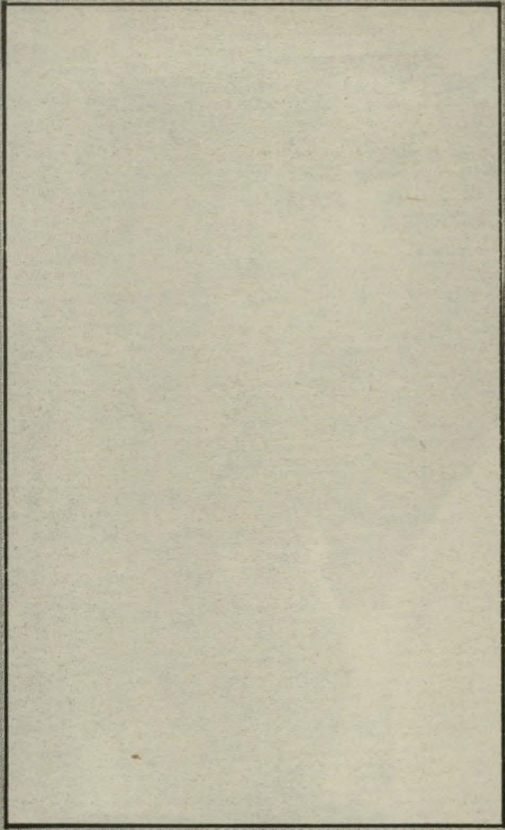
אין לנו השפעה בתחום הזה. זה עניין כלכלי של בעלי-החנות. החנות נסגרה כי לא היו די קונים. אבל, לעומת זאת, בבית-דני יש 30 אלף ספרים ומרכז להכנת סיעורים. יש מרכזים דומים גם בבית-ברבור, בנווה-אליעזר ובביצרון, כך שהאיזור אינו מנותק. אנחנו עושים כל מה שאפשר כדי שנושא הספרים לא ייפגע.

● **ובכל זאת, מה אתם מתכוונים לעשות ברמה של יוזמות פרטיות?**

צריכים לעודד. צריכים לתת הנחות במסים ובארנונות. אני מוכן לשחרר מקומות כאלה ממסים, ובלבד שיהיה למקום אופי תרבותי, ושמוכרים ציבוריים או סיפריות יישארו פתוחים, למרות שאינם ריווחיים.

● **אגב, מדוע אתם לא מאפשרים למי שאינם תל-אביבים להחליף בסיפריות, כמו ב„בית-אריאלה“?**

עניי עירך קורמים. (אורית זרובבל)

נ. י.:

„זהו חוק דבילי. העובדים הזרים לא מפריעים!“

ה„עליהום“ של השבוע הוא על העובדים הזרים הבאים לעבוד בארץ במשך כמה חודשים. חוליות של משרד-הפנים החלו מסתובבות בין המפעלים השונים, אוסרות את העובדים הזרים, ומטילות קנסות על המעסיקים הישראליים. פגשתי את נ.י., המעסיקה בביתה עוזרת-מטפלת זרה. האם יש לעובדת שלך רישיון-עבודה בארץ, שאלתי אותה.

לא.

● **מדוע? האם ניסית לבקש עבודה רישיון-עבודה?**

לא ניסיתי. בעל-ניסיון אמרו לי שאין סיכוי לקבל כזה.

● **ומה עם קשרים?**

יש לי חברה שהפעילה את כל קשריה כדי לקבל רישיון-עבודה לעוזרת שלה, וזה עזר. הרישיון התקבל בדיוק חודש לפני תום עבודתה של העוזרת. בדרך כלל הן כמות לשנה.

● **למה, בעצם, את מעסיקה עובדת זרה, ולא ישראליית?**

קודם כל בשביל שלווה-הנפש שלי. עובדת כזאת לא מוריעה לי כל שלושה ימים שהיא עוזבת, כי היא שמעה שבמקום אחר משלמים חמישה שקלים יותר. העובדות הזרות, לפחות אלה שאני מכירה, הן נחמדות, מנומסות, לא מבינות כל מילה הנאמרת ביני לבין בעלי, לא מתערבות בחיים, וכמוכן מבקשות בדיוק חצי משכר עובדת ישראלית.

● **כמה משלמים לעובדת כמו שלך, שגם מנקה את הבית וגם רואגת קצת לילדים?**

אני משלמת 300 דולר וזה כולל עבודות משקביות, טיפול בילדים וגם בייבסיטינג כשצריך.

עבודה

● **כמה שעות בחורה כזאת עובדת?**

זה קשה להגיד. היא גרה בבית. אם היא ורזה, היא גומרת את עבודת-הבית בשעת-היום, ועד שהילדים מגיעים היא חופשית. ויש לה, כמוכן, גם הרבה חופשות רישומיות, כל סוף שבוע, וגם פה ושם איזה חג שהיא רוצה לחגוג.

● **ובכל זאת, את עובדת על החוק. זה לא מפריע לך?**

זה חוק דבילי לגמרי. אני מכירה לפחות 20 בנים ובנות של חברים שלי הגמזאים עכשיו בכל מיני מקומות בעולם, עובדים ואוספים כסף להמשך הטיולים שלהם. כאשר משרד-הפנים שלנו יחזיר את כל החברה האלה ארצה, כדי שלא יקחו מקומות-עבודה של מקומיים, אני אתחיל להתחשב בו. בכל העולם מסתובבים אלפי צעירים הרוצים לראות עולם, ובגלל זה הם עוברים. דווקא מאלה אין מה לדאוג. הם באים, עובדים, אוספים כסף וממשיכים הלאה. הם לא יישארו בארץ. הם הרי לא יהודים כהלכה: (דניאלה שמי)

ל. א. ש.:

„אני מתקשה לחוש חוייה רוחנית בתפילה בכותל!“

בימים שבהם המתח בין הציבור החילוני לדתי הוא כה רב, גם מניין נשים בתפילה מאורגנת בכותל המערבי יכול לגרום לשלהוב-יצרים.

תפילה, שאירגנו נשות הכנס הפמיניסטיות היהודי הראשון, שהתקיים בירושלים, גרמה להתרגשות רבה בין הפמיניסטיות, ומנגד ליבתה את יצריהם של המתפללים הגברים.

שאלתי את ל.א.ש. שקדיאל, שנודעה במאבק שניהלה כדי להצטרף למועצה הדתית בירושלם, על מה ולמה היתה המהומה.

סידרי-התפילה בכותל הם ייחודיים, הם לא מייצגים את סידרי-התפילה בעם היהודי. מה שהן עשו לא היה במסגרת ההסדר הנהוג בכותל. זו היתה חריגה. ההסדר בכותל מאפשר אומנם טיכסי ברמיצות, אך לא מאפשר מניין של נשים.

● **ההסדר, כפי שהוא, מקובל עליך?**

באופן אישי אין לי יחס מיוחד לנושא הכותל, אני מתקשה לחוש חויית רוחנית בתפילה בכותל, בגלל הצד ההפגנתי והתיירותי. אולי קיים רגש היסטורי, אבל לא רגש דתי.

לגבי מניין הנשים, רביהכותל הגיב בחוכמה שאיפשר להן להתפלל. הוא אמר שזה אמנם לא נהוג, אבל באופן הילכתי זה מותר.

● **ואם רביהכותל אישר, למה התלהטו הרוחות?**

היה אספקט אחר, הקשור לפמיניזם ולא דווקא לכותל. היוזמה באה מצד אורחות מחול, ולא מצד נשים מקומיות.

דת

● **מה הבורנה?**

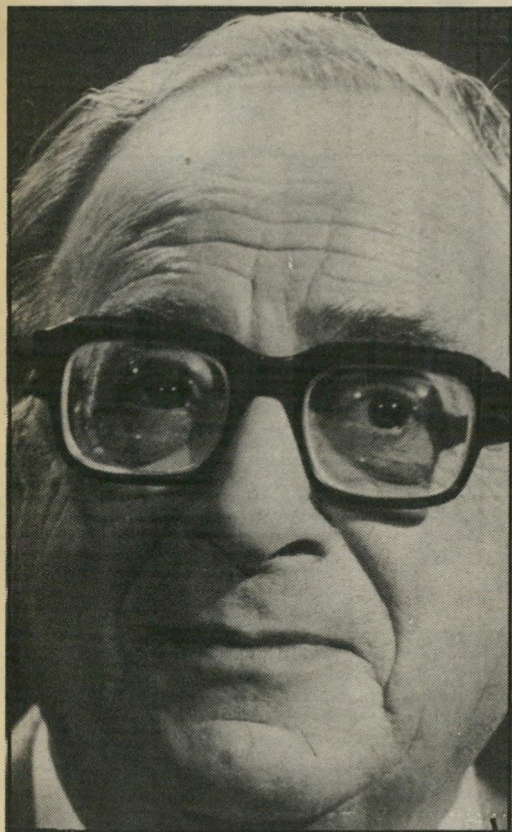
לא כדאי לזרו תהליכים בטרם עת. אילו הפמיניסטיות הרריות בארץ היו יוזמות צעד כזה ומסתייעות בתמיכה של אורחות מחול, הצעד היה לגיטימי. ואילו כאן היה אקט העלול להזיק למאבק של הפמיניסטיות המקומיות.

● **את לא מצרדת, אם כך, בצעד שלהן?**

ניתן היה לקיים את התפילה בדרך אחרת, לא דווקא בכותל. הן יכלו לקיים את התפילה במלון או בבית-כנסת. אבל בסך-הכל הן ניסו לממש את זכותן כיהודיות להתפלל ליד הכותל, על פי דרכן. הפיובוקציה באה מצד המתפללים שהתגרו בהן, לא מהן.

● **לא היית מתייחסת לתגובת המתפללים כאל חרס סריסבלנות?**

אני לא אוהבת את מצבי-הרוח החילוני הנוכחי. מכל דבר עושים עניין, נכנסים להיסטריה ונתקפים בשיגעון-רדיפה. (אורית זרובבל)

יצחק נבון:

„זהו דור אחרון של דוברי לדינו, בניגוד לאידיש!“

מסתבר שפתאום יש „קס-בק“ אדיר לאידיש. המגמות ללימוד השפה באוניברסיטות מלאות עד אפס מקום, בכ- 40 בתי-ספר בחטיבת-הביניים ובתיכון יש כיתות מיו- חדות לאידיש, שלא לדבר על ערבי-אידיש, הנערכים בלילות-שבת בהרבה בתים פרטיים. שם מדברים ושרים ומתלוצצים ואף מדברים על פוליטיקה, והכל באידיש. ומה עם הלדינו, חשבת, ומייד פניתי אל השר יצחק נבון, כמעט בטענה: מדוע אין „קס-בק“ גם ללדינו?

יש הברל גדול בין האידיש ללדינו, והוא ההבדל המיספרי. על כל יהודי שדיבר בגולה לדינו היו לפחות 10 יהודים דוברי אידיש, וגם בארץ זה כך.

● **אבל הנה דוברי-האידיש מנסים לשמר את השפה, ודוברי-הלדינו כאילו ויתרו.**

אי אפשר לשמר שפה בכוח. לשפה יש חוקים משלה, והיא קיימת כל עוד ההורים מדברים בה ביניהם. מה שאפשר לשמר זה תרבות, ובעניין זה דווקא נעשים דברים. נעשתה עבודה גדולה

שפות

מאוד בתחום שימור שירת הקורש והחול בלדינו, יש בקול-ישראל יותר מ-3000 שירים בשפה, ואת יכולה גם לשמוע אותם ברדיו. מלבד זאת, לא מזמן חתמנו על הסכמת-רבות עם ספרד, ובעיקבות זאת יש תוכניות לפרוייקט גדול בתולדות יהודי ספרד, משהו בסדר גודל של 20 כרכים.

● **אבל אני מדברת על השפה עצמה. היום עוד אפשר למצוא אנשים דוברי-לדינו, אבל נראה כאילו זה הדור האחרון של השפה. זה לא קורה לגבי האידיש.**

גם אני חושב שזה הדור האחרון, אבל אלמלא היו אנשים שמדברים אידיש יום-יום — גם האידיש, למרות כל הקורסים והחוגים, היתה מתה. הדבר היחיד המחזיק שפה זה שהורים מדברים בה עם ילדיהם, כמו שעדיין מדברים באלפי בתים של חרדים. אבל אם את מעוניינת באמת בלדינו, אז כל מה שאמרתי לך זה רק על רגל אחת, ואם תרצי אקשר אותך עם אנשים ותלמדי מהם יותר. (דניאלה שמי)

מאיר פרל:

„צריך להוציא את קורפו מישרד-התחבורה, ומייד!“

השבוע האחרון היה שבוע סוער מאוד לאופנוענים. בראשית השבוע פורסם כי אחרי הפסקה של 22 שנה חזרו אופנועי „הארלי דווידסון“ לארץ. מעם רכבו עליהם שוטרי-התנועה הבריטיים בימי המנדט. ביום הרביעי התכנסו האופנוענים לכנס-חרום בכיכר מלכי-ישראל, ומחו על מדיניות „היד הקשה“ שמפעיל נגדם משרד-התחבורה.

שאלתי את מאיר פרל, אופנוען-לשעבר, בעל רקורד של עשרות אלפי קילומטרים בארץ ובחו"ל, אם יש בכוחה של ההתארגנות לשנות את מדיניות משרד-התחבורה.

לא כל עוד המישרר נמצא ביד חיים קורפו. צריך להחליף אותו, ומייד.

● **ומה לגבי הבשורה על ה„הארלי“, זוהי בשורה משמחת?**

יתכן שזוהי בשורה משמחת, אבל מצטרפות אליה שתי בשור- רות עצובות: מביאים את הרגמים הפחות-טובים, והמחיריים של האופנועים הם כלי-כך יקרים, שצריך ממוצע אינו יכול לעמוד בהם.

● **האם זה נכון שאופנועים בעלי נסח-מנוע גדול יקרים לפעמים ממכוניות ממוצעות?**

בהחלט. האופנועים החדשים עולים יותר מ-20 אלף שקלים, וחלקם מגיעים גם ל-35 אלף שקלים. ועל זה באמת יצא קיצצם של המפגינים. מישרד-התחבורה מגביל את הייבוא האישי של

אופנועים

האופנועים. מאות דגמים, הנמכרים בחו"ל, בכלל אינם מגיעים לארץ. וגם על האופנועים המגיעים לארץ חלים מיסים גבוהים, המייקרים מאוד את מחיר האופנוע.

● **אבל מי אמר שצריך אופנועים בכלל? הרי הם טאטיסטיקה מראה שהם מעורבים בתאונות-ידירכים רבות.**

האופנוע הוא תועלת, הסכנוני נוח, במיוחד בתנועה של גוש דן, ומי שמעלה את הסטאטיסטיקה הם ילדים בני 17. האופנוענים המבוגרים יותר הם אחראיים. את הסטאטיסטיקה מעלים גם בעלי הרכב הפרטי, כי המדיניות לגבי אופנועים, והשקרים שמפיצים על הסיכון ברכיבה עליהם, גורמים לנהגים שלא לככר את האופנוענים, ולהתעלם מקיומם. חוסר-הכבוד מתבטא בכביש, ואת זה יכול לספר לך כל אופנוען.

● **אז יהיה לך „הארלי“ או לא?**

אני בכלל בעד היפאנים.

(אורית זרובבל)

גל פרידמן:

„אף אחד לא מתחשב בבעלה של אשה הרה!“

„מחכים לבר“ סיפרה החדש של ורד מוסינזון, הוא קובץ מיכתבים שכתבה האמא-לעתידי לתינוקה בטרם נולד. מעין יומן, המתאר את חוויות ההריון במשך תישעת חודשי הציפייה. מתי, למה ואיך נכנסה להריון, איך הגיבו החברים, ההשלכות על הקאריירה, המריבות עם הבעל וכל השאר.

פניתי אל גל פרידמן, בעלה של ורד מוסינזון ואביה של בר הקטנה, ושאלתי אותו מדוע הסכים להישף כלי-כך בספר של אשתו. היום, אחרי קריאת הספר, אני יודעת פרטים אינטימיים מאוד על גל, שאותו איני מכירה.

● **הצורך של נשים הרות ויוולדות להיחשף הוא ידוע, אבל למה אתה שיתפת פעולה בחשיפה האינטימית הזאת?**

אני לא חושב ששיתפתי פעולה. אני פשוט הייתי חלק מן העניין. זה נכון שבגופי לא חלו שינויים פיסיולוגיים, אבל מעבר לזה עבר עלי ההריון כמו על ורד — הציפייה, הפחד והעצבנות.

● **אם נתעלם מן התהליכים הפיסיולוגיים, אתה חושב ששניכם עברתם אותו דבר בזמן ההריון?**

כן, אבל בהבדל אחד משמעותי מאוד. ההכרה משמנת את ררכה של האשה בזמן ההריון. כולם מתחשבים בה, קמים לה באוטובוס, מפנים לה תור, מוותרים לה כשהיא עצבנית. למעשה היא נעשית המרכז במישפחה ובין החברים. הגבר העומד ליד האשה ההרה, לעומת זאת, חווה את אותן החוויות, אבל חווה אותן לבד. אף אחד לא משתתף איתו בשום דבר, לא מתחשב בו. אולי בגלל זה היה לי פתאום צורך לתפוס מקום, באמצעות הספר המשותף. חלקים מן הספר גם נכתבו ביחד, ואולי כך גם ורד הרגישה מה שאני מרגיש, והבינה שההריון הוא של שנינו.

● **כלומר, הספר הזה היה צורך שלך כמו שהיה צורך של ורד, האשה בהריון?**

ספרים

בהחלט כן. חוץ מזה אני גם מאניאק של תיעוד — אולי בגלל זה אני צלם — וחשבתני שמוכרחים לתעד תקופה כלי-כך חשובה בחיי ווג.

● **מעין מתנה?**

לא. כבר בהתחלה חשבנו שזה יהיה ספר. ספר על זוג המחכה לילד הראשון, שרוצה להתחלק בחוויות עם אחרים.

● **איך הגיבו ההורים שלכם על הספר החושף הזה?** פעם עשיתי תערוכת-ציילומים, שכללה תמונות-עירום עני- קיות של ורד. ההורים שלי קיבלו הלם אדיר. יכול להיות שמאז שום דבר כבר לא יפתיע אותם.

● **ומה בכל זאת הם אמרו על הספר?**

הם לא אמרו מילה. את חושבת שזה אומר משהו?

● **כנראה זה אומר משהו. אגב, הספר שלכם מצא חן בעיניי.** (דניאלה שמי)

לרותי

גבר גרוש, בסידרת-טלוויזיה קומית אמריקאית: מי אמר שגבר ואשה אינם יכולים לחיות יחד בצורה אפלטונית? גרושתי ואני חיינו ככה במשך שלוש השנים האחרונות לנישואינו!

נעמי
רון

גירושין טובים

★ ★ ★
שמו מוטי, והוא תושב אשקלון בן 30, גבוה (1.90 מטר), נאה, ספורטיבי, אוהב מוסיקה, רומאנטיק, עובד כפקיד טכני. מעוניין בקשר רציני עם גבוהה, בהירת שיער ועיניים, אינטליגנטית, עצמאית, בעלת ראש פתוח, תושבת מרכז הארץ ודרומה, עד 30. בשעות היום אפשר למצוא אותו בטלפון 051-49122.

★ ★ ★

טליה עצמאית

היא בת 42, גרושה בלי, עיסוק: בתחום העיצוב והאמנות. היא יפה, גובה 1.69 מטר, והיא אומרת שהיא לא מסתדרת עם מאצ'ואיזם. יש מעט מאוד דברים בעולם, הקשורים בבירור, שהיא שונאת. אוהבת למעשה הכל, פרט לכל מה שקשור בדציכלים גבוהים.

היא בת מזל טלה (מחיה מאוד עצמאית) וידיד אסטרולוג, שהתעקש לעשות לה מפה, אמר שכדי להווג שלה יהיה ברמזל אריה, אחד שגולד ביום האחרון של חודש יולי. היא מחפשת, אם כן, אריה עם אופי נדיב, לא קטנוני, אנושי, שאפשר לכיף איתו. נראה לי שגם אם אתה לא אריה, אתה יכול לשאול אותי על (2/2675).

★ ★ ★

קצין גבוה

הוא קצין בכיר בצה"ל (לשעבר), גובה 1.90 מטר, בנוי היטב, בעל עבר של ספורטאי, בן 59, אבל נראה כליכר צעיר מגילו, עד שהוא נאלץ לפעמים להוכיח את גילו בעזרת תעודת-זיהוי. הוא אלמן, ומה שחסר לו עכשיו בחיים זו אשה אינטליגנטית, גבוהה, נאה, חסוכה, עד גיל 50. שאלתי אותו על (4/2675).

★ ★ ★

ריתי בטלפון, גם להכתבת מכתבים משלכם, כתמיד ב-221017.

נעמי עזרא

במחלקת-החוק ובארגון-החברתי

מוטו: מה שאני עושה, שיהיה הכי טוב. וגם: ללמוד מהחיים, לא מספרים.
חלום: לחזור להוראה, אבל לא במסגרת של בית-ספר רגיל, אלא בית-ספר פתוח, ליברלי.

מתאים לי לא להיות לבד בחנוכה, היא אמרה לי בטלפון, "כשהילדים נוסעים לבקר את אבא שלהם". היא בת 41, גרושה פלוס שני בנים, גבוהה מאוד (1.78 מטר), ספורטיבית, נראית מצויינת. עוסקת באמנות ובחינוך מיוחד. היא בת-זמל, מאלה היכולות להכריז שיש להן "גירושין טובים", טובים מכל הבחינות. היא יודעת להיות חברה טובה, אוהבת את החיים, רואה הכל בעיניים ורורות, אופטימית. יש בה משהו שמרני, אבל לעומת זאת הרבה פתיחות. היא עצמאית, לא צריכה מישור להישען עליו, אבל כל מה שהיא עושה, היתה רוצה לעשות בשניים.

ממך היא מבקשת שתהיה תיק שורתי ובני-זוג. לא אחר שחייב להשתלב בעניין המישפחתי שלה, למרות שאם זה כן יקרה, זה יהיה נהדר. גילך לא משנה, חשוכה ההרגשה האישית. (1/2675) מאמינה שאנו בני כמה שאנו מרגישים.

★ ★ ★

עולם יפה

הוא אמן, מצייר, רגיש מאוד, כן, עוסק בספורט ועובד עם ילדים, נוער ומבוגרים. בן 31, בהיר שיער, גובה 1.80 מטר, בעל יכולת גבוהה של הכנה וסבלנות, נותן הרבה מבפנים, שקט ויציב.

(2/2675) מחפש בחורה נאה, שלווה, שתהיה יוצרת, בעלת יכולת קבלה והבנה, שתתייחס במקוריות אל החיים, תעמוד ברשות עצמה ויחד עם זה תדע לבנות עולם יפה של יחד. הגיל לא חשוב, הוא אומר, חשוב יותר האדם שמאחוריו.

★ ★ ★

גרושה מיסכנה

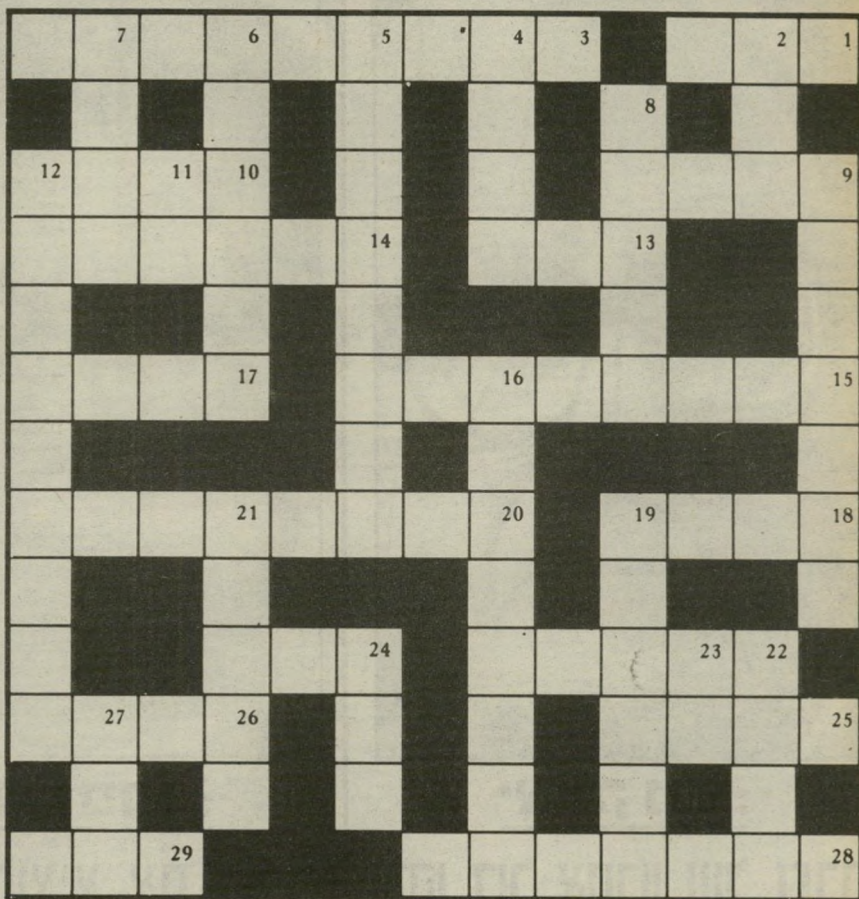
לא מזמן צילצלה אליי אתה, גרושה בת 30, שרצתה להכיר את הרווק המחזיר, בן ה-45, מהמדור באותו שבוע. עליי בקשתו, לא נתתי לה את מיספר-הטלפון שלו, וביקשתי ממנה את שלה.

לא, היא אמרה, אני לא יכולה לקבל שיחות-טלפון בעבודה. אז תני לי את המיספר שלך בבית, הצעת. לא, היא אמרה, גם בבית אני לא יכולה, אולי בכל זאת תיתני לי את שלוש בסופו של דבר היא אמרה שאם זה כך, היא מוותרת על הקשר איתו, וניתקה את השיחה. קצת ריחמתי עליה.

כרטיס ביקור

שם: נעמי עזרא.
תיאור: שיער חום-אדמדם, גוף חסוב, גובה 1.68 מטר, בת 27.
עיסוקים: היותה מורה, השתעממה, וכיום היא שותפה ב"מספרה תל-אביבית, הנקראת על-שם להקת-הרוק החביבה עליה, ראשית מדברים טיולים בעולם: שלוש שנים במזרח-הרחוק, שנתיים בארץ צוה"ב-הבית.
הישג: הורידה 15 קילו תוך חצי שנה.
יש לה: חוש לעסקים.
שונאת: אנשים מטומטמים.
הכי חשוב: כנות.

תשבצות העולם הזה 2675

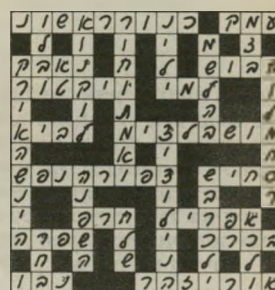

- מאגזין:**
- בנקודה מסוימת מגיעים אל השולחן (3);
 - קצין עם אלה בסטייל ררום אפריקני (4,5);
 - הריב על כל רונם (4);
 - לחנם יטרח סופר בלא הש-ראה (4);
 - כשיגמר להם יחזור בשאלה (3);
 - הם פולנים ומותר להם ל-התגאות בכך (6);
 - כמעט כל הצפון לנשק (4,4);
 - רהוט כמו נד (4);
 - צנח ומת לגמרי (4);
 - גבי איזנהאואר ואל אומרים יס לאהבה (4,4);
 - פטיציה בלב העיר למען רחית האספריציה (5);
 - בגד לגבורו של מולייר (3);
 - עונה לכל בקשה בקיץ (4);
 - משרת בקבוץ (4);
 - הצבע שיצא לגשמים מצא דווקא חן בעיני ריטה (3,4);
 - קשר ובגד (3);

מאגזין:

- נלך מכאן בשם השם (3);
- צרפתים כנחשולים (4);

פתרון תשבצות 2673

איתן עמיחי הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רמת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272, טל. 03-75-22-777

בשמירה על בריאותך ורכושך

חרים
בניחין

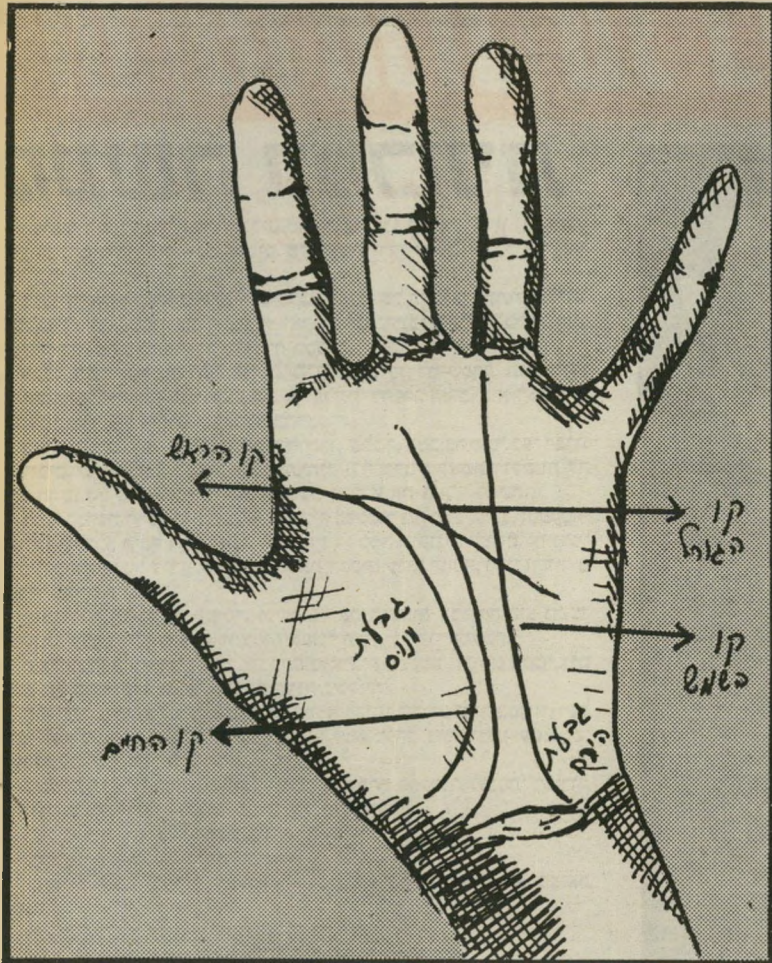
מזל החודש:

קשת

קו

השמש

וההצלחה

רווחים כלכליים ומתנות. הוא גם עוזר לקדם את שמו הטוב וכבודו של בעליו. כשאומרים שהקו מייצג הצלחה, הכוונה היא לכל עיסוק או תפקיד בחייו של אותו אדם. כך שביד של מושע, משמעות הקו היא שהפסע ישתלם עבורו. ואילו לשוטף הגון, יהיה הקו סימן להצלחה ולקידום בדרגה. ליד שבה האצבע השלישית (הקמיעה) ארוכה (אצבע כזו מראה את סימנו של המר), וקו שמש ברור, צפויים מזל והצלחה בהימורים. חשוב מאוד להתייחס גם לצורת היד ולצורת הקווים, שכן נתונים אלה יכולים להמך את כל הקערה על מיה. אף ביד שלה קווים גרועים, קיומו של קו השמש יפצה על מרבית המיגרעות הנובעות מכך, ויביא גורל טוב יותר. ללא קו כזה, אפילו נוכחותם של שכל, כשרון ואנרגיה לא יועילו, וחיי אותו אדם יהיו חשוכים ומתוסכלים.

קו שמש ברור וחזק מעיד על כך שבעליו יזכה בפריסוס ובהצלחה בשטח שאותו מייצגת היד עצמה. אם כי יש להזכיר שהי עדר קו כזה לא מראה בהכרח על היעדר הצלחה, אלא שזו תבוא אחרי מאבקים וקשיים.

כמו בשאר הקווים, כך גם בקו זה, כדי שהתכונות הגלומות בו יהיו בעלות משמעות, הכרחי שהקו יהיה ישר וברור. קו שמש גלי, שבור, או דמוי שרשרת, הוא סימן מן מבשר רעות – בעליו ייכשל מחמת היעדר ריכוז ומסירות למטרה אחת ברורה. לקו כזה נקודות התחלה שונות. הקו האידיאלי מתחיל משרוש כף היד, ופונה ישר למעלה ללא הפרעה לכיוון הקמיעה. קו כזה יסמל עושר ואשר ללא הפרעה. אבל הסיכויים להיתקל אי פעם בקו מסוג זה הם נדירים מאוד.

– קו שמש שמוצאו מקו החיים, וסיומו למול אצבע הקמיעה, מצביע על הצלחה, כבוד גדול ועושר, שיהיו תוצאה של מאמציו של בעליו, ושל תכונותיו המבריקות.

– קו שמש המתחיל בקו הגורל, ומשם עותו דומה. בעליו יגיע להצלחה ולפריסוס בכל מיקצוע שבו יעסוק, וגם כאן הישגיו תלויים בכישרונותיו שלו.

– כשהקו מתחיל מגיבעת ונוס עצמה, בעליו רגיש ליופי ולהרמוניה, ונוטה לעבודה

בני מזל קשת ידועים כאנשים המבורכים במזל. גם כאשר הם נתקלים בקשיים ובסיכונים במרוצת חייהם, יש להם סיכוי לצאת מהם בשלום. האופטימיות שבה הם ניחנו, מאפשרת להם לחדש את כוחם ומירצם, ואת להאמין בעתיד טוב יותר.

למרות מה שנאמר כאן, אי אפשר להתעלם מן העובדה שיש לבחון כל קשת לפי תאריך לידתו, כדי לדעת אם אין גורם כלשהו המשפיע עליו, ולא מאפשר לו ליהנות מהמזל שנפל בחלקו ביום לידתו. אך יש דרך נוספת ופשוטה יותר, שבה אפשר לבחון אם האדם אכן בורך בתכונה מסוימת – קריאת כף היד.

בכף היד קיים קו הנקרא קו השמש. יש המכנים אותו קו ההצלחה, קו המזל, קו האמונה או קו אפולו. כל השמות מתכוונים לאותו קו, אך לא תמיד ניתן למוצאו אצל כל אחד.

לאנשים בעלי קו שמש ברור יש אופי אופטימי ושופע-ביטחון. יש להם מיעבור של קסם אישי. הוא מבטיח הצלחה, מזל,

קו כזה מופיע בידיהם של הידועים בציבור – כמו כוכבי קולנוע.

כדאי להזכיר שסימנים נוספים על הקו עלולים לשנות את משמעותו. לכן אין להסתפק רק במה שנאמר כאן על מנת להגיע למסקנה סופית לגבי המזל.

החודש הקשה שעברתם הותיר אתכם מותשים ועייפים. משימות כמעט בלתי אפשריות, הקשר רחוק למקום העבודה, טומי דות להסתיים ולשחרר את הלחץ שבו הייתם נתונים. גם המצב הכספי מביע שחשם בקשר לכך, ומהבחר שהדאגה היתה מיותרת. תוכלו להעלות חלק מכספכם על מנת לקדם תוכנית חשוי בה בכלל מתחילים להרשיע מרג מחודש, ורצון להראות את כישרונותכם בעבודה. עליכם להרבר על המעצורים, ולתת ביטוי לכישרונותיכם.

קשרים חדשים עומדים להיווצר השבוע, אך אהבתכם לנוחיות עלולה לגרום לאינדיבידואליזם ועימותים מיותרים. רצוי לכם לבקר את עצמכם ולראות את הדברים בעיניים של אחרים. נטייתכם להשתנה מנה גוברת בתקופה זו – טוב לנסות לשמור על דיאטה ולהקפיד לא להיות להגזמות. חב ריאות ישנות יעמדו למיבחן, שכן השבוע מתפתחת נטייה לריב בגלל אי ההבנות וחוסר-סלחנות. נסו לשלוט בעצמכם.

בעיות כספיות יסירו אתכם השבוע, וקרובי מישפחה יסילו עליכם אחרות גם לכספם שלהם. במקום העבודה קיימת הזדמנות ליצור קשרים עם מכרים חדשים שמגלים בכך עניין. ברהו ומצברוח לא טוב עליכם לותר הפעם ולבוא לקראתו, לנסות להסכים לשגיאות ולמחוריות שיגרמו לו להתנהגות שונה מהרגיל. בסיקרה זה טיול או נסיעה מחוץ לעיר עשויים לעורר ולשפר את ההרגשה. בעוד זמן קצר יחזור המצב לקדמו

מאזניים צפוי שבוע מעט מעורפל. אתם נמצאים בהתלבטויות כבדות בקשר לבני הזוג. עליכם להיזהר במיוחד מדיבורים מיותרים שלאחר שנאמרו, תתחרטו עליהם. בעימותים עם בני-הזוג עדיף להאזין, אך לא לנקוט עמדה, ובמידת האפשר אף לא להשיב. בנסיגות קצרות שיש שוויתר להתבצע השבוע, יש להישמר מפני ערפול ומפני חולמנות בעת הנסיעה. אלה עלולים להיות סכנה ועליכם להיות עירניים.

הצעות הקשורות לעבודה שונות, עשויות לעלות השבוע מפי ידידים, אך יש לשקול את אמינותן ורצינותן. רצוי להיזהר מההרגשה שקיימת אפשרות להרוויח כספים בקלות, שכן בעוד זמן-מה יתברר, שאלה היו אשליות נעימות ומסוכנות. אהבות חדשות מתפתחות בסתר, וחשוב לשמור עליהן בסודיות מחלפת. עייפות, שתחור עו לקראת סוף השבוע, תגרום לרצון להתרחק ולחבור עם עצמכם. אך זה יעבור. בינתיים, עליכם לאפשר לעצמכם מנוחה, ולהיזהר בסבלנות.

קשתים נתונים להתלבטויות רבות. שינויים שנכפים עליהם מכניסים אותם להרגשת לחץ ולהתמרדות. בני הזוג וההתמרדות על חירותכם ואתם חשים חוסר-ביטחון באשר לעתיד. בכל ההחלטות שתעשה נסו להתעלם ממבצעי-הרוח הנצפוי ולצויר לכם את עתידכם בצורה ריאלית. עדיף לדחות החלטות לפחות למשך שבוע. נסיעה קצרה או טיול בארץ, עשויים לשנות את ההרגשה הגרועה מקצה לקצה.

במקום העבודה מאבדים מעט שליטה על מצב העניינים. התוכניות אינן מתבצעות כמתוכנן. אלה העובדים עימכם מגלים חוסר-יחזמה, ומניעים ריב עימם גורמים לשנות את הנישה לעבודה בכלל. עליכם להישמר מסלחות ומוחיות, שכן הרבר עלול לגרום זק מאוחר יותר. מתחית רבה שוררת בבייחם וקשה לשאת את המצב. כל דבר קטן גורם להתלקחות מהירה. יש למתן את התגובות בסבלנות. ימים אלה קשים עבורכם ועליכם לנחם ולהירגע. המצב ישתפר.

האריות חשים צורך לעסוק בתחביבים שהוזנו זמן רב, במיוחד מתענגים לעסוק בנגינה, מחול ודראמה. אריאות, שניחנו בכישרונות אמנותיים בכל תחום שהוא, מצליחים עקב ההשראה החזקה שהחשים. אחרים יוכלו לנצל את התקופה לבינויים, למסיבות, לטיול לים ולביקור במופעי בידור שונים. גם בספרות צפויות הצלחות לא מבוטלות. ילדים ובני-נוער ידרשו יותר תשומת-לב והשגחה.

לקשיים הכספיים שמציקים באחרונה, תוכלו למצוא פיתרון חלקי השבוע. אפשר שוב לקחת יוזמה, וההחלטות יבוצעו בצורה נמרצת וללא התלבטויות. אחרי זמן-מה יתברר שההחלטותיכם נכונות, ופוטם היו נכונים. רצוי לא להתיעץ עם אחרים על מחיית הקשורה למצב בריאותו של אחד מבני המשפחה. במקום העבודה, בורה חמצא אותן קשבת, שתוסף עידוד וביטחון לחייך. פיצוי נוסף יסא בתחום הרומאני – רומאן מרגען עומד בפתח.

נסיגות שתוכננו מתעכבות ואולי אף לא ייצאו לפועל. הסיבה לכך נעוצה כנראה בגורם הזוג, שמצבו מחייב שינוי והתחשבות בו. מתיחות רבה ביניכם ובין שותפים בעבודה, או ביניכם ובין בני-זוג, כס נסו לשלוט בעצמכם ולהימנע ממריבות. לעומת זאת מופגשים חברתיים ידידונים בענייני עבודה ועסקים, וייתכן שתכנון הצלחה, ויקדמו עניינים רצויים. שאיפות רומאנטיות עשוי יות להתגשם בימים האחרונים של השבוע.

שוורים יהיו במצב רוח מוזר ואולי אף מדכא. הדברים אינם מסתדרים לפי רצונכם. נסיבות שאינן תלויות בכך גורמות לכם להתרחק למקום מנוחה קרוב ואוהב. למרות שבדרך-כלל קל לכם לחזור לעצמכם, הפעם יקשה עליכם לשלוט במצב, ותחושת חסר-אונים נוכח השינוי שנוכפה עליכם. במקום העבודה תסארו ומה, ושם תוכלו לפגוש בבני המין השני, שבחברתם תוכלו להתעורר. כתחום המיקצועי צפויה הצלחה וייתכן אף קידום בחפקיר.

תאומים חשים עצמם מבוטלים מעט, עקב מצב חדש שנוצר לא מזמן. כל הדברים שגורא יחשבים קובעים, מאבדים מעט משמעותם ומחריפותם. חשים פחות מרץ, כוח והתלהבות לעריכת מיי לחמות ומאבקים למען עצמכם ולמען קידומם. כס, יתכנו תוכניות לנסיעה, טיול או נופש, אולי בתפקיד ואולי אף לשם עבודה. הרומאן החדש מעסיק אתכם עד כדי התמכרות חושים. נסו לשלוט בעצמכם ולא להיסחף.

רחל מרחלת על כל העולם

מי זוכר?

לא רבים יודעים זאת, אבל לפני הרבה שנים היה הזמר **שמוליק קראוס** נשוי עם עיתונאית בשם **שולמית רון**, בתו של העיתונאי המנוח **משה רון**, ממייסדי אגודת העיתונאים. שולמית רון לא נישאה אחרי גירושה מהזמר הבוהמי, והקדישה עצמה לקריירה עיתונאית. לפני 13 שנה בדיוק היא ילדה, ללא נישואין, את בנה **מריאל**, שחגג את טכס הבר-מצוה שלו בבית העיתונאים, בנוכחות חברים וקולגים רבים של האם. שולמית, הלבושה, בדרך-כלל, בסיגנון זרוע,

שולמית רון
בסיגנון זרוע

בג'ינסים ובטריקו, הפתיעה את כל הנוכחים בשימלת-ערב מהממת. הרבה מפורסמים הסתובבו שם, אך את הזמר שמוליק קראוס לא ראיתי.

אלית בן
שחחכה עוד שבוע

איציק ספקטור עם אשתו, דנה וכסלר
מכונת חדשה לאשה

מעשה במכונית

הסיפור הזה מתחיל בשני חברים טובים, שאהבו לבלות יחדיו וגם לקחו סיפורי-טקס משותפים, וגם הנשים שלהם התיידדו זו עם זו. בקיצור, אי-דיליה.

לגבר הראשון קוראים **איציק ספקטור**, בנו של הייבואן הוותיק **אליהו ספקטור**. הוא נשוי עם דוגמנית ואקס-מלכת-היופי **דנה וכסלר**. הווג העשיר הזה מתגורר בוילה מהודרת בסביון.

לגבר השני קוראים **שלמה תוסיה-כהן**, בן למישפחת תוסיה-כהן הוותיקה והמפורסמת, וגם הוא נשוי. אך בניגוד לחברו, הטוב, הוא לא עשיר, והוא מתגורר עם רעייתו הנחמדה בהרצליה.

באחד הימים סיפר איציק ספקטור לחברו, שלמה, המכונה מומי בפי חבריו הקרובים, שהוא רוצה למכור את מכונת-הנוסף שרכש לאשתו, ולקנות לה רכב חדש. ואז מומי אמר לו שהוא חושב לרכוש את הנוסף לאשתו.

לפני רכישת הרכב הוא שאל את איציק ספקטור מה מצב הרכב, וספקטור ענה לו שהרכב קיבל מכה קטנה, ועוד היו לו כמה תיקונים קטנים. אז מומי תוסיה-כהן שילשל לידי של ספקטור את הסכום עבור הנוסף, ושני הידידים נפרדו בלחיצת-יד.

מומי לקח את הרכב למוסך, וכשקיבל את תוצאות הבדיקה הוא נדהם. לטענתו עבר הרכב תאונה, ומצבו לא הכי תקין, בלשונית-המעטה.

תוסיה-כהן ההמום צילצל לחברו הטוב, איציק ספקטור, וביקש הסבר, וגם דרש את כספו בחזרה. אך לדבריו נענה בשלילה.

הוא החליט שלא לוותר, הסיע את הנוסף לביתו של ספקטור בסביון, ושם הוא השאיר אותה חונה ליד הבית. מאז הוא מנהל משאומתן עם איש העסקים הצעיר ספקטור.

כששמעתי את הסיפור, דווקא מירדתי מישפחת ספקטור, נכנסתי ישירות להילוך גבוה ורינג-דרנגתי לביתו של תוסיה-כהן.

"שלום מומי, זאת המרחלת, מהעולם הזה."

"מי? אני לא מבין? באיזה עניין?"

"בעניין הרכב שקנית לאשתך. זו שגילית במוסך שהיא לא מציאת השנה."

"תעזוב, זה לא עניין לעיתונות. זה ביני לבינו."

"בכל זאת, אל תספר לי שאתה עובר על זה לסדר-היום."

"הדבר שהבי פגע בי, זה שחבר טוב שלי ניסה לסדר אותי. אבל אני בטוח שהוא עוד יחזור בו."

ביתנים עשיתי דרינג-דרנגים להרבה אנשים המקורבים לסיפור, ואמרו לי שזה עוד עלול להיגמר בבית-המישפט, עם הרבה רעש בעיתונים. מעניין מה יש לאבא ספקטור להגיד על זה.

יהלומים בנתניה

שמעתי שיש איסדרים בעיריית נתניה. אז ממש נבהלתי. אמרתי לעצמי שגם לשם הגיעה השחיתות, אז הסבירו לי שהכוונה לאי-סדרים רומאנטיים בעיר-היהלומים. זה הולך כך:

לעיריית נתניה יש דובר חרוץ בשם **אבי אלהרר**, הנשוי עם בחורה בשם **לימור**. שניהם גרים באותו הבית, אך מעשה הם חיים בנפרד. לפני זמן לא-רוב הכיר אלהרר, הדובר הפעלתן, את **אילנית פרידמן**, שגם היא עובדת בעירייה, והיא בת למישפחת-יהלומנים עשירה ביותר. יש לה עוד פלוס גדול: היא גרושה.

אז אבי אלהרר התחיל לחזור אחריה, והיא נעתרה לחיזוריו. אולי מפני שהוא מוצא חן בעיניה, ואולי כדי שלא לגרום למשבר עירוני.

מאז הם ביחד. לעומת זאת, אשתו, לימור, שומרת אמונים לבעלה השובב, ומחכה לו שישבו הביתה.

יהיה טוב

אישה-עסקים בהווה והכדורסל-בעבר **טל ברדוי** שומר על פרופיל נמוך ביותר בכל הקשור בחייו הפרטיים. מאז פרידתו מאשתו **רונית** נקשר שמו באשת-הספורט **לאה שלמון**, בעלת מכון-כושר-ובריאות. אך גם הרומאן הזה הסתיים מומן.

השנה הוא נראה צמוד יותר ויותר לחגית פורת, העובדת כממיינת-יהלומים בבורסה ברי-מתגן. חגית, בלונדית חסובה, נהגה לבלות עם אהובה באילת, ולעיתים נראו השניים במסיבות שונות. הם הצליחו לשמור על ריחוק מהעיתונות.

לפני שבוע הם נפרדו במפתיע. אז החלטתי לעשות רינג-דרנג לממיינת הנאה.

"שלום, חגית, זאת המרחלת. שמעתי שנפ"רתם."

"נכון."

"ולמה נפרדתם?"

"כי הגענו למסקנה שזה הדבר הטוב ביותר לשנינו. אבל נשארו ידידים טובים ביותר."

"ומה יהיה?"

"יהיה טוב!"

ליהנות מהחיים ולנחם אבלים

רק לפני שבועיים סיפרתי לכם על אישה-חברה **אילן אכסלרוד**, שנפרד מחברתו **שימי** חזק, המכונה שמשום, אחרי רומאן ארוך בן כמה שנים.

אכסלרוד, המתגורר לסירוגין בישראל ובניו-יורק, גילה במהרה שהוא מיצרר מבוקש ביותר, ובאחת המסיבות הגדולות צדה את עינו בחורה נאה בשם **אלית בן**, שהיא אחת העובדות הצעירות של **יעקב נילמרודי**. כלומר, היא אחת-אית לתרמית ולדוברות של רשת-המלונות שבבי-עלותו. אלית, הצעירה מאילן אכסלרוד בכמה שנים טובות, עוסקת גם הרבה בספורט, ובכלל יודעת ליהנות מהחיים. וגם אישה-חברה אכי-סלרוד הוא כזה. אז נראה שזה צירוף די מבטיח. אך מה שקרה הוא שאילן אכסלרוד עסק במשך כל השבוע בניחום אבלים, והוא לא כל-כך יוכל להתפנות לאלית כזו. אני מציעה שנחכה עוד שבוע, כדי לראות איך יתפתחו העניינים.

טל ברדוי עם חגית פורת
זה הדבר הטוב ביותר לשנינו...

כל הלשעברים היו שם

הגידו לי אתן: כמה נשים אתן מכירות המסור גלות להביא למסיבת יום-הולדת שלהן את הכעל-לשעבר, את המאהב-לשעבר ואת בן-הזוג הנוכחי?

אני מכירה אחת, העיתונאית ואשת-החברה החיפאית **ציפי רום**.

לפני ימים אחדים היא ערכה לעצמה מסיבת-ענק במיסעדת הקוסקום בחיפה. השפיונית שלי לענייני-צפון סיפרה לי שהיא ראתה שם את **דני** ("שמיל") **רום**, קפטן נבחרת-ישראל לשעבר, שהיה בעלה של ציפי רום. הוא הגיע עם אשתו הנוכחית, **לאה**, ועוד מספרת השפיונית שציפי התחבקה והתנשקה עם בני-הזוג רום באחוות רעים אמיתית.

כמה דקות לאחר-מכן הגיע **אבי פלדמן**, איש-עסקים המנהל את חוות-התנינים במומבסה שבקניה, ושכללו עזבה ציפי רום את בעלה. היא חייתה עימו במשך שש שנים, והפרשה-הגליליים ביניהם לא עוררע לאיש, ובטח לא להם. ובין הנישוקים והחיבוקים עם כל הלשעברים של ציפי רום ראתה השפיונית שלי גם את **שמוליק שפי** **טוב**, בנו של שרה-בריא-אול-לשעבר ויקטור **שפיטוב**, עורך המקומון צומט הערן, שהוא החבר הנוכחי שלה. ואם זה לא מספיק, אז השפי יונית זיהתה בשטח גם את **שרה רום**, בתה של ציפי, שהיא עיתונאית במקומון חיפאי, ואת בנה **ברק**, שהוא כתב-ספורט.

אז שאלתי את השפיונית שלי איך היתה המסיבה הזאת, והיא אמרה שהלואי שבת-אביב היו חוגגים כמו בחיפה.

באחר מקטעיה-השיא ניהלה ציפי רום קרב חרבות עם **אריה גוראל**, ראש-העירייה, ואף ניצחה אותו. ובקטע אחר השמיע **אפי נצר** שיר שהוא חיבר למענה.

בקהל גראו הרבה חשובים, כמו שופט-השלום **מיכה לינרנשטראוס** והפירסומאי **זכריה פרייליך**, ו**אמצייה לבקוביץ**, מאמן מכבי חיפה, ואליהספנות **אורי אנגל** ואשתו **לי אוריה**, ועוד. אך אותי מאוד עיניין התכל'ס. רציתי לדעת מה הביאו לה ליום-ההולדת.

אז דרינגדנרגתי לציפי רום. שלום, ציפי רום, בעצם לפני השלום מגיע לך מוליטוב! בת כמה את היום?"

זה הסור שלי."

תגיד, מה קיבלת מהאורחים שלך?"

"הרבה צ'קים, תנור-חמום, סרוויסים, בגדים, נעליים, מצעים ומגבות. לקח לי ולבני-מישפחתי שלוש שעות רצופות רק לתפות את המתנות."

"נו, אני מבינה שיש לך הרבה חברים שאוהבים אותך."

"הכי חשוב שכולם נהנו, ושיבינו בתליאביב שגם בחיפה יודעים לשמוח ולהינות מהחיים!"

זרועות מוסיקליות

לזמרת **ריקי גל** יש כישרון לא רק בתחום המוסיקה, אלא גם בתחום האהבה. היא תמיד מורצאת לעצמה מאהבים יפים, צעירים ומיסתוריים כאלה.

לפני הרבה שנים היה לה חבר בשם **אילן וינטראוב**, שהיה סוכן למוצריקוסמטיקה. אי-לן וריקי ניהלו רומאן ארוך ומשגע, ואף התגוררו בדירה חמודה השייכת לאילן. והנה הרומאן הגדול הסתיים, וריקי נשארה לבד.

אך לא לאורך זמן. היו לה כל מיני פרשיות אהבים שונות עם כל מיני חתיכים, ובכל פעם שהיא היתה מאוהבת היא גם פרחת בתחום המוסיקלי וזכתה בהישגים.

כך גם היה סיפור-האהבה האחרון שלה עם **אפי טורקניץ**, בן למישפחה עתירת-נכסים מפתח-תיקונה. טורקניץ זה היה החבר של הספי רית **מרסל רוזנטל** ושל השחקנית **שרי צור ריאל** ושל הבוטיקאית **נילי שרששטיין**, ולא-חרמכן נפל הישר לזרועותיה של ריקי גל.

הרומאן ביניהם נמשך שנתיים, ולא מומן הת-הלכו בעיר שמועות שהאהבה ביניהם נגמרה ונשארה רק הידירות. או מיד התעניינו כולם לדעת מי יהיה החבר הבא של הזמרת הסכסית, שלמרות שהיא מתקרבת לשנתה ה-40 היא שמה בצל חתיכות רבות הצעירות ממנה גם במניין שנים.

אז לפני כמה ימים היתה הופעה של הזמר **מתי כספי**, והזמרת ריקי גל, שהופיעה איתו

ריקי גל ואילן חלמן
חיובים וגם נשיקה קסומה

קטנה התעופפה ביניהם, ממש איריליה. אז אני לא בטוחה שזה יהיה רומאן-השנה, אבל לפי מה שסיפרו לי זה באמת משה-רמשהו.

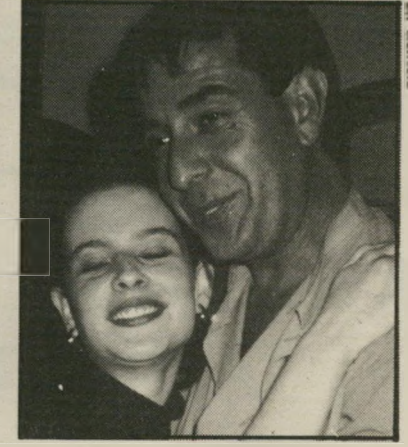
אז אם אלה הם פני הדברים, אני כבר בטוחה שאנחנו צפויים לעוד תקליט או מחזמר מהנה בכיצועה של הזמרת אוהבת-האהבה.

בתוכנית משותפת, באה לראותנו. ומי אתם חוש-בים היה צמוד אליה: גבר חתיך בשם **אילן חלמן**, שהוא עיתונאי באחד המקומונים בתל-אביב. אוהבי המוסיקה שישבו מסביב היו מרותקים לזוג, לא למוסיקה. הם ראו איך הוא מחייך אליה ואיך היא מחזירה חיוך, וגם נשיקה

לחיי החברות שיהיו

מושון עם אפרת
בוגרת קורס I Am

מושון עבאדי עם מיקי
מתנייטת לצה"ל

מושון עם טלי טפר
חברה לשעבר

בעל-המסיבה במין אחווה כזאת. משהו בנוסח אחרית הימים.

מושון הנמרץ התחבק והתנשק עם כולו, עם **אפרת**, בוגרת הקורס ה-I AM, ועם **מיקי**, המתגייסת לצה"ל, ועם חברת-הלשעבר **טלי טפר**, ועם ידידתו ורד שצמן, ואם היו כמה ששכחתי את שמותיהן, אז איתן הסליחה.

עצוב להיות מעצב

לא עובר שבוע מבלי שעולם-האופנה ירעש ויגעש מאיזה סיפור. פעם זה על איזה דוגמנית וסיפורי-האהבה שלה, ופעם זה דוגמנית וסיפורי-הסמים שלה, או סיפורים על חיזורים ואהבהבים בין דוגמניות למעצבים, או כל קומביניציה אחרת.

הפעם זה באמת משהו מיוחד.

יש שני מעצבים ששניהם בוגרי שנקר. האחד נגזר את בית-הספר הגבוה לאופנה לפני ארבע שנים, והשני נגזר אותו השנה.

לראשון נקרא **המעצב הבוגר** ואת השני נכנה **המעצב הצעיר**.

אז המעצב הבוגר פנה אל המעצב הצעיר, המוכר בקשריו הרבים, וביקש את עזרתו בקבלת עבודה באחד המפעלים היוקרתיים בארץ. המעצב הצעיר הפעיל את קשריו ועזר למעצב הבוגר להתקבל.

לכאורה זה נראה סיפור בנלי של שני מעצבים צעירים ומוכשרים. המעצב הצעיר, שהוא כיום מפורסם בתחום האופנה והחברה, חשב לתומו שבכך הסתיים הקשר עם המעצב הבוגר. אך לא כך היו מני הדברים.

הבוגר החל מחזר אחרי הצעיר, שבכלל לא היה בעניין, ושגם התחיל להרגיש לא בנוח מהסיפור. אך הבוגר לא הירפה והמשיך בשלו בהצעות המגוונות. הצעיר לא נכנע, ולכולם היה נדמה שהפרשה שככה ושהכך חזר לקדמותו.

אך מסתבר שהעלבון שבסירוב היה גדול מכפי ששיערו אחרים, והנה, לפני כמה ימים, ניתן למעצב הבוגר לכתוב בענייני-אופנה באחד העיתונים, והוא סגר את החשבון עם הצעיר על-ידי כך שפרסם נתונים מיקצועיים הקשורים בחוזה מיסחרי שלו עם אחת החברות הגדולות בארץ. בכך גרם לסיכסוך אדיר, שמעורבים בו כמה וכמה אנשים.

בקיצור, מה שאני רוצה להבהיר לכם זה שלא עולם-האופנה מושחת ומלוכלך, אלא שגם היום, בעידן החלל והאטום, הסכס הוא עדיין הגורם למרבית הבעיות.

ציפי רום וידידים
הרבה צ'קים, תנור-חמום, בגדים, נעליים, מצעים ומגבות...

ד"ר יולי נודלמן על יבטושנקו

קרון המופיע בשפה הרוסית, ברבר הפואמה האחרונה שלו, שבה הוא משווה את טבח הארמנים בידי האזרבייג'אנים בבירת המועצות עם הריגת ילדים בעזה בידי חיילים ישראלים, ואם יש לראות בכך המשך הקו האנטי־ישראלי של שילטונות ברית המועצות, השיב יבטושנקו — "זה סימבולי. אני מגנה את אותם המעשים גם בכלפאסט, וגם נסעתי לצפון ויאטנאם כדי להביע את מחאתי נגד מעשיהם של האמריקאים".

עכשיו שאלתי אותו אם הוא מזדהה עם כל מעשיה של המפלגה הקומוניסטית בברית המועצות וציטטתי כי אותו את שירו הנקרא "פינקס של חברה־המפלגה".

בשיר הזה מספר יבטושנקו על סגן אחד שמת מפצעיו ומבקש מילד, שהוא יבטושנקו עצמו, לקחת ממנו דבר אחד — את פינקס חברה־המפלגה. הילד לוקח את הפינקס, שם אותו במעילו וחוזר הביתה כאשר הוא מרגיש את

איושיו מישחק? דבריו הכעיסו מאוד את האורח הנכבד והוא גם נזף בי על שאלתי — ושוב הרגשתי כאילו אני בישיבה שם ולא פה. (אני מכיר עיתונאים הנשלחים במיוחד כדי לחיבל בהופעותי, אמר לעברי.) לעצם העניין, השיב המשורר בהכרזות שאינן משתמעות לשתי פנים. "אני נולדתי במשפחה של בולשביקים ולא אוולד מחדש. גם לא הייתי רוצה בזאת... אני איש הנאמן לסוציאליזם ולא אשנה את דעותי... אני נאמן לתורת לנין... אני לא מתחרט שהייתי מזכיר בקומסור מול" — כך במשך הערב, כגאווה רבה ואף בתוקפנות.

● **פוגרום הארמנים והריגת הילדים בעזה — בשבילי אותו הדבר**

כ אשר שאלה את יבטושנקו העי תונאית נלי גוטין מן השבועון

אצלי ואצל רבים אחרים, שחיו הרבה שנים תחת השילטון הסובייטי, נוצרה הרגשה שאנו נמצאים באולם־ישיבות של קומסומול (אירגון הנוער הקומוניסטי בברית המועצות) או מיפלגה קומוניסטית, ומזכיר הקומסומול יבגני יבטושנקו מרגיש את עצמו כמי שנותן הוראות לפי הטון שנקבע עליידי מדי־המפלגה היושב לידו.

עד סוף מסיבת העיתונאים העגומה הזאת לא יכולנו להשתחרר מהרגשה זו והיא אף התחזקה בעיקבות הרברים שאמר יבגני יבטושנקו על עצמו ונעי־מתידיכור שנקט בה.

שאלתי אותו: "אתה ביצירותיך מדי כיר לא פעם את שמו של לנין. לא פעם אתה מדבר ומתגאה בזה שהיית חבר בקומסומול, כתבת גם פואמה המוקדשת ל־40 שנות הקומסומול, מעולם לא מתחת ביקורת על יסודות הלניניזם והמדינה הסובייטית."

"האם אתה בכנות מזדהה עם כל הדברים האלה או שבכל זאת יש כאן

נודלמן (מימין) עם יבטושנקו מסיבת עיתונאים או ישיבת סיפלה

דיקטטורה ואני אמשיך באנגלית? והיה רושם שהוא מסתכל לכיוון של "פרטאי גנוסה" (חברה־המפלגה המשיגית) שמואל צמח, כדי לוודא שהוא מרוצה. ושמואל צמח באמת תמך כספי רובו של המשורר להשיב ברוסית.

ד וא הגיע ארצה ביום השישי האחרון בצהריים וכינס מסיבת עיתונאים במלון הילטון ב' בערב, קרוב לשעה שבה נחת מטוס עם מי שמכונים שורדים מברית המועצות שברשותם שני מיליון רובל בשקיות.

משורר החצר האדומה

הפינקס הזה כל הזמן "מעל הלב". על כך השיב המשורר שאף כי היוו אינו חבר רישמי של המפלגה, הוא נר תר נאמן לאידיאלים שלה. לכן גם הקדיש אחת מהפואמות שלו ל־40 שנות הקומסומול.

"אני לא פוליטיקאי", ביקש לשכנע אותנו, "מדוע אתם הישראלים שואלים אותי כל הזמן על פוליטיקה? אתם יותר מדי אוהבים פוליטיקה, תפסיקו להתעניין כל כך בפוליטיקה!" כל אותו זמן ניצעע באצבעו שעליה טבעת־זהב ענקית משוכצת יהלומים (או זוכוכית?).

"אני משורר ולא פוליטיקאי", הדגיש מיספר פעמים במשך מסיבת העיתונאים.

● **בעל פנים רבות — הוא בא מן החורף**

י בגני אלכסנדרוביץ, יבטושנקו נולד בסיביר במחוז אירקוצק בעיירה קטנה בשם זימה, שפירוש שם תחנת־הרכבת שבה הוא "תחנת החורף". אמו זינאידה היתה נכדתו של אוקראיני שנשלח לגלות־סיביר במחוז ז'יטומיר בעוון השתתפותו במרד האיכרים. סבתו של יבגני מצד אמו כיהנה כראש המועצה המקומית של העיירה.

אמו השתתפה במלחמה נגד הנאצים. אביו היה ממוצא לאטבי ושם־המשפחה של יבגני היה במשך זמן ממושך גגנוס. סבו מצד אביו היה מתימטיקאי מפורסם, מחברם של סיפרי גיאומטריה.

עוד בילדותו סבל יבטושנקו משם־המישפחה גגנוס, שבעיני רוסים רבים מזכיר שמות גרמניים שהיו שנואים מאוד. יתכן ששם־המשפחה שונה, משם אביו לשם אמו, כדי להגן על יבגני מפני חריו לספסל־הלימודים. כיום מכריו על עצמו יבגני, בנם של לאטבי ואוקראינית, כעל "משורר רוסי".

לאחר שסיים את בית־הספר התיכון נסע יבגני למוסקבה והתקבל למכון שבו התחיל ללמוד ספרות. בגיל צעיר מאוד התחיל לכתוב שירים. בגיל 19 הצליח להוציא לאור ספר ראשון בשם "סיירי העתיד" (רוברצ'יקי בודושצ'גו) שפורסם עוד בזמנו של סטאלין. שילטונות־הריכוז של עידן בריה ר־סטאלין לא מצאו בקובץ־השירים של המשורר הצעיר, חבר הקומסומול, שום דבר שעלול לעורר התנגדות או אף רמז להתנגדות לשילטון הרווני. אני עצמי אינני מתיימר להיות

אין כזה שום רמז, אך ייתכן שיש כאן בכל זאת איוושהי סימליות. יבטושנקו נכנס לאולם בחליפה משוכצת בצבע בורדו, בעניבה אדומה, והתיישב בין האמרגן שמואל צמח ובקי פרישטאט, יושבת־ראש המכון לקישרי חוץ ותרבות במפלגת־העבודה. מסיבת העיתונאים של המשורר הרוסי נערכה בשפה האנגלית.

שמואל צמח פתח וסיפר שהוא הביא את יבגני יבטושנקו כמעט ישירות מהאולם הגדול של הקרמלין, שבו הופיע המשורר לפני קהל רב. כאשר שמע את דבריו של צמח קם יבטושנקו ואמר: "אינני נציג של הקרמלין, אני מייצג את עצמי ואני אדבר בשמי!" חשורניים שבאולם פירשו דווקא הכחשה זאת כהוראה עקיפה בכך שהוא בכל זאת מייצג כאן מישוה זולת עצי־מו...

כל אותו זמן הסתובב באולם, שבו נערכה מסיבת העיתונאים, הסופר דויד מרקיש ולחש באוזניו של כל מי שהיה מוכן לשמוע אותו: "אנחנו ניצחנו את ר־ק"ח! שברנו את המונופול של ר־ק"ח — גם מיפלגת־העבודה הוכיחה שהיא מסוגלת להביא אנשי־תרבות מברית המועצות. עד כה זה היה מונופול של הקומוניסטים בארץ."

לפני כואו של המשורר התנהלה בארץ מלחמת־יהודים קטנה סביב ההומנה. חבר לישכת ר־ק"ח, יורם גו'נסקי, טס למוסקבה בדיוק לקראת חזרתו של המשורר ממסע־הופעות בר־ארצות־הברית.

לפני שיצא למוסקבה אמר גו'נסקי: "ביקורו של יבטושנקו ייזכה לסוף דצמבר ואולי יותר מזה." גם ראשי ועוד היוצרים הישראליים והפלסטינים ומי־פידה־סרטים שיש קולר היו ברשימה הגדולה של הטוענים לכתר. מי שהביאו את יבטושנקו לישראל, בסופו של דבר, תפס יבגני יבטושנקו את מקומו בין נציגים של מיפלגת־העבודה במלון הילטון.

באולם שר מתח רב. נציגי העיתונות היומית, שבועונים וירחונים היוצאים בארץ בשפה הרוסית ביקשו מיבטושנקו לערוך את מסיבת העיתונאים, או לפחות חלק ממנה, בשפה הרוסית. מבקרת־הספרות נטלי רובינשטיין אף קמה על רגליה והזכירה ליבטושנקו ש"כאשר סיים את בית־הספר התיכון בסיביר הוא לא ידע אנגלית, ושגם עד עתה הוא כותב ברוסית ולא באנגלית", וביקשה ממנו מה שביקשו האחרים. המשורר הרומאנטיקו התרגז מאוד, היכה באצבעותיו על השולחן בכעס רב, וענה: "אני לא מקבל שום צורה של

נולדתי במישפחה של בולשביקים ולא אוולד מחדש! איני מתחרט שהייתי מזכיר הקומסומול!

עלידי מיפלגת העבודה וגם על ידי ועוד היוצרים הישראלים והפלסטינים — וגם עלידי כל העם, הוסיף. היו כאלה שקיבלו את הדברים בהתלהבות רבה וברצינות. היו שראו בביקורו רף חרש ביחסים שבין ברית המועצות וישראל וסימן טוב באשר ליחסו של השילטון הסובייטי למדינה. אחרים ראו בו „פריץ“ שסמכויותיו רחב בות והוא מוכן ליטול על עצמו אחריות ולקבל החלטות.

עורכי הירחון הישראלי בלשון ה"רוסית 22" אף פנו אליו בבקשה להסיר דיר יחסי-חליפין בין השבועון הסובייטי אוונווק, שיכושנסקו הוא אחד מעורכיו, לבין "22".

השיח המפורסן לבקשתם המבוששת של עורכי הירחון באירופה לא-מסתייגה: "22" — זה בקושי 1000 עותקים, אוונווק — יוצא בכשלושה מיליוני עותקים — באור תיראו את כל הרבר בפרופורציה הנכונה!"

הסובייטי סרגי צ'אלקובסקי. הוא גם ביים בעצמו סרט על ילדותו, נן ילדים, ואף שיחק בו. הוא כתב רומאן ופירסם כ-40 סיפורי שירה ופואמות. יריביו אומרים שהוא מבלה יותר זמן בחו"ל מאשר בבית-המועצות. מכל מקום, הוא אחד המעטים שהשילטון הסובייטי התיר לו לפרסם את תרגומיו בהוצאה לונדונית עוד ב-1966. אשתו הראשונה היתה המשוררת הידועה ממוצא טאטארי בלה אחמדולינה, שזמן רב היתה שייכת לקבוצת-אמנים שלא כל-כך נשאו חן בעיני השילטון.

אשתו השנייה היתה יהודיה, גאלינה, וממנה נולד בנו פיוטר. אשתו השלישית היתה אנגליה, ג'ין, וממנה יש לו שני בנים המתגוררים כיום בלונדון. אשתו הרביעית, נאטאשה, רוסייה, נשאה ארבע בנים אלה במוסקבה לרגל הריבונות.

מצבו הכלכלי של יבטושנסקו מצויין. הוא נוהג ברכב מערבי, גר בראציה (מעון-קיצ) במרחק של 18 ק"מ ממוסקבה.

האמנותי הקיים בברית-המועצות של ימינו, מצד אחד, ולשחרר קיטור של מרי אמיתי, מצד שני.

מבחינה זו, יבטושנסקו הוא אמן שאיש אינו מסוגל להתחרות בו. כיום הוא חבר באיגוד הסופרים — איגוד להנצחת קורבנותיו של סטאלין. וזאת, מפני שמותר כיום לעשות זאת. כיום הוא מזכיר יותר ויותר בשיריו את שמו של ישוע, וגם זה מפני שבברית-המועצות של היום מותר להזכיר את שמו של "בנו של אלוהים".

הוא יודע לשמור ומעולם לא עבר את הקו האדום של המרד. הוא לא מרדן ולא מהמר הלוקח יותר מדי סיכונים. הוא סתם סותר טוב של הנצחה הפראטית. הוא לא דיסידנט שהעז אי-פעם למתוח ביקורת על יסודות השילטון. נראה שהוא באמת רוצה להישלש ליד של מוסקבה.

כאשר הוא מפרסם בעיתון קוסטר סולסקיה פראבדה את יומני-הנסיעות שלו, הם גרושים קלישאות סובייטיות

(איגודן סיוע למהפכנים). היום, בעידן הגלאסנוסט, זכו גם ה"קולאקים לריהביליטציה וגם הם נחשבים כיום כקורבנות השילטון הסטאליני. אבל עד כדי כך לא חזה יבטושנסקו לפני 20 שנה את הנולד. בשיריו הנזכר הוא מוסיף להתייחס לקולאקים כאל אויבי המישטר הסובייטי. וכך הוא כותב: "לא תסלח לכם סונקה/ לא יסלח לכם לנין/ לקרב קוראת אותנו הקומונות/ תיקחו ילדים ותעמידו/ משמרת חוקה/ על יד הדלתות של לנין".

"בשבילי", כותב יבטושנסקו, "רוסייה — זה וולגה ווולגה זה ראזין, ניקי ראסוב ולנין".

גם בשירי המפורסם באבי יאר, שבו קנה את עולמו, לפחות במערב ובינינו היהודים, מה מבקש המשורר לשמוע על קיברם של היהודים הנרצחים? הוא מבקש ש...האינסוראציונל ירעים מעל הקבר היהודי? לא החיקוהו ואף לא קדישו

מבקר-ספרות, ובמיוחד לא של שירה. לכן אני מכריז מראש שאיני מוסמך להעריך את כישרונו הפיוטי של יבטושנסקו. אני מביע רק את דעתי האישית, כאיש שבכל זאת אוהב שירה טובה ואפילו זוכר בעליפה שירים של פושקין, לרמונטוב, ייטנין, אחמדולינה, ואחרים.

ובכן, כאשר אני קורא שירים של יבטושנסקו נשברת לי הלסת מרוב שיער מוס. ואולי אין גם צורך להתייחס ליבטושנסקו כאל מי שהוא כראש וראשונה משורר. שכן, בניגוד להכרזותיו, יבטושנסקו מהווה דוגמה מצויינת לאדם שרכש את מוניטיו הפיוטיים באמצעות תימרונו הפוליטיים. בתחום זה אין לו באמת מתחרה בעולם הספרות הסובייטית. תמיד ידע להבחין בין המותר והאסור, ואף ידע לחוות מה יהיה מותר לכתוב ולומר בברית-המועצות בעוד זמן קצר...

הפרופורציה הנכונה

באן הוא צדק. יש לראות הכל בפרופורציה נכונה. גם את כל הדברים שיבטושנסקו אמר ועוד יאמר באי-רצון. יש לברר על בואו של המשורר הידוע מברית-המועצות. ייתכן מאוד שזה באמת סימן טוב לגלאסנוסט אך אל לנו לשכוח שגם בזמנו של סטאלין קיבלו סופרים מסויימים לא פעם אי-שורים לנסיעות לחו"ל. גם לפני מלחמת ששת-הימים ביקר בארץ, ב-1966, סופר ומשורר סובייטי רישמי, קונסטנטין סימנוב. לפיכך יש להתייחס לביקורו של יבגני אלכסנדרוביץ' יבטושנסקו במדינת-ישראל, בערבון מוגבל. אין להגזים בחשיבותו ובמעמדו. זכויות הניתנות לו עלידי שילטונות ארצנו. וזאת יש לזכור גם בשעה שחוליקים לאיש שכתב את באבי יאר את הכבוד הראוי לו במדינת היהודים. אולי דווקא בשל היותו, בסופו של דבר, "משורר מטעם", יש בפיו של יבטושנסקו דברים מעניינים שכדאי וצריך להקשיב להם היטב. יהיו בוודאי גם רבים שיהנו משירתו ומהופעתו הווירטואוזית. אבל אני לא אהיה ביניהם.

צילם: אלי דסה

"משורר-פוליטיקאי, שחקן ורב-אמן ביחסי-ציבור, חלמיד של לנין שידע בכל מצב היכן הקו האדום..."

בה ויש לו משרתים. יש לו בית בגרוזיה לחוף הים השחור, ושם הוא מגדל תמרים וקלמנטינות. אין זו בדיוק צורת-החיים של קומוניסט אידיאליטי, כפי שמכריז על עצמו יבטושנסקו, קומוניסט שאמנם אינו נושא כעת את כרטיס חברי-המפלגה.

פירסומיו הראשונים של המשורר הצעיר ב-1949 נתאפשרו בעזרתה של אשה יהודיה נחמדה ושמןמנה, חולת קצרת, שהתייחסה אל הבחור מסיבירי בחמימות רבה ועזרה לו לפרסם שירים ראשונים בקוסטומולסקיה פראבדה.

במסיבת-העיתונאים ביום השישי ה'אחרון, סיפר לעיתונאים על משיכתו למדינת ישראל מזה יותר מ-30 שנה. הוא סיפר שהיו לו הרבה תמונות של ירושלים ושל ארץ-ישראל בכלל לפני מלחמת ששת-הימים, כאשר תיכנן לבקר בארץ.

הוא אמר שהוא הוזמן לישראל גם עלידי מזכיר רק"ת, מאיר וילנר, גם

שאינו סטות לרגע מקריה-עמולה המ' קובל. כך יבטושנסקו מספר כיצד ביקר באחד מהבסיסים האמריקאיים באירופה, וכיצד גיבורם של יומני הנסיעות בוכה על כתפה של בחורה גרמניה שהיא גם פרוגרסיבית מאוד, מפני ששני יודעים ש"מילחמה זה נורא ויש לום זה טוב מאוד". כאשר הוא מספר על העולם הקאפיטליסטי הוא משתמש בטרמינולוגיה הסובייטית ובניסוחים המקובלים. הוא משבח את פירל קאסטר, את גאנה ואת ליבריה המתקדמות. הוא גוסע להביע הזדהות עם עמה של ויאטנאם במלחמתו באמריקאים ה"קאפיטליסטיים" והאימפריאליסטיים.

בשירו המפורסם, "ורשי סטאלין", הוא כותב: "המיפלגה פקדה עלי לא להיות רגוע" ולהמשיך לחשוף את יורשי סטאלין אשר, אף כי הם מתים בהתקפ"ל, בותרו נאמנים לתורתו של סטאלין.

אני — יד של מוסקבה

ב-1961 כתב יבטושנסקו בשירו "סימן קריאה (ווסקליצטלני זנאק)", כי, היא, ידי — יד של מוסקבה! ואכן, זוהי אולי ההגדרה הטובה ביותר לפעילותו במשך השנים.

בעיתונות הישראלית היו שכתבו עליו שהוא המורד הגדול בין משוררי ברית-המועצות. אבל יבטושנסקו, בטוח בעצמו ותוקפני, הוא בדיוק ההיפך ממורד. למעשה, הוא חלק ממישחק או מאחיות-העניינים שבאמצעותה מבקשת ההנהגה הסובייטית להצביע על החופש

ולאדימיר איליץ' לנין הבלתי-מעורער

א מזמן, בישיבה של אנשי-רוח במוסקבה, קם אחד הצעירים ואמר: "כולנו מסכימים שסטאלין היה אחד הפושעים הגדולים בעולם. אך מדוע איננו מזכירים בהקשר זה את שמו של לנין, שהיה אביו האידיאולוגי של סטאלין?" מספרים שהדברים נתקבלו במחאות-כפיים סוערות והואילם אף קם על רגליו.

שאלתי איפוא את יבטושנסקו אם אי-נו סבור אף הוא שלנין היה אביו האידיאולוגי של סטאלין. שוב הצלחתי להכעיס את האיש שכתב באחד משיריו, המוקדש למשורר הרוסי ייטנין (1965), כי "זה שישנם מגוולים יותר מדי — זה לא נורא / אבל שלנין אינו חי — קשה מאוד ורע" (בתרגום חופשי ולא פואטי).

כפואמה המפורסמת שלו שנכתבה ב-1963 תחת הכותרת בראטסקיה (נס תחנת-הכוח אחים), מספר יבטושנסקו על חברת-קומסומול בשם סונקה שנהרגה בידי קולאק (וכך כינו בשנות ה-30 חברי-המועצות איכרים בעלי רכוש שנשלחו על-ידי סטאלין לסיביר בזמן הקולקטיביזציה הכפויה), שנעץ בה סכין דרך כרטיס חברת MOPR

הצעידים באים לחנויות הסקס. אך גם קשישים, נשים, חרדים וערבים. כולם מוצאים בחנויות אלה הגשמה לחלומותיהם הכמוסים ופורקן לחרדותיהם ובעיותיהם. רונן בר מדווח

מין של פלאסטיק

יש מתנות ליום-הולדת, כמו גלויות המתפשטות כשמלקקים אותן והמת לבשות כששמים אותן במקרר. יש משה, הנראה כמו דרכון רגיל, אולם כש פותחים אותו מתגלה גופו התלת-מימי די של גבר עשוי קרטון במלוא אונגו. חוברות מכל הסוגים — להומואים, ללסביות, למגע אוראלי ואנאלי. "אין כאן שאלה של כסף. המיקרה עם הבחור הצעיר שהיה כאן קודם לכן אינו משקף כלל, שכן בדרך-כלל מוכנים אנשים לשלם כסף טוב עבור עורים. יש חוברות מאוד זולות של מגע מיני סטנדרטי. אבל אם משהו אוהב דווקא סכס אנאלי הוא יהיה מוכן להשקיע הון-עתק בעשרות חוברות יקרות מהסוג הזה."

גם בחוברות, המשתרעות על קיר אחד וגם בסרטים, המשתרעים על הקיר שמגד, יש את אגף החריגים, מה שמכונה בשפה המיקצועית של הסכס הישראלי "ביזאר" (מצרפתית — חריג).

להשתמש בתכשירים. רופאים רבים טענו שהמישחה להשיח היא בסריהכל בלוף אחד גדול, הגורם רק לתסכולים. מה דעתו? המישחה היא אחד התכשירים הנמכרים ביותר אצלנו. אחוז גבוה מאוד של גברים, גומרים מהר, ורבים באים אלינו. הגבר רוצה לשחק אותה מאצ' לפני האשה שלו. רוצה לענג אותה. אם המישחה לא היתה פועלת, פשוט לא היו באים אלינו. המישחה מקהה את התחושה שם למטה. במוח נשארת אר תה חרמנות, אבל למטה הכל זו קצת יותר לאט."

אגף ביזאר

ל בעלי האיבר הקצר מצויה במגירות הפטוריקמיות של יעקובי מישחה במחיר 75 ש"ח, המאריכה ומעבה את האיבר בעוד שני סנטימטר. בוריס: "אתה בטח צוחק מזה, אבל רק שתדע שזה עובד. גם אני לא האמנתי

שהוא הרבה יותר בטוח בעצמו, והרבה יותר מאושר." מי בא אליו לחנות? למה? "באים אנשים משועממים. זוגות צעירים, שפשוט לא מעניין להם יותר במיטה. אנשים משועממים מבחינה מינית אחרי הרבה שנים ביחד. אז הם באים לכאן ולוקחים סרט כחול, כדי להתגרות, או לוקחים ויבראטור או כל מיני מישחקי-מיטה." וכאילו משהו ישב שם למעלה ושי מע אותו, נכנס גבר מזוקן בשנות ה-30 לחייו ומשך את יעקובי הצידה. הוא הסתורד עימו שעה קלה, ולאחר-מכן בחר בסחורה הנראית לו ויצא. "הנה, אתה רואה, זה מהשיעמום. הוא רצה משהו נחמד לשחק איתו במיטה. מכרת לו תחתונים סכסיים לאשי תו, עם רוכסן במקום הנכון." ריפרוף קצר על המוצרים של יעקובי בי מראה, שהוא רכש מייגון גדול, שנרד אה כמתאים לכל מטרה. במגרות שולחנו הוא מחזיק את החי

אתה שייך לדור אחר. אני חי על התפר שבין שני הדורות האלה, אבל יש אני שים יותר מבוגרים ממני, השייכים לתקופה שבה חינוכו שמין זה דבר שאי סור לדבר עליו, שמין זה מלוכלך, שזה אסור. "מדובר בעיקר בכנות, אבל גם בזכר. רים. "אנחנו מנסים להסביר לקליינטים שאין שום סטייה בוויבראטור, ושאי שום דבר מלוכלך בלראות סרט כחול רגיל. אנחנו מנסים להראות להם שזה לא הם דברים שעוזרים, ואין בושה להשתמש בהם. "אני נמצא בקשר הדוק עם רופא בשם הר"ר סלומון, ומגיע להרצאות הסכסולוגיה שלו, כדי להסביר מה זה ויבראטור ומה זה בובה. "רונגמה למיתוס שאנחנו צריכים לשכור אפשר לראות בבחור שהגיע אלינו בשבוע שעבר. הרוקטור הביא אותו. גבר בן 40, שבחייו עוד לא קיים יחסי-מין עם אשה. ולא רק זה, אלא שהוא גם אף פעם אחת לא התמוזמז. ולא רק זה, אלא שגם לא ראה מימיו סרט כחול. הוא חשב שזה לא-מוסרי ולא-יפה לראות."

לשחק אותה מאצ'ו

ל א הצנחנו עליו הכל בבת ריפרף בחוברות. יעקובי פנה אליו, וזה התחיל לגמגם משהו על חבר שלו, שצי ריך אמצעי-מניעה, ואחר-כך על חבר אחר, הגומר מוקדם מדי ורוצה כדורים להשהייה. בוריס, עוזרו של יעקובי, לחש לי במיבטא הדרוס-אמריקאי הכבד שלו: "תמיד הם אומרים שזה בשביל החבר שלהם. אומרים שהוא מתבייש לגשת בעצמו."

יעקובי טען שכדורים אינם יעילים כמו מישחה, והציע לנער מישחת-השהייה מופלאה, בעל זמן פעיל של חצי שעה, וכל זאת במחיר צנוע של 40 ש"ח.

הצעיר נראה מאוכזב קמעה, כי לא היה ביכולתו לשלם. בסופו של דבר קנה קונדום עם תכשיר. ליעקובי יש על השולחן נר בצורת איברי-מין זכרי, ועליו הוא מדגים את הדרך שבה צריך

ל וא עמד שם מהסס. חיפה לפני שלושה ימים, חמש אחרי-הצהריים. ויפיוקן בתולי של תחילת שנות ה-20. כוסס ציפורניים והביט בקינאה במי שניחן באומץ ועברו את סף-הכניסה. לבסוף, כאילו מתוך דחף פתאומי, דחף את עצמו לתוך החנות. אחרי כמה דקות צא משם, סוף-סוף, כשהוא מחייך ונושא חבילה קטנה, עטופה בנייר חום אטום, תחת בית-שחי.

המקום: פתח חנות סכס סטיל. הסניף החיפאי. האיש: קונה ממוצע, מהביישנים. המוכר, שיעץ לו לקנות מישחה להשהיית פליטה: יוסי יעקובי.

הרופא הביא קליינט

ל א הרחק מהקולנוע שבו מוצגים סרטים פורנוגרפיים (העולם הזה 16.11.88) הציע לי יעקובי את התיזה שלו לפיתרון הבעיה: "צריך ללכת בעיקבות המערב. חזרתי לא מכבר מחו"ל, מפגישות עם הספקים שלי, ור-איתי שבמערב-אירופה יש תאים מיוחדים, עם מסך-טלוויזיה קטן וריח נעים. כך, הרבה יותר אישי, בלי האפולולית העצובה הזאת של הקולנוע המעופש." קשה לפתוח חנות למיכר צורכי מין. המונופול שיש לשני הייבואנים היחידים על הענף חייב את יעקובי להביא בעצמו את הסחורה מחו"ל. לאחר מכן צריך למכור אותה לקליינטים:

"אין כאן עניין של גיל", הרגיש יעקובי, "אם בן-אדם חולה, אז הוא לא יגלה את זה בגיל 50." אגף הביזאר הוא התשובה לכל מא-וויהם הכמוסים של מי שאוהבים סכס מעוות. החל בסאריר-מאזוכים עדין, הכולל מעט הלקאות והרבה קשירה בחבלים, דרך מאזוכים קשה, כלומר מכות עד זוב רם, וכלה בקטעים ובצי-לומים מבחילים על מגע מיני אנג הט-לת צרכים על כן-הווג. לסידרה זו אפי-שר גם להוסיף מין עם חיות. לאריסה קושרת כלב בחבלים ומקיימת איתו יחסי-מין.

בוריס: "מה שמעניין בכל העניין הוא שדווקא אלה שנראים הכי מעוני-בים ומכופתרים אוהבים את הרברים האלה."

"בא אלי פעם סטודנט מהטכניון, איש רציני ושקט מאוד, נראה משהו ששום דבר לא ידליק אותו. אמר לי שהוא רוצה לראות מה זה ביזאר. הם

תי בהתחלה, אבל בא פעם בחור אחד ואמר שיש לו 17 ס"מ, והוא רוצה יותר. אנחנו לא איריטים. אז לא אמרנו לו: אם יש לך כלי-כך הרבה, אז מה אתה צריך יותר? ומכרנו לו. אחרי שבועיים חזר, ואני שאלתי אם כבר הלך לחייט, שיתפור את המיכנסים, בגלל שהאיבר קרע אותם מרוב גודל. הוא אמר לי שאני יכול לצחוק, אבל כבר יש לו ס"מ וחצי יותר. הוא קנה עוד שתי קופסות. לנשים מציעה סכס-סטיל טיפונה חשק, שאותן יש לקחת כחצי שעה לפני המגע והן מעלות את רמת התשוקה בכמה דרגות.

הטלפון לא הפסיק לצלצל. אחת הי-קונות הוותיקות של החנות דיברה עם יעקובי על התחתונים למאכל, שהוא מכר לה בשבוע שעבר. אחר-כך העני-רה את השפופרת לחבר שלה, שיספר גם הוא על החוויה הנחרת שעבר בגלל התחתונים. היא מזמינה עוד שני זוגות-תחתונים משוקלה.

לק הכימי של החנות. בחור צעיר נכנס והסתכל סביבו, ריפרף בחוברות. יעקובי פנה אליו, וזה התחיל לגמגם משהו על חבר שלו, שצי ריך אמצעי-מניעה, ואחר-כך על חבר אחר, הגומר מוקדם מדי ורוצה כדורים להשהייה.

בוריס, עוזרו של יעקובי, לחש לי במיבטא הדרוס-אמריקאי הכבד שלו: "תמיד הם אומרים שזה בשביל החבר שלהם. אומרים שהוא מתבייש לגשת בעצמו."

יעקובי טען שכדורים אינם יעילים כמו מישחה, והציע לנער מישחת-השהייה מופלאה, בעל זמן פעיל של חצי שעה, וכל זאת במחיר צנוע של 40 ש"ח.

הצעיר נראה מאוכזב קמעה, כי לא היה ביכולתו לשלם. בסופו של דבר קנה קונדום עם תכשיר. ליעקובי יש על השולחן נר בצורת איברי-מין זכרי, ועליו הוא מדגים את הדרך שבה צריך

חנויות-מין: בובה לפורקן אוראלי מודל-פאר. ממולא במים חמים, מונע באזור האינטימי

רון בר, העולם הזה

סוחר-מין יעקובי וסחורה פשוט לא הייתי מסוגל להסתכל. זה עובר עם הזמן...

יש לנו בקטלוג קרוב ל-1000 סרטים, שבהם אפשר למצוא תשובה לכל שיגעון.
בחוזה לויבראטורים: נראה שיש עדיפות לאלה המענגים את המין היפה, החל בסטנדרטיים וכלה בדקים במיוחד, הבנויים להדירה אנאלית. למי שרוצה תענוג מתמשך ורצוף

הם מקדם, והם מוכנים להשקיע הרבה כסף.

תשובה לכל שיגעון

יעקובי: "צריך להתרגל לשיגעון של אנשים."

"בהתחלה, לפני שנה וחצי, כשהקמתי את החנות, לא הבנתי שלהגיד איכס לפני לקוח שרוצה לראות סאדו זה טיפשי. ביקשו לראות ביזאר בווידיאו, ואני פשוט לא הייתי מסוגל להסתכל. אבל עם הזמן מתרגלים."

"אני, לדוגמה, מעולם לא ידעתי, שיש גברים המתים לרפוק אשה בהריון. יש לי לקוח, שהוא בדרך מאוד מפורסם, איש-טלוויזיה מהשורה הראשונה, שתמיד לוקח את הסרטים האלה."

חברה שלה, שתיהן גרושות, לא מתביישות מאף אחד. באו והתחילו לצחוק ולהפוך לי את החנות. היא קנתה ויבראטור בשם פיננווין, וכליך התאהבה בו עד שהומינה עוד שניים. שלושה ויבראטורים מאותו הסוג היא צריכה. לך תבין אנשים!"

ועל דרך מכירת הסחורה, בוריס: "מכיוון שאני מבוגר יותר, באים אלי הרבה אנשים, בעיקר הזקנים יותר. לוקמים יש, בדרך-כלל, בעיות זיקפה, והם שואלים אותי מה לעשות."

"יש המשאבה החרשה הזאת, שהציינו בטלוויזיה. היא יוצרת ואקום סביב האיבר. אז מלבישים עליו טבעת-גומי, המונעת את חזרת הדם פנימה, ונשמרת הזיקפה. הרבה זקנים משוכנעים, שהזיקפה המחודשת תחדש גם את נעוריי

הימיר המליצה בסיפורה מין ואהבה בניו-יורק לנשים קרות להשתמש בובראטור טור.

ויבראטורים מכל סוג ולכל עניין. בראש הפירמידה ניצב לו, אחר כבוד, החתול השחור, או בורגון המיקצועי "מאלץ אורגזמה". כשהוא מחובר ל"מיספר רב של סוללות, רוטט לו החתול בעליצות בשתי זרועותיו, אחת בנרתיק ואחת, כדברי יעקובי, "בפעולה מהממת על הרגל. יש נשים שלא יכולות לג' מור בלעדיו", אמר, והראה מיכתב של אשה בת 40, המורה לו מקרביל על ההיכרות הקרובה שערך לה עם החתול השוכב. המאלץ החביב עולה, אגב, 200 ש"ח."

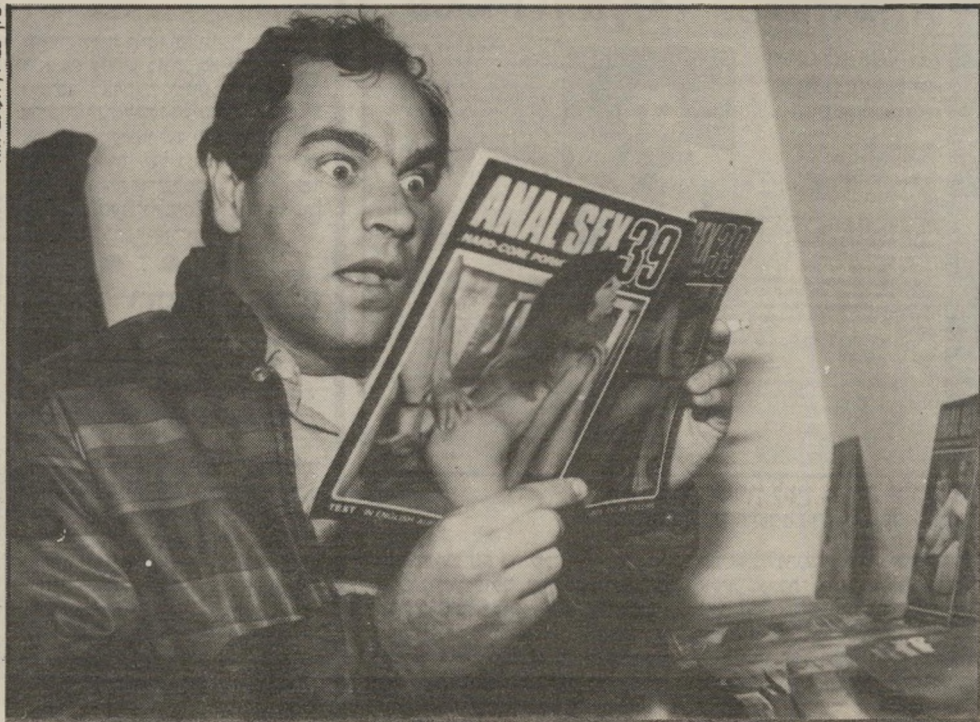
יש נשים, שהוויבראטור הופך אצלן לאובססיה. יש לי מישהי שבאה עם

תמיד אומרים שזו הפעם הראשונה בשבילם.

"הראיתי לו סרט אחד. אמר לי — לא רוצה. הראיתי לו עוד אחד, אמר לי — לא רוצה. בסוף שמתי סרט שראו בו איך תוקעים מחטים באבר-מין של אנשים, ואיך מחרבנים אחד על השני, ופתאום הוא נעשה בן-אדם אחר לגמרי."

חברת סורנוגראפית "קלה" החריגים עולים יותר

חברת של מין אנאלי בהנות-מין וגם מאלץ-אורגזמה. משהזיקפה וויבראטורים מכל הסוגים

מין סטנדרטי חוץ מזה, הלקאות וכבלים

היתה לו איזו אש בעיניים. מאז אני כבר יודע מה לתת לו."

החתול השחור

חלקו האחורי של החרד נמצא אים המכשירים המחליפים את כן הזוג או שמהווים מישחק מוקדם. ויבראטורים היו ונשארו המוצר הפור פולרי ביותר, למרות מחירים. פעם היו משהו מחתרתי, בשנים האחרונות הם מוזכרים בריש-גלי. הר"ר רות וסטי

(המשך מעמוד 39)

לסטיק מזכיר את החי, הוא מסרב לעינות. לא לפגוע במכירות. השני בתור הוא ראש-אשה, כולל ריסים, המכיל פה ממוגע, המנסה ליצור הרגשה של מציצה.

השלישי הוא הבובה פינקי, והיא המפורסמת מכולן. יש בובות, שהפשוטות שבהן הן תסם בלון גדול מקטיפה, במידה 100 ש"ח, והמורכבות הן מודל-הפאר, הממלא במים חמים, והכולל מנועים באזורים אינטימיים חשובים. המחיר כאן עובר את 300 השקלים. המורכבות ימאים, גם שלנו וגם של הצי האמריקאי, לוקחים את הבובות. גם אצל אנשי צבא-הקבע הלך לנו לא רע איתן. נמצאים רחוק מהבית, רחוק מהאשה, אולי הבובה מזכירה להם אותה. אולי.

אוהבים

חורף

על הקונים: נשים מהוות בערך 20 אחוזים מהקונים אצלנו. בדרך כלל קונות ויכאטורים. לעולם לא באות לבד, אלא עם הגבר או עם חברה צמודה.

נשים גם יותר מתביישות להיכנס. לפעמים מצלצלות אלי, ואנחנו קובים עים עשה. אני מגיע לפינה של הרחוב, נותן לה את השקית, היא נותנת את הצ'ק.

גם אצל נשים קיימות הסטיות. המון לסביות. אתמול היתה אחת, ששילמה בצ'ק של רחוב בדניה (אזור יוקרה בחיפה). היא ידעה מיד מה היא רוצה, וביקשה סרט של נשים הפוצעות נשים.

הבאים בתור הם הדתיים. לא המון, אבל באים. חלק נדהמים, חלק יורעים מה באו לקנות. לפני יומיים בא ווגי חרדים וקנה ויכאטור ענק.

לפני האיתותפארה היו המון אנשים מהשטחים. ערבי שבא לקנות, יכול להשאיר גם 1000 שקלים. עשויים באים פחות, אבל עדיין ברוך-השם עוד קורבים.

באופן כללי אפשר לומר שאנחנו אוהבים חורף. בקיץ לאנשים חם מאוד, הם נוסעים לחו"ל. עכשיו, בחורף, מת'רובלים. טוב לאנשים כארץ והם באים אלינו.

כדי לפתור את בעיית הבושה והמינוניות המונעת מרבית מלגשת לחנויות, פיתחו חנויות-המין שיטה: החנויות מפסמות בעיתון מודעה, הכוללת בתוכה ספה, ובו כל הפרטים. הקלוק מסמן את הפרטים הרצוי לו, ושולח בצ'ק רוף המחאה. בדואר חוזר שולחים לו את מבוקשו. הרגש הוא על כך שהחבילה אטומה, וללא ציון שם השולח.

גם בחיוב בברטיסיה-האשראי ראונו חנויות להסתיר את שמן, והן מכונות כשם אחר, כדי שגם בכנף לא יידעו למי שילם הקלוק.

השטרונות אצל המיעוטים, אומר בוריס ברוח סנטימנטלית, מביאה לנו פרוסה.

אצל המוסלמים אין יחסים בין-מדיניים קודם לנישואין, כך שהגבר מגיע למיטה בלילה-הראשון ואינו יודע מה זאת אשה. פשוט גופל לו או לא עומד לו. יש חוק במקומות מסוימים, שאם הגבר אינו מבקש את בתוליה האשה תוך כמה חודשים אחרי נישואין, היא מתג'רשת ממנו, וחלק גדול מהרוכש עובר אליה. הם באים אלינו ומבקשים עזרה. בוריס אינו יכול לשכוח איך בא אליו פעם מוסלמי וקנה בובה עם טייפוט-האשה והשהיה, או מוסלמי אחר, שגם בובה וקונדורס ומישהו לשימון הנרתק.

יעקובי הוא נשוי ואב לשני ילדים. אין הוא מתבייש בעיסוקו, ומצטט את אמו שלו ז', בפיתגם יש: 'הכסף, לא חשוב מאיפה הוא בא, מיהלומים או מזבל, יש לו תמיד, תמיד, אותו הריח'. זה דווקא עושה אותו חשוב. איך שאני נכנס, תמיד מבקשים ממני לספר סיפורים. הילדים שלי יודעים שיש לי סיפוריות-קסוות, וכבוא הומו, כשיגיד לו, אספר את האמת.

אין הוא גם מתבייש לספר שהוא בעצמו משתמש בחלב מהסחורה שהוא מוכר. אין ממה להתבייש במקצוע. אני עובד קשה, לא גונב ולא מוזק לאף אחד.

תזמורים

נשמה טהורה

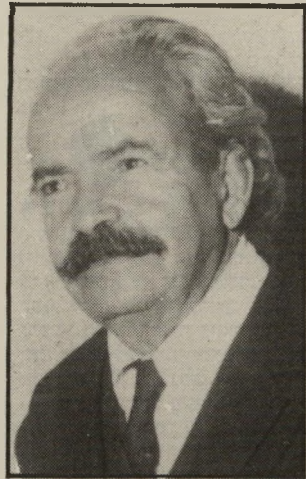
נבחרה ♦ בתל-אביב, בפרס הראשון של תחרות הנבל הבינלאומית הע"ש שירית, שבה השתתפו 37 נבלניות מ-15 ארצות, איזבל מורטי (24), ג'ני ילדית ליון שברוס-מיוזרה צרפת, הנושאת על צווארה, דרך קבע, קמיע, מוקדם, משהגיעה למסקנה כי הנבל הוא כלי יפה ולא רציתי לנגן בפסנתר או בכינור כמו כולם. שווי הפרס של מורטי: 4000 דולר במזומן (פלוס 2500 דולר שבהם זכתה בשלבי-הגמר של התחרות), נבל קונצ'רטי שערכו כ-15 אלף דולר וחתימה-הופעות עם תזמורת יוקרה (כולל תזמורת הפילהרמונית הישראלית).

כלי יפה

זכתה ♦ בתל-אביב, בפרס הראשון של תחרות הנבל הבינלאומית הע"ש שירית, שבה השתתפו 37 נבלניות מ-15 ארצות, איזבל מורטי (24), ג'ני ילדית ליון שברוס-מיוזרה צרפת, הנושאת על צווארה, דרך קבע, קמיע, מוקדם, משהגיעה למסקנה כי הנבל הוא כלי יפה ולא רציתי לנגן בפסנתר או בכינור כמו כולם. שווי הפרס של מורטי: 4000 דולר במזומן (פלוס 2500 דולר שבהם זכתה בשלבי-הגמר של התחרות), נבל קונצ'רטי שערכו כ-15 אלף דולר וחתימה-הופעות עם תזמורת יוקרה (כולל תזמורת הפילהרמונית הישראלית).

גינה מטופחת

נחוג ♦ בירושלים, יוסי-הולדתו ה-90 של ויקטור חיים שאער, מי שהיה אחד הפקידים הבכירים של שיל-טונות המגדל הירוק (ראש-הממשלה) המפקח על המזון ולאחריו במכירי מלחון-הצמרת הירושלמי, המךך דויד.

ירושלמי שאער
עיסוקים מאריכי-ימים

שאער, יליד תימן שהתחנך במצרים, הוא אב לחמש בנות, סב 11 נכדים ונכיסב לארבעה נינים, המייחס את אריכות-ימיו לשני העיסוקים התופסים את רוב שעותיו עד עצם היום הזה: טיפוח יומיומי של גינת חווילתו שבי שכונת-יוקרה ירושלמית וטיפול רצוף לאיפחות בענייני נכסי דלא-ניידי שלו הפזורים ברחבי הארץ.

רופאה יהודייה

נפטרה ♦ בהרצליה, בגיל 89, ד"ר גיזלה פרל, רופאת-נשים חר' רית יוצאת הונגריה, שזכתה במתנה האשומרה אושוויץ בכינוי 'המלאך מירושלים', בגין היותה אחת מחמש הרופאים שהוכרו לעזבו במרפאת של רופאה-הנשים המפלצת יוזה מנגלה, ומי שסייעה לאסירות יהודיות הרות להפיל את עובריהן, בתנאים הפרימיטיביים ביותר, ובלבד שלא יישמשו שפנות-ניסיון למנגלה בניסיון עם נשים הרות, נכים ותאומים. אחרי המלחמה היגרה פרל לארצות-הברית, שבה התמחתה בטיפול בעקרות ('ילד' תי יותר מ-3000 תינוקות!) ולפני 10 שנים עלתה ארצה, יחד עם בתה יחידה, תה, שניצלה מן השואה, עת הוסתרה על-ידי מכרימישפחה לא-יהודיים.

הזינו של אורלי חידה-לפין מהאישום של חטיפת ילדיה מאביהם היה מלווה בעדויות סנסציוניות, האשמות באונס ומעשים מגונים בבית הקטינה

נמו פיינינג פלייט

המישטרה לבדוק את תלונתה, חטפה אורלי את שני ילדיה, שהיו אצלה כי סוף-שבוע, ונעלמה איתם. בעלה שכר משרד-חקירות, שחיפש את אורלי כי מכסיקו, בישראל ובקליפורניה. לבסוף, באמצעות שירות-טלפון, אותר מקום

הוכח בבית-הדין כי אורלי חג' רוסין ישבה אורלי וכתבה מכתב מלא-השמצות נגד בעלה, ושלחה אותו לע"י תון ישראלי. במכתב האשימה את בע' לה בכך שהוא הומוסקסואל, מטורף ומשתמש בסמים. למחרת כתבה מיכ' נות למישטרה זה נגד זה.

האשמות שהטילו אורלי ח' והלפין ובעלה, הד"ר רון לפין, זה בזה משכו את תשומת-ליבה של התיק שורת האמריקאית חובכת-השעוריות. בנייהוג, ילידי ישראל, התגרשו לפני שנתיים ופתחו במריבות סוערות ותל' נות למישטרה זה נגד זה.

אורלי חידה-לפין (33) מתוארת כי עיתונות האמריקאית על-ידי משרד-יחסי-הציבור שלה בקליפורניה כמל' כתיובי ישראלית לשעבר, שחקנית ו' עיתונאית כהונה, אשר. שאיפתה היא להיות השחקנית הטובה בתבל. חידה היתה מלכת-מים מטעם העולם הזה. בעלה, רון לפין (48), נולד והתחנך בישראל והגיע לארצות-הברית בגיל העשרה. בשנות ה-80 המוקדמות ה' פרסם בכך שביצע ניתוחים. ללא רם. הוא גילה שיטה שבה יכול היה לנתח ללא צורך בעיורידים, תוך שהוא מש' תמש בכרמו של המנותח עצמו, שטורה בידי מכונה. ניתוח כזה היה חיוני עבור ערייהוה, כת רתית המתנגדת לע"י רויידים.

הוא הצליח כעסקיו וצבר פירסום וכסף. אלא שלאחר זמן נפתחה חקירה נגדו, והועלו חשדות שונים כאשר ליעילות ובטיחות הניתוחים. החקירה הסתיימה רק כאשר התחייב לחדול מן הניתוחים הללו.

מטורף והומו- סכסואל

ב לאורלי וגם לבעלה היו אלה נישואיהם השלישיים. הם נישאו ב-1984, כאשר בתם הבכירה, ניקול,

Lapin Acquitted of Kidnaping Her Own 2 Children

עיתון מקומי: אורלי ופרקליטה אחרי חזיון לפין וזכתה מחטיפת ילדיה שלה עצמה.

Metro Offshoot of divorce trial resembles 'Peyton Place' Ex-wife accused of kidnapping 2 youngsters

עיתון מקומי: רון לפין מעיר, אורלי חידה מעירה ספיח של מישפטי-רושן דומה לפייטון פלייט.

היתה כבר בת 5 חודשים. לבנייהוג נולד עוד בן, ניק, והם התגרשו טרם מלאו שלוש שנים לני' שואיהם. אורלי חתמה על הסכם-גירור שין שבו הסכימה שהילדים יישארו אצל בעלה. בבית-הדין משפט טענה כי עשתה זאת מכיוון שחשבה כי מרובר בהליך-ניינים, שסופו התפייסות עם בעלה.

Defense Witness in Lapin Trial Says Doctor Molested Daughter

Orly Lapin listens to Superior Court testimony during her child kidnap trial.

By JERRY HICKS, Times Staff Writer

A former baby-sitter led off the defense testimony at Orly Lapin's child kidnap trial Tuesday with revelations that she saw Lapin's ex-husband molest his 3-year-old daughter and that she herself was raped by the ex-husband, a Santa Ana surgeon, and recently gave birth to his baby.

Orly Lapin, a 31-year-old actress and former Israeli beauty queen, is charged with kidnapping her daughter and year-old son last July when they were in the court-ordered custody of her former husband, Dr. Ron Lapin. She claims that she ran off with the children during their two-week summer visit with her because she believed that her ex-husband had been molesting their daughter.

Prosecutor Kenneth O. Chinn told the jury last week that he believed that Orly Lapin had made up the molestation story to win court favor in her bitter custody feud with her ex-husband.

Many of the disclosures by the baby-sitter came as a surprise to Chinn. "This is all extremely sensitive right now," the deputy district attorney said later, declining further comment.

'Cried and Cried and Cried'

The trial is being held in Orange County Superior Court in Santa Ana.

The baby-sitter, a woman in her late 20s who was employed by Dr. Lapin, testified that Orly Lapin "cried and cried and cried" last summer when the baby-sitter told her about her ex-husband's conduct with their daughter.

The baby-sitter was followed on the witness stand by a psychiatrist who testified that he believed that there was "some evidence" that the girl had been sexually molested by her father and that Orly Lapin was distraught about it.

The baby-sitter testified Tuesday that Dr. Lapin repeatedly touched the girl's private parts when giving her a bath. She said she bathed his son, but that Lapin insisted on bathing the girl himself. The baby-sitter, who lived in the doctor's home, added that the girl and the doctor regularly slept together in his bed.

That testimony sent Orly Lapin into hysterics, and she had to be helped from the courtroom. Superior Court Judge David H. Brickner called a short recess to give her time to compose herself.

But soon after the trial resumed, it was the baby-sitter who broke down and sobbed when she reached a point in her testimony where she claimed that Lapin raped her.

Maureen Lapin, former wife of Dr. Ron Lapin, testified for the defense.

Also testifying was Leslie Murray, a former mistress of the doctor.

"He stood outside my door and say, 'Let me in, and I say, 'No, no, it is too late,' the Spanish-speaking woman told jurors in broken English. "He say he make the door fall down, so I let him in. He has a gun and he is naked and, and he rape me."

Lapin's attorney Dennis M. McNeerney, was in court for most of the testimony. But when called at his office later, McNeerney declined to comment on Tuesday's court testimony. Lapin testified for the prosecution last week that he has never molested his daughter.

The 48-year-old surgeon became well known in medical circles a few years ago for his success with so-called bloodless

Please see LAPIN, Page 4

שעה הוא שלוש שנותמאסר, אולם עבריו המורשע בראשונה זוכה בדרך כלל בעונש של מאסר על הנאי. ראשון העדים במישפט היה בעלה של אורלי, הוא תיאר את גרושתו כי אשה רודפת-בצע ואכזרית. הוא סיפר לבית-המשפט כי באחד הימים, כאשר היה באמצע ניתוח מסוכן, טילפנה אורלי ודרשה 100 אלף דולר מייד. היא איימה שאם לא יביא את הכסף תוך שעה, היא תרצח את הילדים.

הוא העיד כי היא רצתה את הכסף כדי לקנות לעצמה ולילדים בית. הוא טען כי היא גנבה ממנו מכונת מרצרט, התלונן במשטרה כי היא הכניסה סוכר למיכל-הדלק של באחר הימים, כשילפנה והוריעה על פצצה במוסד כספי שבו היו לו מניות.

רון לפין הכחיש בכל תוקף כי עשה מעשים מגונים כבתו הקטנית.

אונס המטפלת

המישפט התחיל להסתכן ולמי שור קהל, כאשר עלו על רוכן העדים עדות-ההפתעה: אשתו הקודמת של לפין, אהובתו, והמטפלת של ילדיו.

אשתו השניה של הרופא, השחקנית מורין לפין, יפהפיה שחורחורת הרומה מאור לאורלי חידה, סיפרה לבית-הדין מישפט כי הוא אינו דובר-אמת. אהר בתו הקודמת, לסלי מורין, מזכירה רפואית בלונדון, שהיתה אהובתו תוך תקופת-נישואיו עם אורלי, סיפרה לי-בית-המשפט כי הוא הסתיר ממנה, במשך כל זמן הקשר ביניהם, שהוא נשוי. היא אמרה כי בסולם של אמירת-האמת, מ-1 עד 10, היא מדרגת את הר"ר לפין בדרגה התחתונה, הנמוכה ביותר.

עדויות-ההפתעה היתה מטפלת-הילדים, אלמה מוג'יקה (28), ממוצא מכו-

אורלי במלכת-הימים
הרגשתה את פשימות ליבי...

סיקאי. היא עברה בביתו של הרופא אחרי גירושיו מאורלי. המטפלת עלתה על דוכן-העדים וסיפרה כי באחד הלילות, כאשר התגוררה בביתו, דפק הר"ר פא על דלתה בכוון, איים לפרוץ את הדלת ונכנס לחדרה עירום, כשהוא מחזיק בידיו אקדח. הוא איים עליה ואנס אותה.

לדבריה חזר המיקרה שוב, כעבור זמן. כתוצאה מהאונס הרבה המטפלת וילדה בת. היא הגישה נגד הרופא תביעת-אבהות. כאשר קראה בעיתון על מישפט של אורלי, התייצבה לפניו וסיפרה לה את סיפורה.

המטפלת תמכה בגירסה כי האב

עשה אמנם מעשים מגונים כבתו. היא אמרה כי ראתה אותו נוגע באבריה-המין של הילדה, כאשר רחץ אותה. היא סיפרה כי היא היתה רוחצת את הבן, אבל האב התעקש תמיד לרחוץ בעצמו את הילדה. היא גם סיפרה כי לעיתים קרובות ראתה את האב והבת ינשנים באותה המיטה, כאשר הילדה עירומה. בשיחה עם עיתונאים הכחיש לפין את דברי האומנת. הוא אמר כי אמנם היו להם יחסים, אך הוא מעולם לא אנס אותה, ואין הוא אבי ילדתה.

אורלי עצמה, נרגשת ביותר, עלתה על דוכן-העדים כאשר בידה ספר חתולים קטנטן. היא סיפרה את סיפורה בהתרגשות רבה, ובית-המשפט היה צריך לתת לה שהות להירגע.

צרחת איומה

כאשר יצאו המושבעים להחליט על פסק-הדין, נותרה אורלי הנרגשת על הספסל שעות ארוכות. סיפרה אורלי להשומע הזה על הרגשתה בזמן הקראת פסק-הדין:

"השופט המוריססבר קרא בשמי וציין וזה עלי לעמוד. לפניו היה גור-הדין

פנים, חברי תבריה-מושבעים. בטני הת-הפכה. חשבתי שאני עומדת להקיא. השופט העביר בדממה את גור-הדין לפקידתו, והיא קראה אותו באי-טיות, בקול גבוה וסמיק: אנחנו בית-המשפט וחבר המושבעים של סנטה

פנים, חברי תבריה-מושבעים. בטני הת-

הפכה. חשבתי שאני עומדת להקיא.

השופט העביר בדממה את גור-

הדין לפקידתו, והיא קראה אותו באי-

טיות, בקול גבוה וסמיק: אנחנו בית-

המשפט וחבר המושבעים של סנטה

פנים, חברי תבריה-מושבעים. בטני הת-

הפכה. חשבתי שאני עומדת להקיא.

השופט העביר בדממה את גור-

הדין לפקידתו, והיא קראה אותו באי-

טיות, בקול גבוה וסמיק: אנחנו בית-

המשפט וחבר המושבעים של סנטה

פנים, חברי תבריה-מושבעים. בטני הת-

הפכה. חשבתי שאני עומדת להקיא.

השופט העביר בדממה את גור-

הדין לפקידתו, והיא קראה אותו באי-

טיות, בקול גבוה וסמיק: אנחנו בית-

המשפט וחבר המושבעים של סנטה

פנים, חברי תבריה-מושבעים. בטני הת-

הפכה. חשבתי שאני עומדת להקיא.

השופט העביר בדממה את גור-

הדין לפקידתו, והיא קראה אותו באי-

טיות, בקול גבוה וסמיק: אנחנו בית-

המשפט וחבר המושבעים של סנטה

אנה, קליפורניה, קובעים כי אורלי לפין, בשתי העבירות נגדה... או, אלו הם, חשבת, שתמחר קצת, שתגיד אם אני אשמה או לא התחלתי להתפלל. לא אשמה! שמעתי אותה אומרת. צרחה איומה נפלטת מפי, נכנסתי להיסטריה של בכי.

"זה היה הסוף של מישפט שנמשך שלושה שבועות בצורה אינטנסיבית. אילו הייתי נמצאת אשמה, הייתי יכולה לשבת בכלא שלוש שנים.

נפלתי לתוך זרועותיו של עורך-הדין שלי, בחבקי אותו חזק, ומילמלתי מילות-תודה. שמעתי את הקהל מריע. ניגשתי, בוכה ורועדת, לחברי חבר-המושבעים, חיבקתי אותם והודיתי להם. עורך-הדין שלי דיבר, מצלמות תחקיר, עיתונאים כאלו שאלות, ואני רק ראיתי את פניהם של שני ילדי ושמעתי את קולם: ממי, ממי. התע-לפתי מחוסרת-הכרה."

חבריה-מושבעים הביע את דעתו כי שני בני-הזוג אינם דוברי-אמת ולא גילו את הכל בבית-המשפט. חבריה-מושבעים קבע כי התובע לא הוכיח את האשמותיו מעל לכל ספק.

כעת החלה מלחמתה האמיתית של אורלי לקבל בחזרה את ילדיה, אחרי שבהסכמי-הגירושין ויתרה על החזקתם.

בישראל זה לא היה קורה!

מי שקורא את הדיווח העיתונאי ממישפט של אורלי חידה מרגיש כי הילדים של בני-הזוג נפגעו ללא תקנה. הרי באחד הימים יגדלו הקטנים ויוכלו לקרוא בעיתונות כי אמם האשימה את אביהם במעשים מגונים בילדה בת 3-ה.

אם לא נפגעה הקטינה ממעשיו של האב, אין ספק כי תיפגע בעתיד, כאשר תקרא את הדיווח מבית-המשפט. נראה כי במדינת קליפורניה אין איסור-פירסום על מעשים כאלה.

אילו היה המישפט מתנהל בישראל, אין ספק כי חלק ממנו היה מתנהל בדלתיים סגורות. ואף אם עורכי-הדין של הצדדים לא היו מבקשים, משום-מה, את סגירת הדלתיים, הרי שהחוק אוסר במלא כל דיווח על פגיעה במוסר לגבי קטינים, ועל כן אי-אפשר היה לדווח עליהם בעיתונות.

התובע האמריקאי אמר כי לא עיין בתיק האבהות שהגישה האומנת נגד הר"ר רון לפין, מכיוון שפרטים אלה חסויים. אולם הוא עלתה על דוכן-העדים וסיפרה כי הרופא אנס אותה, ושבתה, שנולדה זה עתה, היא תוצאת יחסים אלה. כך הופר לחלוטין גם החיסיון שבתיק-האבהות.

אילנה אלון

(המשך מעמוד 9)

הסודיים ביותר של ארצות הברית, מת באופן פתאומי, בתאונה, בשעה כללית נוחה לאנשים איריריהשפעה, עולה החשד באמריקה מעצמו, ובעיני רבים הופך החשד במהרה לוודאות.

שרשרת טראגית

ב ישראל אין אווירה כזאת. מאז רצח ישראל ("יוני") קסטנר, לפני 30 שנה, שהיה גם הוא אפוף מיסתורין וחשדות, לא היה מיקרה מסוג זה בארץ. בישראל בטוחים הכל כי שרשרת הביטחון אינם הורגים יהודים, יהיו כל תינונים ככל שהיו. כשעולים בכלל חשדות לגבי שירות הביטחון, הם עולים לגבי קורבנות בלתי יהודיים, ובעיקר פלסטיניים.

לכן נטו הישראלים השבוע להאמין שמוותו של ניר אכן היה טראגדיה תמימה, חרף הנסיבות המוזרות.

האם נפל ניר קורבן לתאונה? הוא הגיע למכסיקו בחברת מזכירתו הלונדונית, כשהוא משתמש בדרבנון הישראלי החוקי ובו אשרת-כניסה מכסיקאית.

הסיפור על איחורכיככול לסיסה, שגרם לשכירת מטוס פרטי, אינו נכון. פשוט אין טיסות רגילות למקום שאליה רצה להגיע. הפמליה שלו מנתה שמונה איש ואשה, ואלה לא יכלו להיכנס כר לשם למטוס שכור אחר. לכן טסה הסטונה

כאשר פרש ניר מתפקידו הממשלתי, כיועץ ראשי-הממשלה למילחמה בסרור, עבר עליו משבר מסוים. במשך תקופה ארוכה חי ופעל במר קד ההחלטות הלאומיות והבינלאומיות בתחום סודי ומגורש. כוחו והשפעתו חרגו בהרבה מתפקידו הרישמי. בשלב מסוים ומכריע היה זה עמרים ניר, פקיד ישראלי לא-ביכיר, שניהל לא רק את המדיניות של ממשלת-ישראל, אלא גם את המדיניות של ארצות-הברית. הנשיא רגן, סגן-הנשיא בוש, איש המועצה (האמריקאית) לביטחון לאומי "נור" — כולם הופעלו בפרשת איראן עלידי ניר, ואולי גם תורגלו עלידו. שירותי-הביטחון של ישראל וארצות-הברית — המוסד, הסייאי ואחרים — עמדו מנגד, בזעם ובתיסכול גובר. לפתע כל זה נגמר. עם התפוצצות הפרשה, הפך ניר בעייה ממשלתית. הדר"חות האמריקאיים הרישמיים על הפרשה — דו"ח ועדת-הסטנט, דו"ח טאואר — הזכירו את שמו של ניר כמעט בכל עמוד.

איראפשר היה לפטר את ניר, בגלל מעורבותו בפרשה. הוא שירת עד לסוף כהונתו של שימרון פרס כראשי-הממשלה, ואחר-כך המשיך לשרת את שמיר, בגלל אותה הסיבה, עד ששמיר מצא שהשעה כשרה להרחיקו. אך חוזרו מתפקיד כזה, מיסטריו וחובק-עולם, לחיים רגילים, אפורים? עמרים לא מצא את מקומו בארץ. הוא עבר ללונדון ולזנבה. את אשתו,

עמרים בהלווייה, בין רבין ופרס כמו רצח קנדי

ג'ודי, השאיר בארץ יחד עם שני בנים, נימרוד (5) וגבר (2). פעם בחודש בא לביקור חטוף כדי לראות את ילדיו.

היו ניחשים שונים על עיסוקיו. קשה היה להאמין שאיש זה עוסק בעסקים תמימים סתם. מכאן החשד שהוא עוסק בעניינים אחרים, מסויים, בתחום הביטחון והנשק, וכי עסקיו הגלויים אינם אלא כיסוי. אם כן, בוודאי לא גילה זאת לאיש, ובוודאי לא למישהו. ניר היה שומר-סוד מאין כמוהו.

השימוש בשמות זרים לא היה זר לגיר. בכל תקופת כהונתו כיועץ כענייני טרור נהג להסתובב בעולם תוך שימוש בשמות שונים. מעולם לא נר"ש במלון כלשהו בשמו האמיתי. לא זה בלבד שהיה קיים חשד מפני פעולות של אירגונים עוינים, אלא שהוא גם לא רצה למשוך תשומת-לב, בייחוד אחרי ההתפוצצות של פרשת איראן בכללי התיקשורת העולמיים. למזלו, מראהו החיצוני לא היה בולט ועורו לו לשמור על אלמוניותו.

משום-כך לא היה דבר חריג בשימוש בשם אחר כשכא לשכור מטוס פרטי במכסיקו.

הקשר עם מרקוס כץ מוזר יותר. מה לכץ ולעיסקי אבוקדו? הרבה שאלות לגבי סופו של עמרים ניר נשארו השבוע סתומות. יתכן של"ולם לא ייצאו להן תשובות שיספק את הכל. כמו בפרשת רצח קנדי ופיחיה, בוודאי יישארו רבים — וב" עיקר בארצות-הברית — שיאמינו עד סוף ימיהם שעמרים ניר נרצח עלידי גוף אמריקאי חשאי כדי לסתום את פיו של איש שידע יותר מדי.

במדינה

נפר סבא

רוצים לישון בלילה

ברחוב הראשי יע

לולענק. חניון

למכוניות-אשפה

ומימרים אחרים.

וגם תאונות בשפע.

נעמי רזן

ראש עיריית כפר-סבא ראה את המפגנים מחלון חדרו, שמע את קריאותיהם לצאת אליהם, אבל העדיף להסתגר במישרו. "הוא בטח מפחד", אמר אחד המפגנים. תחת לצאת אליהם, ביקש יצחק ולד מסגנו להזמין אליו למישר את מארגי-ההפגנה. זה שלוש שנים מנהלים תושבי רחוב הגליל, עורקת-נועה חשוכה בעיר, מילחמה בעירייה, בגלל המימרים האקולוגיים והתחבורתיים ברחובם. צא במרכז אזור-מגורים, על חניון למימרים של העירייה, הממוקם ברחוב, ובניית סופר-מארקט גדול מבי"ל שתוכננו מראש מקומות-חינה למימרים הקונים. בתקופה של שלוש שנים אירעו ברחוב 15 תאונות-דרכים. 12 מי עצימה. ועד הריירים פנה לעירייה פעמים רבות. לפני שלושה שבועות היתה פנייה נוספת. כאשר הבינו חברי הוועד שאין העירייה מתכוונת לפעול, אירגנו הפגנה של תושבי הרחוב והאזור.

הגיעו 300 איש. חלקם נשא שלטים שאמרו: "ולד, עמוד בהכחשתך!"; "אנו רוצים לישון בלילה!"; "רחובות טיפ חת, ה"גליל ספחתי"; "פתח צירי תנועה מקבילים!"; "רחוב הגליל, סכנה לכל גיל".

20 ילדים נכנסו ללישכתו של ראש-העיר והגישו לו עצומה באורך 12 מטר, חתומה עלידי 600 תושבים. ההפגנה, שהיתה באישור המישה, היתה תרבותית ושקטה, והסתיימה בשירת ה"חוקו". אנשים אמרו שעבור הילדים זה היה שיעור בחינוך. "אין מה להגיד!", המארגנים, ובראשם עורך-הדף דוד אופק, לא נע"זו להזמנת ראש-העיר להיכנס ללישכתו. "ידענו שאין לו מה להגיד לנו", הם אומרים.

עכשיו הם מתארגנים להפגנה נוספת בקרוב. אם זה לא יעזור, הם אומרים, הם יכוננו את המאבק לכיוון הפר"ליטי, ייסדו רשימה בלתי-מפלגתית, וינסו להכניס נציג (או נציגים) למועצה-העיר.

דודי אדם

האשה

מטהראן

היא חיתה אצל

חסיני באיראן.

וכשבה ארצה

הכירה את חסיני

כאן. שרה ליבוביץ

כל מיסטר-ההימנהגים המ"סורתיים חברו יחדיו כדי לאמלל את חייה של ריטה (שם בדוי). היא אשה צעירה שגולדה, גדלה וחייה בשלהי המאה ה-20. אולם תולדות חייה כמו נגזרו ממסורות עתיקות, אכזריות, הרוואות באשה חפץ דומם, בלי תינארה, שמטרתו אחת: לשרת את הגבר ולסבול בשתיקה את כל גחמותיו. ריטה גולדה כשהוא ניר נרצח עלידי ריט בורגנית. אביה חייט, אמה שרה ורוקדת בחתונות וכמסיכות של יתר

רים. ילדותה כבת-יחידה, אחות לארבעה בנים, היתה רגילה, לא משופעת במותרות, אף לא שרויה בעוני רב. יסוריה התחילו כשהגיעה לפירקה. שדכך-הקהילה הביא לבית הוריה סוחר יהודי, גרוש, מבוגר ממנה ב-20 שנה, יגאל נפתלי.

ריטה היא אשה רגשנית. בעברית מעטה, עילגת, היא מספרת את סיפורה, צוחקת בקול-יקולות כשהיא נזכרת ברגעים משעשעים, בוכה ברגעים קשים.

את עורמתו של הגבר שיועד לה היא זוכרת בחיך. "הוא בא לבית הוריי, כשכיסוי מלאים בכסף. אקח אותה לאמריקה ואקנה לה יהלומים", כך הבטיח הוריי, שרצו שאחיה עשירה, נתנו לו אותי".

הכל בכוח. ריטה לא אהבה את השידוך הזה. "הוא היה מבוגר ממני, ולא מצא חן בעיני. אולם לא היתה לי

אחות חדרה גיטתה ריטה לזכות באשרת-יציאה. איראן של חומייני, שאינה מסבירה פנים לאזרחיה המוסלמיים, בוודאי שאינה חביבה ליהודים. שוב ושוב נידחו בקשותיה של ריטה. בינתיים חיתה מן היד לפה. כיום שימשה כעוזרת-בית בבתי יהודיים עשירות, בלילה לנה בבתי חברות מדרמנות.

אל החרדה האישית נוסף הפחד הק"הילתי. 24 אלף יהודים יש בטהראן. רובם מתפרנסים ממיסחר של בגדים ושייטחים. חיים ברווחה מסויימת, משתדלים שלא להתבלט. הנשים היהודיות, כמו המוסלמיות, חייבות לחבוש כיסוי-ראש. גבר ואשה אינם רשאים לטייל ברחובות העיר ביחד, אלא אם הם מצויידיים באישור המבטיח כי הם אחות.

גם המילחמה עם עיראק, כמו הרת, מעיקה. הבנים נשלחים לצבא, העיר

"ריטה"

את איך שוורת שבתו.

סובלת מהפגזות, רבים בורחים להרים. קרן אור: באחד הערבים, אחרי שסיימה את עבודתה, יצאה אירן לרחוב. באותו לילה לא ידעה היכן תלון. אמה ביקשה זה מכבר שלא תשוב להטרידה בביתה, גם קומץ החברות חדרו להאיר פנים. כשהיא בוכה, על סף ייאוש גמור, הכירה בחור צעיר, הנרסא-בניין יהודי. אחרי כמה חודשים נישאו. לפני חצי שנה עלו לארץ.

"אנחנו אבא ואמא." ריטה לא ידעה כי ילדיה בארץ. יהודיה מטהראן, שביקרה בארץ, פגשה במיקרה את הב"על-לשעבר בתל-אביב. "אמרי לאשתי כי אני נוסע לאמריקה", אמר.

באחד המחשבים הממשלתיים נמצא המידע המתאים, שאליו הגיעה אחרי ששילמה שוחד. הילדים בבני-ברק. ריטה, שקיבלה ריזה באשקלון, נס"ע לבני-ברק, אל הכתובת שסיפק המחשב. "הוא גר כאן, עם הילדים", אמרו השכנים. לפני זמן-מה עברו לדירה אחרת. איננו יודעים לאן.

ריטה חזרה לאשקלון, אונברט-עצות. את סיפורה סיפרה לחברותיה באולפן. ילד של אחת הנשים, שהתקרב לעבר, אמר כי גם הוא לומד בבני-ברק. ואת אלברט אתה מכיר? שאלה ריטה. כן, הוא לומד בכיתה שלי, בשיבה".

נס. ריטה נסעה ללישיבה ופגשה את שלוש ילדיה. הבנים לומדים בתל-מורתורה בתיאבות. הבת בחסד לאב"רהם. הפגישה היתה נרגשת. ריטה בכ"הילדים התמהנים שאלו היכן היתה ומה היא רוצה מהם דווקא עכשיו. ריטה רצתה שיבואו לבקרה בשבתות. אביהם הסכים.

רבנייהשיבה התערבו. את אינך שומרת-שבת, אמרו לה. לא נרשה לילדים לבקרה. אנחנו האמא והאבא של הילדים. כענינו אינך יהודיה. אשה שאינה חובשת מיטפתח לא ראוייה לג"דל את לדיה".

לסיום, בריחה כמעט מקאברית: בכ"ניברק, כל מי שמכיר אותה קורא אח"ריה ברחוב: חומייני.

מאה חמש עשרה מילים על ברווז אחד

北京烤鴨

材料 鴨 1 隻 6 斤 滾開水 1 杯

八角 3 朵 五香粉 1 小匙 糖 1 杯

制法

鴨洗淨拭乾水份把五香粉放入

鴨肚內月滾開水燙淋鴨身多次把

八角糖汁澆淋在鴨身上盡量淋勻

鴨皮將雞打結鴨頸然後吊在通風

處乾 6 小時月烤箱以 180 度烘烤 1 小時

即可取出

בתל אביב יש למעלה מ-30 מסעדות סיניות, אבל "ברווז הזהב" יש רק אחד.
בתפריט שלנו תמצא כמאה מנות מעניינות, אבל המנה המעניינת ביותר היא "הברווז הפקיני".
אנחנו עושים אותו בדרך הנכונה: לאט לאט.
איך נהנים מברווז פקין?
או שמכינים אותו בבית לפי ההוראות המדויקות שבמודעה, או שמרימים את הטלפון 03-491-873 ומזמינים מקום.
אגב: את הברווז הפקיני חייבים להזמין לפחות 24 שעות מראש, לשולחן של לא פחות מארבעה איש.
להשתמע.

העולם

עדויות במישפט:

בעלה עשה

מעשה מגונה

בבתה הקטנה

ואנס את האומנת

פייטון פלייז של אורלי חידה

אורלי זוכתה מהאשמה של חטיפת ילדיה